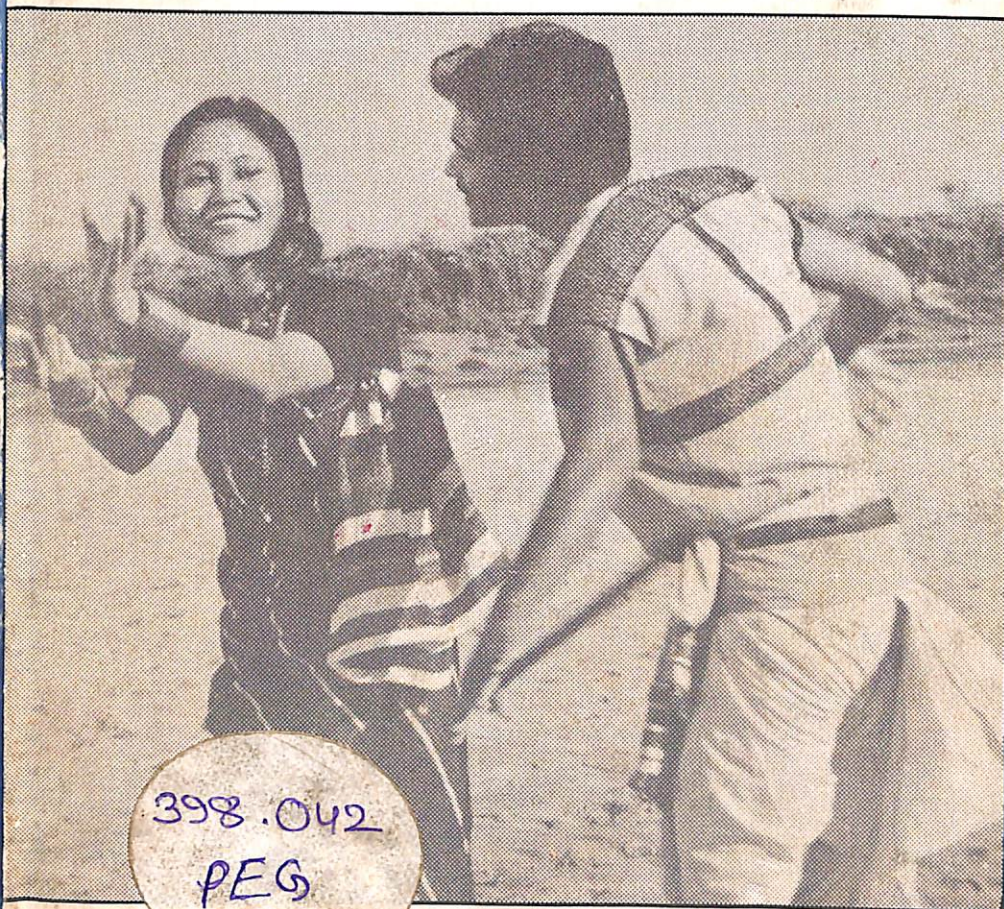

বহনীয়া মিচিং সমাজ

আৰু

ভাষা-সংস্কৃতিৰ গতিবিধি

398.042

PEG

অই আধুন/শিল্পী গণেশ পেণ্ড

ROHONIYA MISING SOMAJ ARU BHASA-
SONSKRITIR GOTI-BIDHI A book of collected articles
on Social of cultural life of the Misings by Oi-appun artist-
GONESH PEGU/ Karpun puli/Gogamukh Dhemaji/
Financialaid by Schedule Cast and Schedule Tribal reserch
Centre, Assam. Jawahar Nagar, Gawahati....
Compiled, Edited and Published by the author himself. 1996.
Price..... Rs.....

প্রথম প্রকাশ ১৯৯৬

সর্বস্বত্ব সংৰক্ষিত-লেখকৰ

বেতুপাত : হেম চন্দ্ৰ দলে

মূল্য :

মুদ্ৰক : বহিমান প্ৰিণ্টাৰ্ছ

উচৰ্গা

যিসকল বন্ধু-বান্ধৱী আৰু সুদাশয় লোকে
মোৰ লেখা পঢ়ি ভাল পায়, যিসকল মাননীয় সম্পাদকে
বাতৰি, আলোচনী আৰু স্মৃতিগ্ৰন্থত মোৰ লেখাবোৰ
মৰমেৰে প্ৰকাশ কৰি দিছিল, তেখেতসকলৰ হাততে
মোৰ এই মৰমৰ/বহণীয়া মিচিং সমাজ আৰু ভাষা-
সংস্কৃতিৰ গতি-বিধিখন কৃতজ্ঞতাৰ চিন স্বৰূপে উচৰ্গা
কৰিছোঁ। অকপটে গ্ৰহণ কৰে যেন....।

অই আপ্পুন শিল্পী গণেশ পেণ্ড
কাৰ্পূণ পুলি/গোগামুখ/ধেমাজি
সূচাংক/৭৮৭০৩৪

মন্তব্য

শিল্পী গণেশ পেগুৰ/বহনীয়া মিচিং সমাজ আৰু ভাষা-সংস্কৃতিৰ গতি-
বিধি/পুথিখন বিভিন্ন সময়ৰ, বিভিন্ন আলোচনী, স্মৃতিগ্ৰন্থ আৰু বিভিন্ন বাতৰি কাকত
আদিৰ জৰিয়তে প্ৰকাশ পোৱা লিখকৰ ২৪টা প্ৰবন্ধ সন্নিবিষ্ট কৰণ হৈছে। স্বকীয়
শিল্পীসুলভ ৰচনা শৈলীৰে গ্ৰন্থকাৰে মিচিং সমাজ, সংস্কৃতি, ভাষা, ধৰ্ম আদি
প্ৰবন্ধৰাজিৰ জৰিয়তে উপস্থাপন কৰিছে। প্ৰতিটো প্ৰবন্ধই তত্ত্বগধুৰ আৰু সমাজ-
সংস্কৃতি সম্পৰ্কে যথেষ্ট তথ্য সম্বলিত। পুথিখনে সাধাৰণ পাঠকৰ প্ৰয়োজন পূৰণ
কৰাৰ উপৰিও নৃতত্ত্ব আৰু সমাজ বিজ্ঞান আদি বিষয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে বৰ সহায়
হ'ব।

শ্ৰীপৰমেশ দত্ত

গৱেষণা বিষয়া

অসম জনজাতি আৰু অনুসূচিত জাতি গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান।

জবহৰ নগৰ, গুৱাহাটী, ২৮

লেখকৰ একাষাৰ

নৈ বৈ বৈ কৈ কৈ যায়.....

বৈ বৈ, কৈ কৈ যাবলৈ সময় নাই।

পাৰৰ শূৰনী কছাৰা ফুলৰ যৌৱন যায় যায়.....

খৌকি বাখৌ মন। বাৰিষাৰ ঢল আহিবই.

খহনীয়াই খহাই নিবই.....। দুদিনীয়া জীৱন

এদিনীয়া যৌৱন, মোহনীয়া প্ৰেম নাথাকে বৈ....।

এই লেখাবোৰ মই কোনো দিনাই লিখো বুলি লিখা নাই। বাতৰি, আলোচনী প্ৰকাশকসকলে ততাতয়াকৈ অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে প্ৰবন্ধ খুজি পঠায়। নেলেখো বুলিও লোভ সামৰিব নোৱাৰি ময়ো ততাতয়াকৈ যি মনলৈ আহে, তাকে এক বহনতে লিখি শেষ কৰি ঘূৰাই পঢ়ি নোচোৱাকৈয়ে আৰু প্ৰতিলিপি নৰখাকৈয়ে পঠাব লগা হয়। ফলত কিছু প্ৰবন্ধ প্ৰকাশ হয়। নোহোৱাখিনি হেৰায় যায়। বহু সম্পাদকে বিষয়বস্তু নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি পঠায়। মই যিটো বিষয়ৰ কথা কোনোদিনেই ভবা নাই, তেনে বিষয়ৰ প্ৰস্তাৱ আহিলে থৎমৎ খাই জ্বোৰ কৰি চিন্তা কৰি লিখি পঠাও। পিচত পঢ়ি নিজৰেই ভাল নালাগে। তথাপি লিখো, লিখি ভাল পাওঁ।

পঢ়ুৱৈসকলে পঢ়ি মতামত দাঙি ধৰিলে আৰু ভুল-ভ্ৰুটিখিনি আঙুলিয়াই দিলে পৰম কৃতার্থ হম। অনুসূচিত জাতি আৰু জনজাতি গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ সঞ্চালক মাননীয় শ্ৰীবিমল হাজৰিকাদেৱৰ অনুগ্ৰহত পুথিখন প্ৰকাশৰ সুবিধা দিয়াত তেখেতলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে সেই একে প্ৰতিষ্ঠানৰ গৱেষণা বিষয়া মাননীয় শ্ৰীপৰমেশ দত্তদেৱে পুথিখন পুনৰীক্ষণ কৰি মোৰমন জোকাৰি যোৱা মন্তব্য এটি লিখি দিয়াত মই ধন্য মানিছোঁ। ৰাজগড়ৰ আধুনিক ছপাশালে বহু কষ্ট স্বীকাৰ কৰি কম্পিউটাৰযোগে পুথিখন সজাই দিয়াত কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ। পুথি প্ৰকাশৰ বাটটো সাহিত্যিক পেন্সনৰ বন্ধু শ্ৰীভৃগুমুণি কাগ্গুঙে দেখুৱাই নিদিয়া হ'লে, মোৰ পুথিখন এনেই পৰি থাকিলহেঁতেন.....। সকলোলৈকে সেৱা জনাই বিদায় মাগিছোঁ। ইতি—

লেখক

সূচীপত্ৰ

- (১) মিচিং সমাজ—১৯৮৪ চন, 'গমুগ' আলোচনী ১
- (২) দহ তৰপীয়া মিচিং ঘৰ ১৯৮৯ চন, 'মিচিং সংস্কৃতিৰ আলোচ্য' ৫
- (৩) মিচিং সমাজ আৰু উত্তৰ লক্ষীমপুৰ—১৯৮২ চন, সদৌ অসম কৰ্মচাৰী পৰিষদৰ স্মৃতিগ্ৰন্থ। ১১
- (৪) মিচিং ভাষাৰ উদ্ভৱ আৰু ইয়াৰ বিকাশ—১৯৮৭ চন, অসম সাহিত্য সভাৰ ত্ৰয়োদশ লেখক শিবিৰৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থ “ধেমাজিৰ ৰূপ-ৰেখা।” ১৬
- (৫) মিচিং আগম কৌবাং—১৯৮৮ চন, ৰণধৰনি বাতৰিত। ২০
- (৬) বাঃনী কৌবাং—১৯৮৯ চন, বৰটোপ বাতৰিত। ২৪
- (৭) বাঃনী কৌবাঙে বিঙিয়ায়—১৯৮১ চন, ২৭তম্ ঘুণাসুঁতি বানী কৌবাঙৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থ। ২৭
- (৮) শিমলু ফুল ফুলিবৰ, বতৰ ঐ—অইয়াওৱা—১৯৭৬ চন, 'ন-লখিমী' ২৯
- (৯) গুম্বাগ্ নাচ্ নাটো আহক—১৯৮১ চন, 'ন-লখিমী' ৩১
- (১০) মিচিং নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞান— ১৯৯০ চন, মিচিং মহিলা অভিবৰ্তনৰ 'স্মৃতি-গ্ৰন্থ' ৩৩
- (১১) অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যত মিৰি বা মিচিংসকলৰ স্থান : ১৯৭৫ চন, বাঃনী কৌবাঙৰ সোণালী জয়ন্তীৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থ, 'ৰঙা নৈৰ ৰেঙণি' ৩৭
- (১২) জীৱন ধাৰাৰ অগ্ৰগতিৰ পথৰ অন্য নাম, দৃব্ব/সংস্কৃতি—১৯৯৪ চন, মিচিং সাংস্কৃতিক সন্থাৰ ভৰলী অধিবেশনৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থ, 'জীয়া ভৰলীৰ ৰেঙণি' ৪২
- (১৩) মিচিংকী নিঃতম্ দঃয়ুঙী (মিচিং গীতি সাহিত্যৰ কথা) — ১৯৮৬ চন, সদৌ অসম নবীন লেখক-লেখিকা আৰু শিল্পী সমিতিৰ কৰ্মশালা জোনাইৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থ-ৰূৱাদ' ৪৭
- (১৪) কিস্মদন্তিৰে মিচিং পূৰ্বপুৰুষে সৰ্কীয়াই যোৱা হিতোপদেশ — ১৯৯৩ চন, তেজপুৰ বাংকে আগম কৌবাঙৰ মুখপত্ৰ 'আৰ্চাং' ৫৭
- (১৫) মিচিং সমাজত শংকৰ দেৱৰ প্ৰভাৱ — ১৯৭২ চন, নৱেম্বৰ, 'দৈনিক অসম' ৬১
- (১৬) শৰৎ কালত মিচিং সকলৰ উৎসৱ পাৰ্বন — ১৯৯২ চন, ছেপ্তেম্বৰ 'আলোক' ৬৪

- (১৭) মিচিং সমাজত খৃষ্টান ধৰ্মৰ অনুপ্রবেশ আৰু তাৰ ফলত উত্তৰ হোৱা সমস্যা
— ১৯৯২ চন, এপ্ৰিল, 'আলোক' ৬৯
- (১৮) সামগ্ৰিকভাৱে অসমীয়া সংস্কৃতিত মিচিং সংস্কৃতিৰ অৱদান — ১৯৮৯ চন,
ফেব্ৰুৱাৰী, সদৌ অসম জনসাংস্কৃতিক পৰিষদ সন্মিলন স্মৃতিগ্ৰন্থ, গোগামুখ
'অৱনৰি' ৭২
- (১৯) মিচিং সমাজৰ পৰম্পৰাগত বিহু উৎসৱ — ১৯৯১ চন, বঙালী বিহু সংখ্যা
— 'আলোক' ৮০
- (২০) বিহু — তেতিয়া আৰু এতিয়া — ১৯৯২ চন, বিহু সংখ্যা 'নতুন দিন' ৮৫
- (২১) গাভৰু ছোৱালী নাচে জুমে জুমে — ১৯৭৬ চন,
বঙালী বিহু সংখ্যা — 'দৈনিক জনমভূমি' ৮৯
- (২২) পঢ়ক, লিখক আৰু কওঁক — ১৯৮৭ চন, ফেব্ৰুৱাৰী, ৮ম বাৰ্ষিক আগম
কাৰাণ্ডৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থ, বাঁহফলা। ৯২
- (২৩) কেতিয়াবা এইদৰেও ক'বলৈ মন নাযায়নে? — ১৯৮৯ চন, মিচিং ছাত্ৰ
সংস্থাৰ ৫ম বাৰ্ষিক বুৰৈ অধিবেশনৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থত। ৯৭
- (২৪) অথঃ জনজাতি সংবাদ — ১৯৮৬ চন, এপ্ৰিল, সদৌ অসম ট্ৰাইবেল
সংঘৰ ৰূপালী জয়ন্তী টিপকাই, ধুবুৰীৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থত। ১০২

মিচিং সমাজ

১৯৮০ চনৰ 'ষ্টেটিষ্টিকেল হেণ্ড বুক অ'ফ আসাম' নামৰ কিতাপখনৰ মতে অসমৰ মুঠ জনজাতি লোকৰ সংখ্যা হ'ল — ১৬,০৬,৬৪৮ জন। কিতাপখনৰ তালিকাত অসমৰ মিচিং লোকৰ সংখ্যা মাত্ৰ ২,৫৭,৫৫৭ জনহে। বহুত মিচিং লোকে সেয়া সঠিক তথ্য নহয় বুলি কৈছে। তেওঁলোকৰ মতে অন্ততঃ ৫ লাখৰ ওপৰ হ'ব লাগে বুলি অনুমান কৰিছে। যাহওক এয়া এটা বিতৰ্কৰ বিষয়।

ব্ৰহ্মপুত্ৰ, সোৱণশিৰি আৰু লোহিত খেৰকটা নৈৰ দুয়োপাৰে মিচিং সকলৰ স্থায়ী বসতি স্থান। এই প্ৰধান নৈবোৰৰ উপৰিও ধনশিৰি, বুৰৈ, ভৰলী, বঙালে, বগীনে আদি সৰু সৰু নদীৰ দুয়োপাৰে বাস কৰে। আজিকালি বানপানী, গৰাখহনীয়া আদি প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগত পৰি ভিতৰুৱা ঠাইলৈকো গুচি গৈছে।

অসমৰ শিৱসাগৰ, লক্ষীমপুৰ, ডিব্ৰুগড় জিলাৰ উপৰিও দৰং জিলাৰ পূৰ্বাঞ্চলত মিচিং সকলে বাস কৰে। অৰুণাচলৰ চিয়াং আৰু লোহিত জিলাৰ নামনি অঞ্চলতো বহুত মিচিং মানুহৰ গাঁও-ভূঁই আছে। মাটি-বাৰীৰ অভাৱত বৰ্তমান মিচিংসকলৰ পানীত হাঁহ নচৰা অৱস্থা। অ'ৰ পৰা তলৈ, ত'ৰ পৰা অলৈ অনাই বনাই ফুৰিব লগা হৈছে। অৰুণাচল আৰু নগাভূমিৰ পাদদেশত মাটি ভাঙি খেতি-বাতি কৰি সংস্থাপন কৰিব খুজিলে তাৰ পৰাও চৰকাৰ নতুবা থলুৱা লোকে উচ্ছেদ কৰি খেদি পঠায়। সেই কাৰণে অসমৰ আদিম বাসিন্দা, অসমৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ ধ্বংস বাহক সহজ সৰল মিচিংসকলে ডলাৰ বগৰিৰ দৰে অ'ত ত'ত ঘূৰি ফুৰিব লগা হৈছে।

আপুনি যদি কেতিয়াবা নামনিৰ পৰা উজনিলৈ প্ৰথমবাৰৰ কাৰণে আহে — তেতিয়া উত্তৰ ঘাই পথেদি অথবা বেলেদি উজাই আহি থাকোতে ঠিক ভৰলী নদীৰ পৰা আৰম্ভ কৰি পাচিঘাটলৈকে আৰু দক্ষিণৰ ধনশিৰি নৈ অথবা বোকাখাতৰ পৰা শদিয়ালৈকে দুৰে দুৰে, কেতিয়াবা আলিৰ কাষতে কিছুমান আচহুৱা গাঁও, ঘৰ-বাৰী দেখিবলৈ পাবই। গাঁওবোৰ ছেদেলি-ভেদেলি। বিশৃংখল। ঘৰবিলাক চাংঘৰ। কিছু কিছু ঘৰ ডাঙৰ। কিছুমান সৰু সৰু, ভগা-ছিগা। অসমৰ আদিম অধিবাসী জনজাতি লোকৰ আদিম অৰণ্য জীৱনৰ জীয়াই থকাৰ জ্বলন্ত নিদৰ্শন। চাংঘৰবিলাকৰ আগ বাৰাণ্ডা বা চোতালত জাকে জাকে খুলন্তৰ লুদুমা লুদুমা নাঙঠ ল'ৰা-ছোৱালী দেখিব। বহুত জীয়াই-বোৱাৰীয়ে পিঠিত কেঁচুৱা বান্ধি খৰি ফলা, ধান খুন্দা, কোৰ

মাৰি থকা দেখিবলৈ পাব। বিলে বিলে মাছ মাৰি থকা মুনিহ-তিৰোতা, হাতত টাকুৰি লৈ এড়িসূতা কাটি থকা জীয়ৰী-বোৱাৰী তাঁতৰ শালত তাঁত বৈ থকা তেজে গালে ফুটো ফুটো কৰা গাভৰু, হাতীৰ পিঠিত উঠি কাঠ টানি থকা থুলন্তৰ পাছবাল মিচিং ডেকা, নাৱৰ টিঙত উঠি যাঠি-বৰশা লৈ মাছ মাৰি থকা ডেকাৰ আনন্দমুখৰ হাঁহি আপুনি দেখিবলৈ পাবই।

আৰু হয়তো বিহুৰে-সংক্ৰান্তিয়ে আপুনি দেখিব-জাকে জাকে ডেকা-গাভৰু গাঁৱৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ ঘূৰা-ফিৰা কৰিছে। আনন্দত ডেকা-গাভৰুজাক আপোন পাহৰা।

ডেকা-গাভৰুজাকৰ সাজ-পোছাক নানা বৰণীয়া। গাভৰুবিলাকৰ ক'লা, বগা, সেউজীয়া আৰু নানান ৰঙৰ মেখেলা চাদৰত বাবেবৰণীয়া চিত্ৰ-বিচিত্ৰ ফুল-পখিলা। লাহতী খোপাত নানা বৰণীয়া বনৰীয়া ফুল। ডিঙিত আহোম স্বৰ্গদেউসকলৰ দিনৰ সোণৰ মুদ্ৰাৰ গলপতা, মাদলী, গেজেৰা, জোনবিৰি আৰু নানা ৰকমৰ গহনা-গাঁথৰি। ডেকাবিলাকৰ চুৰিয়া-চোলা মূৰত গামোচা, ডিঙিত গামোচা আৰু কৰ্কালত ফুলাম গামোচা। হয়তো কোনো কোনোৱে মিচিঙৰ পুৰণি ৰীতি মতে নিজে বোৱা চুৰিয়া-চোলা পিন্ধাৰ নিয়মো আছে। সকলোৰে তেনে সাজ-পোছাক ঘৰত নাথাকে কাৰণে মন গ'লেও পিন্ধিব নোৱাৰে। অসমৰ এই গাঁওবিলাক, এই মানুহবিলাক অসমীয়া অসমীয়া যেন লাগিলেও ক'ৰবাত ক'ৰবাত অসমীয়া যেন নালাগে কিয়? এনেকৈ ভাবিবলৈ আপুনি বাধ্য হৈ যাব। তেতিয়াই আপোনাৰ মনলৈ প্ৰশ্ন আহি যাব যে এওঁলোক ক'ৰ পৰা অসমলৈ আহিল? এওঁলোকৰ জীৱন ধাৰণ কেনে? ভাষা-সংস্কৃতি আছেনে? গাভীত ওচৰতে বহি অহা আন এজনক আপুনি নিশ্চয় এনেকৈ নোসোধাকৈ নাথাকে - এই যে চাংঘৰৰ গাঁওবিলাক কি গাঁও? আপোনাৰ লগৰ জনে কোনো গুৰুত্ব আৰোপ নকৰাকৈয়ে অৱজ্ঞাৰে হয়তো ক'ব, অ' সেইবিলাক মিৰি-দেউৰী গাঁও। আপুনি আকৌ ভাবিবলৈ আৰম্ভ কৰিব - মিৰি-দেউৰী গাঁও মানে কি? প্ৰকৃততে মিৰি আৰু দেউৰী একেই নেকি? পিচে নহয়। মিৰি আৰু দেউৰী সম্পূৰ্ণ দুটা সুকীয়া সুকীয়া সম্প্ৰদায়। দেউৰীসকল চুটীয়া ৰজাসকলৰ কেঁচাই খাতী গোসাঁনীৰ পূজাৰী আছিল বুলি বুৰঞ্জীয়ে অভিহিত কৰে। দেউৰীসকলৰ ভাষা-সংস্কৃতি, ৰীতি-নীতি মিৰি সকলতকৈ বেলেগ। কিন্তু দুয়োটা সম্প্ৰদায়ৰ ঘৰ চাঙৰ। আঁতৰৰ পৰা দেখাত প্ৰায় একে যেন লাগে। কিন্তু ঘৰবিলাকৰ পাৰ্থক্য যথেষ্ট আছে। অৰুণাচলৰ মিৰিসকলৰ ঘৰো প্ৰায় একেই দেখি। মিৰি-দেউৰীৰ মাজত ৰীতিগতভাৱে বিয়া-বাৰু নহয় যদিও গন্ধৰ্ব বিবাহ তলে তলে চলে। খোৱা-বোৱা চলে। একে সম্প্ৰদায়ৰ দৰে ভিনী-বৈনাই, মোমাই-দদাই, ককাই-

ভাই বুলি স্নেহ মাত-বোল কৰে। মিৰি-দেউৰী দুয়োটা সম্প্ৰদায়েই বিহু বলিয়া। চেহেৰা-পানী, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, স্বভাৱ-চৰিত্ৰৰ কিঞ্চিৎ পাৰ্থক্য থাকিলেও প্ৰায় একেই। বাহিৰা লোকে এই পাৰ্থক্য অকণো ধৰিব নোৱাৰে। দেউৰী গাঁও কেইখনমানহে আছে। দেউৰী গাঁওবিলাক প্ৰায় মিৰি গাঁৱৰ ওচৰে-পাজৰে থাকে কাৰণে মিৰি-দেউৰী যুৰীয়া শব্দটো সদায় লাগি থাকে। আগেয়ে উল্লেখ কৰা পুথিখনৰ তালিকামতে অসমত দেউৰী লোকৰ সংখ্যা তেনেই তাৰ।

মিচিংসকলক মিৰি বুলিও কোৱা হয়। মিৰি শব্দটো ভৈয়ামৰ অনামিচিং অসমীয়াসকলে দিয়া নাম বুলি সেই মিচিংসকলে সদায়ে অস্বীকাৰ কৰে। মিচিংসকলে নিজকে মিচিং বুলিহে পৰিচয় দি গৌৰৰ অনুভৱ কৰে। নিজকে কেতিয়াও মিৰি বুলি পৰিচয় নিদিয়। 'মিৰি' শব্দটো বৰ অপমানজনক আৰু অৱজ্ঞাসূচক শব্দ বুলি ভাবি মিচিংসকলে সেই নামেৰে স্মৃতিতে ৰঙা চকুৰে চোৱা, কেতিয়াবা কাজিয়া-পেচাল কৰাও দেখা যায়। অৰুণাচলৰ সোৱণশিৰি জিলাৰ দাপৰিজ', ৰাগা, গোচাম আৰু দুলুংমুখত মিৰি বুলি পৰিচয় দিয়া এচাম মানুহ আছে। তেওঁলোকে প্ৰায়েই ভৈয়ামলৈ আহি মিচিং গাঁওবিলাকত ফুৰা-চকা কৰে। শুকান জলকীয়া, তাঁত শালৰ কুঁচি, মৌসিতা আৰু বৰবিহৰ বেপাৰ কৰি ফুৰে। পৰ্বত-ভৈয়ামৰ দুয়ো মিৰিৰ কথা-বতৰা সহজতে বুজা-বুজি হয়। পৰ্বতৰ মিৰিসকল অসমত বৃটিছ সোমোৱাৰ আগলৈকে লক্ষীমপুৰ জিলাৰ ধেমাজি মহকুমাৰ মাছখোৱা, গোগামুখ অঞ্চলত আছিল বুলি শুনা যায়। পৰ্বতীয়া জনজাতিসকলৰ ভিতৰত পৰ্বতীয়া মিৰি (Hill Miri) সকলৰ চেহেৰা-পাতিয়েই আটাইতকৈ ধুনীয়া বুলি কলিকতাৰ জনৈক ভ্ৰমণকাৰীয়ে বাতৰি কাকতত লিখিছিল।

মিচিংসকলে ইমান গৌৰৱেৰে নিজক পৰিচয় দিয়া 'মিচিং' শব্দটো কৰ'পৰা কেনেকৈ উৎপত্তি হ'ল আজিলৈকে উদ্ঘাটন হোৱা নাই। তথাপি এটা কথাই ধাৰণা কৰা যায় যে-মিচিং ভাষাৰ শব্দ প্ৰণালীমতে (আমি+কাঃচুঃ) মিচিং হ'ল যেন অনুমান হয়। আমি অৰ্থ-মানুহ। কাঃ চুঃ অৰ্থ-নিৰীক্ষক। পৰ্বত-ভৈয়ামৰ দুয়ো দেশৰ মানুহৰ মাজত যাতে কোনো কাজিয়া-পেচাল হ'ব নোৱাৰে; দুয়ো দেশৰ মানুহৰ মিলা-প্ৰীতিৰে অহা-যোৱা কৰি বেপাৰ-বাণিজ্য কৰি একতাবদ্ধ হৈ থকা ব্যৱস্থা কৰাৰ দায়িত্ব মিচিংসকলৰ ওপৰতেই হয়তো পৰ্বত-ভৈয়াম দুয়োখন দেশৰ ৰজাসকলে নিয়োগ কৰিছিল। সেই বাবেই হয়তো কোনো কোনো বুৰঞ্জী লিখকে 'মিৰি' মানে মাজৰ মানুহ বুলি লিখিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে। অৰুণাচলৰ এটি নৃত্যৰ নাম 'মিৰু'-এই নৃত্যৰ বা পনুং নৃত্যৰ মাজত নাচি নাচি নাম লগাই দিয়া নামতি বা ওজাজনক মিৰু বা মিৰি কোৱা হয়। কিন্তু মিচিং শব্দৰ লগত এই মিৰি শব্দৰ কোনো সম্পৰ্ক

নাই। ইয়াৰ বিচাৰ ভাষা গৱেষকসকলৰ গৱেষণালৈ সামৰি থোৱা হ'ল।

মিচিংসকল পূৰ্বতে ক'ৰ মানুহ আছিল এতিয়াও সঠিক ঠাৱৰ কৰা হোৱা নাই। কিছুৱে অৰুণাচলৰ আদিম অধিবাসী আছিল বুলি ঠাৱৰ কৰিব খোজে। কিছুৱে ভৈয়ামৰে আদিম অধিবাসী বুলিও অনুমান কৰে। পিচে মিচিং ভাষা-সংস্কৃতি অৰুণাচলৰ বৰ্তমান আকাশবাণী উদ্ভ্ৰগড়ে স্বীকৃতি দিয়া ভাষা আপাতানি, নিচি আৰু আদিসকলৰ ভাষা-সংস্কৃতিৰ লগত প্ৰায় মিলা দেখা যায়। তাতে মিচিংসকলৰ সংখ্যাগৰিষ্ঠ ফৈদৰ ভিতৰত 'পেগু' ফৈদো এটা। এই পেগু ফৈদৰ নামকৰণৰ এটা হৃদ (পেগু চিয়াং) চিয়াং জিলাৰ কাৰ্ক অঞ্চলত আছে বুলি শুনা যায়। ব্ৰহ্মদেশতো পেগু নামে এটা পৰ্বত আছে বুলি শুনা যায়। তদুপৰি মিচিংসকলৰ সৰু সৰু কুলৰ একে কুলীয়া লোক অৰুণাচলতো আছে। বৰি, তায়েং, চাৰ, চিৰাম, পীৰটিন, পীৰ্মে, ববাং, তায়ুং, পাংদি, মেগু, মেংগু, কুটুম, কুলি, বিচং, নৰ, ইত্যাদি কুলৰ মিল আছে।

অৱশ্যে এটা কথা স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব যে মিচিং সমাজখন পৰ্বত-ভৈয়ামৰ প্ৰত্যেক সম্প্ৰদায়ৰ লগতে মিলিব পাৰে। মিচিং সমাজতো ভৈয়ামীয়া বৰ্ণকুলৰ পৰিচয় পোৱা যায়। যেনে—বৰুৱা, শইকীয়া, পাঠৰি, মেধি, পাটগিৰি, পাতিৰি চাংমাই, চমুৱা, সোণোৱাল, কোঁৱৰ, আগৰৱালা আৰু দলে (দলৈ?) ইত্যাদি উপাধি পোৱা যায়। এতিয়া বহুত মিচিং ডেকা-গাভৰুৱে অন্যান্য সম্প্ৰদায়ৰ লগত বিয়া-বাৰু হ'বলৈ অকণো কুষ্ঠাবোধ কৰা নাই। জনৈক গাভৰুৱে মুছলমানৰ লগতো বিয়াত সোমাইছে। অৰুণাচলৰ লগত স্বাভাৱিকভাৱেই বিয়া-বাৰু চলি আছে। বহুত শিক্ষিত অভিভাৱকৰ শিক্ষিত ডেকা-গাভৰুৱে বেংগলী, নেপালী, মাৰোৱাৰী, পঞ্জাবী আৰু কাশ্মীৰী লোকৰ লগত বিয়া সোমাইছে। বৃটিছৰ যুগত বহুত চাহাবৰ লগত মিচিং গাভৰুৱেও বিয়া হৈছে। এনেবিলাক বিবাহ প্ৰথাই মিচিংসকলৰ মনৰ উদাৰতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰে। সকলো সম্প্ৰদায়ৰ লোককে আদৰ কৰি আপোন কৰি লোৱাই এই মিচিং সমাজৰ ডাঙৰ বৈশিষ্ট্য। সেই কাৰণেই এই সমাজত যি এবাৰ মিলা-মিছা কৰে, তেওঁ কেতিয়াও আন সমাজলৈ ঘূৰি যাবগৈ নোৱাৰে। 'মিৰিত মিল, দাঁত শিল' বুলি অসমীয়া ভাষাত এষাৰ কথাও আছে। মিচিং সমাজখন বিভিন্ন জনগোষ্ঠীক সংমিশ্ৰণৰ সমাজ কাৰণেই মিচিংসকলৰ চেহেৰা-পানী আৰু ৰং বৰণৰ বৈশিষ্ট্যও বিচিত্ৰ। মিচিংসকলৰ ভাষা, সংস্কৃতি বিচিত্ৰ। অসমৰ জনজাতিসকলৰ মাজত মিচিংসকলৰ জীৱন ধাৰণৰ পদ্ধতি বিচিত্ৰ। মিচিং সকলৰ সাজ-পোছাক বিচিত্ৰ। আৰু বিচিত্ৰ মিচিংসকলৰ উৎসৱ আৰু সামাজিক চৰিত্ৰ। □

দহ তৰপীয়া মিচিং ঘৰ

মিচিং ঘৰৰ বিষয়ে মিচিংসকলে আনে ভবাৰ দৰে সামান্য চাংঘৰ বুলি নাভাবে। তেওঁলোকৰ মনত দহ তৰপীয়া এই চাংঘৰখন সাত খলপীয়া ৰাজকাৰেং ঘৰটোৰ দৰেই বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ। সেয়েহে পথাৰৰ টঙি, ম'হৰ খুটিটো সৰু হ'লেও চাংঘৰহে কৰি লোৱা দেখা যায়। ঘৰৰ বাহিৰত বা মাটিত বহুৱাই মিচিং আলহীক খাবলৈ দিলে বৰ অপমান বোধ কৰে। আনকি, আলহীক কেতিয়াবা বেছি পৰ বাহিৰত বহুৱাই থলেও চিনাকি আলহীয়ে গৃহস্থৰ লগত এইবুলি তৰ্ক কৰে "ঙ মিপাগেই লেন্দুন্? অৰ্থ — মই অজাতি নেকি? আকৌ কেতিয়াবা আলহীয়ে বাহিৰতে বহি আপং পানী খাব খুজিলে গৃহস্থই কোৱা শুনা যায় "ন্ মিপাগেই লেন্দুন্? অৰ্থ — তুমি অজাতি নেকি? তোমাক বাহিৰত খাবলৈ দিম? দহ তৰপীয়া মিচিং চাংঘৰখনক মিচিং ভাষাত 'তালীং অকুম্' বোলে। 'তালীং' শব্দৰ অৰ্থ ওপৰ। 'অকুম্' শব্দৰ অৰ্থ ঘৰ। দহ তৰপীয়া ওপৰ ঘৰটোৰ ওপৰত পাঁচ তৰপ আৰু তলত পাঁচ তৰপ। মিচিঙত তাকে কয় 'তালীতা ৰুম্‌ঙক', কৌঅুথী ৰুম্‌ঙক' তাৰ পৰিচয় ওপৰৰ পৰা ক্ৰমান্বয়ে তললৈ দিলে, এইদৰে দিব পাৰি। একবাৰে মুখচৰ পৰা থকা ঠাইখিনিলৈকে—

তাচা চেলাপ্ (খেৰ চাল), চ'য়ুং — (চালৰ তলত দীঘে দীঘে দিয়া গোটা বাঁহ), নিংপিৰ — (মতা ৰুৱা), লংদাং আৰু দুগুয়িং — (মাৰলী), বাংকুং — (চতি)।

বাংকুং বা চতিৰ ঠিক তলতেই 'পিচংচয়াৰ্' চাংখন। ইয়াতেই মিচিংসকলে সুখ-শান্তিৰে জীয়াই থাকিবলৈ সুব্যৱস্থা কৰি লৈছে। এইখিনিৰ পৰাও আকৌ তললৈ পাঁচ তৰপৰ আছে।

পিচং (চছালি), পৰ্‌পিয়াম্ (তলৰ চালখন), বাঁনীৰ্ (চালৰ তলৰ গোটা বাঁহ), জংপং (ধৰণী), আৰ্‌তক্ (ধৰণীৰ দৰে বস্ত্ৰ)।

মিচিংসকলৰ বিশ্বাস যে ওপৰৰ পাঁচ তৰপে তেওঁলোকৰ মূৰত ৰ'দ-বৰষুণ, বতাহ, ধুমুহা, বিজুলী-ডেৰেকনি পৰিবলৈ নিদিয়াকৈ ৰাখে। তলৰ পাঁচ তৰপে আকৌ পোক-পৰুৱা সাপ-বেং, জীৱ-জন্তুৰ উপৰিও মাটিৰ বেয়া বাত্পৰ পৰা ৰক্ষা কৰে।

তাৰ বাহিৰেও পোহনীয়া জন্তুবিলাক চাং তলত থাকিব পাৰে। চাং তলত খৰি আদি দ'মাই ৰাখিব পাৰি। কেতিয়াবা তাঁতৰ শালো লগাব পাৰি। চাঙৰ তলেদি বৈ যোৱা বতাহে বেয়া বাষ্পবোৰ উৰুৱাই নিয়ে।

ঘৰৰ ভেঁটি চোৱাৰ নিয়ম : মিচিংসকলৰ মতে দহ তৰপীয়া 'অকুম্' 'কুম্দাং' বা ভেঁটিটো নিশ্চয় ৰোগ মুক্ত আৰু ভূত প্ৰেতৰ পৰা মুক্ত মঙ্গলজনক হ'ব লাগিব। সেয়েহে কুম্দাঙৰ বাবে 'তাগিৰ্' বা মঙ্গল চাই লয়। নৈৰ ফালে মুখ কৰি সৰল ৰেখাৰ দৰে যেনেকৈ অকুম্ বা ঘৰ সাজিব পাৰি, সেই ৰকমেই ঘৰটোৰ দৈৰ্ঘ্য অনুসৰি কুম্দাং ভেঁটিটোৰ চাৰি চুকত চাৰিটা সৰু গাঁত খানি, হিচাপমতে চাউল কেইটামান তৰা পাতত বান্ধি পুতি থয়। চাউল অকণো ভগা-ছিগা হ'ব নালাগিব। সেইবাবেই বৰ সাৱধানে হাতেৰে ধান বকলিয়াই চাউল উলিয়ায়। আগদিনা গধূলি গাঁৱৰ বয়োঃ বৃদ্ধলোকৰ বা 'মিবুৰ' (দেওধাইৰ) সহায়ত এই কাম কৰে। চাউলৰ টোপোলা পুতিবৰ সময়ত উপৰি পুৰুষসকলৰ নাম উচ্চাৰণ কৰি এইদৰে ক'ব লাগে -

“তাঃত য়াঃয় নলু

শুম্ন চঃয়ুং আঙ্গুঙী

চিদা অকুম্ কুম্দাচাম কাতেইকা।”

হে উপৰি পুৰুষ পিতৃ-মাতৃসকল, আৰু ঘৰৰ ডাঙৰীয়া, এই ভেঁটিটো ঘৰৰ বাবে উপযুক্ত হয়নে নহয় চাই দিয়া।

পিচদিনা পুৱা বৰ সাৱধানে চাউলৰ টোপোলাবোৰ উলিয়াই আনি সাৱধানে খুলি চাউলৰ অৱস্থা চাইহে ভেঁটি নিৰ্ণয় কৰে। বিশ্বাস যে চাউলৰ লগত যদি পোক-পৰুৱা আদি লাগি থাকে, তেন্তে সেই ভেঁটিত বাস কৰিলে খৰ খছ বেছি হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। চাউলকেইটা যদি আঁতৰা-আঁতৰি হৈ থাকে, তেন্তে সেই ঘৰত বাস কৰা ভাই-ককাইৰ মাজত মনোমালিন্য ঘটিব, বেলেগ হ'ব। যদি কেনেকাকৈ চাউল এটাও হেৰায়, তেন্তে কাৰোবাৰ মৃত্যু অনিবাৰ্য।

ভাল ভেঁটি চাই ঘৰ সাজিবলৈ ল'লে, ভাল এটা দিন বাৰো চাই লয়। সোমবাৰ, বুধবাৰ বা বৃহস্পতিবাৰেই ভাল বুলি ধৰা হয়। পিতৃ-মাতৃ মৃত্যু হোৱা বাৰত অৱশ্যে শুভ কাম আৰম্ভ নকৰে। শুভদিনত গাঁৱৰ ৰাইজক মাতি ভেঁটিত গাঁত খনা, খুঁটা পোতা আদি কাম আৰম্ভ কৰে।

মিচিংসকলে ঘৰৰ, পথাৰৰ সকলো কামকে কৰি শেষ কৰিব নোৱাৰা যেন দেখিলে অথবা অকল ঘৰৰ মানুহখিনিয়েই কৰিব নোৱাৰা কামত সদায় 'বৃগ্ব' হাৰীয়া লগাই কৰে। বিশেষকৈ ঘৰ সজা কামত। অৱশ্যে ঘৰ লোৱা দিনা গাঁৱৰ ৰাইজ

অঙ্গহী-বঙ্গহী সকলোৰে সহায় কৰে। সেইদিনা 'বৃগ্ব' হ'ব নোৱাৰে। সেইদিনা হ'ব 'অকুম্ গিঃচাং' (ঘৰ লোৱা)

ঘৰ লোৱা দিনাও ভাল দিন বাৰ চাই ৰাইজক আৰু মিতিৰ-কুটুম, অঙ্গহী-বঙ্গহীক জনায়। নিমজ্জিত সকলোৰে আগুৰ কলহ বা টোপোলা, মাছ, কাছৰ টোপোলা, শাক-পাচলি আদি লগত লৈ আনে। ঘৰৰ বাকী থকা কামখিনিৰ বাহিৰেও ৰন্ধা বঢ়া আদি কামতো আলহীসকলে লাগি-ভাগি দিয়ে। ঘৰত মিঠাতেলৰ চাকি জ্বলাই খাদ্য-সামগ্ৰী কিছুমান নৈবেদ্য হিচাপে দি উপৰি পুৰুষসকলক সেৱা জনায়। গাঁৱৰ বুঢ়া ভকত সকলৰে সৈতে সাধুৱে আশীৰ্বাদ দিয়ে। এতিয়াও কিছু ঠাইত মিবুয়েই এনে কাম কৰে। মিচিংসকলে বৰ ওখ, ডাঙৰ আৰু দীঘল ঘৰটোক 'দুগ্দব্ অকুম্' (শ্ৰেষ্ঠ ঘৰ) আৰু সৰু সৰু নিকৃষ্ট ধৰণৰ ঘৰটোক "কুম্ভীগ্ পীৰীগ্ অকুম্" (তাৰীগ্ পীৰীগ্) অৰ্থাৎ এটি সৰু চৰাইৰ বাহ বোলে।

দহ তৰপীয়া মিচিং অকুম্বিলাক প্ৰায়েই ওখ, ডাঙৰ দীঘল। ভিতৰত থকা 'মীৰাম্' (জুইশাল)ক লৈয়ে ঘৰৰ দীঘল-চুটি জুখিব পাৰি। সাধাৰণতে এটা মীৰাম্‌মাই দুখন 'চয়াৰ্' (খোঁটালিৰ সীমা) নিৰ্ণয় কৰে। এটা সৰু পৰিয়ালৰ এটা সৰু ঘৰ, হ'লেও এটা মীৰাম্ আৰু দুখন চয়াৰ থাকিবই। ঘৰটিৰ 'লস্তা' (চোতাল) 'তুংগাং' (আগফালৰ বাৰাণ্ডা) আৰু 'য়াপ্‌কুৰ্' (পিছফালৰ বাৰাণ্ডা) কে লৈ কম দীঘল নহয়। বৰ দীঘল ঘৰবিলাকত ৬/৭ টালৈকে মীৰাম্ (জুশাল) থাকে। এনেকুৱাবোৰ ভয়ঙ্কৰ দীঘল-ডাঙৰ ঘৰ বিৰাট বিৰাট মিচিং গাঁওবিলাকতহে দেখিবলৈ পোৱা যায়।

মিচিং ঘৰবিলাক সাধাৰণতে খেৰেৰে চোৱা হয়। কিন্তু পাহাৰৰ ওপৰৰ আৰু নামনিৰ লোকে সহজে পাহাৰত পোৱা টকৌ পাত জাতীয় 'তাৰি' আৰু 'খেজু' পাতৰে চায়।

চাংঘৰবিলাক সাধাৰণতে মাটিৰ পৰা ৫/৬ ফুট ওখ হয়। আকৌ চাঙৰ পৰা চ'তিলৈকে ওখকৈ সজা হয়। যাতে এজন ওখ দীঘল মানুহে থিয়ে থিয়ে সহজে সোমাব পাৰে। তাৰ ব্যতিক্ৰম হ'লে সেই ঘৰ সমাজৰ হাঁহিয়াতৰ পাত্ৰ হয়। মিচিংসকলে এটা জাকৰুৱা পৰিয়ালত মিলা-প্ৰীতিৰে সুখে-স্বাচ্ছন্দে জীয়াই থাকি ভাল পায়। একে ঘৰতে কেবাজনো ভাই-ককাইৰ পো-বোৱাৰী নাতি-নুতি আদিয়ে একেটা চৰুতে খোৱা-বোৱা কৰি থাকে। এইদৰে থাকোতে থাকোতে ঘৰখনত কেতিয়াবা এশ জনতকৈয়ো মানুহ বেছি হৈ যায়গৈ।

মিচিং ঘৰৰ দুমুৰে বাৰাণ্ডা থাকে। আগফালৰখনৰ নাম 'তুংগাং' আৰু

পিছফালৰখনৰ নাম 'য়াপকুৰ'। দুমুৰে দুখন দুবাৰ থাকে। আগফালখনৰ নাম "তুংগীংকী য়াপ্গ" বা য়াপ্গকে য়াপ্গ"। পিছফালৰখনৰ নাম 'য়াপকুৰকী য়াপ্গ' বা য়াপ্গকুৰকী য়াপ্গ"। ভৰি পথানৰ ফালে ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈকে আহ-মাহ কৰিব পৰা এটা ঠাই থাকে। বাট থকা ফালটোক 'কন্ত্ৰগ্' আৰু মূৰৰ শিতানৰ ফালটোক 'বৃগ্চুং' কয়। মিচিংসকলে নৈৰ ফাললৈ মুখ কৰি ঘৰ সাজে আৰু শিতান বা 'বৃগ্চুং'খন বোৱতী নদীৰ সোঁত যি ফালৰ পৰা বৈ আহে সেইফালেহে কৰে। অৱশ্যে, পশ্চিমদিশলৈ মূৰ শিতান নকৰে। জীয়া মানুহে কেতিয়াও পশ্চিমলৈ মূৰ কৰি শুব নাপায়। মৃত ব্যক্তিকেহে পশ্চিমলৈ মূৰ কৰি সংকাৰ কৰা হয়। বৃদ্ধলোকৰ মতে পূব আৰু উত্তৰলৈহে মূৰ কৰি শুব পায়। কাৰণ মিচিংসকলে উত্তৰৰ পৰাহে সোণ-ৰূপৰ জখলাৰে স্বৰ্গৰ পৰা নামি আহিছিল। অৰ্থ উত্তৰ ফালেহে স্বৰ্গ আছে।

পূবলৈ এই কাৰণেই ঘৰ কৰিব লাগে যে পূবৰ পৰা সূৰ্য্য উদয় হয়। যিহেতু মিচিংসকল 'দগ্গ্ৰিঃ পংল' (সূৰ্য্য আৰু চন্দ্ৰ)ৰ সন্তান। সেই বাবেই উপৰি পুৰুষসকলৰ ফালে মূৰ থৈ শুব পায়। পশ্চিমত বেলি মাৰ যায়। পূবত উদয় হয় আৰু পশ্চিমত মাৰ যায় বা মৃত্যু হয়। গতিকে পূবলৈ মূৰ কৰা অৰ্থ জীৱন্ত আৰু পশ্চিমলৈ মূৰ কৰা মানেই মৃত্যু।

মিচিং ঘৰ এখনৰ একেবাৰে আগত থাকে 'লস্তা' (আগচোতাল) ইয়াক আউলাং বুলিও ক'ব পাৰি। ওপৰত চালখৰ থাকিলেও 'লস্তা'ত চাং নাথাকে। ইয়াত ধান খুন্দা উৰাল থাকে। ধান খুন্দা কামৰ উপৰিও অন্যান্য ঘৰুৱা কাম-বনো কৰা হয়। কেতিয়াবা বোৱাৰীহঁতে তাঁত শালো পাতিব পাৰে। 'লস্তা'ত গৰু, ম'হ আদিৰ বাহিৰেও অচিনাকি আলহীয়েও ৰ'দে-বৰমুণে জিৰাব পাৰে।

'লস্তা'খন পাৰ হৈয়েই 'তুংগীং'খন পোৱা যায়। লস্তাৰ পৰা তুংগীঙলৈ উঠা-নমা কৰিবৰ বাবে জখলা পাৰি দিয়া থাকে। 'আঅ্ন্ কংবাং' (সোণৰ জখলা) আৰু 'মুৰ্কুং' (ৰূপৰ) 'লাক্জুম' (হাতমাৰি)। সোণৰ জখলাত ভৰি দি ৰূপৰ হাতমাৰিত হাত ধৰি উঠিয়েই তুংগীং পায়। তাতে আলহী-অতিথিক বহিবলৈ দিয়াৰ বাহিৰেও ঘৰৰ সকলোৱে বহি জিৰণি লয়। আলহীয়ে ভৰি ধুবৰ বাবে পানী যতনাই খোৱা হয়।

তুংগীং পাৰ হৈ 'য়াপ্গ' দুবাৰখন খুলি ভিতৰ সোমালে 'মীৰাম্' পায়। মীৰাম্ৰ দুয়ো কাষে 'চয়াৰ (কোঠালি)। চয়াৰতে বহি খোৱা-বোৱাৰ পাছত পৰিষ্কাৰ কৰি শুবলৈ ঢাৰি-পাটী পাৰে। মীৰাম্ কেবাটাও থকা ঘৰত আকৌ দুটা চয়াৰ পাৰ হৈহে আকৌ এটা মীৰাম্ পায়। দুটা চয়াৰৰ সীমা ঘৰৰ ঘাই খুটা বা মাজৰ খুটা।

সেইদৰেই গোটেই ঘৰখনৰ চয়াৰবোৰ পৃথক কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা আছে।

মীৰাম্ৰ ওপৰত 'পীৰাব', তাৰ ওপৰত ৰাববং। ৰাববঙৰ ওপৰত কুম্বাং। এই আটাইবিলাকেই ধোঁৱা চাং আৰু জুইশালৰ আখলৰ চাঙৰ কাম কৰে। ধান, খৰি, মাছ আদি শুকুৱাই থব পাৰি। আপং, নাম্চিং (শুকটি) আদি বেয়া নোহোৱাকৈ ৰাখিব পৰা ঠাই। তাৰ উপৰিও জুইশালৰ জুইৰ ফিৰিঙতিয়ে মূধচৰ খেৰ পাব নোৱাৰাকৈ ৰাখে।

'বৃগ্চুঙত পুৰুষসকলে বহে। কগ্‌তগ্‌ত বহে নাৰীসকল। পুৰুষসকলে 'কগ্‌তগ্‌ৰ ফালে মুখ কৰি 'আপং আপিন্' মদ ভাত খায়। নাৰীসকলে কগ্‌তগ্‌ত বহি বৃগ্চুঙৰ ফালে মুখ কৰি কাম কৰাৰ উপৰিও খোৱা বোৱা কৰিব পায়। মিতিৰ-কুটুম, সন্মানীয় আলহী-অতিথি আহিলে সন্মানীয় ঠাই বৃগ্চুঙত বহিবলৈ দিয়া হয়। জোঁৱায়েকসকলেও সন্মানৰ স্থান পায়। কিন্তু কিছুমান ঠাইত (ফৈদ অনুসৰি) আকৌ শহুৰৰ সমানে সমানে বহাৰ নিয়ম নাই। বৃগ্চুঙত বন্দুক, বটা, পেৰা, পেটাৰী, কাঁহ পিতলৰ লোটা, ঘৰৰ মূৰব্বীজনে ব্যৱহাৰ কৰা বানকাঁহি, বানবাতি, 'অদুম' (জপা) 'মেনচং' (বেৰা) আদি থয়। 'গাদু-চংপন' (জিম কাপোৰৰ দাং) 'আচুব্ (বিছনাপত্ৰ), পীৰা, ঢাৰি ইত্যাদি বৃগ্চুঙতেই থাকে।

কগ্‌তগ্‌ত টো, কেৰাহী, জাকি, পিতলৰ ডাঙৰ গাগৰী, কলহ, আপং চকা 'তাগ্‌চুক' (হোৰা) ধান-চাউলৰ পাচি-খৰাহি, নদীয়া, আপঙৰ কলহ, খৰি, মাছৰ খালৈ ইত্যাদি পৰ্যন্ত থাকে। অন্যান্য কাঁহী-বাতিবোৰ ঘৰৰ ঘাই খুটাতে প্ৰায়েই ধুই নিকাকৈ আউজাই খোৱা হয়। সেইটো নিয়ম। কিন্তু বহুত ঠাইতে ব্যতিক্ৰম ঘটা দেখা যায়।

দহ তৰপীয়া এই বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ মিচিং অকুম্ ঘৰৰ মূধচৰ নাম 'মৃগ্‌দুম্' আৰু চাংতলখনৰ নাম 'কৃত্‌গ্'। 'মৃগ্‌দুম্'খন বৰ সন্মানীয়। মৃগ্‌দুমত যদি কপৌ চৰাই পৰি ৰূণ দিয়ে, তেন্তে মৃতঃ পিতৃ-মাতৃ বা পূৰ্বপুৰুষে 'কান্ তৃংলুল' (ভোক-পিয়াহত) আতুৰ হৈ আহিছে বুলি চাউল এমুঠি সিঁচি দিয়ে। কিন্তু যদি শগুণ পৰে, তেন্তে অমঙ্গল বুলি 'তাগিৰ্' (মঙ্গল বা পাজি পুথি) চাবলৈ দিয়ে। কেতিয়াবা উপৰি পুৰুষসকল অসন্তুষ্ট বুলি ধৰি 'উৰম্ তচাগ্' (উপৰিপুৰুষক গাহৰি আগ কৰা) কৰে। মূধৰ খেৰ নষ্ট হয় বুলি ঘৰৰ চালত মিচিংসকলে লাউ-কোমোৰা আদি বগাবলৈ নিদিয়ে। চাঙত সাপ বগালেও উৰমে পায় বুলি বিশ্বাস কৰে।

ঘৰ নোহোৱা মানুহৰ সমাজত সন্মান নাই। সেইসকলৰ মিচিং সমাজতো সন্মান নাই। সেয়েহে মিচিং সমাজত কিছুমান কথা সহজে শুনা যায়। 'অকুম্ অুবুগ্ কামান অস্মাঙা' (ঘৰবাৰী নাইকিয়াৰ জাত), 'অকুম্ বমনা দগ্‌মান্ অস্মাঙা' (ঘৰ

চলাই নোখোৱা জাত), “বৃহৎ কগতগ্ কাংকিন্মানী অস্মাঙী” (মুৰশিতান আৰু ভৰি পখনৰ ঠাই চিনি নোপোৱা), “তুংগী ঝাপকুৰ গুলেন্ গ্ৰামান্ অস্মাঙী” (ঘৰৰ আগফাল-পাচফাল চকু নিদি ভিতৰতে সোমাই থকা পো-বোৱাৰী অৰ্থাৎ ঘৰৰ চাৰিওফাল চকু নিদিয়া) মুঠতে মানুহ হৈ মানুহৰ দৰে জীয়াই থাকিব নজনা লোকক বুজায়। □

মিচিং সমাজ

আৰু

উত্তৰ লক্ষীমপুৰ

আমাৰ ভাৰতবৰ্ষ দেশখনৰ ভিতৰত আমাৰ অসম প্ৰদেশখনেই আটাইতকৈ পিছপৰা। অসমৰ জিলাকেইখনৰ ভিতৰতো আমাৰ লক্ষীমপুৰ জিলা আটাইতকৈ পিছপৰা। আগে লক্ষীমপুৰ জিলাৰ নামত বৰ্তমান ডিব্ৰুগড় জিলাখনতেই (যেতিয়া দুয়োখন জিলা একেলগে লক্ষীমপুৰ জিলা নামে আছিল) চৰকাৰে য'ত যি উন্নয়নমূলক কাম কৰিব লাগে কৰিলে। ফলত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰে উত্তৰ লক্ষীমপুৰ হাবি বনেৰে ঢাক খাই পৰি ব'ল — অসমৰ কলিয়া পানী হৈ। ইয়াত কোনো ডাঙৰ-চহৰ নগৰ গঢ়ি নুঠিল ৰাস্তা-ঘাটৰ অসুবিধাৰ বাবে, আৰু ৰাস্তা-ঘাটৰ অসুবিধাৰ বাবেই কোনো শিল্পোদ্যোগ গঢ়ি নুঠিল। ইয়াৰ কেঁচামালখিনিহে বাহিৰলৈ ৰপ্তানি হ'ল। ধান, মাহ, সৰিয়হ বাঁহ-বেত, কাঠ-খৰি, মাছ-কাছ আৰু কিছু পৰিমাণৰ চাহপাত আদি প্ৰাকৃতিক সম্পদ উৎপাদনৰ বাহিৰে কোনো আধুনিক শিল্পজাত সামগ্ৰী উৎপাদনৰ মুখ দেখা পোৱা নগৈছিল। স্বাধীনতাৰ কেবা বছৰৰ পিছতো ইয়াত কোনো উচ্চ-শিক্ষানুষ্ঠান নাছিল। উত্তৰ লক্ষীমপুৰ মহাবিদ্যালয় ১৯৫২ চনতহে স্থাপন হৈছিল। ইয়াকো আধুনিক ধৰণৰ সা-সুবিধা থকা সম্পূৰ্ণ এখন মহাবিদ্যালয় বুলি ধৰিব পৰা অৱস্থাত বৰ্তমান নাই।

১৯৭১ চনৰ ২ অক্টোবৰৰ দিনালৈকে বাহিৰৰ মানুহে লক্ষীমপুৰ বুলিলে ডিব্ৰুগড়কহে বুজিছিল। ডিব্ৰুগড় দক্ষিণ পাৰত অৱস্থিত কাৰণে গুৱাহাটীৰ লগত ৰেল, জাহাজ আৰু মটৰৰ যোগাযোগ আছে। ৰাস্তা-ঘাট উন্নত। ডিব্ৰুগড় ব্যৱসায়ী ঠাই। ডাঙৰ ডাঙৰ উদ্যোগ গঢ়ি উঠিছে। উচ্চ শিক্ষাৰ ডাঙৰ ডাঙৰ অনুষ্ঠান গঢ়ি উঠিছে। লক্ষীমপুৰ জিলা বেলেগ নোহওঁতেই উত্তৰ লক্ষীমপুৰীয়া ৰাইজেও ডিব্ৰুগড়ক নিজৰ ঘৰুৱা জিলা বুলি গৌৰৱ কৰিছিল। বাহিৰা মানুহেও লক্ষীমপুৰ জিলা বৰ উন্নত বুলি ভাবিছিল। তেতিয়া উত্তৰ পাৰৰ উত্তৰ লক্ষীমপুৰ কেৱল ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ ঠাই, মাধৱদেৱৰ জন্ম ঠাই আৰু বিহুৱা মিচিংসকলৰ বিহুতলী ঠাই

বুলিহে লোকে ভাবিছিল। বাহিবৰ মানুহে উত্তৰ লক্ষীমপুৰত সোৱণশিৰি নামে এখন সোণৰ নদী আছে বুলি জানে আৰু স্বৰ্গীয় ৰজনীকান্ত বৰদলৈ দেৱৰ বিখ্যাত উপন্যাস 'মিৰি-জীয়াবী'ৰ দেশ বুলিহে জানে। কিন্তু যেতিয়া ডিব্ৰুগড়ৰ পৰা ফাটি আহি কেৱল উত্তৰ লক্ষীমপুৰ জিলা হ'ল, তেতিয়া লক্ষীমপুৰীয়া ৰাইজে নিজে নিজে বিচাৰ কৰি দেখিলে যে আমাৰ লক্ষীমপুৰ জিলাত দেখোঁ একোৱেই নাই — কেৱল মিৰিয়েই মিৰি।

বৰ্তমান লক্ষীমপুৰ জিলাৰ তিনিটা মহকুমা হ'ল — উত্তৰ লক্ষীমপুৰ, ধেমাজি আৰু জোনাই। অৱশ্যে লোকসভাৰ নিৰ্বাচনৰ বাবে সমগ্ৰ জিলাখনৰ লগতে মাজুলী মহকুমাৰ ভোটাধিকাৰো সাঙুৰি লোৱা হয়। বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগটোও লক্ষীমপুৰ জিলাৰ তলতেই.....। ৰাজনৈতিক মেপৰ পৰা মাজুলীক বাদ দিলে অকল জোনাই, ধেমাজি আৰু উত্তৰ লক্ষীমপুৰ মহকুমাত কিমান জনসংখ্যা আৰু তাৰে কিমান জনজাতীয় জনসংখ্যা ওলাব আৰু কেৱল মিচিং জনসংখ্যা কিমান হ'ব জনা হোৱা নাই। যা হওক — লক্ষীমপুৰক মিচিং প্ৰধান ঠাই বুলিয়েই চৰকাৰেই হওক বা জনসাধাৰণেই হওক তাহানি শ্ৰদ্ধেয় কাৰ্ক চন্দ্ৰ দলেৰ দিনৰ পৰা (১৯৩৬ চনৰ ছাদ্ৰুমা মন্ত্ৰী সভাৰ সদস্য হিচাপে) মিচিং লোককেই নেতৃত্ব দিবলৈ সুযোগ দিয়া হৈছে। কিন্তু নেতৃত্ব দিয়া নেতাসকলে কি কৰিছে, কি নকৰিছে, ৰাইজে নিজ চকুৰে দেখিছেই। কাৰ্ক দলে, ললিত দলে, স্বৰ্গীয় লক্ষ্য নাথ দলে, ৰমেশ মোহন কুলি আৰু নামেশ্বৰ পেগুকে আদি কৰি বহুত সৰু সৰু নেতা, ডাঙৰ ডাঙৰ চাকৰিয়াল, সমাজ কৰ্মী কৰ্মীৰ বিমলা দলে, পদ্মধৰ পেগু, স্বৰ্গীয় সোণাৰাম পাণ্ডা কটকী, সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত মিচিং কালুৰাম পাইত, স্বৰ্গীয় ঐৰাম বৰি, স্বৰ্গীয় ধৰণী চাংমাই মিলি, স্বৰ্গীয় দামোদৰ পণ্ডিত, স্বৰ্গীয় জয়ৰাম পেগু আৰু বহুতে নিশ্চয় কিছু কৰিবলৈ যত্ন কৰিছিল। যত্নৰ ফলত আঁচনি সম্পূৰ্ণ নহ'লেও নিশ্চয় আংশিক সফল নোহোৱা নহয়। অসমৰ মিচিং প্ৰধান ঠাইত বোধ কৰোঁ বৃটিছসকলে প্ৰথমে সোৱণশিৰি নদীৰ দুয়ো পাৰত দুখন এম, ই স্কুল খুলি দিছিল। ১৯৩৬ চনতেই চাউল ধোৱা আৰু বিলমুখত এম, ই স্কুল স্থাপিত হৈছিল। সেই স্কুল দুখন এতিয়াও শোচনীয় অৱস্থাত পৰি আছে। বৰ্তমান বিলমুখৰ স্কুলখন উজনি সোৱণশিৰি হাইস্কুল নামেৰে চৰকাৰীকৰণ কৰা হৈছে। চাউল ধোৱাখন আচল চাউল ধোৱাৰ পৰা ১০ কিলোমিটাৰ মান পূব-দক্ষিণৰ দূৰত অৱস্থিত। এম, ই, খন চৰকাৰী হ'লেও হাইস্কুলখন ঘাটমঞ্জুৰী অৱস্থাত পৰি আছে। ১৯৫০ চনৰ ভূমিকম্পৰ সময়লৈকে

মাজুলীৰ কোনোবা ডেকাই চিলাপথাৰত পাম খাবলৈ গৈ তাৰ পৰা বন্ধু এজনলৈ চিঠি দিছিল বোলে — “হিয়াত মানুহেই নাই — কেৱল মিৰিয়েই মিৰি।”

মিচিংসকলে মাটি-বাৰীৰ অভাৱৰ কথা কাহানিও অনুভৱ কৰা নাছিল। গৰাখহনীয়া আৰু বানপানীৰ উপদ্ৰৱতেই নৈৰ পাৰ এৰি ভিতৰুৱা ঠাইলৈ যোৱাৰ কথা অলপ অলপ মনলৈ আহিব ধৰিলে। ১৯৬২ চনৰ বানপানী আৰু খহনীয়াৰ উপৰিও তাৰ পিছৰ ঘনাই আহি থকা বানপানীৰ উৎপাতত নৈৰ পাৰত থাকিব নোৱাৰিহে মিচিংসকলে সাৰ পাই উঠিল যে এনেকৈ আৰু জীয়াই থাকিব নোৱাৰি।

১৯৬২ চনত চীনে ভাৰত আক্ৰমণ কৰিলে। ভাৰতে সাৰ পালে। তেজপুৰৰ পৰা এদিন-দুদিন কৰি লক্ষীমপুৰলৈকো ৰেল আহি গ'ল। লাহে লাহে আহি আহি ১৯৬৬ চনৰ জানুৱাৰী মাহত চিলাপথাৰ পালেহি। কুলাজানত 'বাগ্নী কাঁবাং' হ'ল। ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰীমতী ইন্দিৰা গান্ধী আহিল। লগে লগে ভাটি দেশৰ অনামিচিং লক্ষীমপুৰত ভৰি পৰিলেহি। স্বাৰ্থাঙ্ক মিচিং বা অনামিচিং অসমীয়াসকলে টকাৰ লোভেই হওক বা ভোটৰ লোভতেই হওক থলুৱা লোকৰ পৈতৃক সম্পত্তি খেতিৰ মাটিকণো অনামিচিং বহিৰাগত অনা-অসমীয়া লোকৰ হাতত হেলাৰঙে তুলি দিলে। ফলত এতিয়া মিচিংসকলৰ পানীত হাঁহ নচৰা অৱস্থা। মিচিংসকল এতিয়া ভূমিহীন টোকোনা খেতিয়ক। লক্ষীমপুৰ জিলাৰ হাবিৰ বাঘ এতিয়া শিয়াল। মিচিংসকল এতিয়া ঠিকনাবিহীন অঘৰী। মিচিংসকল এতিয়া গৃহহীন, সৰ্বহাৰা। বাহিবৰ পৰা অহা বহিৰাগত সকল গজ-গজীয়া হ'ল, ঘৰে-বাৰীয়ে গম-গমীয়া হ'ল, গাড়ীয়ে-ঘোঁৰাই থলুৱা বাসিন্দা হ'ল, আৰু মিচিংসকল তেওঁলোকৰেই পুতৌৰ পাত্ৰ হ'লগৈ।

মিচিংসকল পিছপৰা। লক্ষীমপুৰ জিলাও পিছপৰা। মিচিংসকল পিছপৰা কাৰণেই লক্ষীমপুৰ জিলাও পিছপৰা। কাৰণ এখন ঠাইৰ জনসাধাৰণ সজাগ নহ'লে, টেঙৰ নহ'লে ঠাইখনৰ উন্নতি কেতিয়াও নহয়। মিচিং মানুহবিলাক টেঙৰ নহয়। বৰ্হিজগতৰ লগত কোনো সম্পৰ্ক নাৰাখে কাৰণে সজাগ নহয়। দেশ ভ্ৰমণ কৰাত বা বেপাৰ-বাণিজ্য কৰাত মিচিংসকলে অত তত ঘূৰি নুফুৰে; সেয়েহে একো কথায় নিশিকে। বাহিৰা মানুহে যে তেওঁলোকক ঠগিব পাৰে, সেই কথা মিচিং মানুহে একেবাৰে নাজানে। সেয়েহে বাৰে বাৰে ঠগন খাই পৈতৃক সম্পত্তি পৰ্বন্ত হেৰুৱাই পেলাইহে।

মিচিং মানুহে আনৰ ঠগ-প্ৰৰঞ্চনা, হাই-উৰুমি ভাল নাপায়। আপোন খুচিমতে জীয়াই থাকিবলৈ বাঞ্ছা কৰে। সেইবাবেই মটৰ আলিৰ কাষৰ মাটি, চহৰমুখী ঠাইৰ মাটি এৰি এৰি পৰ্বতৰ কাষৰ মাটি বিচাৰি গুচি যায়। অকল নিজৰ মানুহখিনিৰ লগত নিজৰ দা-দস্তৰ মতে চলিবলৈ বিচাৰে। তেনেহ'লেনো তেওঁলোকে কেনেকৈ আনৰ চতুৰালি বুজি পাব? কেৱল সহজে মাছ-কাছ, তৰি-তৰকাৰী,

কাঠখৰি পাবলৈ বিচাৰিলেই ভৱিষ্যতলৈকে পাই থাকিবনে? কিস্বদস্তিৰ মতে — লক্ষীমপুৰ নগৰৰ কাছাৰী থকা ঠাইখন মিচিং গাঁও আছিল। চাহাবসকলে বাজী গাহৰি মাৰি ভোজ খুৱাই গাঁৱৰ মুকলি ঠাইত অফিচ বহুৱালে। স্নেছ সোমাল বুলি মিচিংসকল আঁতৰি গুচি গ'ল। ডিব্ৰুগড় নগৰৰো মিচিংগাঁও আছিল বুলি জনা যায়। এতিয়াও চাওক— ধেমাজি কলেজৰ ওচৰত কাড়িচুক এখন বিৰাট মিচিং গাঁও আছিল। ধেমাজি নগৰ হোৱাৰ লগে লগে মাটি বেছি তাৰ মিচিং মানুহবিলাক ফৰিং উৰাদি উৰি গুচি গ'ল ক'ৰবালৈ। গোগামুখ নগৰলৈ পৰিৱৰ্তন হৈ আছে। পকা আলি কাষৰ মইনাপৰা গাঁৱৰ মানুহে অনামিচিং অনাসমীয়া মানুহক মনে মনে মাটি বেচি শদিয়ালৈ গুচি গৈছে। তেস্তে এই সমাজ কেনেকৈ উন্নতি হব আৰু এনে সমাজ য'ত থাকে তাত উন্নয়ন-মূলক আঁচনিয়েই বা কেনেকৈ ফলৱতী হ'ব?

মিচিং মানুহৰ উৎপাদন একো নাই। তেওঁলোকে কেৱল আনৰ উৎপাদনৰ ওপৰতহে নিৰ্ভৰ কৰে। লক্ষীমপুৰ ধানৰ ভৰাল বুলি বিখ্যাত হ'লেও ইয়াৰ অনা মিচিং অন্য মানুহে উৎপাদন কৰা ধান-চাউল ইয়াৰ মিচিং মানুহৰ পেটতেই হজম হয়। মিচিং মানুহ দুই-এজনে আপুৰ বেপাৰ কৰে, নিজেই খাই খাই মৰে। দেৱলীয়া হৈ মৰে। দুই-এজনে মাছৰ বেপাৰ কৰে, লোকচান হয়। দুই-এজনে ঠিকা-ঠুকলি কৰে, মদ, জুৱা আৰু বেশ্যাকৰ্মত টকা উৰি যায়। দুই-এজনে ভাল চাকৰি কৰে — ফুটনি আৰু অহংকাৰত কেতিয়াবা চাকৰিৰ পৰা খেদা খায়। চৰকাৰে জনজাতীয় উন্নয়নৰ কাৰণে বহুত আঁচনি প্ৰকল্প তৈয়াৰ কৰিছে। টেঙৰ জনজাতিসকলে সেই সুবিধা গ্ৰহণ কৰি উন্নতিৰ পথত আগবাঢ়িছে। কিন্তু মিচিংসকলে একো সুবিধাকে ল'ব জনা নাই।

লক্ষীমপুৰ জিলা আমাৰ অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ জিলা। হিমালয়ৰ পাদদেশ অৰুণাচল প্ৰদেশৰ গাতে গাত লাগি থকা প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য আৰু সম্পদেৰে ভৰা এখন চহকী জিলা। অৰুণাচলৰ ৰাজধানী ইটানগৰো লক্ষীমপুৰ নগৰৰ সমীপৱৰ্তী। অৰুণাচলৰ প্ৰধান ঠাইসমূহলৈ লক্ষীমপুৰ নগৰৰ পৰাই অহা-যোৱাৰ ব্যৱস্থা আছে। সেই ঠাইসমূহলৈ ইটানগৰৰ পৰা অহা-যোৱা কৰোতে লক্ষীমপুৰ নগৰৰ মাজেদিয়েই অহা-যোৱা কৰে। ৰেলত যাওঁতে, মটৰত যাওঁতে, অৰুণাচলৰ নেতাসকলে বা জনসাধাৰণে বাটৰ কাষৰ ভগা-ছিগা দুখীয়া দৰিদ্ৰতাৰ পৰিবেশে বিৰাজ কৰা মিচিং গাঁওবোৰ দেখি বৰ আক্ষেপ কৰে আমাৰ মানুহবিলাক ইমান পিছপৰি আছে কিয়? মিচিংসকলৰ কাৰণে অসম চৰকাৰে একো নকৰে নেকি? কৰে, কিয় নকৰে..... চৰকাৰে সকলোৰে কাৰণে কৰে। কেৱল মিচিংসকলৰ বাবে সুকীয়াকৈ কৰিব নোৱাৰে। কৰাৰ নিয়ম নাই। মিচিংসকলে নিজেই ন্যায় দাবী কৰি প্ৰাপ্যখিনি আদায়

কৰিব নাজানে। ভাৰ বাবে কাক দোষ দিব?

আজিকালি বহুতো মিচিং ডেকা-গাভৰু শিক্ষিত হ'ল। বহুতে ভাৰত চৰকাৰৰ সন্মানজনক চাকৰিও কৰে। বিশ্ববিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়বিলাকতো শিক্ষকতা কৰে। অসম চৰকাৰৰ প্ৰতিটো বিভাগতে সৰু-ডাঙৰ চাকৰিও কৰে। লক্ষীমপুৰ জিলাৰ মিচিং ডেকা-গাভৰুৱে জাকে জাকে আকাশবাণী ডিব্ৰুগড়তো অই-নিতম গায়। লেখত ল'বলগীয়া অসমীয়া সাহিত্যৰ সাহিত্যিকো নোহোৱা নহয়। জনকৈ গায়কে অসমীয়া চলচ্চিত্ৰতো অই নিতম গাইছে।

লক্ষীমপুৰত ভাৰত বিখ্যাত বস্ত্ৰ একো নাই। বাসুদেৱ থান, মালিনী থান ঐতিহাসিক কিস্বদস্তিৰ বিখ্যাত ঠাই। বৰ্তমান চৰকাৰৰ প্ৰকল্প সোৱণশিৰিৰ বহুমুখী বান্ধ। ইয়া এতিয়ালৈকে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ ভিতৰতহে দুধুৰ-মুধুৰ অৱস্থাত চলি আছে। লক্ষীমপুৰ আৰু অৰুণাচলৰ মূল্যবান কাঠ বাহিৰলৈ গৈ আছে। সেইবিলাক ইয়াৰ মানুহে একো কামত খটাব জনা নাই। উত্তৰ ৰেলপথ আৰু ঘাই আলিৰ ঠায়ে ঠায়ে মিচিং প্ৰধান ঠাই। সেই ঠাইবিলাক দিনে দিনে নগৰমুখী হৈ উঠিছে। কিন্তু ঠাইবিলাকত কোনো মিচিং বা অনা-মিচিং অসমীয়া ব্যৱসায়ী নাই। দোকান-বজাৰ সকলো অনা অসমীয়া বহিৰাগতৰ হাতত। এয়াই আমাৰ উত্তৰ লক্ষীমপুৰ জিলাৰ জনসাধাৰণ মানুহৰ অৱস্থা। □

‘স্মৃতি-গ্ৰন্থ’ — সদৌ অসম কৰ্মচাৰী পৰিষদ উত্তৰ লক্ষীমপুৰ ১৯৮২ চন।

দ্বিতীয় বাৰ্ষিক অধিবেশন ১৩ আৰু ১৪ মাৰ্চ।

লেখকো সম্পাদনা সমিতিৰ সদস্য আছিল।

চীপ্ গাৰ চেপিধৰা ইত্যাদি ধৰণৰ শব্দ আৰু বহুত পোৱা যায়। সেইবোৰ শব্দ আৰ্যমূলীয় সংস্কৃত ভাষাত যদি বিচাৰি পাবলৈ নাই, তেন্তে অসমীয়া ভাষাই নতুনকৈ গঢ় লওঁতে নিশ্চয় অসমৰ বিভিন্ন ভাষা-গোষ্ঠীৰ পৰা সোমোৱাই লৈছিল বুলি ভাবিবৰ খল আছে। শব্দবোৰে কোৱাৰ দৰে মিচিংসকলে এতিয়াও দেখোন জোকাৰি নকৈ জোংকাৰি, যুঞ্জি নকৈ যুঞ্জি, কঁঠাল নকৈ কণ্ঠাল, কঁকাল নকৈ কংকাল বুলিহে কয়।

বুঢ়িছ লেখকসকলেও মিচিং ভাষাটো শিকি কোৱাই নহয়, লিখিত ৰূপো দিবলৈ অশেষ চেষ্টা চলাইছিল। তেওঁলোকে মিৰি-আবৰ ডিক্কাৰী”, “পাদাম আদি পাঠ”, “বাইবেলৰ কাহিনী” ৰোমান লিপিতে লিখি উলিয়াইছিল। কিন্তু তেতিয়াৰ মিচিং মানুহে ইংৰাজী নজনাব বাবে কোনেও মন কাণ নিদিলে। নহ’লে আজিৰ চাম মানুহ তেতিয়াই জনম লোৱা হ’লে এতিয়া মিচিং ভাষাই অন্যান্য উন্নত ভাষাৰ লগত ফেৰ মাৰিব পাৰিলেহেঁতেন বুলিও ভাব আছে। তথাপি অসমীয়া ভাষা পুনৰ উদ্ধাৰ আৰু বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত বুঢ়িছ চাহাবসকল যেনেকৈ চিৰনমস্য, তেনেকৈ মিচিং ভাষা ক্ষেত্ৰতো তেওঁলোক চিৰনমস্য

মিচিং ভাষা বিকাশৰ বাবে বহুদিনৰ পূৰ্বেই চিন্তা কৰা ব্যক্তিসকল হ’ল- সোণাৰাম পাণ্ডাংকটকী, ধৰনী চাংমাই (মিলি), জয়ৰাম পেগু আৰু কমল পাদুৰ নাম উল্লেখযোগ্য। তেওঁলোকে কিছু পৰিমাণে অসমীয়া লিপিতে ভাষাটোৰ লিখিত ৰূপ দিবলৈ চেষ্টা কৰি চাইছিল। কিন্তু সেই সময়ত শিক্ষিত মানুহ কম কাৰণে ফলৱতী হ’ব নোৱাৰিলে। তদুপৰি তৰুণ চন্দ্ৰ পামেগাম, ললিত কুমাৰ দলে লক্ষ্যনাথ দলে, চকভাল কাগয়ং বৰ্তমান জীৱিত ব্যক্তিসকলৰ ভিতৰত – মিগাং মুহিধৰ পেগু, ডাঃ নোমল পেগু, কাৰ্ক চন্দ্ৰ দলে আৰু মালচন্দ্ৰ পেগুৰ উপৰিও বহু লোকে ভাষাটোৰ লিখিত ৰূপৰ কথা চিন্তা নকৰাকৈ থকা নাছিল। ডাঃ পেগু আৰু মাজুলীৰ প্ৰাক্তন বিধায়ক মিগাং মুহিধৰ পেগুৰে স্বাধীনতাৰ আগতে ১৯৪৫ চনতেই গীত-নাটক লিখি উলিয়াইছিল। কিন্তু অসমীয়া লিপিত মিচিঙৰ প্ৰকৃত উচ্চাৰণ ফুটাই তুলিব নোৱাৰাত বাবে বাবে হতাশ হৈছিল। সেয়েহে মিচিং ভাষাৰ বিকাশৰ পথ বন্ধ হৈ আছিল।

শেষত মিচিং ভাষা বিকাশৰ শুভ দিন এটা আহিল। ইমান দিনে ইমানবোৰ মানুহৰ আশা-আকাংক্ষা অথলে নগ’ল। ১৯৬৭ চনৰ ছেপ্তেম্বৰ মাহত গুৱাহাটীত মিচিংসকলে গোট খাই “গুৱাহাটী মিচিং কাঁবাং” গঠন কৰে। সেই কাঁবাঙেই ভাষা গৱেষণাত আত্মনিয়োগ কৰিবলৈ প্ৰথমে প্ৰয়াস কৰে। সেই সময়ৰ কটন কলেজৰ ইংৰাজীৰ অধ্যাপক মিগাং তাবু তাবুদে ইংৰাজী বা ৰোমান লিপিত আৰু শিৱসাগৰ কলেজৰ অসমীয়া অধ্যাপক মিগাং নাহেদ্ৰ পাদুনে অসমীয়া লিপিত মিচিং ভাষাৰ

প্ৰকৃত উচ্চাৰণৰ প্ৰতীক উলিয়াবলৈ যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰিলে। ১৯৭২ চনত দিচাংমুখত বহা বহা প্ৰতিনিধিসকলৰ এখন সভা হ’ল। কোনটো লিপি মিচিং ভাষাটোৰ উচ্চাৰিত স্বৰধ্বনিৰ অনুকূল হ’ব পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা “কৰিবলৈ “ৰুঃ চীক কাঁবাং” বা সিদ্ধান্ত কমিটী গঠন কৰি দিয়া হ’ল। ১৯৭৯ চনৰ বহাগ বিহুতে গোঁগামুখত অনুষ্ঠিত হোৱা আগম-কাঁবাঙৰ তৃতীয় বাৰ্ষিক অধিবেশনত সংশোধিত ৰোমান লিপিয়েই মিচিং উচ্চাৰণৰ অনুকূল বুলি সৰ্বসন্মতিক্ৰমে গ্ৰহণ কৰিছিল। তাৰ পাচত আৰু মিচিং ভাষাই বৈ থকা নাই। ৰত্নেশ্বৰ পাৰ্মেয়ে “পচাং অৎচুৰ” বা কুঁহিপাত লিখিলে। অধ্যাপক নাহেদ্ৰ পাদুনে ‘লুতাদ’ বাতৰি উলিয়ালে। অধ্যাপক তাবু তাবুদে “পমান-মমান”, মিচিং আগম পয়িৰ” উলিয়ালে। প্ৰায় সভা সমিতিবোৰত মিচিং ভাষাতেই কাৰ্য্যক্ৰমণিকা চলাবলৈ ললে। ১৯৫৭ চনৰ ৭ আগষ্টৰ পৰা এই প্ৰৱন্ধকাৰে মিচিং গীত গাই মিচিং ভাষা প্ৰচাৰ আৰু বিকাশৰ বাবে চেষ্টা চলাই আহিছে। এতিয়া অসংখ্য বাতৰি, আলোচনী আৰু কিতাপ ওলাইছে। মিচিং গীতৰ লং প্লেয়িং ৰেকৰ্ড হৈছে। ঠায়ে ঠায়ে ঘনাই মিচিং গীতৰ সমাৰোহ হ’ব লাগিছে। চিঠি-পত্ৰৰ আদান-প্ৰদান মিচিং ভাষাত হৈছে। মিচিং ভাষাৰ গৱেষকসকলে কৈছে যে আমাৰ ভাষাটো লিখিবলৈ উজু, দেখিবলৈ গত লগা, আৰু পঢ়িবলৈ সহজ-সবল হ’ব লাগিব। মিচিং ভাষাৰ তিনিটা সূত্ৰ আছে – তাকে মিচিং ভাষাত কয় – কাংপ / তাতপ’। আদপ’।

এতিয়া মিচিং ভাষাটো প্ৰাথমিক বিদ্যালয়সমূহত পঢ়াব পৰাকৈ অসম চৰকাৰে শুভ উদ্যোগ কৰি যি মহান উদাৰতা দেখুৱালে সি বৃহৎ অসমীয়া জাতি গঠনত এক বলিষ্ঠ পদক্ষেপ হ’ব। ই তাহানিৰ অশোক-আকবৰৰ দৰে সাম্যবাদী শাসকসকলৰ প্ৰজাহিতকৰ কল্যাণকামৰ বদান্যতাৰ স্বাক্ষৰস্বৰূপ।

স্মৃতি-গ্ৰন্থ—“ধেমাজিৰ ৰূপ-ৰেখা” অসম সাহিত্য সভাৰ ত্ৰয়োদশ লেখক শিবিৰ ১৯৮৭ চন। ডিচেম্বৰ। লেখক সাংস্কৃতিক সন্ধাৰ উদ্বোধক আৰু আলোচনা চন্দ্ৰৰ বিষয় “আপুনি কিয় লিখে, কেনেকৈ লিখে?”ৰ আলোচক আছিল। সভাপতি ডঃ মহেন্দ্ৰ বৰা আছিল।

মিচিং আগম কীবাং

অহা এপ্ৰিল মাহৰ ২৪, ২৫ আৰু ২৬ তাৰিখে—মিচিং আগম কীবাং ধেমাজিত অনুষ্ঠিত হোৱাৰ কথা। এই অধিবেশন নৱম অধিবেশন। এয়ে প্ৰথম বাৰৰ বাবে নগৰৰ মাজমজিয়াত এই কীবাং অনুষ্ঠিত হোৱা সাহস কৰিব পাৰিছে। অৱশ্যে যোৰহাটৰ জিলা পুথিভঁৰালত এবাৰ ১৯৮৫ চনৰ আগষ্টত বিশেষ অধিবেশন অনুষ্ঠিত হৈছিল। বৰ শৃংখলাবদ্ধ আছিল। এতিয়ালৈকে অনুষ্ঠিত কীবাং বিলাকৰ ভিতৰত সেইখন সভাই আটাইতকৈ সৰ্বাঙ্গ সুন্দৰ হৈছিল।

মিচিং আগম কীবাং মানে মিচিং সাহিত্য সভা। মিচিংসকলৰো সাহিত্য আছেনে? মিচিঙৰো ভাষা আছেনে? হাঁহিও উঠে। এৰা, '৭০ চন মানৰ আগে আগে; যেতিয়া আমি কেইজনমানে মিচিং ভাষাটো লিখিত ৰূপ দিয়াৰ চেষ্টা এটা কৰি চাইছিলোঁ সঁচাই হাঁহি উঠিছিল। ইমান মৰমৰ মাতৃ ভাষাটোৰ আখৰ যে নাই। ভাষাটো এৰিবও নোৱাৰোঁ। ইফালে ইয়াক লিখিতভাৱে ৰাখিবলৈকো উপাই নাপাওঁ। তথাপি চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননীৰ মোহ এৰিব নোৱাৰি আমাৰ অগ্ৰগণ্য মহান পুৰুষ কেইগৰাকী মানে অসমীয়া লিপিৰে মিচিং ভাষাটো লিখিত ৰূপ দিবলৈ যত্ন কৰিছিল। তেওঁলোক হ'ল—সোণাৰাম পাণ্ডাৰংকটকী, (১৯৩৫) *ধৰণী চাংমাই মিলি, *জয়ৰাম পেগু, ডাঃ নুমল পেগু, *তৰুণ পামে গাম, *বত্ৰেশ্বৰ পাঁমে, ভৃগুমণি কাগুং, প্ৰাক্তন মাজুলীৰ বিধায়ক মিগাং মুহিধৰ পেগু, মিগাং বিভিষণ পেগু, *ডিম্বেশ্বৰ পায়েং আদিয়ে মিচিঙতে নাটক, গীতৰ পুথি আদি অসমীয়া লিপিৰে লিখি প্ৰকাশ কৰিবলৈ যত্ন কৰিছিল। তেওঁলোকে কীবাং শব্দটো কেবাং। আত্ম শব্দটো আউন। মাংনাম শব্দটো মেনাম। অচ্ং-অলুং শব্দটো ইচিং-ইলিং বুলি লিখিব লগা হৈছিল। তাৰ ফলত অনা মিচিঙৰ কথা বাদেই মিচিঙেও লেখা মতেহে উচ্চাৰণ কৰি ভাষাটোৰ উচ্চাৰণৰ বিকৃতি ঘটাইছিল। আমি প্ৰমাদ গণিলোঁ। এনেদৰে হ'লে ভাষাটোৰ প্ৰকৃত মৰ্যাদা অথবা প্ৰকৃত উচ্চাৰণ বৰ্তি থাকিবনে?

অভাৱেই আৱিষ্কাৰৰ মূল। চিন্তা-চৰ্চা কৰিলে উপায় নিশ্চয় নোলোৱা নহয়। আমাৰো এদিন উপায় ওলাল। ১৯৬৭ চনৰ ছেপ্তেম্বৰ মাহত গুৱাহাটীস্থ মিচিংসকলে মিচিং কীবাং নামৰ সভা এখন পাতি মাতৃভাষা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিলে। তাত সকলোৱে অনুভৱ কৰিলে যে এনেহে "অ মোৰ সুৰীয়া মাত"ৰ ভাষাটো কেনেকৈ

হেৰাই যাবলৈ দিওঁ। গতিকে লিখিত ৰূপ এটা দিয়াৰ আশ্ৰয় চেষ্টা চলাবই লাগিব। নহ'লে মিচিং ভাষাৰ অস্তিত্ব পৃথিৱীৰ পৰা নিঃশেষ হৈ যাব। যেনে কথা, তেনে কাম। সেই দিনাই অসমীয়া ভাষাবিদ মিগাং নাহেৰু পাদুনক (বৰ্তমান জয়সাগৰ কলেজৰ অসমীয়া অধ্যাপক আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ মুখ-পত্ৰৰ প্ৰাক্তন সম্পাদক) অসমীয়া লিপিত আৰু মিগাং তাবু তাইদক (সেই সময়ত কটন কলেজৰ ইংৰাজী বিভাগৰ অধ্যাপক আৰু বৰ্তমান কামৰূপ জিলাৰ বিদ্যালয়সমূহৰ পৰিদৰ্শক) ইংৰাজী বা ৰোমান লিপিত মিচিং ভাষা সম্পূৰ্ণ উচ্চাৰণ কৰিব পৰাকৈ তৈয়াৰ কৰিবলৈ সভাই দায়িত্ব দিয়ে। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰথমে পাদুন ডাঙৰীয়াই অসমীয়া লিপিৰে মিচিং ভাষা উচ্চাৰণৰ সৰু পুস্তিকা এখন প্ৰকাশ কৰে। পুস্তিকাখনৰ নাম দিয়া হৈছিল "মিচিং লিপি" তাত তেওঁ কেবাং শব্দটো কীবাং। আউন শব্দটো আত্ম। কৰিব পৰা কৰে। কিন্তু তাতো আমি সন্তুষ্ট হ'ব নোৱাৰিলোঁ। কাৰণ, কীবাং, আত্ম শব্দটো কীবাং, আৰু কৰিবলৈ লোৱা দেখা গ'ল। সেয়েহে তাইদৰ "Mising Agom Ayyir" খনৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিবলৈ লয়। ৰোমান লিপিমতে বুজোৱা হ'ল যে কীবাং শব্দ Kcbang আৰু আত্ম শব্দটো AVN হ'ব। মিচিং ভাষাত মহাপ্ৰাণ বৰ্ণ অপ্ৰয়োজন। সেয়েহে ইংৰাজীবৰ্ণ V (ভি) বৰ্ণটো এনেই পৰি থাকে। এনেই পেলাই থোৱাতকৈ তাক মিচিং ভাষাটোৰ বাবে বিচাৰি নোপোৱা উচ্চাৰণ টোৰ কামতে লগোৱা হওক বুলিয়েই তাক অ্ স্বৰবৰ্ণ কৰি থোৱা হ'ল। তেনেকৈ মিচিং ভাষাত শ, ষ,ৰ প্ৰয়োজন নাই। কেৱল 'চ' হ'লেই যথেষ্ট। ৰোমানৰ S বৰ্ণটো হ'লেই মিচিং ভাষাত চৰ কাম চলাই দিব পাৰি। সেই বাবেই C চি বৰ্ণটো এনেই পৰি থকাতকৈ তাকো ক'তো নোপোৱা উচ্চাৰণৰ স্বৰ হিচাপে লগোৱা হ'ল। তাকে মিচিঙত (আঁ) স্বৰ বোলা হয়। যেনে—Cbong (আঁবং) অৰ্থ-জাপী। Vliving (অলুং) অৰ্থ-শিল। মিচিং ভাষাত C (আঁ) আৰু V (অ্) স্বৰৰ বাহিৰে বাকী সকলো স্বৰবৰ্ণ অসমীয়া ভাষাৰ সৈতে একেই। বড়ো ভাষাতো এই দুটা স্বৰবৰ্ণ আছে। সেয়েহে বড়োসকলেও ৰোমান লিপিৰ দাবী তুলিছিল।

১৯৭২ চনৰ বিহুত দিচাংমুখত এখন প্ৰতিনিধি মূলক সভা আহ্বান কৰি মিচিং সমাজৰ বহু বহু লোকক গোট খুউৱা হৈছিল। শিল্পী * বিক্ৰমসিং য়েইন অভ্যৰ্থনা সমিতিৰ সভাপতি আছিল। আমি কোন লিপিৰে মিচিং ভাষাটো সহজে উচ্চাৰণ কৰিব আৰু লেখিব পাৰিম তাৰ আলোচনা কৰিলোঁ। এফালে অসমীয়া ভাষা আৰু লিপিবদ্ধ স্পৰ্শকাতৰ আপোন-আহ্বান; আনফালে — মিচিং ভাষাটোৰ বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ স্বৰধ্বনিৰ এক স্বকীয় অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ তাগিদা, সেয়েহে সেই সভাত কোনো সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব নোৱাৰি এখন সিদ্ধান্ত সমিতি গঠন কৰি দিয়া হ'ল।

এই প্ৰবন্ধ লেখকেও অসমীয়া পুথি এখন “তানি আগম” বা “মানৰ-ভাষা” নাম দি ১৯৭৪ চনত প্ৰকাশ কৰি ভাষা শিকোৱাত ব্ৰতী হৈছিলো। অৱশ্যে মিগাং পাদুনৰ অসমীয়া লিপিৰ আৰ্হিৰে তৰুণ পামে গামদেৱে পাতনি লিখি দিছিল সুন্দৰকৈ। কোনে কিমান শিকিলে নাজানোঁ। কিন্তু নাভূত-নাশ্ৰুত বৰ্ণৰ প্ৰতীক দেখি বহুতে হাঁহিছিল। উচ্চাৰণ কৰিব নোৱাৰি শিকাৰ হেঁপাহ কমি গৈছিল। পুথিখন প্ৰকাশৰ দায়িত্ব লৈছিল এগৰাকী অনামিচিং ব্যক্তিয়ে। মাজুলী কমলাবাৰীৰ শ্ৰদ্ধেয় বিষ্ণু ককাইদেৱে (শ্ৰীবিষ্ণুৰাম বৰুৱা) উন্মোচন কৰিছিল সেই সময়ৰ মাজুলীৰ উপপ্ৰতি সমাহৰ্তা শ্ৰীহৰি প্ৰসাদ চলিহাই। শ্ৰীচলিহাই মোতকৈয়ো বেছি আনন্দিত হৈছিল বহাগ বিহুতে।

মিচিং ভাষাৰ এটা শুভ দিন আহিল। ১৯৭৯ চনৰ বহাগ বিহুৰ আগ দিনা গোগামুখত অনুষ্ঠিত সভাত মিচিং ভাষাৰ লিখিত ৰূপ দিবলৈ মিচিং পণ্ডিতসকলৰ দ্বাৰা সংশোধিত ৰোমান লিপিৰ বাহিৰে একো লিপিয়েই উপযোগী নহয় বুলি সৰ্বসন্মতিক্ৰমে গৃহীত হয়। সেই সভাতে আগম কাঁবাঙৰ পতাকা (উদিত সূৰ্য্যৰ তলত মেলা কিতাপ), এমব্ৰেম, নিয়মাৱলী গৃহীত হয়। স্মৰণীয় যে – সকলোতকৈ আগতে গঠন হোৱা শাখা সাহিত্য সভা অথবা বাংলাৰ আগম কাঁবাং GUGAMUKH ATAK MISING BANGKE AGOM KCBANG চমুকৈ GAMBAK ৰ সৌজন্যত সভাখন অনুষ্ঠিত হৈছিল আৰু শাখা সভাখন বা Gambak ৰ সভাপতি আছিল MISING PRIMER POSANG OTSUR লেখক ৰত্নেশ্বৰ পীৰ্মেদেৱ আৰু সম্পাদক আছিল এই প্ৰবন্ধকাৰ। এইখিনিতে জনাই থোৱা ভাল হ'ব যে মিচিং আগম কাঁবাং (MISING AGOM KCBANG) চমুকৈ মাক্ বা MAK বাংলাৰ আগম কাঁবাং (BANGKE AGOM KCBANG) চমুকৈ বাক্ বা BAK বুলিলেই যথেষ্ট।

মিচিংসকলে মিচিং আগম কাঁবাং বুলি কৈ ভাল নাপায়। প্ৰয়োজনো নাই। কেৱল আগম কাঁবাং বুলিয়েই কোৱা শুনা যায়। আগম কাঁবাঙৰ বুৰঞ্জীমতে প্ৰথম অধিবেশন ১৯৭২ চনৰ দিচাংমুখত। দ্বিতীয় ধেমাজিত ১৯৭৪ চনত। তৃতীয় গোগামুখত ১৯৭৯ চনত। চতুৰ্থ খেৰকটা মুখ বা মাত মৰাত ১৯৮০ চনত। পঞ্চম-জেংৰাইমুখত ১৯৮১ চনত। ষষ্ঠ-গহপুৰ, হেলেমৰ বুৰৈ মুকলি গাঁৱত ১৯৮৩ চনত। সপ্তম-কুলাজান অকাজান পাতিৰি গাঁৱত ১৯৮৫ চনত। অষ্টম – যোৰহাটৰ বাইফলা গাঁৱত ১৯৮৭ চনত। নৱম অধিবেশন ধেমাজিত অনুষ্ঠিত হোৱাৰ কথা। ১৯৮৮ চনৰ এপ্ৰিলত।

আগম কাঁবাঙৰ বয়স এতিয়ালৈকে ১৬ বছৰ হ'লহি। অৰ্থাৎ এতিয়া ১৬

বছৰীয়া ডেকা। এই কেইবছৰ কি কি কৰিলে বুলি প্ৰশ্ন উঠিলে ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ গীত ফাঁকি গাবলৈ মন যায়। বোলে – শৈশৱ পাৰ হৈ কিশোৰ হলোঁ, কৈশোৰ পাৰ হৈ যুৱক হলোঁ। যৌৱন জোৱাৰত নাও মেলি আশাৰ পালৰূপে “আগম” পালোঁ। প্ৰথম আঠ বছৰ লিপি নিৰ্দ্ধাৰণ কৰোঁতেই গ'ল। পিছৰ আঠ বছৰ লিপি স্বীকৃতিৰ আন্দোলনতেই গ'ল। এতিয়া এই লিপিৰে, এই ভাষাৰে শিক্ষা প্ৰবৰ্ত্তন কৰিবলৈ চৰকাৰে সুযোগ দিছে। সাহায্য দিছে। সুযোগ লওঁতাসকলে সুযোগ ল'ব জানিব লাগিব। নহ'লে – “পৃথিৱীত জনমি সচেতন নহ'লে প্ৰাপ্যও থিতাতে হেৰাব।”

“ৰণ ধ্বনি” বাতৰি – ১৯৮৮ চন। ২৩ এপ্ৰিল। প্ৰথম সংখ্যা।

লেখক আগম কাঁবাঙৰ উপসভাপতি আছিল।

বাংলা কীবাং

১৯২৪ চনতেই মাজুলীৰ গেজেৰা গাঁৱত জন্ম লাভ কৰা মিচিং বাঙনী কীবাং অৰ্থাৎ-মিচিং মহা সভাৰ জন্ম লগত এই সভাৰ নাম দিয়া হৈছিল “মিৰি সন্মিলন” এই সন্মিলনৰ জন্মদাতাসকল আছিল চাৰু চন্দ্ৰ দলে, মুহিচন্দ্ৰ মিৰি, আৰু বৰ্তমানেও জীৱিত মিগাং কাৰ্কচন্দ্ৰ দলে, মিগাং পদ্মধৰ পেগু আৰু মিগাং বিমলা কান্ত দলে। ১৯৫৫ চনৰ পৰাহে মিৰি সন্মিলনৰ নাম সলনি কৰি “বাঙনী কীবাং” নামকৰণ কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত লক্ষ্যনাথ দলে, ললিত কুমাৰ দলে, তৰুণ চন্দ্ৰ পামেগাম, মুহিধৰ পেগু, আদিৰ নাম উল্লেখযোগ্য। সেই সময়ত মিগাং মালচন্দ্ৰ পেগু বাঙনী কীবাঙৰ সভাপতি আছিল। আৰম্ভণীৰ পৰা কাৰ্যনিৰ্বাহক সভাৰ সভাপতি আছিল মিগাং — কাৰ্কচন্দ্ৰ দলে আৰু সম্পাদক আছিল, মিগাং পদ্মধৰ পেগু। এই সন্মিলনৰ উদ্দেশ্য আছিল, মিচিং সমাজৰ মাজত শিক্ষাৰ বিস্তাৰ কৰা, কুসংস্কাৰবোৰ দূৰ কৰি এখন নিকা মিচিং সমাজ গঢ়া আৰু লগতে চুবুৰীয়া অন্যান্য সমাজৰ লগত মিলা-প্ৰীতিৰে সহবাস কৰি শান্তিৰে দেশৰ, সমাজৰ উন্নতি সাধন কৰা। কিন্তু, এতিয়াৰ বাঙনী কীবাঙৰ তেনে উদ্দেশ্য নিয়মাবলীত আছে যদিও কাৰ্যক্ষেত্ৰত বিপৰীত, কাৰ্যকলাপহে দেখা যায়। বহুতৰ মতে — আজিকালি বাঙনী কীবাঙত ৰাজনীতিৰ উৎকট গেলা-পঁচা গোক্কেহে পোৱা যায়। বৰ্তমান যুৱমানসত বাঙনী কীবাং অৱহেলিত ঘূৰনীয়া। তেনে হ'বলৈ কিয় পালে — তাৰ উদাহৰণ লেখিয়েই শেষ কৰিব নোৱাৰি।

আগৰ বাঙনী কীবাংবিলাকত অনুন্নত মিচিং সমাজৰ উন্নতিৰ বাবে আলোচনা-বিলোচনা হৈছিল বাবে মাজুলী গড়মূৰ সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ শ্ৰীশ্ৰীপিতাম্বৰ দেৱ গোস্বামীদেবেও জন্ম লগৰ পৰা জড়িত আছিল। ১৮৯৫ চনতেই মিৰি জীয়ৰী উপন্যাস লেখা — ৰজনীকান্ত বৰদলৈ, স্বাধীনতা আন্দোলনৰ যুঁজাৰু সৰ্বেশ্বৰ বৰুৱা, সেই সময়ৰ অসমৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী চাৰ চাদুল্লা, উপায়ুক্ত মুহিবুদ্দিন আহমেদ, বাগ্মীবৰ নীলমণি ফুকন, কুলধৰ চলিহা, বৃটিছ চাহাব মিষ্টাৰ এ, টি টলষ্টয় আৰু অনা মিচিং

জীয়ৰী, মিচিঙৰ বোৱাৰী শ্ৰীযুক্তা ইন্দিৰা মিৰিৰ লগতে বিদেশী চাহাব মিঃ কেৰ্কেৰা চাহাবেও চান্দা-বৰঙণি দি সভাত সহযোগ কৰি সভাপতিত্ব কৰি পিছপৰা মিচিং সমাজক উৎসাহ যোগাইছিল। কিন্তু যেতিয়াই বাঙনী কীবাং ৰাজনীতিৰ টনা-আঁজোৰাত ভেঁকো-ভাঙনাত পৰিণত হ'ল — তেতিয়াই বাঙনী কীবাঙৰ প্ৰতি মিচিং অনামিচিং, শিক্ষিত-অশিক্ষিত, মুনিহ-তিৰোতা সকলোৰে বিজ্ঞপ্তি জন্মি আহিল। তাৰ ফলতেই ১৯৬৬ চনৰ কুলাজান বাঙনী কীবাঙৰ পৰা পিছৰ অধিবেশনবোৰত আস্থা নাইকিয়া হ'ল। বাঙনী কীবাংবোৰ নিষ্ক্ৰিয় আৰু নিশ্ৰুভ হৈ আহিল। এতিয়াৰ উঠি অহা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ডেকা-গাভৰুসকলে “বাঙনী কীবাঙে কিডাল কৰিছে” বুলি গালি পাৰি থকা শুনা যায়। অৱশ্যে বস্তুনিষ্ঠভাৱে একো কৰা চকুত পৰা নাই যদিও — লাভা লাভ একো হোৱা নাই বুলিও ক'ব নোৱাৰি। জন্ম লগৰ পৰা বাঙনী কীবাঙে মিচিং সমাজত শিক্ষাৰ বিস্তাৰ, কু-ৰীতি-নীতিবোৰৰ সংস্কাৰ, অনামিচিংসকলৰ লগত মিলা-মিছা কৰাৰ সুবিধা, দেশৰ বৰেণ্য ব্যক্তিসকলক সভাপতি ৰূপে নিমন্ত্ৰণ কৰি বক্তৃতা দিয়াই সমাজক জ্ঞান চকু মেলাই আহিছে। কুলাজান বাঙনী কীবাঙত ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীকে ধৰি চুবুৰীয়া ৰাজ্যবিলাকৰ মুখ্য ব্যক্তিসকলক নিমন্ত্ৰণ কৰি মিচিং সমাজৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থাৰ লগতে ৰঙীন চহকী সাজ-পাৰ আৰু সংস্কৃতি প্ৰদৰ্শন কৰিলে। লগতে মহান শিল্পী কলাগুৰু বিষ্ণুৰাভা, বিশ্ববিশ্ৰুত সুৰকাৰ ডঃ ভূপেন হাজৰিকাও সেই সভাৰ সৌষ্ঠৱ বঢ়াই মিচিং সমাজক সন্মান জনালে। কুলাজানৰ কথা, মিচিং সমাজৰ কথা সমগ্ৰ পৃথিৱীয়ে জানিলে। কীবাং মানে সভা। আনী মানে মাতৃ। দুয়োটা শব্দ সংযোগ বা সন্ধি হৈ (কীবাং+আনী=বাঙনী হৈছে। অৰ্থ সভাৰ মাতৃ বা সভাবিলাকৰ জন্মদাতা। সঁচাই এতিয়ালৈকে যিমানবিলাক মিচিং সংগঠন হৈছে — তাৰ ভিতৰত বাঙনী কীবাঙেই আটাইতকৈ পুৰণি যি সময়ত চাৰু, মুহি আৰু কাৰ্কৰ বাহিৰে কোনো এজনেই কলেজৰ দুৱাৰডলি পোৱাৰগৈ নাছিল। সেই সময়টোৱেই আছিল ১৯২৪ চনৰ বহাগ বিহু।

বৰ্তমান ১৯৮ চনৰ ২১, ২২ আৰু ২৩ এপ্ৰিলৰ দিনা ৬৫ বছৰৰ পিছত মাত্ৰ ৩০ তম অধিবেশনত মিংমাঙত বাঙনী কীবাঙৰ জন্মদাতা মৃতঃ ব্যক্তিসকলৰ নামত এটি স্মৃতি সৌধ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। মিচিং ভাষাৰ লিপিৰ ক্ষেত্ৰত হকা-বাধা দিয়া বুলি অভিহিত কৰি তিনিগৰাকী মিচিং মন্ত্ৰী-বিধায়কক সমাজিকভাৱে ইমানদিনে বৰ্জন কৰি ৰখা ব্যক্তিসকলক মিংমাং বাঙনী কীবাঙে পুনৰ সমাজলৈ মিচিং নিয়মমতে চাঙলে উঠাই অনা বদান্যতাই বাঙনী কীবাঙৰ ঐতিহ্য, মিচিং পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰাৰ লগতে চাৰু, মুহি, কাৰ্কৰ সন্মান বঢ়ালে। এই কাৰ্য্যত সদৌ

মিচিং সমাজ সুখী হৈছে।

আজিলৈকে যি যি ঠাইত বাঙনী কাঁবাং হৈছে, সেই আটাইবিলাক ঠাইতকৈ মিৎমাং পটভূমিয়েই প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্যৰে মোহনীয়া আৰু বহণীয়া আছিল। অসম অৰুণাচলৰ সংগম স্থল। অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বাসস্থান। উজনি-নামনি উত্তৰ দক্ষিণৰ ভূমিহীন কৃষকৰ মিলন ক্ষেত্ৰ। কাঁবাঙত আমাৰ নানান গোষ্ঠীৰ নৃত্য গীতেৰে ভৰপূৰ হৈ সকলোকে মোহিত কৰিছিল।

বাঙনী কাঁবাঙে ৰিঙিয়ায়

বাঙনী কাঁবাঙে ৰিঙিয়ায়। হে মিচিংসকল! হে দুখিনী অসমৰ দুৰ্ভগীয়া মিচিংসকল, তোমালোকে মোক নেৰিবা। মোক পাহৰি নাযাবা। মোক জীয়াই ৰাখা। মোক আকৌ সজীৰ সেউজীয়া কৰি তোলা। নহ'লে মই মৰি যাম। মই মৰিলে তোমালোকে মৰিবা। তোমালোক মৰিলে ময়ো মৰিম। দুয়ো মৰিলে অসমত মিচিঙৰ অস্তিত্ব হেৰাই যাব। মিচিং নামৰ সুন্দৰ সমাজ এটা একেবাৰে নিঃশেষ হৈ যাব। সেয়েহে, কাবৌ কৰিছোঁ, মোক নেৰিবা, পাহৰি নাযাবা। মোক নৃশংসভাৱে হত্যা নকৰিবা। মই বাচি থাকিব খোজোঁ। মই থকাৰ লগতে তোমালোককো বচাই ৰাখিব খোজোঁ। যুগে যুগে জীয়াই ৰাখিব খোজোঁ। গতিকে মোক বচোৱা!! বচোৱা!!

বাঙনী কাঁবাঙৰ এই কাকূতি কোনেও শুনা নাই যদিও মই শুনিছোঁ। আইৰ চকুপানী মই দেখিছোঁ। আইৰ অসহায় ভয়াৰ্ত আৰ্তনাদ মই শুনিছোঁ। গুণী-জ্ঞানীপুত্ৰ জন্ম দিয়া নিচলা আয়ে আজিৰ অঘাইটং, বদ্মাচ পুত্ৰৰ অত্যাচাৰত আইৰ হৃদয় ভাগি পৰিছে। মাতৃ আজি পুত্ৰৰ হাতত লাঞ্ছিতা, অপমানিতা, আৰু অৱহেলিতা। আইৰ দুখ হৈছে। বৰ দুখ হৈছে

আঢ়ৈ কুৰিৰ দেওনা পাৰ হোৱা বৃদ্ধা আয়ে আজি ফু-কলিয়া নাতিপুতিৰ অত্যাচাৰ সহ্য কৰিব পৰা নাই। আয়ে কি কৰিলে, কি নকৰিলে তাৰ কটু সমালোচনা অস্থিৰ বুকুত শেলে বিদ্বাদি বিন্ধি যায়। একো নকৰাকৈয়ে বা ভৱিষ্যতে কিবা কৰাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি নোহোৱাকৈয়ে বৃদ্ধা আয়ে পুত্ৰৰ কাৰণে একো নকৰিলে বুলি হিংস্ৰ জন্তুৰ দৰে উন্মত্ত আক্ৰমণ কৰিবলৈ উদ্যত হোৱা পুত্ৰহঁতৰ ঘেৰাও আৰু ধ্বংস কামনা কৰি দিয়া চিঞৰ-বাখৰত আয়ে বোবা হৈ যায়। কি কৰিলে তাৰ হিচাপো পাহৰি যায়। তাৰ ফলত অকৃতজ্ঞ, খাইপাত ফলা, উদগু পুত্ৰহঁতৰ ওপৰত একো নকৰাটোৱেই প্ৰমাণ হৈ যায়। আজি পুত্ৰই পিতৃ-মাতৃৰ বিচাৰ লয়। বিচাৰত পিতৃ-মাতৃ দোষী সাব্যস্ত হয়। দোষীৰ প্ৰায়শ্চিত্ত মৃত্যু.....।

বাঙনী কাঁবাং এতিয়া মৃতপ্ৰায়। মৃত্যুৰ মুখৰ পৰা বচাবলৈ শুদ্ধভাৱে কোনো নতুন পুৰুষ চামৰ লোক আগবাঢ়ি অহা নাই। কোনোবা আহিছে যদিও — বাঙনী

বৰটোপ — সাপ্তাহিক বাতৰি কাকত প্ৰথম বছৰ দ্বিতীয় সংখ্যা। ১৯৮৯ চন। আগষ্ট। লেখক আদৰ্শী সমিতিৰ সাংস্কৃতিক সভাপতি আছিল আৰু প্ৰথম নিশা তৰুণ পামেগাম, সূৰ্য্য চিন্তে সদীত সন্ধিয়াৰ উদ্বোধক আছিল।

কাঁবাঙৰ গহীনা লৈ উদ্দেশ্যপ্ৰণোদিত স্বার্থপূৰ্ণৰ খাতিৰতহে। সেই চাম পুৰুষৰ যুক্তি অস্ত্ৰোপচাৰৰ কোবত বাঙনী কাঁবাং এতিয়া কাৰো একো নোহোৱা ৰাজপথত পৰি থকা এটা পেলনীয়া ডেডবদী (মৰাশ)।

আজিৰ পৰা দুকুৰি পোন্ধৰ বছৰ আগতেই বাঙনী কাঁবাঙৰ জন্ম হৈছিল। পবিত্ৰ মাজুলীৰ উজনি গেজেৰা গাঁৱত ১৯২৪ চনতেই মিচিংসকলৰ এখনি বিৰাট ৰাজহুৱা সভা অনুষ্ঠিত হৈছিল সেই সভাত সভাপতিত্ব কৰিছিল মাজুলী গড়মূৰ সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ স্বাধীনতা যুঁজাৰো আৰু শ্ৰেণীবিহীন সমাজ গঢ়োতা শ্ৰীশ্ৰীপিতাম্বৰ দেৱগোস্বামী দেব? সেই সময়ত শিক্ষিত-অশিক্ষিত, গুণী-জ্ঞানী মিচিংসকলে 'চাৰু চন্দ্ৰ দলে, মুহি মিৰি আৰু শ্ৰীযুত কাৰ্ক চন্দ্ৰ দলেদেৱৰ নেতৃত্বত সভাখন অতি জাকজমককৈ অনুষ্ঠিত হৈছিল। মিচিং সমাজৰ শিক্ষা-দীক্ষা আৰু অৰ্থনৈতিক দৰিদ্ৰতা দূৰ কৰাৰ লগতে কু-ৰীতি-নীতিবিলাক সংস্কাৰ কৰাই এই সভাৰ উদ্দেশ্য আৰু লক্ষ্য আছিল। কিন্তু সভাখনৰ কোনো নামকৰণ হোৱা নাছিল। পিছৰ তেনে ৰাজহুৱা সভাবিলাকৰ নামহে মিৰি সন্মিলনত পৰিণত হৈছিল। বাঙনী কাঁবাং নামকৰণ কোনে কেতিয়া কৰিলে জনা নাযায় যদিও শুনা যায় — এই ক্ষেত্ৰত ডাঃ নুমল পেগু শ্ৰীযুত লক্ষ্যনাথ দলে আৰু শ্ৰীযুত তৰুণ চন্দ্ৰ পামেগাম দেৱৰ অৰিহণা নোহোৱা নহয়। বাঙনী কাঁবাঙৰ ৫০ বছৰীয়া সোণালী জয়ন্তী ১৯৭৫ চনত বামুণ দলনি অধিবেশনত সমাৰোহেৰে পালন কৰা হয়। আটাইবোৰ বাঙনী কাঁবাঙৰ ভিতৰত ১৯৬৬ চনত অনুষ্ঠিত কুলাজান বাঙনী কাঁবাঙেই আটাইতকৈ ডাঙৰ আৰু অতি জাকজমক আছিল। সেই অধিবেশনত সেই সময়ত ভাৰতৰ প্ৰথম মহিলা প্ৰধানমন্ত্ৰী তদুপৰি প্ৰধানমন্ত্ৰী হৈয়েই প্ৰধানমন্ত্ৰী হিচাপে শ্ৰীমতী ইন্দিৰা গান্ধীয়ে যোগদান কৰাত ভাৰতৰ নালাগে পৃথিৱীৰ চকু কপালত উঠি গৈছিল। সেই সভাত মিচিং সমাজৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰতীক সুন্দৰকৈ দেখুৱা হৈছিল। প'ৰাগ্ উৎসৱৰ "মূৰং" ঘৰ সুন্দৰকৈ সজাই তাৰ কাৰু-কাৰ্য্য দেখুৱা হৈছিল। স্মৃতিগ্ৰন্থ উলিওৱা হৈছিল। 'চাৰু চন্দ্ৰ দলে মুহি মিৰিপত্নী শ্ৰীমতী ইন্দিৰা মিৰিৰ উপৰিও কেবাগৰাকীও অগ্ৰগণ্য নেতাক-সন্মানোৰে সম্বৰ্ণনা জনোৱা হৈছিল। তেনেকুৱা এখন বাঙনী কাঁবাং কেতিয়াবা আকৌ পাম বুলি আশা কৰিব পাৰেনে??

ঘুগাসুঁতি বাঙনী কাঁবাঙৰ স্মৃতি-গ্ৰন্থ ১,২ মাৰ্চ। ১৯৮১ চন। লেখক সম্পাদনা সমিতিৰ সদস্য আছিল। আৰু সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদক আছিল।

শিমলু ফুল ফুলিবৰ বতৰ ঐ ঐয়াওৱা

বছৰি বছৰি ফাগুন আহে। ফাগুনৰ প্ৰথম দিনা মিচিং ডেকা-গাভৰুৱে নাচি নাচি গাই, চিঞৰি চিঞৰি বৰষুণ নমাই আনে। উপৰি পুৰুষসকলক পিণ্ড দি সন্তোষ কৰে। আশীৰ্বাদ বিচাৰে। 'দাঞি পল' ক বা সূৰ্য্যচন্দ্ৰক ৰঙা-বগা কুকুৰ চবাই দি সন্তোষ কৰে। বৰকাঁহ বালোন' মাৰবাং বজাই মেঘ দেৱতাক গৰজি উঠিবলৈ গীত গাই আহ্বান জনায়। নাচে নাচে বিজুলীক মাতি আনে। ডেকা-গাভৰুৰ মনৰ উলাহেৰে ফাগুনৰ পচোৱা মাৰিবলৈ বাধ্য কৰায়। এনেহেন দিনতে শিমলু ফুল ফুলে, মদাৰ ফুল ফুলে। লগতে কমবং আপুণ ফুল ফুলে। সেয়েহে মিচিং ডেকা-গাভৰুৱে শুকান মাটিৰ পথাৰৰ জাবৰ পুৰি, দলি চপৰা ভাঙি ভাঙি, ইকৰা খাগৰীৰ মুঢ়াত কোৰৰ চাব দি গাই যায়।

শিমলু ফুল ফুলিবৰ বতৰ ঐ ঐয়াওৱা। এই সময়তে হালধীয়া সৰিয়হ ফুল ফুলে। আগৰ বুঢ়া-বুঢ়ীৰ মুখত সৰিয়হ ফুল ফুলিবৰ বতৰঐ ঐয়াওৱা বুলিও গোৱা শুনা যায়।

লুইত সোৱণশিৰী আৰু অসমৰ আন নদ-নদীৰ দুয়োপাৰৰ ভগা-ছিগা মথাউৰিৰ কাষে কাষে দ অঞ্চলত বসবাস কৰা মিচিংসকলে আছ (আছ খেতিৰ) খেতিৰ বাবে গুমৰাগ নাচ নাচি বৰষুণ নমাই আনে। কিন্তু বৰষুণেই যে বাৰিষাৰ ঢগ বোৱাই আনি বানপানী মাতি আনে এই কথা মনলৈ আহিলেই মিচিং ডেকা-গাভৰুৰ নাচৰ ভৰি থৰ হৈ ৰৈ যায়। মুখৰ আঁখে ফুটা অইনিতমো নুফুটা হৈ যায়। ঢোলৰ চাপৰ স্কন্ধ হৈ যায়। বৰ কাঁহৰ টিঙ টিঙনিও কাঁহ পৰি জীণ যায়।

আনন্দোন্মাসত উত্তেজিত যৌৱন ভৰা দেহমন বিলাকো চোঁচা পৰি যায়। শুকান পৃথিৱীলৈ বৰষা নমাই আনি শস্য গজাই, সেই শস্যৰ ফল ভোগ কৰিবলৈ নাপালে এই নৃত্যৰ মূল্যই বা কি? এই উৎসৱৰ অৰ্থই বা কি থাকিব? তেনে উৎসৱ নাপাতিলেই বা.....

মিচিং গাঁৱলৈ জেঠ মাহৰ লগে লগে বানপানী আহিব। গেৰ মেলা আছধান গেলি পচি যাব। মথাউৰি ভাঙি ছিঙি দিব। বাৰীৰ আলু, কচু, নষ্ট হ'ব। ইঘৰ সিঘৰলৈ নাৱতে আহ-বাহ কৰিব লাগিব। মেটেকাৰ লগত, পানীৰ সোঁতৰ লগত

প্ৰাণটাকি যুঁজিব লাগিব। গৰু-ম'হৰ ঘাঁহ বহুত দূৰৰ পৰা বিচাৰি বিচাৰি কাটি দিব লাগিব। কাৰোবাৰ ঘৰ উটি যাব। কাৰোবাৰ উঁৰাল উটি যাব। হয়তো কাৰোবাৰ সৰু ল'ৰা-ছোৱালীও পানীত পৰি মৰিব। মৰা মানুহক পুতিবলৈকো মাটি অকণমান নাইকিয়া হ'ব। তেতিয়া মিচিং গাঁৱৰ অৱস্থা না-জল না-খল অৱস্থা হ'ব। তেতিয়া মিচিংসকলৰ দুখে কুলাই-পাচিয়ে নধৰা অৱস্থা হ'ব।

ভৱিষ্যতৰ কথা কোনে চিন্তা কৰি মৰে? ভৱিষ্যত কাৰ কি হয় কোনে জানে? আন্ধাৰ ভৱিষ্যতৰ বিপদ আপদৰ কথা চিন্তা কৰি ভয়তে পেটত হাত-ভৰি লুকাই থাকিলে হয়নে? নিশ্চয় নহয়.....! মিচিং ডেকা-গাভৰুহঁতেও ভৱিষ্যতক ভয় নকৰে। সেয়েহে বছৰি বছৰি বানপানীয়ে জুৰুলা কৰিলেও, মথাউৰি ভাঙি ঘৰ-ভেটি উচন কৰিলেও বছৰি বছৰি একে উৎসাহেৰে, একে উদ্যমেৰে আনন্দ সুখেৰে খেতি কৰিয়েই আহিছে। হাল-কোৰ মাৰিয়েই আহিছে। দলি চপৰা ভাঙিয়েই আহিছে। আছ ধানৰ খেতি কৰিয়েই আছে। নকৰি উপায় কি? কি খাই থাকিব? নৈ কাষৰীয়া দ মাটি এৰি কোন ৰাজ্যলৈ গুচি যাব? মানুহে মাটি ভাঙিবহে পাৰে, সাজিবতো নোৱাৰে.....। মিচিং মানুহৰ চাপৰি মাটি খহনীয়াত খহি জহি গ'ল। মথাউৰি বান্ধোতে বান্ধোতে পথাৰবিলাক খাল বিলবেই ভৰি গ'ল। খালবিলাকৰ মাছ পুঠিও মাছ ব্যৱসায়ীৰ হাতলৈহে যায়....। মাছ মঙহ, কুকুৰা, গাহৰি, কাঠ-খৰি, খেৰ বাঁহ, শিল বালি, আপং মদ সকলো ব্যৱসায় কৌশলী বুদ্ধিজীৱীসকলৰ হাতলৈহে যায়। তেনেহ'লে দুখীয়া, নিৰক্ষৰ, খেতিয়ক মিচিং ৰাইজে কেনেকৈ জীৱন নিৰ্বাহ কৰিব? তথাপিও যে শিমলু ফুল ফুলিবৰ বতৰত মিচিং মানুহৰ গা ৰাই জাই কৰে আলি আই লুগাং পাতি গুমৰাগনাচিবৰ মন যায় সংস্কৃতিৰ কঠীয়া অংকুৰি হয়।

ন-লখিমী, ১৬ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৭৬ চন। সম্পাদকৰ অনুৰোধত
ছপাশালতে থিতাতে লিখা।

গুমৰাগ নাচ নাচো আহক.....!

গুমৰাগ গুমৰাগ, কাদু কাদু গুমৰাগ। আলি আই গুমৰাগ, কাদু কাদু গুমৰাগ।

এয়া মিচিংসকলৰ জাতীয় উৎসৱ (আলি আয়া লুগাং) বা কৃষি উৎসৱৰ হুচৰী বা গুমৰাগ নাচৰ ঢোলৰ চেও বা বোল। এই চেৱেৰে প্ৰথমে ঘৰে ঘৰে নৃত্য-গীত আৰম্ভ কৰা হয়। ৰাতি শুই থকা গৃহস্থক জগাই দিয়াৰ দৰে শীতৰ সেমেকাৰাতি শুই থকা শুকান পৃথিৱীকো জগাই দিয়া হয়। বোলো সাৰ পাবৰ হ'ল। নতুন বছৰ আহিবৰ হ'ল, ফাগুন পালেহি, শিমলু ফুল ফুলিল। কম্বং ফুল ফুলিল। বতাহ-বৰষুণ আহিব। পৃথিৱীয়ে আকৌ জীপ পাব। প্ৰকৃতিয়ে সেউজীয়া হৈ কুমাৰী পৃথিৱীক ফলে-ফুলে সজাবহি। “হে সূৰ্য্য প্ৰখৰ ৰ'দ দিয়া। হে চন্দ্ৰস্নিগ্ধ জোনাক দিয়া, হে মেঘ বৰষুণ দিয়া, হে বতাহ, পৃথিৱীৰ বুকুত শস্যৰ বীজ সিঁচি দিয়া।”

আলি মানে আলু বা মূল। আয়া মানে গুটি বা ফল। লুগাং মানে ৰোৱা বা সিঁচা। অৰ্থাৎ শস্য ৰোপণৰ উৎসৱ। এই উৎসৱক মিচিংসকলে চমুকৈ ‘আলি-আই’ বুলি কয়। এই উৎসৱত বিহু হুচৰীৰ দৰে ঘৰে ঘৰে গোৱা বিহুক “গুমৰাগ” বুলি কোৱা হয়। হুচৰীৰ দৰেই গৃহস্থই ডেকা-গাভৰুসকলক টকা-সিকা আৰু খাদ্য সম্ভাৰ দি আঁঠু লৈ সেৱা জনায়। ডেকা-গাভৰুৱে মূৰৰ চুলি ছিঙি গৃহস্থৰ কুশলৰ হকে আশীৰ্বাদ দিয়ে। গুমৰাগ নাচত গোৱা এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ পুৰণি ধৰ্মীয় গীত আছে। তাক ‘ললে গীত’ বুলি কোৱা হয়। এই গীত প্ৰায়েই পাহৰি গৈছে। নতুনকৈ সকলোৱে বুজি পোৱাকৈ গীত ৰচনা কৰি গোৱাও শুনা যায়। মূৰকং চেলেক, জুনাই, পাচিঘাট অঞ্চলতহে এই উৎসৱৰ পয়োভৰ বেছি। কিছুমান মিচিং অধ্যুহিত অঞ্চলতো এই উৎসৱ ঠিকভাৱে পালন হোৱা পৰিলক্ষিত হোৱা নাই। বুৰৈ, ভড়লী আৰু লোহিত মুখ, ডেৰগাঁও, গোলাঘাট, বোকাখাত অঞ্চলত আলি-আই উৎসৱ

ভালদৰে পালন কৰা দেখা নাই। সেই অঞ্চলবিলাকত দবুৰ/চাং কোবোৱা পূজাহে-
 কাতি আৰু জেঠ মাহৰ ১৫ তাৰিখে পাণ কৰে। সেই দুদিন চৰকাৰী বন্ধও ঘোষণা
 কৰা হয়। কিন্তু উজনিত সেই সময়ত কোনো খবৰেই নাই। উজনিখণ্ডত দবুৰ
 পূজা গাঁৱে গাঁৱে ঘৰে ঘৰে ব্যক্তিগত হিচাপেহে পালন কৰে। মিচিং সমাজৰ প্ৰথম
 বিধানসভাৰ সদস্য শ্ৰদ্ধেয় কাৰ্ক চন্দ্ৰ দলে দেবৰ দিনতেই দবুৰ পূজাৰ বন্ধ
 চৰকাৰীভাৱে ঘোষণা কৰা হৈছিল।* দলেদেৱে ১৯৩৬ চনত চাদুল্লা মন্ত্ৰী সভাৰ
 সদস্য আছিল। সেই সময়ত আলি আই লুপাঃ উৎসৱ তেনেই তলপৰি আছিল।
 নামনি ফালে এতিয়াও মাঘ বিহুৰ দিনাই 'গুম্বাগ' নাচ নাচে। কিন্তু উজনীৰ দৰে
 ফাগুনৰ প্ৰথম সপ্তাহৰ প্ৰথম বুধবাৰে পালন নকৰে। উৎসৱবিলাক একে দিনাই
 একেসময়তে নহলে বহুতো ক্ষেত্ৰত বেমেজালিয়ে দেখা দিয়ে।

উজনিত আলি আই একে দিনাই হয়, কিন্তু দবুৰ পূজা নহয়। নামনিত
 দবুৰ একে দিনাই হয় কিন্তু আলি আই নহয়। এটা সময়ত পৃথিৱীৰ সকলো উৎসৱেই
 তেনে পৰ্যায়তহে আছিল। এতিয়াও দেখোন নগাঁৱৰ নামনিত তিওৱা বা লালুং
 জনজাতিসকলৰ বিহু একে দিনাই পালন নহয়। গাঁৱৰ ইচ্ছানুযায়ী পালন কৰা দেখা
 যায়। আমাৰ উজনীৰ দেউৰীসকলেও দেখোন আনৰ বিহুৰ এসপ্তাহৰ পিছতেহে
 বিহু পালন কৰে। তেওঁলোকৰ বিহু বুধে বৃহস্পতিয়ে পাতিবই লাগিব। যাইহওক,
 আমি এটা জাতি হিচাপে একতাবদ্ধ হৈ পৃথিৱীত জীয়াই থাকিবলৈ হ'লে আমাৰ
 উৎসৱ পাৰ্বনবিলাক একে দিনাই হোৱা উচিত। মই এই প্ৰৱন্ধৰ যোগেদি আমাৰ
 সকলো জাতি-জনজাতিকে আহ্বান জনাও যে আমি বিহু একেদিনাই পালন কৰোঁ
 আহক। এনেধৰণৰ জাতীয় উৎসৱৰ যোগেদিহে বৰ্তমানে আমাৰ দেশ আৰু সমাজত
 সমন্বয় সংহতি আনিবলৈ সক্ষম হ'মহঁক.....।

মিচিং নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞান

মিচিং নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞান বুলিছোঁহে হয়—তেনে বৌদ্ধিক জ্ঞানসম্পন্ন
 মিচিং নাৰী এগৰাকী আঙুলিয়াই দেখুৱাবলৈ বিচাৰি পামনে? পাওঁৱেই বা কেনেকৈ?
 মিচিং নাৰীয়ে যুগে যুগে, জনমে জনমে কেৱল সন্তান জন্ম দি খেতি-পথাৰ আৰু
 ঘৰুৱা কাম কৰি কৰি ল'ৰা-ছোৱালী পোহ-পাল দিওঁতেই জনম যায়। তেনে অৱস্থাত
 শিক্ষা-দীক্ষা নোহোৱা, দেশৰ, জাতিৰ আৰু সমাজৰ বৌদ্ধিক বিকাশ প্ৰকাশৰ চিন্তা-
 চৰ্চা নকৰা অজলা মিচিং নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞান ক'ব পৰা হ'ব? স্বাধীনতা পোৱাৰ
 পিছতো, নাৰীবৰ্ষ হৈ যোৱাৰ পিছতো, আনকি নাৰী কল্যাণৰ হকে জীৱন আছতি
 দি বিশ্বত নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞানৰ চৰম শক্তিৰ ক্ষমতাৰ নিদৰ্শন দি যোঁৱা বিশ্বৰ
 অতি জনপ্ৰিয় নেত্ৰী * ইন্দিৰা গান্ধীৰ যুগতো; মিচিং নাৰীৰ সাধাৰণ আক্ষৰিক
 শিক্ষা-দীক্ষাও হৈ নুঠিল। অৱশ্যে বৰ্তমানে ৭০ দশকৰ পিছৰ পৰা স্কুল-কলেজত
 কিছুসংখ্যক ছোৱালী বাঢ়িছে। খুউব কমসংখ্যক মহিলাইহে পেটৰ দায়ত পৰি সৰু
 সৰু চাকৰি কৰিছে। আঙুলি মুৰত লেখিব পৰা কেইগৰাকীমান মহিলাই ডাক্তৰ,
 ইঞ্জিনীয়াৰ, উচ্চপদস্থ বিষয়া আৰু কলেজৰ শিক্ষকতা কৰা দেখা গৈছে। আনুমানিক
 হিচাপতে আমাৰ সাতলাখ মিচিং জনসংখ্যাৰ ভিতৰত হয়তো এশগৰাকীমানো
 চৰকাৰী চাকৰিত নাই। এনে অৱস্থাত মিচিং নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞান বিকাশৰ প্ৰভাৱ
 ক'ব পৰা হ'ব?

গাঁৱৰ সাধাৰণ তিৰোতাবিলাক দেখিলে এনেহে লাগে যেন তেওঁলোক
 সন্তান জন্ম দিয়া আৰু তুলি-তালি ডাঙৰ-দীঘল কৰাৰ বাহিৰে সংসাৰৰ একো আও-
 ভাওকে নাপায়। দয়াৱতী মিচিং নাৰীৰ বুকুত মৰম-স্নেহ আৰু চকু পানীৰ বাহিৰে
 যেন একো শক্তি বা ক্ষমতাই নাই। তেওঁলোকে সুন্দৰ সুন্দৰ কাপোৰ বয়, মিৰিজিমৰ
 নিচিনা আপুৰুগীয়া 'গাদু' বয়। এৰী কাপোৰ, পাটৰ কাপোৰ বয়। মিচিং কাপোৰৰ
 প্ৰতি সকলো মানুহৰে বৰ হেপাহ। অথচ মিচিং নাৰীয়ে বেপাৰৰ বাবে কাপোৰ
 নবয়। পুতেক-জীয়েক, বা ভায়েক-ককায়েকহঁতে এনেই ঘৰত বোৱা কাপোৰ বুলি
 আদৰ নকৰে। কাপোৰৰ সং ব্যৱহাৰ নকৰে। কুকুৰা-গাহৰি পোহে। আলহী-অতিথি

ন-লখিমী, ১৩ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৮১ চন। সম্পাদকৰ তাগিদাত হোটেলত চাহ খাই খাই
 থলীতে লিখা।

মাৰি খোৱাওঁতেই যায়। তাৰ আদিকাখিনিহে খুউব কম দামত বেচে। তাকো বেচিব নাজানি গাঁৱে গাঁৱে ফুৰা বেপাৰীয়ে ঠগে।

এফালে মিচিং নাৰী বহু ক্ষেত্ৰত স্বাধীনচিঁতীয়া। ঘৰৰ ব্যক্তিগত সা-সম্পত্তিৰ যেনে — যৌতুকত দিয়া বয়-বস্ত্ৰৰ ওপৰত গিৰিয়েকৰ বিশেষ অধিকাৰ নাথাকে। গতিকেই কেতিয়াবা সোণাৰীক সোণ-ৰূপৰ অলংকাৰ মেৰামতি কৰিবলৈ গিৰিয়েকহঁতক সোধ-পোছ নকৰাকৈ দি দিয়ে। সোণাৰীয়ে নি আচলবোৰ ৰাখি, নকলবোৰ ঘূৰাই দিয়ে। তেনেকৈয়ে কমাৰেও কাঁহ-পিতলৰ বয়-বস্ত্ৰ ঠগি লৈ গুচি যায়। মিচিং সমাজৰ সৰল-সহজ পৰিবেশেও মিচিং নাৰীক বুধিয়ক, টেঙৰী হ'বলৈ সুবিধা দিয়া নাই।

স্কুল-কলেজত নপঢ়াকৈয়ে বহুত নাৰীয়ে ৰাজ্য শাসন কৰি পুৰুষতকৈ বুদ্ধিমত্তা, নিদৰ্শন দেখুওৱা ইতিহাসৰ পাতে পাতে পোৱা যায়। উদাহৰণ হিচাপে আহোম যুগৰ বৰ ৰজা ফুলমতী, ৰেজিয়ানা চুলতানা, ৰাণী লক্ষ্মীবাই আদি মহিয়সী নাৰীৰ নাম উল্লেখ কৰিব পাৰি। বিখ্যাত নহ'লেও ঘৰ-গৃহস্থী চলোৱা, সামাজিক কাম-কাজত প্ৰত্যুৎপন্নমতি বৌদ্ধিক জ্ঞানৰ নিদৰ্শন মিচিং নাৰীয়ে নেদেখুৱা নহয়। কিছুমান নাৰীৰ বুদ্ধি আৰু বাক্ চাতুৰ্য্যই কেতিয়াবা পুৰুষক মুৰ্খ কৰি দিয়াও দেখা যায়। কেতিয়াবা মেলে-দোৱানে পুৰুষে ওৰ পেলাব নোৱাৰা বিচাৰো নাৰীয়ে ওৰ পেলাব পৰা বুদ্ধি-সন্ধি দিয়া দেখা যায়। ঘৰ চলোৱা, খেতি-পথাৰৰ কাম-কাজৰ সময়-সুযোগ প্ৰায়েই মিচিং নাৰীয়েই সমাধান কৰা দেখা যায়। মিচিং পুৰুষে কেৱল হাল বাই মাটি চহাই ধান, মাহ, সৰিয়হ আদি সিঁচি দিয়ে। তাৰ পিচৰখিনি কাম মাইকী মানুহে কৰা দেখা যায়।

তাহানি আহোমৰ তৃতীয় জনা ৰজা চুৰিমফাৰ লগত বিয়াত সোমাই বৰ কুঁৱৰী হোৱা, হিঙুলী বৰ কুঁৱৰীয়ে ৰজাই বৰগোঁহাই নোহোৱাত বিবুধি হৈ থকাত বৰকুঁৱৰী হিঙুলীয়ে বুদ্ধি দিলে যে, তেওঁৰ ককাদেউতাকৰ সাতজন পুত্ৰ আৰু সাত গৰাকী বোৱাৰী আছে। গতিকে হিঙুলীৰ দেউতাকক বৰগোঁহাই পাতিলে সাত মুঠা, সাত মুঠাকৈ হাতীৰ বাবে চৌধ্যমুঠা ঘাঁহ পাব। ৰজায়ো বৰকুঁৱৰীৰ কথা মতে বৰ কুঁৱৰীৰ দেউতাকক বৰগোঁহাই পাতিলে। এইখিনিতে মিচিং নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞানৰ প্ৰকাশ পাইছে। চাও বগুক পাং কেবাজনো ৰজাৰ বৰ গোঁহাই আছিল। বৰ গোঁহাই গুচি যোৱা আৰু হাতী ঘাঁহৰ কাহিনী বুৰঞ্জীত আছে।

সেইদৰে তাহানি বৃটিছৰ যুগত নামনি মাজুলীত পেণ্ড বংশৰ গেলাগাম নামৰ দুৰ্দান্ত প্ৰতাপী পুৰুষ এজনে কেবাজনো মানুহক গুলীয়াই মৰাত ফাটেকত থাকিব লগা হৈছিল। বহুতো পুৰুষ মানুহে তেওঁক জামিনত উলিয়াবলৈ যত্ন কৰিছিল

যদিও নোৱাৰিলে। কিন্তু গেলাগামৰ তিনিগৰাকী তিৰোতাই চাহাব বিচাৰকৰ আগত বিহ্নাম গাই গাই, নাচি নাচি চাহাবক সন্তুষ্ট কৰি গিৰিয়েকক মোকোলাই আনিব পাৰিছিল বুলি শুনা যায়।

তৃতীয় বাৰ মানে অসম লুণ্ঠন কৰি উভতি যাওঁতে বোলে মুৰকংচেলেক অঞ্চলৰ মিচিং তিৰোতাসকলে পঞ্চাগ উৎসৱত কাঢ়া আপং খুৰাই মতলীয়া কৰি দি জলকীয়া গুৰি চকুত ছটিয়াই দি মাৰি পেলাইছিল। মানে ধৰি নিয়া কেইবাজনী গাভৰু ছোৱালীয়েও মৰ সাহ কৰি নানান বুদ্ধি-সন্ধি কৰি ঘৰলৈ ঘূৰি আহিছিল বুলি আগৰ বুঢ়া-বুঢ়ীসকলে কোৱা শুনা গৈছিল।

এবাৰ বোলে মিচিং আৰু অনামিচিং মানুহৰ মাজত খেতিৰ মাটি লৈ কাজিয়া হৈছিল। মিচিঙৰ পথাৰত বে-আইনীভাৱে অনামিচিং মানুহবিলাকে হাল বাইছিল। তেনেতে মিচিং তিৰোতাসকলে ভাতৰ নিসনি নি হাল বোৱা মানুহবিলাকৰ গাত ছটিয়াই দিছিল। হাল বোৱা অনামিচিং মানুহবিলাকে জাত যোৱাৰ ভয়ত বোলে পলাই পত্ৰং দিলে। মাটিডৰা ৰক্ষা পৰিল।

মিচিং জীয়ৰীৰ ভিতৰত প্ৰথমে মেট্ৰিক পাছ কৰা মিচিং মিগাং নাং পাৰ্বৰ্তী দলে (পেণ্ড)য়েও গাভৰু কালত মহিলা সমিতি পাত্ত মিচিং নাৰীৰ কল্যাণ চিন্তা কৰিছিল যদিও পিছলৈ গা-এৰা দিলে। স্বৰ্গীয়া শৰ্মাৰতী দলে (পেণ্ড)য়ে মিচিং নাৰীৰ মাজত যথেষ্ট প্ৰভাৱ পেলাইছিল। শৰ্মাৰতীয়ে মাত্ৰ নিজৰ নামটো লেখিব পৰাকৈহে শিক্ষা লাভ কৰিছিল। তেওঁ নিজৰ ভায়েক-ভনীয়েকহঁতক পঢ়ুৱাই বিয়া দিয়াৰ পিছতহে নিজে বিয়াত সোমাইছিল। নিজে কাপোৰ বোৱা, কাপোৰ চিলোৱা ইত্যাদি সংঘ সংগঠন কৰি গাঁৱৰ আৰু ওচৰৰ জীয়ৰী-বোৱাৰীহঁতক ৰাতি পঢ়োৱাৰো দিহা কৰিছিল। সমাজৰ কু-সংস্কাৰবোৰ দূৰ কৰিবৰ বাবে আপ্ৰাণ চেপ্তা চলাইছিল। শৰ্মাৰতীয়ে মাজিত সাজ-পোছাক, মাজিত আচাৰ-ব্যৱহাৰ, আৰু সুমধুৰ মাত-কথাৰে আলহী-অতিথিক সেৱা-শুশ্ৰূষা কৰি সকলোকে মুগ্ধ কৰিছিল। মহিলা কল্যাণৰ বাবে তেওঁ বানে-কেবাঙৰ লগ লৈ কিছু অভিযান আৰম্ভ কৰিছিল। কিন্তু কাৰো পৰা সঁহাৰি নাপাই তেওঁ নিৰাশ মনে ঘৰ-সংসাৰলৈ ঘূৰি গৈছিল। শৰ্মাৰতীৰ একমাত্ৰ বান্ধৱী স্বৰ্গীয়া মনোমতী দলে (পেণ্ড)-য়েও মিচিং নাৰীৰ কল্যাণৰ হকে কাম কৰিবলৈ প্ৰাণটাকি যত্ন কৰিছিল। কিন্তু কোনো সা-সুবিধা আৰু সমাজৰ সহযোগ নাপাই মনৰ আশা মনতে বান্ধি সিপুৰীলৈ গুচি গ'ল।

বিদুষী মিচিং মহিলাৰ ভিতৰত আটাইতকৈ আগতে নাম উল্লেখ কৰিব পৰা মহিলাগৰাকীৰ নাম শ্ৰদ্ধেয়া ইন্দিৰা মিৰি। তেওঁ অনামিচিং জীয়ৰী হৈ মিচিং

বোৰাৰী হ'ল।* মুহি মিৰিৰ পত্নী। শিক্ষা বিভাগৰ মুৰব্বী হৈ মিচিং সমাজৰ পৰা
বহু দূৰত থাকিব লগা হোৱা বাবে মিচিং মহিলাৰ একো মংগল সাধন কৰিব পৰা
নাই। তেওঁ মাজে সময়ে সভাই-সমিতিয়ে মিচিং নাৰীৰ দুখ লগা অৱস্থাৰ কথা
কৈ পুতৌ প্ৰকাশ কৰে যদিও ক্ষেত্ৰলৈ নামি অহা নাই। তেনেকৈয়ে শিক্ষিতা
নাৰীসকলে সমাজৰ দূৰে দূৰে সমালোচনা কৰে যদিও হাতে কামে লগা দেখা নাযায়।
কিছু উচ্চ শিক্ষিত মহিলাই অনামিচিং সমাজত বিয়াত সোমাই মাক, বায়েক,
ভনীয়েকহঁতক পাহৰিয়ে গৈছেগৈ। অৱশ্যে অৱন্তী কুমাৰী পামেগাম চেতিয়া তেনে
নহয়। তেওঁ শিল্পী, শিক্ষয়িত্ৰী। তেওঁ জন্মসূত্ৰ পাহৰিব নোৱাৰে। তেওঁ পাহৰিব
খুজিলেও – স্বামী ভূপেন চেতিয়াই পাহৰিব নিদিয়ৈ। অৱন্তীক ভূপেনে সোঁৱৰাই
দি থাকে। সেয়েহে – অৱন্তী-ভূপেনে আকাশবাণীত আই-নিঃতম্ গান গায় আৰু
মিচিং সভা-সমিতিলৈকো আহে। এয়েহে আচল বৌদ্ধিক জ্ঞান

মিচিং পুৰুষ-মহিলাৰ ভিতৰতেই প্ৰথমে এম, ডি, পাছ কৰা আৰু অসম
মেডিকেল কলেজৰ প্ৰফেছৰ হোৱা ডাঃ বীনা দলে, আই, এ, এছ, মহিলা শকুন্তলা
দলে, মেজিষ্ট্ৰেট নিলীমা চায়েঙীয়া, অধ্যাপিকা বাসন্তী মৰাং, বিজয়া পায়ং, বেবী
মৰাং, মনোমতী পেগু, ডাঃ চন্দ্ৰা পেগু, ডাঃ কাঞ্চন কমান, বিউতি দলে, স্বৰ্ণলতা
পেগুহঁতক সমাজৰ বিদূষী মহিলা হিচাবে অভিনন্দন জনাইছোঁ।

উপৰোক্ত বুদ্ধিজীৱী মিচিং মহিলাসকলে কেৱল নিজৰ জীৱন গঢ়াত বুদ্ধি-
কৌশলবোৰ প্ৰয়োগ নকৰি পিছপৰা আপোন সমাজখনৰ মঙ্গলৰ বাবে সৎব্যৱহাৰ
কৰিলেহে তেওঁলোকৰ শিক্ষা, বুদ্ধি, কৌশল সাৰ্থক হ'ব। আমিও তেতিয়াহে মিচিং
নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞানৰ কিছু আভাস পাম। মিচিং নাৰীৰ বৌদ্ধিক জ্ঞান হোৱা উচিত
বুলি সকীয়াই দিবলৈহে আমাৰ এই লেখনিটি মিমী কাঁৱাঙৰ মাতৃপা পতিনলৈ
লিখিছোঁ।

নাৰীয়েই হৈছে মাতৃ; মাতৃয়েই হৈছে শিক্ষা-দীক্ষাৰ ঘাই ভেটী; মাতৃয়েই
হৈছে জাতিৰ ভাষা, সাহিত্য সংস্কৃতিৰ সত্তা। এটা জাতিৰ বা এটা সমাজৰ উত্থান
পতন মাতৃ জাতিৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰ কৰে। আশা কৰোঁ, মিচিং নাৰীসকলেও প্ৰকৃত
মাতৃৰ দৰেই সমাজক সৰ্বতোপ্ৰকাৰে সৰ্বাঙ্গ সুন্দৰ কৰাত যত্নৰ ক্ৰটী নকৰে যেন.....।

*স্মৃতি গ্ৰন্থ – মিচিং মহিলা অভিবৰ্তন, গোগামুখ, ১৯৯০ চন।

৯,১০ আৰু ১১ জানুৱাৰী। লেখক নিৰ্দিষ্ট বয়স আছিল।

৩৬

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যত মিৰি বা মিচিংসকলৰ স্থান

অসম আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ পৰ্বতে ভৈয়ামে যুগ যুগ ধৰি বস-বাস
কৰি থকা এচাম খিলঞ্জীয়া আদিম অধিবাসীকে মিৰি বা মিচিং বুলি কোৱা হ'ব।
কেতিয়া? কিয়? কি কাৰণত এই চাম মানুহৰ এনে নাম হ'ল জনা নাযায়।
পণ্ডিতসকলৰ বিচাৰমতে অৰুণাচল প্ৰদেশৰ চিয়াং জিলাৰ পাচিঘাট অঞ্চলৰ 'মিৰ্'
'Mirv' নামৰ নৃত্য-গীত অনুষ্ঠানৰ সূত্ৰধাৰজনৰ নাম অনুসৰিয়েই তেনে নাম হ'ল
বুলি ধাৰণা কৰা হৈছে। বিশেষকৈ অৰুণাচল প্ৰদেশৰ সোৱণশিৰি জিলাৰ দাপৰিজু
অঞ্চলৰ মানুহবিলাকক মিৰি বোলা হয় আৰু সেই অঞ্চলটোকেই 'মিৰি' পৰ্বত
বোলা হয়। পিচে, অসম আৰু অৰুণাচলৰ চিয়াং আৰু লোহিত জিলাৰ মিচিংসকলে
নিজকে 'মিৰি' নুবুলি মিচিং বোলাৰ দৰে মিৰি পৰ্বতৰ মিৰিসকলেও আজিকালি
নিজকে 'মিচিং' বুলি চিনাকি দিবলৈ গৈ, তেওঁলোকৰ মুখত নিচিং বুলিহে উচ্চাৰিত
হোৱা দেখা যায়।

মিচিং আৰু নিচিং শব্দ কৰ পৰা কেনেকৈ উৎপত্তি হ'ল জনা নাযায়।
বহু জনৰ বহু মত পোৱা যায়। দ'ঞ (সূৰ্য্য) শব্দৰ পৰাই ঐঞি>নিচি,>নিচিং হোৱাৰ
খল আছে। 'ঞ'ৰ উচ্চাৰণ 'ন' কৰা দেখা যায়। ঐঞি>নিচিং, হ'ব পাৰে। 'মি'
অৰ্থ মনুষ্য জাতি। 'আমি' অৰ্থ ব্যক্তি, লোক। 'তানি' অৰ্থও মনুষ্য জাতি। মানৱ
জাতি, নৰ-মনিচ। অৰ্থ শান্তিপ্ৰিয় লোক। আমি+আনচুং=মিচুং হ'বও পাৰে।

আগেয়ে আমি ভূগোল পাঠত পোৱা ভোট, অঁকা, ডফলা, মিৰি আৰু
আবৰ পৰ্বতক হেনো হিন্দু শাস্ত্ৰত 'সুৰলোক' বোলা হৈছিল। 'মিৰি' সকলক হেনো
গায়ক গন্ধৰ্বলোক বোলা হৈছিল। এই গন্ধৰ্বলোকৰ হেনো 'ইৰা' নামৰ এজন লোক
আছিল। মিৰিসকল সেই ইৰাৰেই বংশধৰ হেনো।

*দামোদৰ পেগু পণ্ডিত বিৰচিত এখন অপ্ৰকাশিত বুৰঞ্জীত প্ৰকাশ যে মিৰি
পৰ্বতক স্বৰ্ণগিৰি বা সোণগুৰিও বোলা হয়। মিৰি পৰ্বত বা স্বৰ্ণগিৰিৰ পৰাই শুৱনী
সোৱণশিৰিয়ে সোণৰ কণিকা বোৱাই লৈ আহে। স্বৰ্ণগিৰি চুটীয়াসকলৰ আদি
বাসস্থান বুলি এতিয়াও ইতিহাসে ৰিঙিয়ায়।

৩৭

অৰুণাচলৰ সোৱণশিৰি নৈৰ দুয়ো পাৰে মিৰি বা মিচিং সকল আৰু অসমৰ সোৱণশিৰি নৈৰ দুয়ো পাৰে মিৰি বা মিচিংসকলে ঘনভাৱে বসতি কৰে। মিৰি বা মিচিং আৰু চুতীয়াসকল স্বৰ্ণগিৰিৰ উদ্ভূত সন্তান নেকি?

মিৰি বা মিচিংসকলৰ নাম, গুণ, চৰিত্ৰ আৰু তেওঁলোকৰ বিষয়ে সময়ে সময়ে যুগে যুগে বিভিন্ন পণ্ডিতে, অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ লিখনিৰ যোগেদি কেনেকৈ প্ৰকাশ কৰি থৈ গৈছে, তাৰেই সমীক্ষা এটা দাঙি ধৰাহে এই সৰু প্ৰবন্ধটিৰ ঘাই উদ্দেশ্য।

পোন প্ৰথমই — বৈষ্ণৱ যুগৰ বৈষ্ণৱ সাহিত্যত শ্ৰীশ্ৰীশংকৰদেৱৰ মহাপুৰুষে অসমৰ খিলঞ্জীয়া বাসিন্দাসকলৰ লগতে মিচিংসকলৰো নাম উল্লেখ কৰিছে। (সময় — খৃষ্টাব্দ ১৪৪৯ চনৰ পৰা ১৫৬৯ চনলৈকে)

“কিবাট কছাৰী খাচি গাৰো মিৰি
যৱন কঙ্কন গোৱাল।”

শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱৰ মহাপুৰুষে কৈ গ’ল — “ৰাম বুলি তৰে মিৰি অসম (আহোম?) কছাৰী” “অমূল্য ৰত্ন” নামৰ পুথিখনৰ ২২ পৃষ্ঠাত শ্ৰীশ্ৰীশংকৰদেৱৰ শিষ্য সম্পৰ্কে এনেদৰে বৰ্ণনা কৰা আছে —

“পৰমানন্দ ‘মিৰি’ কুলে জন্মিলন্ত।

জয়ৰাম নাম ভোট কুলত ভৈলন্ত।।”

আহোম ৰজাসকলৰ ৰাজত্বকালত — তেওঁলোকৰ বুৰঞ্জী সাহিত্যত ‘মিৰি’সকলৰ কথা এনেদৰে লিপিবদ্ধ কৰি থৈ গৈছে —

“স্বৰ্গদেউ চুহুংমুঙে (ওপৰজনা দিহিঙ্গীয়া ৰজা — খৃঃ ১৪৯৭-১৫৬৯) ল’ৰা ৰজাক বা চুলিকফা ৰজাক যুদ্ধত ঘটোৱা তাও চুলুংৰিণক — খাও মুং মুং তাও নাম দি সকলোৰে আগত — বহিবলৈ দিলে। জাতত এই ঘৰ মানুহ মিৰি।”

(দেউধাই অসম বুৰঞ্জী)

আৰু বুঢ়া ৰজাদেৱৰ (চাওচুছেংফা — ওৰফে প্ৰতাপ সিং — খৃঃ ১৬০৩-১৬৪১) দিনত ৰাৰুৰ পৰা বৰ গোহাঞিপৰীয়া ভোকোলা গোহাঞিক ঘৰফালি দিহিঙত পাতিলে। তেৱোঁ অপুত্ৰক আছিল। পিছে মিৰিৰ ল’ৰা এটা পো বধাকৈ তুলিলে। তাৰ নাম দিলে — মিৰি সন্দিকৈ।”

১৮৫২ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ “অৰুণোদয়” বাতৰি কাকতত লিখা আছে — “আউনিআটি সত্ৰৰ ভাটিয়ে ভেঁকেলিমুখত থকা মিৰি গাঁও পালোঁ। সেই মিৰি গাঁৱতে আমাৰ মিশ্যন স্কুল থকাত আমি তাতে এদিন থাকি ল’ৰাবোৰৰ লিখা পঢ়াৰ মহলা ললোঁ।

এই মিৰি জাতি লোকলৈ আমি সদায় সুঁৱৰি থাকোঁ। সিহঁতৰ আগৰ কোনো ধৰম বা শাস্ত্ৰ নাই, এতিয়াহে অচমিয়া গৌঁসাইবিলাকে সিহঁতক ভকত কৰাই মিছা আশ্ৰয় দেখাইছে।”

ডফলা জাতি প্ৰায় মিৰিৰ দৰে হয়, ঘৰো মিৰিৰ ঘৰৰ দৰে, আৰু যেতিয়া অচমিয়া কথা কয় তেতিয়া মিৰিৰ দৰেই উচ্চাৰণ কৰিব নোৱাৰে।..... ডফলাৰ ভাষা প্ৰায় মিৰিৰ নিচিনা শুনি।

১৯৩৬ চনতেই—হংকঙৰ চীনা পত্ৰিকাত প্ৰকাশ হোৱা অসম দেশৰ বিৱৰণত প্ৰকাশ যে ‘উজনি আসামৰ পশ্চিম সীমাত ভৰি দিয়েই উত্তৰ পাৰে পোনেই চিচি পাওঁহঁক। বৃটিছৰ অধীনলৈ অহাৰ আগলৈকে মানৰ অত্যাচাৰত চিচিখন তোলাং হৈ আছিল। চিচিৰ পাচতে ‘মিৰি’ৰ বসতি। মিৰিবিলাক অশিষ্ট। অসমীয়াৰ লগত মুঠেই নিমিলে। দিহঙৰ নামে উত্তৰপাৰে মিৰিৰ থকা ঠাই। তেওঁবিলাকৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ গাঁওখনৰ নাম ‘মত’ গাঁও। তাতে ‘গাম’ থাকে। আসামৰ লগত তেওঁৰ সখী সম্বন্ধ।

সাহিত্যৰ্থী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাদেৱৰ—‘আমাৰ জনমভূমি’ কবিতাত আছে—

‘ক’ত আছে এনে ধানৰ পথাৰ

তামোল পাণৰ বাৰী

ভলুকা মকাল আদি আছে বাহঁৰ বাৰী

ক’ত আছে এনে মিৰি নাচ, ক’ত এনে বিহ

ক’ত পাবা জগা গাইৰ, এনেকুৱা ফেঁছ?’

১৯৪১ চনতেই যোৰহাট জেইলত বন্দী অৱস্থাত লিখা স্বাধীন অসমৰ প্ৰথম মুখ্যমন্ত্ৰী লোকপ্ৰিয় গোপীনাথ বৰদলৈদেৱৰ অসমৰ জনজাতিসকলৰ বিষয়ে লিখা এটা প্ৰবন্ধত পোৱা যায়—

‘.....পাহাৰৰ পৰা নামি অহা বাস্তৱতে ডেৰ লাখতকৈও অধিক জনসংখ্যাৰ গোটেইখিনি মিৰি লোক, যুগ যুগ ধৰি অসমৰ ভৈয়ামত বাস কৰি থকা হেজাৰ হেজাৰ কছাৰীলোক আৰু অসমৰ সীমান্তত থকা প্ৰায় সকলোবোৰ জাতিয়েই হিন্দুধৰ্মক আঁকোৱালি লৈ আজিৰ অবিশ্বাসী আধুনিক শিক্ষিত হিন্দুসকলতকৈ সেই ধৰ্মৰ প্ৰতি আন্তৰিক বিশ্বাস আৰু ভক্তিভাৱ দেখুৱাত আচৰিত হ’বলগীয়া কি আছে?’

উপন্যাস সম্ৰাট ৰজনীকান্ত বৰদলৈদেৱে ‘মিৰি-জীয়ৰী’ উপন্যাসত কৈ গ’ল—এনেদৰে—‘আইৰ (সোৱণশিৰি নৈ) অসমীয়া মানুহতকৈ পৰ্বতৰ পৰা অহা

সৰল ভাবৰ মিৰি মানুহবিলাকৰ ওপৰতে চেনেহ বেছি। স্বভাৱৰ এই অজলা-আজলী ল'ৰা-ছোৱালী মিৰি জাতিয়ে আইক এৰি কেতিয়াও থাকিব নোৱাৰে। পৰ্বতৰ শীতল ঠাইৰ পৰা নামি অহা মিৰিহঁতৰ আইৰ কাষত নাথাকিলেই নহয়!

জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাদেৱৰ—‘অসমীয়া ডেকাৰ উক্তি’নামৰ কবিতাত নিজকে কবিয়ে—মিৰি বুলিও ক’বলৈ প্ৰয়াস কৰিছে—

‘ময়েই খাটীয়া

মই জয়ন্তীয়া

ডফলা, আৰু অৰ্কা

ময়ে চিংফৌ

ভৈয়ামৰ মিৰি

সোৱণশিৰীয়া ডেকা।’

শ্ৰদ্ধেয় কবি-সাহিত্যিক হেম বৰুৱাৰ এটি কবিতাত মিচিং গাভৰুৰ বিষয়ে পোৱা যায়—তেখেতে তেখেতৰ ‘মেকং নৈ দেখিলোঁ’ নামৰ কিতাপত লিখিছিল। ‘আমাৰ মিচিংসকলৰ গাঁৱৰ দৰে টাইলেণ্ডৰ উত্তৰ অঞ্চলৰ গাঁওবোৰ নৈৰ পাৰে পাৰে অৱস্থিত। প্ৰায় একে যেন লাগে। আমাৰ অসমৰ মিচিং গাঁও এখনৰ ‘প’ৰাগ’ উৎসৱৰ ছোৱালী—কেইজনী মানৰ নাচ দেখি কবিতা এটা ৰচিছিল। তাৰে পংক্তি এটা তলত তুলি দিলোঁ।

“নৈৰ পাৰৰ ঘাঁহনি ডৰাত নাচিছিল তাই

সেউজীয়া এডৰা ঘাহনি : আৰু লগত

এজাক ছোৱালী, একে ৰং একে তেজ

একে মুখ, একে চকু, একে নৃত্যৰ লহমা।”

কলাগুৰু বিষ্ণু ৰাভাদেৱৰ উপন্যাস ‘মিচিং কনেং’খনত ১৯৪২ চনৰ স্বাধীনতা আন্দোলনত জপিয়াই পৰা মিচিং ডেকা-গাভৰু এহালৰ কথা আছে। কুমং পাৰ্চলী দুয়ো স্বাধীনতা আন্দোলন কৰি কৰি আমাৰ ৰক্ষণশীল সমাজৰো ভেদা-ভেদ ভাঙিবলৈ যত্ন কৰিছিল।

পৃথিৱী বিখ্যাত গায়ক ডঃ ভূপেন হাজৰিকাই সুৰেৰে সজালে—

“মিবু গালুক চোলাটি

পেৰে ৰুম্বং চাদৰখন

কিয়নো পিঙ্গিলি

মূৰত দেখোন দুমেৰ দি

গামোচা আঁটলি

আৰু তোৰে পুৰুষ দেহাতে

ফুটি ফুটি ফুটি উঠিছে

সেউজীয়া ৰঙৰ জীয়া জীয়া আই-নিত্মটি

বোলো অ’ মিচিং ডেকাটি—।”

অকল এয়ে জানো? ডঃ হাজৰিকাদেৱে তেখেতৰ পৰিচালনাত ওলোৱা চলচ্চিত্ৰ ‘প্ৰতিধ্বনি’ত মন্তব্য কৰিছে—এই বুলি “মিচিংসকল হৰিণাৰ দৰে সুন্দৰ আৰু সৰল।” আৰু এটা মন্তব্য তেখেতৰ পৰা পোৱা গৈছে— সেইটো হৈছে— তেখেতৰ সম্পাদনাত ওলোৱা “আমাৰ প্ৰতিনিধি” আলোচনীত। তাত হাজৰিকাদেৱে কোনোৱা মিচিং ডেকাৰ প্ৰশ্নোত্তৰত কৈছে যে—“মিচিং কৃষ্টি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ হেমহাৰৰ এটি উজ্বল বাখৰ।”

শ্ৰদ্ধেয় চন্দ্ৰপ্ৰসাদ শইকীয়াদেৱৰ “জন্মান্তৰ” উপন্যাসত মিৰি গাভৰুৰ কথা, আৰু আন এটি কবিতাত “হৰিধন এটি মিৰি লৰা”ত মিৰি ডেকাৰ কথা পোৱা যায়।

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ আটাইতকৈ পুৰণি আৰু মূল্যবান অংশটোৱেই হ’ল বিহুগীত। এই বিহুগীত বোৰেই—মিৰিসকলক অতি আপোন কৰি ৰাখিছে। অসংখ্য বিহুগীতত মিৰিসকলৰ তুলনা আছে। মিৰিসকলে বিহুগীত এৰিলেও কিন্তু, বিহুগীতে মিৰিসকলক কেতিয়াও এৰিব নোৱাৰে। তলত মাত্ৰ এফাঁকি বিহুগীত দি উদাহৰণ দাঙি ধৰিলোঁ।

লুইতৰ মাজুলীত

জোপোহা শিমলু

তাতে ললে কুকুহাই বাই।

‘মিৰি’ মিছিমিৰ.

দোৱানো বুজোঁ মই

নেপাওঁ তিৰী জাতিৰ আশ।

ৰঙা নৈৰ ৰেঙণি/সোণালী জয়ন্তী/বাঃনৌ কীবাং/স্মৃতি-গ্ৰন্থ/১৯৭৫ চন এপ্ৰিল। লেখক সাংস্কৃতিক সম্পাদক আৰু সম্পাদনা সমিতিৰ সদস্য আছিল।

দৃব্ব/সংস্কৃতি কাৰ বাবে.....?

জীৱন ধাৰাৰ অগ্ৰগতি পথৰ অন্য নাম :

দৃব্ব/সংস্কৃতি

দৃব্ব : আদু - অৰ্থ - সময়/দিন/মুহূৰ্ত

যেনে : দদু - অৰ্থ : খোৱাৰ সময়

গৃদু - অৰ্থ - যোৱাৰ সময়

আপ্পুন্ পুন্ - অৰ্থ - ফুল ফুলাৰ বতৰ

আদুৰ্ - অৰ্থ - আমনি বোধ (একে কামকে কৰি কৰি)

যেনে : দুঃদুৰ্ - অৰ্থ থাকি থাকি আমনি লগা (এক অৱস্থাতে)

কা : দৃৰ্ - অৰ্থ - দেখি দেখি আমনি পোৱা (একেটা দৃশ্যকে)

দৃৰ্ দৃৰ্ - অৰ্থ - দ্ৰুতগতি/বেগাই (চোঁচবাই টানি নিয়া কাৰ্য্য)

যেনে : দৃৰ্ দৃৰ্ দৃৰ্ দৃৰ্/দুলগ্জাং অুল্জাং/দুল্ দুল্ জাং/এয়া এটা খৰ তালৰ
ঢোলৰ বোল। ইয়াৰ পাচৰ তালো খৰতকীয়া। এই বোলৰ খৰতকীয়া নৃত্যৰ চেও
ভাও দেখিলেই শব্দটোৰ বৈদ্যুতিক ক্ষীপ্ৰগতিৰ অৰ্থটো অনুভৱ কৰিব পাৰিব।

‘আদু’ মানে সময় যদি হয়, তেনে সময় মানেই জীৱন। ‘আদুৰ্’ মানে
আমনি বোধ যদি হয়, তেনে এক্ষেয়ামী জীৱন বোধৰ পৰা যুগে বা সময়ে এক
নতুন সোৱাদৰ মাদকতা দিবলৈ ‘দৃৰ্ দৃৰ্কে দ্ৰুতগতিত জীৱনক টানি লৈ যায়।
এইদৰে সময় বা জীৱনে আঙুৱাই যাবলৈ পালে ‘পাব্’ অৰ্থাৎ বাট-পথ। ‘পাব্’
শব্দৰ অৰ্থ সূতা বা ৰচীৰ আঁত বা মুৰ।

আদু > আদুৰ্ > দৃৰ্ + পাব্ = দৃব্ব শব্দৰ গঠন এইদৰে হোৱাৰ থল
নোহোৱা নহয়। সংস্কৃতি শব্দৰ সমাৰ্থক হিচাপে এই “দৃব্ব” শব্দটোকে মিচিং ভাষাত
ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। সংস্কৃতি শব্দই যিয়েই নুবুজাওক; কিন্তু, ‘দৃব্ব’ শব্দৰ অৰ্থ-
জীৱন ধাৰাৰ অগ্ৰগতিৰ পথ। চমুকৈ ‘প্ৰগতিৰ পথ’ বুলিব পাৰি।

সংস্কৃতি : কৃষ শব্দৰ অৰ্থ কৃষিকৰ্ম বা খেতি কৰা। এই শব্দই মগজুৰ
চিন্তা-চৰ্চাকো বুজাইছে। আদিম মানৱে জীয়াই থাকিবলৈ সংগ্ৰাম কৰি কৰি, যি

অভিজ্ঞতা নতুন নতুনকৈ অৰ্জন কৰি পালে সেয়াই হ’ল কৃষ্টি। সেই অভিজ্ঞতাৰ
সম্বলসমূহকে সংস্কাৰ কৰি, ঘঁহি-পিহি, চুচি-মাজি, মিহিকৈ পৰিষ্কাৰ কৰি, দেখনিয়াৰকৈ
সজাই পৰাই তোলা কামটোকে সংস্কৃতি আখ্যা দিয়া হৈছে। যেনে : মিচিং সংস্কৃতি,
অসমীয়া সংস্কৃতি ইত্যাদি। ইয়াকে বিশ্লেষণ কৰিলে “সদৌ অসম জন
সাংস্কৃতিক পৰিষদ, সাংস্কৃতিক সন্ধিয়া.... হয়।

দৃব্ব : বিমূৰত পৰি একে ঠাইতে বৈ থকা সময় বা জীৱন ধাৰাক আগলৈ
দ্ৰুতগতিত টানি আঙুৱাই লৈ যোৱাৰ উপায় বা বাট। দৃব্ব শব্দই কেৱল কৃষ্টি,
সংস্কৃতি অথবা পৰিবৰ্তনৰ কথাকে নুবুজায়। ই পৰম্পৰা, খোপনি পোতা, শিৰে
শিৰে শিয়াই (শিপাই) থকা অৰ্থও প্ৰকাশ কৰে। ইয়াৰ অৰ্থ বৰ বহল।

“দৃব্ব কামান অন্মাঙা” বুলি ক’লে গুৰি গোষ্ঠী নোহোৱা, ঘৰ ভেটি নথকা
কোনো ঠাইত স্থায়ীকৈ খোপনি পুতি নথকা, সভ্যতা, ভদ্ৰতা আৰু মানৱতাৰ
পৰম্পৰা, দা-দস্তৰ নজনা বা নমনা লোকক বুজোৱা হয়। মাটিত শিপাৰ নজনা
পৰজীৱী উদ্ভিদৰ পুনী, মেটেকা, ৰঘুমলা আদিৰ লগতো তুলনা কৰা হয়। মানৱ
জীৱনেই দৃব্ব বা সংস্কৃতি। যুগে যুগে যুগৰ মানৱে যুগ উপযোগীকৈ জীয়াই থকাৰ
পদ্ধতি তৈয়াৰ কৰি লৈছিল। সেয়াই আজিৰ কৃষ্টি আৰু সংস্কৃতি। যেনে : সত্য
যুগত ধ্যান/ ত্ৰেতা যুগত যজ্ঞ/দ্বাপৰ যুগত পূজা / কলি যুগত হৰিনাম / খোৰতে
থলোঁ। এতিয়া হৰি নামত পৃথিৱী বলিয়া। বোলে “হৰিনামে সাৰ”।

মিচিংসকলে আগে নৈৰ পাৰত চাংঘৰ সাজি জাকৰুৱা বা যৌথভাৱে
কেবাটাও পৰিয়ালে বাস কৰিছিল। এতিয়াও সেই পৰম্পৰা অব্যাহত থাকিলেও
কিছুলোকে বানপানী, খহনীয়া, চাকৰি, পঢ়া-শুনাৰ অজুহাতত তেনে স্বৰ্গপুৰী যেন
নৈ পৰীয়া গাঁও এৰি, পৰ্য্যাপ্ত খোৱা-পিয়াৰ ভোগ বিলাস, প্ৰেম-প্ৰীতিৰ উৎসৱ মুখৰ
গাঁও এৰি, স্থায়ী মাটি, নগৰ-চহৰত ঘৰ সাজি স্বাৰ্থপৰ, নিৰাস আধুনিক জীৱন যাপন
কৰিবলৈ লোৱাকে সংস্কৃতি বুলিব পাৰি যদিও – মিচিং দৃব্ব বুলিব পৰা নহয়।
কাৰণ ঘৰ চাই সেয়া মিচিং ঘৰ বুলি ধৰিব পৰা নাযায়। কথা-বতৰা, সাজ-পাৰ,
দা-দস্তৰত মিচিঙৰ ভাবমূৰ্তি ধৰা পেলাব পৰা নাযায়। অৱশ্যে মিচিং ভাষাত কথা
ক’লে ধৰিব পৰা যায়। আজি-কালি ৰিবি-গাটাং, এগে-মেখেলা মিবু গালুক সকলোৱে
পৰিধান কৰে। চেহেৰা সকলোৰে একে। ধৰ্মও যাৰ যি ইচ্ছা। খাদ্যও একেই, চলন-
ফুৰনো আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় হৈ আহিছে। তেস্তে.... দৃব্ব কেৱল এ’গে, গে’ৰ, গালুক আৰু
আলি আই ল্গাঙৰ আপং, পোৰাং, গুমৰাং নাচ আৰু আইনিতমতে আবদ্ধ হৈ
ৰ’ল নে কি?

আগে মিচিংসকলে চাংঘৰত বাস কৰাৰ উপৰিও বংশ পৰিচয় দিব পৰাকৈ ঘৰৰ প্ৰতীক ব্যৱহাৰ কৰিছিল। পেণ্ড বংশৰ ঘৰনে, দলে বংশৰ ঘৰ সহজে মানুহে বুজিব পৰাকৈ দলে বংশৰ ঘৰ আগ চোতালৰ আউলাৰ চ'তি পূবলৈ আগটো আৰু পেণ্ড বংশৰ ঘৰৰ বুজাবলৈ চ'তিৰ আগটো—পশ্চিমলৈ দিয়া হৈছিল। তাকে চাই চিতিহে আপোন ভাৰত বা মিতুৰ ভাৰত ঘৰত উঠিব পাৰিছিল। এই কাহিনী তেজপুৰবাসী মিচিংসকলৰ মুখপত্ৰ “আৰ্চাং” অৰ্থাৎ সূৰ্য্যোদয় নামৰ আলোচনীখনত — এই নিৰন্ধকাৰৰ প্ৰৱন্ধ এটা প্ৰকাশ পাইছে। তাহানি পৰ্বতৰ পৰা নামি অহা পাণ্ডাম, মিঞা আৰু পাণ্ডিসকলেও ঘৰখনৰ চতিটো চাইহে মিচিং ঘৰত উঠিবলৈ সাহস কৰিছিল। এতিয়া কেনেকৈ চিনি পাব? মিচিং যেন অনুমান হ'লেও প্ৰথমে অসমীয়াত কথা পাতিহে উচ্চাৰণত মিচিং মিচিং যেন লাগিলে গপহকৈ “ন মিচিঙাই” অৰ্থাৎ আপুনি মিচিং নেকি? বুলি সুধিলে, “হয়” বুলিলেহে আপোন আপোন লাগে, মিচিং ভাষাত কথা পাতে। ক'ৰ পৰা আহিছে, ক'লৈ যাব, কোন বংশৰ লোক, অমুকা তমুকাৰ্চি চিনি পোৱানে নোপোৱা, সম্বন্ধত কি হয়। ইত্যাদি ইত্যাদি। অসমৰ বাহিৰত কোনোবা অসমৰ লোকক লগ পালে, যি আপোন ভাব হ'ব, অসমীয়াত কথা পাতি যি তৃপ্তি পাব, সেই প্ৰকৃতিয়েই অসমীয়া জাতিৰ বৈশিষ্ট্য, চৰিত্ৰ। হয়তো ভাৰতৰ বাহিৰত কোনো ভাৰতীয়ক ভাৰতীয়ই লগ পালে সেই একে অৱস্থা হয়। হ'লেও — মিচিংসকলৰ আপোনত্ব যেন আনতকৈ বেছি।

ভয় হয় ...। আজিৰ নতুন প্ৰজন্মৰ নতুন মিচিং ন পুৰুষসকলে, যিসকলে নগৰ-চহৰত ডাঙৰ দীঘল হৈছে, ইংৰাজী মাধ্যমত পঢ়ি মিচিং তথা অসমীয়া ভাষাও নোকোৱা হৈছে, যিসকলে “কাংকু—এঁগাঞি” বা “মোমাই-মামী” নকৈ / আংক'ল-আন্তি কৈছে — যিসকলে বিহু আৰু আলি আই লুগাং শব্দৰ বাহিৰে একো নাজানে — সেইসকলে ভৱিষ্যতে আমাৰ পৰম্পৰা সংস্কৃতি বা দৃষ্টি বক্ষা কৰিবনে? যদি বক্ষা নকৰে, বক্ষা কৰাৰ যত্ন নকৰে, যদি অৱহেলা কৰে, অনীহা প্ৰকাশ কৰে, যদি সংস্কৃতি বা দৃষ্টিৰ সত্তা নাইকিয়া হয়, অস্তিত্ব হেৰাই যায় ... তেন্তে, আমি সৰ্বস্ব ত্যাগ কৰি, সৰ্বস্বান্ত হৈ, নিজকে নিঃশেষ কৰি সংস্কৃতি সত্তা পাতি বা দৃষ্টি কাঁবাং পাতি কি পাম?

অসমীয়া ভাষা হেৰাই যাওঁ যাওঁ, অসমীয়া সংস্কৃতি পলাই যাওঁ যাওঁ, মিচিং ভাষাও হেৰাই যাওঁ যাওঁ, মিচিং দৃষ্টি মৰি যাওঁ যাওঁ। ইংৰাজী শিক্ষা দিয়াৰ নামত খৃষ্টান ধৰ্মৰ প্ৰদূষণ, পশ্চিমীয়া বিজতৰীয়া কৃষ্টিৰ বিষবাষ্প, সাজ-পোছাক, ধৰণ-কৰণ, জীৱন ধাৰাৰ গতি পথ, সকলো ক্ষেত্ৰতে অপ-সংস্কৃতিৰ, অপপ্ৰয়োগ

গা কৰি উঠা দেখা গৈছে। ইংৰাজী স্কুলৰ ফাদাৰসকলে মুখত ৰূপত মিঠা মিচিকিয়া হাঁহি লৈ, মানৱতাৰ সহায়-সহানুভূতিৰ আদৰ্শ দেখুৱাই বিদ্যায়তনিক কাৰ্য্যক্ৰমেৰে আমাৰ মানুহক ভুলাইছে। ভুল গৈ আমাৰ অদূৰদৰ্শী মানুহবোৰে ভৱিষ্যতে নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালী আই, এ এচ/এচ, ই, এচ/অফিচাৰ হোৱাৰ স্বপ্ন দেখি জোতা-মোজা, নেকটাই পিন্ধাই স্কুললৈ টিফিন কেৰিয়াৰ লৈ ল'ৰা-ছোৱালীক থবলৈ গৈছে, স্কুল ছুটীত আনিছে, বহু টকা ফিজ দিছে, টিউটৰ লগাইছে, ফাদাৰবোৰে অভিভাৱকক সন্তুষ্ট কৰিবলৈ বহুত বহুত নম্বৰ দিছে। বাইবেলৰ কাহিনীৰে নাটক কৰাইছে। ল'ৰা-ছোৱালীয়ে “কেঃদি” বা আম চিনি নো পাওঁতে ‘মেংগ’ চিনি পাইছে। ল'ৰা-ছোৱালীয়ে মা-দেউতা নুবুলি ‘পাপা-মামী’ বুলিছে। তেন্তে, অসমীয়া বা মিচিং ভাষা, সংস্কৃতি বা দৃষ্টি কেলেই লাগে? কাৰ কাৰণে লাগে, আমি এৰি দিয়াৰ পিচত কোনে ক'ব? কোনে কৰিব? নতুন প্ৰজন্মই এইবোৰৰ মূল্য কি বুজি পাব? নুবুজি পেলাই দিব....।

সকলোৱে ধনী সন্তান বিচাৰে, বইনাৰে ধন চপাব পৰা সন্তান বিচাৰে, সকলোতকৈ ওপৰত খাব পৰা সন্তান গঢ়িব খোজে। কিন্তু, জাতি, সমাজ, দেশ, সংস্কৃতি গঢ়া মানুহ নিবিচাৰে। জন্মও দিব নোখোজে। তেন্তে, তেনে সন্তানবোৰ কোনে জন্ম দিব? কোনে দেশ, জাতি, সমাজ-সংস্কৃতি গঢ়িব?

আজিৰ ভণ্ড দেশপ্ৰেমীক, সমাজপ্ৰেমীক আৰু সংস্কৃতিপ্ৰেমীক লম্পটবোৰ মুখেৰে সভাই-সমিতিয়ে শান্তি-মৈত্ৰী, সমন্বয় সংস্কৃতিৰ ফুলজাৰি মাৰি বজ্জুতাৰে দেশবাসীক আহ্বান দিয়ে। কিন্তু, তেওঁলোকৰ হৃদয়ত শান্তিও নাই, মৈত্ৰীও নাই, সমন্বয় সংস্কৃতিও নাই। তেওঁলোকৰ বজ্জুতা অন্তঃসাৰশূন্য। তেওঁলোকৰ মানৱতাও নাই, ধৰ্মও নাই, কৰ্মও নাই। যাক মিচিং ভাষাত, “দৃষ্টি কামান অম্মাং” বুলি কোৱা হয়। বধুমলাৰ জাত বুলি কোৱা হয়।

তথাপি আমি দৃষ্টি বা সংস্কৃতি কৰিছোঁ, কৰি যাম। কৰি কৰি মৰি যাম। ইতিহাসৰ পাতত লিখি থৈ যাম। দেশৰ মানুহবোৰ কমুৱা তুলা হৈ মহা আকাশলৈ উৰি গ'লেও আমাৰ কৰ্মকৃতি অসমৰ মাটিৰ তলত পোত খাই থাকিব। ভৱিষ্যত বাণী কৰিছোঁ — যেতিয়া নতুন প্ৰজন্মৰ লক্ষ্য ঙ্গট এইচাম উত্তৰ পুৰুষে বগৰী গছত আশ্ৰয় লোৱা শিপা নোহোৱা আকাশীলতাৰ দৰে বগৰীজোপা শুকাই মৰি যোৱাৰ পিচত আশ্ৰয়বিহীন হৈ যি অৱস্থা হয়; তেনে অৱস্থাত তেওঁলোকে অনুশোচনা কৰিব এই বুলি যে — তেওঁলোকে কি মহা পাপ কৰিলে। তেতিয়াই পাপৰ প্ৰায়শ্চিত্ত কৰিবলৈ পৰশুৰামৰ দৰে হাতৰ পৰা মাতৃহস্তা কুঠাৰখন এৰাই

নপৰা বাবে একৰাবলৈ ব্ৰহ্মকুণ্ড কটাৰ দৰে এওঁলোকে ও আমাৰ মৈদাম খানি, দুবৰি বন গজা হাড়ত হাতুৰী-বটালী মাৰি দূৰ্ব্ব বিচাৰ গৱেষণা কৰিবগৈ লাগিব।

আমি হাজাৰবাৰ, মানুহ মানুহেই, মানুহৰ জাত নাই, বেলেগ ভাষা-সংস্কৃতি নাই, এক মানৱ জাতি বুলি টেটুফালি চিঞৰিলেও সকলো জনগোষ্ঠীৰেই এক সুকীয়া সত্তা, বেলেগ ধ্যান ধাৰণা, বেলেগ সুখানুভৱ, বেলেগ আত্মসম্ভৃতি আছেই। সেই সম্ভৃতি মানৱীয়, সেই সুখানুভৱ সৰ্বগীয়.....। সেইাই প্ৰত্যেক জনগোষ্ঠীৰ সত্তা, সংস্কৃতি বা দূৰ্ব্ব।

হে দূৰ্ব্ব..... তুমি শিয়াই থাকা, খোপনি পুটি থাকা, নিবিচাৰিলে মাটিৰ তলত লুকাই থাকা। যেতিয়া বিচাৰি হিয়া ঢাকুৰি কান্দিব, তপত চকুলো পেলাব, তেতিয়া তুমি লাহেকৈ ঠন্ ধৰি উঠিবা, সুৰীয়া ফুল হৈ ফুলিবা ... সেই কামনাৰে সেই শুভেচ্ছাৰে। □

জীয়া ভৰলীৰ বেঙনি, স্মৃতি গ্ৰন্থ, মিচিং দূৰ্ব্ব কাব্য, দ্বিতীয় দ্বিবাৰ্ষিক অধিবেশন, ১৮,১৯ আৰু ২০ এপ্ৰিল, ১৯৯৪ চন। লেখক সাংস্কৃতিক সঙ্ঘাৰ উদ্বোধক আছিল। দূৰ্ব্ব কাব্যৰ উপদেষ্টা।

মিচিংকী নিঃতম্ দয়ুঙী (মিচিং গীতি সাহিত্যৰ কথা)

মিচিংগীতি-সাহিত্য বৰ চহকী হ'লেও প্ৰকাশ আৰু প্ৰচাৰৰ অভাৱত লাহে লাহে নাইকিয়া হৈ আহিব ধৰিছে। কিতাপ আকাৰত লিখি সংৰক্ষণ কৰি প্ৰচাৰ কৰিবলৈ হ'লেও ভাষাটোৰ প্ৰকৃত উচ্চাৰিত লিপি নোহোৱাত বহু ক্ষেত্ৰত অসুবিধাৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হয়। এতিয়া অৱশ্যে সেই অসুবিধা নহ'ব বুলিয়েই ভাবিব পৰা হৈছে। কাৰণ মিচিং ভাষাৰ লিপি ইতিমধ্যে চৰকাৰৰ দ্বাৰা স্বীকৃত হৈছে। চৰকাৰলৈ ধন্যবাদ থাকিল।

মিচিং গীত প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰত আকাশবাণী ডিব্ৰুগড়েই একমাত্ৰ মাধ্যম বুলি ক'ব পৰা যায়। হ'লেও কেন্দ্ৰত মিচিং গীত-মাত্ৰ প্ৰচাৰ আৰু পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত নিজাকৈ এজন মিচিং বিষয়ববীয়া নোহোৱাৰ বাবে গীতবিলাকৰ সং ব্যৱহাৰ নহয় যেন লাগে। কোন গীতৰ কি অৰ্থ, কোনবিধ গীত কোন সময়ত প্ৰচাৰ কৰিব লাগে আৰু কোনবিধ গীত কোন গীতৰ ভাগত পৰে সেই কথা অনা মিচিং বিষয়ববীয়া এজনে জানিবই বা কেনেকৈ?

আমি গায়কসকলে বহু দিনৰ আগৰ পৰা আকাশবাণী, চিলং, গুৱাহাটী, ডিব্ৰুগড় আৰু পাৰ্চিঘাট কেন্দ্ৰৰ পৰা নানান সুৰীয়া মিচিং গীত গাই আহিছোঁ। শ্ৰোতাসকলৰ মনোৰঞ্জনৰ বাবে নানান কৌশল অৱলম্বন কৰি পুৰণি সুৰীয়া গীতৰ মাজতে আধুনিক সুৰ, আকৌ আধুনিক সুৰীয়া গীতৰ মাজতে পুৰণি সুৰ সানমিহলি কৰি গাই জনপ্ৰিয় গায়ক হ'লোহঁক। তেনে কৰাৰ গুৰিতে আছিল আধুনিক চাম ডেকা-গাভৰুসকলে পুৰণি সুৰীয়া গীত-মাত্ৰবিলাক শুনি ভাল নাপাইছিল। কেৱল অই-নিতম্ শুনিহে তৃপ্তি লভিছিল। সেই কাৰণেই আমি খুউব অইনিতম্ গাবলৈ আৰম্ভ কৰিলোঁ। অৱশেষত তাকো শুনি শুনি আমনি পাই আধুনিক গীত বিচৰা হ'ল। আৰম্ভ কৰি দিলো আধুনিক গীত। আগে অই-নিতম্বোৰক আকাশবাণীয়ে মিৰি-বিহু বুলিহে প্ৰচাৰ কৰিছিল। ১৯৭১ চনত সেই সময়ৰ আকাশবাণী ডিব্ৰুগড়ৰ প্ৰগ্ৰেম এক্জিকিউটিভ শ্ৰদ্ধেয় শ্যামানন্দ বৈশ্য আৰু বৰ্তমান সেই দায়িত্বত থকা বন্ধু জ্যোতিষ ভট্টাচাৰ্যৰ লগত আলোচনা কৰি 'মিচিং গীত' বুলি নামকৰণ কৰোৱা

হ'ল। তাৰ পাচত আটাইবিলাক গীতৰে নাম মিচিং গীতৰ জাতলৈ উঠি আহিল। তাৰ বহু দিনৰ পিছতহে অই-নিতম্, দ'ব, কাবান আনু নিতম্ আৰু বৃনি নিঃনাম বা কঃ নিঃনাম গীতৰ ভাগ ভাগ কৰা হ'ল।

এতিয়া আধুনিক গীতো হেনো আমুৱাইছেগৈ। সেয়েহে শ্ৰোতাসকলে পৌৰাণিক গীতৰ লহৰ বিচাৰি ঢাপলি মেলিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। এনে হোৱাটো স্বাভাৱিক। সকলো সমাজেই প্ৰথমে নতুন বস্তুৰ প্ৰতি আগ্ৰহ দেখুৱাই চকু মুদি গ্ৰহণ কৰে। তাৰ পিচত আকৌ পুৰণি বস্তুৰ প্ৰতি আগ্ৰহ বাঢ়ে। পুৰণিৰ মোহ মানুহে কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰে। সেয়েহে ইতিহাস সদায় মধুৰ। এতিয়া আমি আঃবাঃ/কাবান/গাবলৈ আৰম্ভ কৰিছোঁ।

এটা সময়ত বিহু, আৰু বিহুগীত সকলো অসমীয়াই পাহৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। কিন্তু মিচিং সকলেহে পাহৰো বুলিও পাহৰিব পৰা নাছিল। সেই বাবেই বিহু আৰু বিহুগীত মিচিং সমাজতে আধুনিকৰ উৎপাতত তিষ্ঠিব নোৱাৰি লুইত-সোৱণশিৰিৰ নল, খাগৰি আৰু কছৱাবনৰ আঁৰত লুকাই থাকিল। আধুনিকৰ ৰাজত্ব শেষ হোৱাৰ পিছত পুৰণি বিচাৰি অসমীয়া সমাজে মিচিং গাঁৱে গাঁৱে আকৌ গৱেষণা কৰি ফুৰিব লগা হৈছিল। এতিয়া বিহু আৰু বিহুগীতৰ ৰাম ৰাজ্য আৰম্ভ হৈছেগৈ। মিচিংসকলে আকৌ – সেইবোৰ পুৰণি বুলি এতিয়া আমুবাগ্। শুমুবাগ্। পঃবাগ্ উৎসৱ পালন কৰি ধুমধামেৰে অই-নিতম্, আনু-নিতম্ আৰু আঃ বাঃ কাবানতহে মনোনিৱেশ কৰিবলৈ লোৱা দেখা গৈছে। হওক তেওঁ, মিচিং সংস্কৃতিও বাবেবৰণীয়া অসমীয়া সংস্কৃতিৰেই এক ৰহণীয়া বৰ্ণাঢ্য আৰু অনবদ্য সুন্দৰ সংস্কৃতি।

আকাশবাণীত অই-নি-তম্ৰ জোৱাৰ উঠা সময়ত অসমৰ চুক-কোণৰ বহুত মিচিং গায়ক-গায়িকাই অই-নিতম্ গালে। কিন্তু দুই-এজনৰ বাহিৰে বাকীসকলৰ অই-নিতম্ শুনি শ্ৰোতাসকলে আমনি বোধহে কৰা দেখা গ'ল। মিচিং গীত আহিলে মিচিং মানুহেই বেডিঅ' বন্ধ কৰাও দেখা গ'ল। বোধহয় গায়ক-গায়িকাসকলৰ সাস্থ্যিক জ্ঞানৰ অভাৱ আৰু গোৱা বিষয়বস্তুৰ নিম্ন মানদণ্ড, লগত কণ্ঠস্বৰৰ উপৰিও পৰিবেশনৰ জ্ঞানৰ দাৰিদ্ৰতাই ইয়াৰ কাৰণ হ'ব। তেনেকৈ আনু-নিতম্ৰ লহৰে বহুতো অনামী গায়ক-গায়িকাক টোৱাই আনিলে আকাশবাণী ডিব্ৰুগড়লৈ। তাতো দুই-এজনৰ বাহিৰে বাকীসকলৰ গীতৰ কথা (বক্তব্য), সুৰ-সম্বন্ধ তাল-মানৰ জ্ঞানৰ অভাৱত যন্ত্ৰ শিল্পীসকলেও থমকি থমকি ৰোৱা দেখা গ'ল। কণ্ঠস্বৰ যিয়েই নহওক গীতৰ কথাৰ লগত সম্পৰ্ক থাকিব লাগে। কণ্ঠস্বৰৰ ভাৰসাম্য সমানে চলিব লাগে। তাল, মান আৰু লয় সমানে চলিব লাগে। নহ'লে গীতৰ একো অৰ্থ নাথাকে। সাধাৰণ ঘৰুৱা কথা পাতোতেও দেখোন কথা ক'ব জানিলে সকলোৱে কাণ পাতি

শুনে; নাজানিলে – কোনেও নুশুনে?

এইখিনিতে মিচিং গীতৰ শ্ৰোতাসকলক জনাই থোৱা ভাল হ'ব যে চিনেমাৰ বাবে কৰা গীত বেলেগ। সেইবোৰ, চিনেমাৰ নায়ক-নায়িকাৰ প্ৰেমমূলক কথা-বতৰাবোৰ নানান সুৰ দি দৰ্শকৰ মন মোহিবলৈ যত্ন কৰে আৰু বহুত টকা খৰচ কৰি কলিকতা, বম্বেৰ অত্যাধুনিক ৰেকৰ্ডিং ষ্টুডিঅ'ত ৰেকৰ্ড কৰে। কোনো কোনো গানত পৰিবেশ তীব্ৰতৰ কৰিবৰ বাবে ২৫ টালৈকে বাদ্য যন্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰে। ব্যৱসায়ী গায়ক-গায়িকা (ধৰক লতা মঙ্গেশকাৰে কেৱল গান গায়েই – লাখ লাখ টকা পায়। লতাই – এটা গানত ৫ লাখ টকা লয় আৰু দিনটোত ৪টা গানহে ৰেকৰ্ড কৰে।) সকলৰ দ্বাৰা গান গোৱায়। তেনেকৈ ৰেকৰ্ডো বিক্ৰী হয় আৰু চিনেমাও গৰমে গৰমে চলে। অসমৰ আকাশবাণীবোৰ ভাৰত চৰকাৰে চলায়। চৰকাৰৰ উদ্দেশ্য হ'ল – ভাৰতৰ প্ৰতি জনগোষ্ঠীৰ গীত-মাত প্ৰচাৰ কৰি ৰাইজক আমোদ দিয়াৰ লগতে ভাষাবোৰৰ প্ৰচাৰ কৰা। গতিকে চিনেমা ব্যৱসায়ীসকলৰ দৰে ইমান টকা আৰু সময় অপব্যয় নকৰে। সৰ্বসাধাৰণ সমাজৰ বহু বহু শিল্পীসকলকহে সামান্য মাননি (অহা-যোৱা খৰচ) দি গীত-মাত প্ৰচাৰ কৰিবলৈ সুবিধা দিয়াৰ নিয়ম। সেয়েহে শ্ৰোতাসকলে ভবামতে “চিনেমা গানৰ দৰে-বেডিঅ'ৰ গানবোৰ কিয় ধুনীয়া নহয়” বুলি ভাবি মূৰ ঘোলা কৰি একো লাভ নহয়। ধৰক হিন্দী “চিল চিলা” ছবিৰ এটি জনপ্ৰিয় গীত লতা আৰু কিশোৰে দ্বৈত কণ্ঠত যিমান সুন্দৰকৈ গাইছে আমাৰ অতি মৰমৰ তৰাৱতী আৰু দিলীপেও সেই একেটা গীতকে মিচিং কৰি গাইছে যদিও হিন্দীটোৰ দৰে ধুনীয়া নোহোৱাৰ অৰ্থ সেইটোৱেই। ১৯৬৭ চনতেই – আকাশবাণী ডিব্ৰুগড় কেন্দ্ৰৰ পৰা মিচিং আধুনিক গীত তিলেশ্বৰী আৰু মোৰ দ্বৈতকণ্ঠত ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ সঙ্গীত নিৰ্দেশনাৰ হিন্দী ছবি – ‘আৰোপ’ৰ “নৈনো মে দৰ্পণ হেই দৰ্পণমে কোই” গীতৰ মিচিং ভাঙনি গীতটো লতা আৰু কিশোৰে ঠিক যেনেকৈ গাইছিল, ঠিক তেনেকৈয়ে আমিও গাইছিলোঁ, কিন্তু, ক'তা – ৰেকৰ্ডত বা চিনেমাৰ শুনাৰ দৰে ধুনীয়া নহ'ল দেখোন। হ'বই বা কেনেকৈ? তেওঁলোক জীৱনজোৰা গানৰ সাধক। তাৰ লগতে অত্যাধুনিক সৰঞ্জাম আৰু অত্যাধুনিক বাদ্য-যন্ত্ৰৰে ৰেকৰ্ড কৰিব পাৰিছে। ধৰক তেওঁলোকৰ গীতৰ বাদ্য-যন্ত্ৰ হ'ল – তবলা, ঢুলুকি, নাল, বংকো, কংঙ্গো, বাঁহী, মাডাগাস্কাৰ, বেহেলা (কেবাটাও), গীতাৰ (হাৱাইন আৰু স্পেনিচ), মেন্দ'লিন, চেতাৰ, পিয়ানো, একৰ্ডিয়ান আৰু কেচিঅ'ৰ উপৰিও অনেক বাদ্য-যন্ত্ৰ। আমাৰ গীতত আকাশবাণীৰ যন্ত্ৰ শিল্পীসকলে মাত্ৰ তবলা, গীতাৰ, মেন্দ'লিন আৰু বাঁহীটোৰ বাহিৰে একো বজাই দিব নোৱাৰে। তাকো কোনো কোনো গীতত – প্ৰয়োজন

অনুসৰিহে বজোৱা হয়। কেতিয়াবা আটাইবোৰ বাদ্যযন্ত্ৰ প্ৰয়োজন হ'লেও — অনেক অজুহাতত পৰি মনঃপুত বাদ্য বজাই দিব নোৱাৰে। সেয়েহে আমাৰ ভাল হ'বলগীয়া গানো ভাল হোৱাৰ সম্ভাৱনা নাথাকে। আখৰা কৰাৰ সুবিধাও নিদিয়। আকাশবাণীৰ যন্ত্ৰ শিল্পীসকলৰ সময় নাথাকে। গাঁৱৰ পৰা আকাশবাণীত গান গাবলৈ যোৱা শিল্পীসকলৰো সময় আৰু ধন নাথাকে।

মিচিং গীতি সাহিত্য চিৰযুগীয়া কৰিবলৈ হ'লে ইয়াৰ সংৰক্ষণ ব্যৱস্থা অনতিপলমে হাতত ল'ব লাগিব। নহ'লে বহাগৰ বতৰতে ফুলা বিহুফুল বা টেঁকি ফুলৰ দৰে বহাগতে ফুলি বহাগতে হাবিৰ মাজত মৰহি শুকাই যাব। সংৰক্ষণ কৰিবলৈ হ'লে ইয়াক লিখিত ৰূপত ৰাখিও সুৰৰ চানেকি বা স্বৰলিপি কৰি থব লাগিব। স্বৰলিপি কৰিবলৈ হলে গীতৰ শুদ্ধ সুৰবিলাক জানিব লাগিব। বিশেষকৈ লোকগীতবিলাকৰ স্বৰলিপি সংৰক্ষণ নকৰিলে ভৱিষ্যতে সেইবোৰ লিখিত ৰূপত থাকিলেও একো কামত নাখাটিব। আঃবাং, কাবান, বৃনি আৰু দ'ব নিতমবিলাকৰ সুৰ বিকৃত হ'ব নোৱাৰে। শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতৰ দৰেই — ধৰা বন্ধা সুৰ এইবিলাক গীতৰ ধৰ্ম। নতুন ভাব — ভাৰা সোমোৱালেও সুৰ কিন্তু একে পদ্ধতিত থাকিব লাগিব। সেই বাবেই — সময় থাকোতেই — ভাল কণ্ঠৰ, ভাল উচ্চাৰণৰ প্ৰত্যেক গীতৰ সুৰ জ্ঞান থকা গায়ক-গায়িকাৰ কণ্ঠত গোৱাই বাণীবদ্ধ কৰি ৰাখিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত পৰামৰ্শ এটা দিয়াৰ লোভকণ সামৰিব নোৱাৰিলোঁ। উল্লেখিত নিঃতমবোৰৰ বাবে নাৰী কণ্ঠত মুৰ্কংচেলেকৰ শ্ৰীমতী মিলাদে পাইত (মৌদক)ৰ কণ্ঠস্বৰ আৰু আবেগ অনুভূতিপূৰ্ণ — আচল গায়িকাৰ দৰে আৰু কোনো নহ'ব যেন অনুমান হয়। তেওঁৰ আগৰ বলিষ্ঠ শ্ৰুতি মধুৰ কণ্ঠস্বৰ অলপ হ্রাস পালেও স্বৰ লিপি কৰিবৰ বাবে হ'লেও — তেওঁৰ কণ্ঠস্বৰ বাণীবদ্ধ কৰি ৰাখিব লাগে। স্বৰ লিপি কৰিব জনা মিচিং মানুহ বিচাৰি পোৱা নাযায়। গতিকে কোনো শাস্ত্ৰীয় — সঙ্গীতজ্ঞৰ (স্বৰ লিপি সকলোৱে কৰিব নোৱাৰে) ওচৰ চাপিব লাগিব। কিন্তু এই বিষয়ত কোনো মিচিং নতুন পুৰুষ আগ্ৰহান্বিত নহ'ব যেন অনুমান হয়। দুই-এজনক শিকিবলৈ উৎসাহিত কৰিও একো ফল ধৰা নাই।

আমাৰ জনজাতীয় গীত-মাত সংৰক্ষণ কৰাৰ কথা চৰকাৰ আৰু লক্ষ্যপ্ৰতিষ্ঠ গায়কসকলে সদায় মেলে-মিটিঙে, কাগজে-পত্ৰে চিঞৰি থাকে। কিন্তু কাৰ্যতঃ একো দেখা নাযায়। ডঃ ভূপেন হাজৰিকাইয়ো আঁচনি লৈ এতিয়া পাহৰি পেলালে। আকাশবাণীৰ কথাই নকওঁ। আকাশবাণীত এজন শিল্পীৰ নামত মাত্ৰ ৩০ মিনিটিয়া এটা কেছেট বা টেপ থাকে। ৫ মিনিটকৈ মাত্ৰ ৬টা আধুনিক গীত ৰেকৰ্ড কৰিব পাৰি। এবাৰত ৪টা গান গাবলৈ দিয়ে। গতিকে দ্বিতীয় বাৰ গাঁওতে আগৰ কেইটা

মোহাৰি পেলাব লগা হয়। আমাৰ আগৰ গানৰ কোনো এটাই এতিয়া ৰেকৰ্ডত নাই। সেইবোৰ গান আকৌ কেতিয়া গাম? সেই আগৰ উৎসাহ, উদ্যম, কণ্ঠ আৰু ভাৰসাম্য আকৌ ক'ত ঘূৰাই পাম? আগৰ গানৰ ইতিহাসৰ স্বাক্ষৰ আৰু মিচিং গীতৰ অস্তিত্ব আৰু ঐতিহ্য এইদৰেই — নিঃশেষ হৈ যোৱা অসহ্য।

মিচিং গীতি সাহিত্য তিনি ভাগত পোৱা যায়। এয়া যেন ত্ৰিধাৰাহে! এয়া যেন — লুইত, সোৱণশিৰি আৰু ধনশিৰিৰ সঙ্গম। সেয়াই হৈছে — (ক) আঃবাং, (খ) কাবান আৰু (গ) নিঃতম।

আঃবাং—দুবিধ। লেকে আঃবাং আৰু মিবু আঃবাং। লেকে আঃবাং গীতত থাকে সৃষ্টি তত্ত্ব।

লেকে আঃবাং:- মি/কামাঙায়/মিমাং/কামাঙায়।

দএগী / কামাঙায় / পংলং / কামাঙায়।।

আচ্চী কামাঙায় / আমঙী কামাঙায়

অৰ্থ : - এই চৰাচৰত কাৰো একোৰে অস্তিত্ব নাছিল।

কেৱল শূন্যৰ বাহিৰে মানৱ জাতিৰ অস্তিত্বও

নাছিল। ইয়াত নাছিল বেলি, ইয়াত নাছিল জোন,

জল-স্থল একোৱেই নাছিল।

মিবু আঃবাং — এইবিধ গীত অপায় — অমঙ্গল চাবৰ বাবে উৎসৱ পাৰ্বনত দেওধাই (মিবু) সকলে দেৱ-দেৱীসকলক তুতি কৰি গোৱা প্ৰাৰ্থনা গীতৰ দৰে। এইবোৰ গীত মিবুসকলৰ বাহিৰে আনে গাব নাজানে আৰু যেতিয়াই-তেতিয়াই গোৱাও নিষেধ। কাৰণ লোক বিশ্বাস আছে যে এইবোৰ যিয়ে গায়, তেওঁৰ গাত দেওঁ লভে। ভুলকৈ গালে বোলে আৰু বিপদ। সেয়েহে যি কোনো মানুহে গাবলৈ ভয় কৰে। দুয়োবিধ গীতকেই — পুৰুষৰ বাহিৰে নাৰীয়ে নাগায়। দুয়োবিধ গীতৰ বাগহে আছে কিন্তু ৰাগিনী নাই। গুৰুগন্তীৰ কণ্ঠেৰে এটা গন্তীৰ পৰিবেশতহে পৰিবেশন কৰা হয়। নাম-প্ৰসংগৰ লগত তুলনা কৰিব পৰা যায়। অৱশ্যে দেৱ-দেৱী তুতি কৰাৰ পিচত মিবুৰ গাত দেওঁ লভাৰ পিচত দেৱ-দেৱীসকলক নাচি নাচি আদৰা সময়ত মিবুৰ পাচত ডেকা-গাভৰু এজাকে জাতীয় আৰু ধৰ্মীয় সাজ-পোছাক পিন্ধি নাচোতে ডেকা-গাভৰুসকলে তালত তাল মিলাই নচাৰ উপৰিও গাব লাগে। তুতি কৰোতে মিবুৱে অকলে গায় —

ৰংনান আয়ি ৰংতেইকা / কুম্‌দুং কী নম্

পুনান আয়ি পুতেইকা / কুম্‌দুং কী নম্

দএগী-পংলং কাতেইকা / কুম্‌দুং কী নম্

দয়ঃ ল্মাংক কুৰাঙ' তেইকা/কুমদুং কানম
 অৰ্থ — হে সৃষ্টিকৰ্তা তুমি সৃষ্টি কৰি যোৱা মিনতি জনাইছোঁ।
 হে পালনকৰ্তা তুমি পালন কৰি যোৱা, মিনতি জনাইছোঁ।
 (তাত) চন্দ্ৰ-সূৰ্য্যই জেউতি চৰাওক, জীৱৰ কল্যাণ হওক। তোমাক শত কোটি
 মিনতি জনাইছোঁ; আজি মোক তোমাৰ দৰে দিব্য চকু দিয়া আৰু মোক দেৱতাৰ
 দৰে বান্ধয় কৰা।

মিবুৱে দেৱত্ব পোৱাৰ পিচত — নাচি নাচি গায় যেতিয়া, তেতিয়া গায় --

দৌৰ্মি চূতুঙী। তুৰমাক তুৰমাঙা।

কমবং আপপুণী। ৰায়িবক' ৰায়াবী।।

অৰ্থ : — (মিচিং ধৰ্মীয় গছ) দেৰমি গছৰ কুঁহিপাত লহপহকৈ বাঢ়ি কেনে সুন্দৰকৈ
 ঈশ্বৰৰ গৌৰৱক প্ৰকাশ কৰি আছে চোৱা, নানান বৰণীয়া বসন্তৰ ফুলবোৰে কেনেকৈ
 জকুমকাই ঈশ্বৰৰ গুণ-গান বখানি — হালি জালি নাচি আছে চোৱা। আহা আমিও
 ঈশ্বৰৰ গুণ-গৰিমা গাই — গাঁও — নাচোঁ।

কাবান — এইবিধ গীতৰো — কেবা ভাগো আছে। কাবান অৰ্থ বিলাপ। ভাওনাত
 দুখৰ কাহিনী বৰ্ণাই কথা কৈ বিলাপ কৰাৰ অৰ্থও একেই। যাম্নী কাবান / মেবই
 কাবান / আৰু অই-কাবান বা দঃব কাবান।

য়াম্নী কাবান — যাম্নী অৰ্থ কইনা। ৰীতিমতে লোকলৈ বিয়া দিয়া কইনা বা
 ৰীতিমতে লোকলৈ উলিয়াই দিয়া কইনা। পিতৃ-মাতৃৰ ঘৰ, বন্ধু-বান্ধৱ এৰি যাব
 লগা হোৱাত যি বেজাৰত ইনাই-বিনাই কান্দে আৰু আনকো কন্দুৱায় — সেয়েই
 যাম্নী কাবান।

কাবান — “য়ৌৱী / বাবা, / অলুমা / নাবি / চিল্লকলককা / কামাঙী / বঙী।
 যৌৱী বাবা, / কমদাৰী / কুমদাঙী / চিদককা / যৌৱী / বাবা / লাইয়া /
 লোকৰীম / কৰয়িলা / গুয়াবাং.....।

অৰ্থ — আই-বোপাই অ' আজিৰ পৰা আৰু মই তহঁতৰ লগত নাথাকোঁ আৰু।
 এই কমদাৰ গোট্ৰৰ (পেণ্ড বংশৰ) ঘৰৰ সোণৰ জখলাত ভৰি থৈ — ৰূপৰ
 হেতমাৰিত হাত থৈ নামি যামগৈ এখোজ দুখোজকৈ — কোনো অজান ঠাইলৈ....।
 মেবই কাবান : প্ৰেম বিৰহতহে এইবিধ গীত গোৱা হয়। মেঃব অৰ্থ প্ৰেমিক-
 প্ৰেমিকাকলৈ বুজাব নোৱাৰা বুকুৰ বেদনাত গায় বাবেই মেঃবই কাবান।

যেনে : অইয়া / পিচনপী / পিৰঃ / কা / পিচন / পী

অইয়া / পিচনপী / চন্ পুম / চুতাগায়

অইয়া / পিচনপী / পিৰকা পিচন পী

অইন পিচনপী / চনপান্ / চুকাংকু।।

অৰ্থ : আমি দুয়ো, তুমি আৰু মই — মেগেলা গছৰ পোখাৰ দৰে প্ৰতিজ্ঞা বদ্ধ
 হৈ লহপহকৈ বাঢ়ি আহিছিলোঁ। দুয়ো দুয়োকৈ পাৰ্বলৈ হাবিয়াহ কৰিছিলোঁ। আজি
 কিম্ব — এই যৌৱনৰ দুপৰত তুমি আঁতৰি গুচি গ'লা।

স্বামী-স্ত্ৰী মৃত্যু হ'লেও — মেবই কাবানৰ আশ্ৰয় লব পাৰে। সুৰ একে
 থাকিব যদিও—নিজৰ কৰি ল'ব পাৰিব।

অই-কাবান বা দঃব কাবান : এই বিধ কাবানত বিচ্ছেদ বিৰহ নাথাকে।
 ইয়াত আনন্দৰ মাজত বেজাৰ, বেজাৰৰ মাজতো আনন্দ আৰু পাম কি নাপাম,
 পালে জানোচা ক'ৰবাত হেৰাই যাব। দূৰতে থাকি ওচৰত, ওচৰতে থাকি দূৰত,
 আধা আলু আধা ছায়াত যি মনোভাৱ সেইটোহে প্ৰকাশ পায়। দূৰৰ প্ৰেমিক-
 প্ৰেমিকালৈ উদ্দেশ্য কৰি গোৱা গীত। কালিদাসৰ মেঘদূত অথবা—সুমই গীতৰ -
 -বসন্ত আইলৰে, কুকিলে ডাকিলৰে—এমন সময় সখীতুমি বিদেশে বৈলৰে
 যেনে : তালিচিন ঐ / আদিক। বীলাচিনঐ / আদিক/অক' / আদি / কেকেন্
 দ/অইন' / কীচুগ্ চুকানী

অৰ্থ : উজনিলাে চলোঁ মই — পাহাৰেই পাহাৰ, নামনিলাে চলোঁ মই তাতোচোন
 পাহাৰ। তেন্তে — কোন পাহাৰৰ সিপাৰে তুমি হেৰাই গ'লা নাজানিলোঁ। হাঁয়,
 হাঁয়

অই-নিতম্ : সপোন সণা যৌৱনৰ বয়সতে ডেকা-গাভৰুৱে ফুলে-পাতে, পখিলা-
 ভোমোৰাই কেৱল প্ৰেমৰ কথা পতাকে দেখে। পৃথিৱীৰ চাৰিওফালে কেৱল আনন্দ
 হাঁহিকে দেখে, দুখ-বেজাৰ একোৰেই যেন এই সংসাৰত নাই — আছে মাথো মৰম
 — চেনেহ আৰু মধুৰ প্ৰেম। সেয়েহে ডেকা-গাভৰুৰ জীৱন, যৌৱন, গীতময়, ছন্দময়
 আৰু প্ৰেমময়।

অই-নিতম্ নানান বাদ্য-যন্ত্ৰৰ সহায়ত গাব পাৰি। অই-নিতম্ গাই নাচিব
 পাৰি। বিহুগীতৰ লগত একে তাল, মান আৰু একে উচ্চ স্বৰৰ। এই-নিতম্ৰ কথা
 বৰ সৰল-সহজ আৰু স্বৰ ধ্বনিও উজু। সকলোৱে সহজে শিকিব পাৰি। সেই বাবেই
 — সকলোৱে সহজে গাব পাৰে। শুনিও ভাল পায়।

যেনে : আপপুণীম্ কায়ীমূল / বু-বুং কাপিল দাঙাদন?

আতীৰ অইনম্ কায়ী মূল অইঙ কাপিল কাবল্দন

আঅন মলু চুনামা / মুৰ্ক' তলুচুনামা

কাংগেমাঙী অমাদাগম্ / কামাঙাওপী দুলামাং।।

অৰ্থ : ফুল দেখিলে ভোমোৰাৰ যি গতি হয়, তোমাক দেখিলে মোৰো সেই গতিয়েই

হয় - (তুমি জানানে নাজানা?) তোমালৈ নাচাও বুলিও নোৱাৰোঁ কিয়? তুমি যেন সোণ-ৰূপৰ ধাতুৰে মিহলাই গঢ়া এটা অপৰূপ মূৰ্ত্তিহে -।

আপপুনৰ্কাঃমূল পুনঃপী / বৃ বৃ কাঃমূল মায়াপী

আচিনাঙী অনীকাম্ / অইন বীৰ্কালা কাঃয়াপী -?

অৰ্থ : ফুল হোৱা হ'লে ফুলিলাহেঁতেন। লতা হোৱা হ'লে বগালাহেঁতেন, মোৰ প্ৰেমত পৰা হ'লে - মোলৈ নাচাই পাৰিলাহেঁতেন নে?

বুনি নিঃতম্ : এই নিঃতমুক কঃ নিনাম বুলিও কোৱা হয়। ক' অৰ্থ কেঁচুৱা বা শিশু। কেঁচুৱাই কান্দিলে নিচুকাই আভুৱাভাৰি শান্ত কৰা হয়। বুনি অৰ্থ ধাই সকলে বা নীবুংহেঁতে বোকোচাত কেঁচুৱাভাৰি শান্ত কৰা হয়। বুনি অৰ্থ ধাই সকলে বা নীবুংহেঁতে বোকোচাত কেঁচুৱা বান্ধি যি গীত গায় সেই অৰ্থত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। অসমীয়াত নিচুকণি গীত বুলি কয়। যেনে : আবঐ - কউৱাউ নম্ চুম্বিপী / গাভীকানী গাচৰাম

চুঃপাক আবৃগ ইপঃপী দাই -

কউৱাউব্ বম্ঐপী / মিব দ'গ'নায়ীপী

অকেৰচুল কায়াপী দাই -।

অৰ্থ : পোনাকণ - নাকান্দিবি দেই - তোক ধুনীয়া এখন গাভীয়েলীয়া চেলেং চাদৰ বৈ দিম। পিচে, কপাহ খেতি কৰি লওঁ। চাদৰখন লৈ গাঁও ফুৰিবলৈ তই যেতিয়া যাবি - তেতিয়া কিমানে যে - তোক বেৰি বেৰি চাব!

আম্বৰাগ্ নিঃতম্ : আম্বৰাগ্ অৰ্থ উৎসৱ মুখৰ পৰিবেশ। যেনেকৈ আমি অসমীয়াত - হলপুল পৰিবেশ এটা হ'লেই - বিহু আখ্যা দিওঁ - ঠিক তেনেকৈ মিচিং ভাষাটো - অবাঞ্ছিত হৈ-চে হ'লে - / আম্বৰাগ্গাই লেনদুন / বুলি ইতিকিং কৰা হয়। মিচিংসকলে ভাদ-আহিন মাহক আম্বৰাগ্ আখ্যা দিছে। আহুখেতি উঠোৱাৰ পিচত এই দুমাহত মিচিং গাঁওবিলাকত উৎসৱমুখৰ পৰিবেশ এটা হয়। কছৱা ফুল, জোনাক নিশা, বাতি বিহুৰ লগতে মিটিৰ-কুটুমৰ আহ-যাহ, তাঁত শালৰ ব্যস্ততা আদিত দিনতেই হওক, ৰাতিয়েই হওক, সকামে-নিকামে ডেকা-গাভৰুক মাতি বিহু কৰোৱা হয়। তেতিয়া কোনো এটা উৎসৱৰ ধৰা বন্ধা নিয়ম এটা নাথাকে। মাত্ৰ গাব লাগে, বজাব লাগে আৰু নাচিব লাগে। সেইবোৰ গীত-মাতকে আম্বৰাগ্ বুলি কোৱা হয়। তথাপি ইয়াৰ গীতৰ বৈশিষ্ট্য এটা নিশ্চয় আছে। ('জেংবাই' নামৰ আলোচনীখনত এই প্ৰৱন্ধকাৰৰ 'আম্বৰাগ্' প্ৰৱন্ধ এটা প্ৰকাশ হৈছিল) এই গীতৰ সুৰবহে - বৈশিষ্ট্য লক্ষণীয়। আগে-অসমীয়াত - 'বান্ধে' বুলি কোৱা হৈছিল। সেই বান্ধে নিতমকে আম্বৰাগ্ নিঃতম্ বুলি শিল্পী গঙ্গাপ্ৰসাদ পেগুৱে গোৱা শুনা যায়। উদাহৰণস্বৰূপে

এটা গীত তলত দিয়া হ'ল -

আবৃগী বুচুমাং / অকুমী কুম্বুমাং।

অইনম্ কাঃপী মাঃলা চিন / আদুলচিন কাবেথাং।।

অৰ্থ : খেতিৰ পথাৰো ওচৰা-ওচৰি নহ'ল। ঘৰো একে চুবুৰীত নহ'ল সেয়েহে তোমাক লগ পাবলৈ মন গ'লেও, কেতিয়াও লগ পাব নোৱাৰোঁ কি কৰোঁ! এইখিনিতে এটা কথা নুনুকিয়াই নোৱাৰিলোঁ। সেয়াই হৈছে - গোলাঘাটৰ বঙাগড়াৰ ওচৰৰ দুসুঁতি মুখৰ চুমনি টেমোৰা গাঁৱত (স্বাধীনতা আন্দোলনৰ শ্বহীদ কমলা মিৰিৰ গাঁও) গাভৰু বিহুত যিবোৰ গীত গায় - মাজুলী জেংবাই মুখত সেই বোৰকে 'বান্ধে নিতম্' আৰু উজনিৰ ফালে 'আম্বৰাগ্ নিতম্' বুলি কয়। এই গীত এতিয়াও বিতৰ্কৰ বিষয় হৈ পৰি আছে। আশা কৰোঁ এইবোৰ স্পষ্টীকৰণ হ'ব।

জয় নিতম্ : বিয়াত দৰা-কইনাক নোৱাওঁতে বা আঁদৰোতে গোৱা গীতবিলাকক 'জয় নিতম্' বোলা শুনা যায়। মিচিং ভাষাত আচলতে মিদা-নিঃতম্ হ'ব লাগিছিল। কিন্তু - এটা সময়ত মিদা-নিতম্ এৰি - অসমীয়া সমাজৰ লগত মিলি, অসমীয়া ধৰণে বিয়া পাতি অসমীয়া বিয়া নামকে পছন্দ কৰি সকলোৱে নিজৰ কৰি ল'লে। বিহুক নিজা কৰি লোৱাৰ দৰেই - বিয়া নামকো ললে কাৰণে - বিয়া নামবোৰ গাঁওতে জ'য় শব্দৰে আৰম্ভ কৰি গোৱা হয় কাৰণেই বোধকৰোঁ জয় 'নিতম্' নামকৰণ হ'ল। সম্ভৱ, বৈষ্ণৱ প্ৰভাবৰ ফলত - বিয়া নামবিলাকত - ৰাম, ৰাম / ৰাম-কৃষ্ণ / হৰিয়ে আৰু জ'য় শব্দৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ হৈছে।

মিচিং তিবোতাই আজিও গায় - জয় শব্দত শুনিলাঁ

জয় দৰাৰে বাপেকক

জয় ধনৰে কাৰেঙত বহে।

আকৌ - এঠাইত -

হৰিয়ে-দৰাৰে কাপোৰখন

হৰিয়ে-চেৰঙা বেৰেঙা

হৰিয়ে-চিতল মাছ সবকি

যায়ে কি ৰাম ৰাম।

আকৌ এঠাইত -

ৰামকৃষ্ণ চিন্তা নকৰিবা

ৰামকৃষ্ণ আমাৰে বলোৰাম

ৰামকৃষ্ণ হৰিঐ কোনে কি

বুলিব সৰু।।

এইবিলাকৰ উপৰিও মিচিং গীত-সাহিত্যত এতিয়ালৈকে পোহৰলৈ উলিয়াই আনিব নোৱাৰা বহুতো অনামী গীত-মাত শুনা যায়। ল'ৰা-ছোৱালী ওমলা গীত, গিৰিয়েকে

মাৰ-কিল কৰিলে যৈণীবিলাকে বেজাৰত কন্দা কাবান, মৃতংকৰ গুণ গান গাই কন্দা বিলাপ, বিননি, ভকত-ভকতনীসকলে সকামে-নিকামে গোৱা ভকতি নাম, নানান সুৰীয়া বিহুগীত অথচ — তাহানি কালতে গোৱা নামকৰণ কৰিব নোৱাৰা কিছুমান গীত-মাতো মাজে মাজে শুনা যায়। সেইবোৰৰ ৰিণিকি ৰিণিকি সুৰ-অৰুণাচলৰ লোকগীত বিলাকতহে বিচাৰি পোৱা যায়।

আশাকৰোঁ আজিৰ এই সময়, সংহতিৰ যুগত অসমৰ মাটি ফুটি ওলাই অহা সকলো জনগোষ্ঠীৰেই গীত-মাত অসমীয়া গীত-মাত হওক। অসমীয়া গীত-মাত সকলো জনগোষ্ঠীৰ গীত-মাত হওক। আমাৰ সকলো ভাষা, সংস্কৃতি একত্ৰিত হৈ এক বহুগীয়া জাতি ৰূপে জগতক পৰিচয় দিয়াত সক্ষম হওক। আমাৰ স্বৰ্গতো অধিক জনমভূমিখন সোণৰ হওক, ৰূপৰ হওক, এই কামনাৰে

কিংবদন্তিৰে মিচিং পূৰ্বপুৰুষে সকীয়াই যোৱা হিতোপদেশ

(১)

চন্দ্ৰত কলংকই কিয় থিতাপি ল'লে
(মাতৃক অপমান কৰিব নাপায়)

সৃষ্টিকৰ্তা ঈশ্বৰ আৰু ঈশ্বৰীৰ এহাল পুত্ৰ সন্তান আছিল। ডাঙৰজনৰ নাম দঃপ্ৰিও বা সূৰ্য্য আৰু সৰুজনৰ নাম পংল বা চন্দ্ৰ। দুয়ো এদিন মাকৰ অনুমতি লৈ কোনোবা দেৱলোকৰ দেশত যজ্ঞ খাবলৈ গৈ ঘূৰি আহিল। ডাঙৰ পুত্ৰ দঃপ্ৰিয়ে জ্ঞানী কাৰণে মাকলৈ যজ্ঞৰ নৈবেদ্য এভাগ আনি মাকক সেৱা জনাই সাদৰেৰে দিলেহি। মাকে আনন্দৰে নৈবেদ্যভাগ গ্ৰহণ কৰি পুত্ৰ দঃপ্ৰিও বা সূৰ্য্যক যুগে যুগে শ্ৰীবুদ্ধি হৈ দীৰ্ঘায়ু হ'বলৈ আশীৰ্বাদ দিলে। তাকে দেখি পংল বা চন্দ্ৰই মাকৰপৰা সিয়ো দীৰ্ঘায়ু-আশীৰ্বাদ পাবলৈ হেপাহ কৰিলে। পিছে যজ্ঞৰ নৈবেদ্য এভাগ যে অনা নহ'ল। কি দি সি মাতৃক সেৱা জনাব? সি চিন্তা কৰিলে। পিছে, দুস্তৰ দুস্তৰ বুদ্ধি হঠাৎ উপজিল। সেই মতে পংলই কৌপাতত বিষ্ঠা ত্যাগ কৰি ধুনীয়াকৈ টোপোলা বান্ধি মাকক সেৱা জনাই আগবঢ়ালে। মাকেও আনন্দতে টোপোলাটো গ্ৰহণ কৰি দীৰ্ঘজীৱী হ'বলৈ আশীৰ্বাদ দিলে। কিন্তু, টোপোলাৰপৰা ওলোৱা দুৰ্গন্ধৰ পৰাই মাকে বুজি পালে যে সেয়া তাৰ নিজৰ বিষ্ঠাহে। তৎক্ষণাত মাকে টোপোলাটো পংলৰ গালৈ দলিয়াই ক'লে “তই দীৰ্ঘজীৱী হ'লেও তোৰ নিজৰ বিষ্ঠাৰেই কলংকিত হৈ থাকিবি আৰু বাৰে বাৰে মৰি যমৰ যাতনা ভুগিবি।

সেই বাবেই বোলে পংল বা চন্দ্ৰৰ গাত কুষ্ঠ ৰোগীৰ দৰে চমকা চমক দাগৰ কলংক থাকি গ'ল। এয়া মাতৃক অপমান কৰাৰ মহা পাপৰ ফল।

স্মৃতি গ্ৰন্থ 'ক্বাদ' সদৌ অসম নবীন লেখক-লেখিকা আৰু শিল্পী সমিতিৰ কৰ্মশালা—জোনাই ১৯৮৬ চন।
লেখক আলোচনা চক্ৰৰ সঞ্চালক আৰু সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াৰ উদ্বোধক আছিল। আলোচনাচক্ৰত পঠিত প্ৰবন্ধ।

(২)

বিজুলী ঢেৰেকণিৰ অবৈধ প্ৰেম (অবৈধ প্ৰেম কৰিব নাপায়)

সৃষ্টিৰ পাতনিতে অন্য এটা দেৱ লোকত দঃমূৰ নামে ককায়েক এজন আৰু য়াৰী নামে ভনীয়েক এজনী আছিল। এদিন ৰূপৱতী য়াৰী বা বিজুলী ভনীয়েকে জিৰ্ জিৰীয়া নিজৰাৰ সোঁতত সাঁতুৰি নাদুৰি গা ধুই আছিল। এনেতে ককায়েক দঃমূৰ বা মেঘে ক'বাবাৰপৰা আহি ভনীয়েকে গা ধুই থকা দেখি কাম ভাৱত উন্মত্ত হৈ তাইৰ ওপৰত জপিয়াই পৰে। ভনীয়েক য়াৰী বা বিজুলীয়ে চকু খাই ভয়তে তৰা নবা ছিঙি দৌৰিবলৈ ধৰে। পিছে পিছে ককায়েক দঃমূৰ বা মেঘে তাইক ৰ'বলৈ চিঞৰি চিঞৰি দৌৰিবলৈ ধৰে। কিন্তু বিজুলীয়ে নোৰোৱা দেখি মেঘে খঙতে বিকট চিঞৰ মাৰি জপিয়াই দিয়ে, বিজুলী সহজে সাৰি যায়। বিজুলীক ধৰিব নোৱাৰি মেঘে চিঞৰা বিকট চিঞৰটোৱেই হ'ল মেঘৰ নিষ্ঠুৰ গাজনি বা ঢেৰেকণি।

এয়া লম্পট, পাপীষ্ঠ মেঘ বা দঃমূৰৰ ভগ্নী ধৰ্মৰণৰ অভিপ্ৰায়ৰ ব্যৰ্থ কাহিনী। ভগ্নী-ভাতৃৰ মাজত যৌন-লিপ্সাৰ চৰিতাৰ্থ মহাপাপ। তেনে অঘটন যদি কেতিয়াবা ঘটে, তেন্তে ৰৌ ৰৌ নৰকত পৰে। সেয়েহে ঢেৰেকণিলৈ তাৰ এই দুৰ্দান্ত লম্পট চৰিত্ৰটোৰ কাৰণে সকলোৱে ভয়ত থৰ থৰকৈ কঁপি থাকে। মেঘে যৌন লিপ্সা চৰিতাৰ্থ কৰিব নোৱাৰি জপিয়াই আত্মহত্যা কৰে আৰু শিল হৈ ৰৌ ৰৌ নৰকলৈ গুচি যায়। এয়াই অবৈধ প্ৰেমৰ পৰিণতি।

পেগু-দলেৰ সম্বন্ধ : ভাঙিব নাপায়

পেগু পৰিয়ালটোৱে বাগুঃ বাগাম বা স্বৰ্গৰ পৰা আত্মন-মূৰুকং কঃবাং-এৰে বা সোণ - ৰূপৰ জখলাৰে নামি আহি দলে পৰিয়ালটোক দয়িত-পুঃমী নামে ঠাইত লগ পালে। দুয়ো দলে চা-চিনাকি হৈ সেই ঠাইতে কেইদিনমান ৰং-আনন্দেৰে মিলা-মিছা কৰি থাকিল। পিছে, এদিন চিকাৰ কৰি পোৱা পছ-গাহৰি ভাগ বা তাৰং লৈ কিছু কথাত কাজিয়া-পেচাল আৰম্ভ কৰিলে। দলপতিসকলে কথা বিষম দেখি কাজিয়ালৈ নগৈ শক্তি পৰীক্ষাত উপনীত হ'লগৈ। বোলে শিলত লাগি ধৰাকৈ যি

দলেই ধনুকাঁড় মাৰিব পাৰিব - সেই দলেই সেই ঠাইখনৰ দখলি স্বত্ব পাব পাৰিব। পৰীক্ষাত দলে পৰিয়ালটোৱে কাঁড়ৰ আগত মৌ-সিতা লগাই মাৰি দিয়াত লাগি ধৰিল। পেগু দলটো হাৰিল যদিও সেই পৰীক্ষাত সন্দেহ কৰি মান্তি নহ'ল। পিছদিনা আকৌ ৰাইডাং বেত উঘলাৰ পৰীক্ষা চলিল। দলেসকলে তেওঁলোকে উঘালিবলগীয়া বেতবোৰ ৰাতিয়েই শিপা কাটি থলে। পেগুসকলে তেনে অশিষ্ট বা অপকৰ্মৰ কথা ভবাই নাছিল। তেওঁলোকে কেৱল গাৰ বল শক্তিৰ কথাইহে চিনি পাইছিল। পৰীক্ষাত দলে সকলে অন্যান্য-অধৰ্ম কাম কৰি জিকিছে বুলি জানিও পেগুসকলে "তহঁতৰো বুদ্ধি কম নহয় দে, বাকু তহঁতেই জিকিলি, এই ঠাই তহঁতৰে দে - হ'লেও আমিও ইয়াতে থাকিম।" বুলি কৈ সন্ধি কৰিলে। সন্ধিত দুয়ো দলৰ জীয়াৰী দিয়া-নিয়া। চিকাৰলৈ গ'লে, দূৰলৈ-বিদেশলৈ গ'লে, শৌচ-পেচাব কৰিবলৈ গ'লে, কৌবাংএ-মিদাংএ অৰ্থাৎ মেলে-দোৱানে আৰু বিয়াই সবাহে পেগু আৰু দলেয়ে মিলি একেলগে যাব লাগিব। সাধাৰণ কথাত কাজিয়া-পেচাল কৰিব নোৱাৰিব। জাতত ধৰি গালি পাৰিব নোৱাৰিব। কাৰো ছোঁৱালী বলপূৰ্বকভাবে ধৰ্মণ বা অপমান কৰিব নোৱাৰিব। যুগ'-মাগুব হিচাপে সন্মান সহকাৰে সৌহাৰ্দপূৰ্ণ ব্যৱহাৰেৰে সৌজন্যতা আৰু বদান্যতা প্ৰকাশ কৰিব লাগিব। এনেকৈ অসংখ্য সামাজিক পদ্ধতি চুক্তি সম্পাদন হয়। সেয়েহে এতিয়াও দলৰ মাজত অলপ কাজিয়া হ'লেই বাকীসকলে কয় - 'বেয়া কথা, বৰ বেয়া কথা, দঃপ্ৰিঃ-পঃলৰ সন্তান পেগু-দলেৰ মাজত কাজিয়া কৰিব নাপায় নহয় -"

দলেসকলে দঃপ্ৰিঃ বা সূৰ্য্য বংশৰ আৰু পেগুসকলে পঃল বা চন্দ্ৰ বংশৰ বুলি প্ৰবাদ আছে। দুয়ো দলৰ চুক্তিত এই কথাও আইন কৰা হ'ল যে - পেগু-দলেৰ ঘৰৰ পৰিচয় দিবলৈ পেগুসকলে পূৰ্বপৰা অহা বাবে তেওঁলোকৰ ঘৰৰ চতিৰ আগ পশ্চিম ফালে দিব লাগিব আৰু দলেসকল পশ্চিমৰপৰা অহা বাবে চতিৰ আগটো পূবলৈ দিব লাগিব। ইয়াৰ অৰ্থ এয়ে যে পেগুসকল পৰ্বতৰপৰা নামি আহোতে দলেসকলে ভৈয়ামত বহুদিন থাকিও পৰ্বতলৈ ওভোতাৰ সময়ত দয়িত পুঃমীত লগালগি হৈছিলগৈ।

পেগু-দলেৰ সম্বন্ধ ভাঙিব নাপায় বুলিয়েই এতিয়াও বিয়াত দৰাটো পেগু হ'লে সখী বা য়াম্গুৰটো দলে হ'ব পায়। কইনাজনী দলে বংশৰ হ'লে সখীজনী পেগু বংশৰ হ'ব পায়। সকামে-নিকামেও দুয়ো দুয়োৰ অবিহনে কোনো কাৰ্য্যই সম্পন্ন নহয়। অৱশ্যে আজিকালি অত্যন্ত নাপালে অন্য মিত্ৰ পক্ষৰ আন এটা বংশৰ ব্যক্তি সেই নামত অভিহিত কৰি শুভকাৰ্য্য সমাধা কৰা হয়। তথাপি পৰম্পৰাটো ৰক্ষা কৰে।

মিলিয়েহে মিবু হ'ব পায়

পেগুসকলে স্বৰ্ণগিৰিৰ পৰা নামি আহোতে বাটতে দাম্বৰ নামে ঠাইত বহুদিন বসবাস কৰি আছিল। তেওঁলোকে এটা ধুনীয়া, পৰিষ্কাৰ ডাঙৰ হুদ এটাৰ পাৰে পাৰে ওখ, দীঘল দীঘল ডাঙৰ ডাঙৰ চাংঘৰ সাজি আছিল। সেই হুদৰ নাম এতিয়াও 'পেগু চিয়াং' বা পেগু হুদ অথবা পেগু সাগৰ (শিৱসাগৰ যেনেকৈ হয়) বুলি বিখ্যাত। ব্ৰহ্মদেশতো পেগু প্ৰদেশ এখন আছে বুলি শুনা যায়।

সেই তাত থাকোতেই এদিন মিলি পৰিয়ালৰ সৰু ল'ৰা এটা নাইকিয়া হ'ল। সকলোৱে পিয়াপি দি বিচাৰিও নাপালে। সকলো চিন্তাত বিভোৰ হৈ আছে। এনেতে তিনি দিনৰ মূৰত ল'ৰাটো ওলালহি। সকলোৱে বেৰি ধৰি সোধ-পোছ কৰি জানিব পাৰিলে যে তাক আঁপম (ভূত-পিশাচ)এ অপহৰণ কৰি নি ওচৰৰ আঁহত গছৰ খোৰোঙতে ৰাখিছিল। গাঁৱৰ মানুহে কৰা কথা-বতৰা, কান্দোন-কাটোন, কাজ-কৰ্ম সি সকলো দেখি আছিল যদিও মাতিব পৰা নাছিল। তাৰ কথাৰ প্ৰমাণ চাবৰ বাবে সুধিলে, সেইদিনা কাৰ কাৰ ঘৰত কি কি ঘটিছিল। সি সকলো নিজ চকুৰে দেখাৰ দৰে এফালৰ পৰা কৈ গ'ল। সকলোৱে আচৰিত মানিলে। দেৱতাই নোৱাই-ধুৱাই পঠিয়াইছে বুলি গাঁৱৰ মানুহে তাক দেৱতা যেন আদৰ কৰিলে। সঁচাকৈ সিয়ো ভূত-ভৰিম্যাং ক'ব পৰা হ'ল। তাক সকলোৱে মিবু হিচাপে অৰ্থাৎ সমাজত পিতৃ স্বৰূপে স্তান কৰি, সকলো সময়তে আপদে-বিপদে লগ লোৱা হ'ল। তেনেকৈয়ে তেওঁৰ মিলি বংশোদ্ভৱ সকলোকে মিবু স্তান কৰিবলৈ লোৱাত বৰ্তমান মিচিং সমাজৰ প্ৰতিটো খেলতে মিলি পৰিয়াল এটা থাকেই। মানে থাকিবই লাগে। লাগিলে মিবু হওকেই বা নহওকেই। সেই বাবেই হয়তো আজিও মিচিং মানুহে কয় -

- মিলিয়েহে মিবু হ'ব পায়।

মিচিং সমাজত শঙ্কৰদেৱৰ প্ৰভাৱ

মিচিংসকলে নিজকে হিন্দু বুলি ভাবে। পিছে - কোন পহীৰ লোক ধৰা টান। শৈৱ, শাক্ত অথবা বৈষ্ণৱ পহীৰ লোক বুলি একেআধাৰতে কৈ থব নোৱাৰি। হিন্দুৰ সকলো বিশ্বাস, লোকাচাৰকেই মিচিংসকলে অন্তৰ্ভুক্তকৰণেৰে মানি চলা দেখা যায়। বহুতে মিচিংসকলক জড়োপাসক বুলি আখ্যা দিব খুজিলেও, প্ৰকৃততে তেওঁলোক এক ঈশ্বৰ-বিশ্বাসী। এওঁলোকে শিল বা মূৰ্তি পূজা নকৰে। বৰং সৃষ্টিৰ উৎস "দঐঃ"-পঃল"। 'সূৰ্য্য-চন্দ্ৰ' আৰু "তাত-য়া-য়"ৰ উপৰি পুৰুষ সকলৰহে পূজা কৰে।

মিচিংসকলে দুখে-আপদে 'ৰাম-কৃষ্ণ'-'হে ঈশ্বৰ' বুলি নিৰাকাৰ এক ঈশ্বৰৰ সহায় বিচৰা দেখা যায়। লগতে সঁচা কথাত বিশ্বাস জন্মাবলৈ এইদৰে সাক্ষী-শপত লোৱা শুনা যায় - "তীলা ঈশ্বৰ বৃ কালো দুং" - ওপৰৰ ঈশ্বৰে চাই আছে। "চিদী তাত-য়ায়বৃ তাদলা দুং।" এয়া-উপৰিপুৰুষসকলে কাণ পাতি শুনি আছে। - "দএঐ দৱা য়ীপী" - সূৰ্য্যৰ তাপে ডাকি মাৰিব। "মুগলং অয়ায়ীপী" - মূৰত বজ্ৰপাত পৰক। এনেবোৰ আও মৰণৰ ডাঙৰ শাস্তিৰ পৰা ৰক্ষা পৰিবৰ কাৰণেই মিচিংসকলে 'তালীং উই' বা সূৰ্য্য-চন্দ্ৰ, মেঘ-বিজুলীৰ উপৰি পুৰুষসকলক পিণ্ড দিয়াৰ পূজা পাতে। অগ্নিক সাক্ষী কৰি অন্যান্য কাম নকৰিবলৈ, সমাজৰ নিয়ম ভংগ নকৰিবলৈ শপত খোৱা; বৈদিক যুগৰ পৰা চলি অহা হিন্দু সংস্কৃতিৰ এটা সুন্দৰ নিদৰ্শন ইয়াতকৈ আৰু সুন্দৰ বিশ্বাস আছে বুলি মনে নধৰে।

মিচিংসকলে নিজকে হিন্দু বুলি ভাবিলেও হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বীৰ লোক বুলি বৰকৈ নাভাবে। বৰং হিন্দু সংস্কৃতিৰ লোক বুলিহে বৰকৈ গৌৰৱ অনুভৱ কৰে যেন অনুমান হয়। সংস্কৃতিৰ খাতিৰতহে যেন তেওঁলোকে ঘৰে ঘৰে ভাগৱত-পুৰাণ মহাভাৰত, ৰামায়ণ কীৰ্তন, নামঘোষা আদি ৰাখে, পঢ়ে আৰু শুনে। হিন্দু বা ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ কাব্য, মহাকাব্য আৰু শাস্ত্ৰৰ সকলো নায়ক-নায়িকাৰ নাম, চৰিত্ৰ, মিচিং নৰ-নাৰীসকলে জানে। অকল জনাই নহয়, সেই বিশেষ গুণী চৰিত্ৰবোৰক আন্তৰিকতাৰে গ্ৰহণ কৰি নিজৰ চৰিত্ৰৰ আদৰ্শ হিচাপেও গ্ৰহণ কৰে। বিশেষকৈ

ৰাম, কৃষ্ণ, যুধিষ্ঠিৰ, অৰ্জুন, ভীম, সীতা, সাবিত্ৰী, ৰাধা, শকুন্তলা, পাৰ্বতী আৰু দময়ন্তীৰ চৰিত্ৰই মিচিং নৰ-নাৰীৰ বাবে আদৰ্শ চৰিত্ৰ। ৰাৱণ, দুৰ্যোধন আৰু দুঃশাসনৰ চৰিত্ৰক দুৰ্নীতিপৰায়ণ লম্পট চৰিত্ৰ বুলি ঘৃণা কৰে।

মিচিং সমাজত শংকৰদেৱৰ প্ৰভাৱেই আটাইতকৈ বেছি পৰিলক্ষিত হয়। তেওঁলোকে কব নোৱাৰাকৈয়ে বৈষ্ণৱ বীজ শিপাইছে তেওঁলোকৰ অন্তৰে অন্তৰে। এতিয়াও প্ৰতিজন মিচিংই শংকৰদেৱৰ নাম জানিলেও, সৰহভাগেই তেৰাৰ বিষয়ে একোকে নাজানে। বৈষ্ণৱ মতবাদৰ কথা বাদেই। তথাপি শংকৰদেৱে কৰি থৈ যোৱা ভাওনা, নাম-কীৰ্তন, ঘোষা পাঠ আদিয়ে এই সমাজৰ মন বৰকৈ আকৰ্ষণ কৰিছে। ঘৰে ঘৰে হৰি-নাম গায়। কাৰোবাৰ নৰীয়া পৰিলে পহৰা দিয়াসকলে বেমাৰীক মহাভাৰত পঢ়ি শুনায়। কীৰ্তন গাই ঈশ্বৰৰ মহিমা শুনায়। ভাগৱত পাঠ কৰে। পুৰাই শুই উঠি মিচিং বুঢ়াই “পৰভাতে সুমৰোঁ গোবিন্দ হৃষিকেশ” বুলি প্ৰভাতী গীত আৰম্ভ কৰে। ঘৰৰ গৃহিণীয়ে পুৰাই গা-পা ধুই উঠি ঈশ্বৰৰ নাম লৈ স্বামীক সেৱা জনাই ৰন্ধা-বঢ়া আৰম্ভ কৰে। কোনোবা আলহী আহিলে ‘দৰ কন’ বা সেৱা জনায়। কৰবালৈ যাবলগীয়া হ’লে জুইশালৰ চুকত সেৱা জনাই উপৰিপুৰুষক সুঁৱৰি যায়। উঠা-নমা জখলাত সেৱা জনায় – ঈশ্বৰৰ নাম লয়। কথাই কথাই কীৰ্তন-ভাগৱতৰ নামকে দোহাৰি কয়। ভকতক চাউল খুওৱা, নামঘৰত শৰাই এখন দিয়া আদি কাৰ্য্যো প্ৰাধান্য লাভ কৰি আহিছে।

মিচিং সমাজত শংকৰদেৱৰ প্ৰভাৱ ঠিক কেতিয়াৰ পৰা পৰিল, সহজে ক’ব নোৱাৰি। পৰমানন্দ আতৈ নামে এজন মিৰি বা মিচিং আতৈ শংকৰদেৱৰ প্ৰিয় শিষ্য আছিল বুলি শুনা যায়। ভোলা আতৈ নামেও এজন মিচিং আতৈৰ নাম শুনা যায়। শংকৰ-মাধৱদেৱৰ নিজা লিখনিতো মিৰি লোকৰ কথা পোৱা যায়। তেন্তে, পঞ্চদশ শতিকাৰ পৰাই মিচিংসকল বৈষ্ণৱ বিশ্বাসী হৈ উঠিছে বুলি ক’বলৈ থল আছে। সিদিনা অসম শ্ৰীমন্ত শংকৰ সংঘৰ এজন সভ্যই কোৱামতে – বাসুদেৱ খানৰ সত্ৰখন হেনো এজন মিচিং লোকেই স্থাপন কৰিছিল। তদুপৰি এটা কথা কৈ থোৱা উচিত হ’ব যে – শংকৰদেৱে নিজেই হেনো মিৰি গৰ্ভজাত সন্তান। কথাটো বহুত দিনৰ আগতেই ডাঃ নোমল পেগুৱে শিৱসাগৰৰ কোনোবা কৈৱৰ্ত মানুহৰ ঘৰত তামৰ ফলি এখনত পোৱা বুলি প্ৰকাশ কৰিছিল। সপ্তৰ ১৯৫২-৫৩ চনৰ নতুন অসমীয়া বাতৰি কাকতত। সেইবিলাক তথ্যৰ উহ বিচাৰিলে মিচিং সমাজখনেই এটা গৱেষণাগাৰ কেন্দ্ৰ হৈ পৰিব বুলি ভাবিবৰ থল আছে।

মিচিং সমাজৰ ‘দামোদৰ পেগু পণ্ডিত ৰচিত এখন অপ্ৰকাশিত বুৰঞ্জীমতে – মিচিংসকলে আগে দেৱী পূজক আছিল। পিচত কালি মূৰ্তি এৰি দেওধাইৰ

বিধিমেতেই পূজা-পাতল কৰে। শেহত ১৮৫৬/৫৭ চনত শংকৰদেৱৰ স্থাপিত কাটনিপাৰ সত্ৰৰ কেৱলীয়াগুৰু শ্ৰীশ্ৰীবিশ্বনাথ আতাৰ ওচৰত কলিং ডেকা গাম পেগু আৰু মাংকং বৰগাম দলে বৰগামে দেওধাইৰ ৰীতি এৰি হিন্দু ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰে। তেতিয়াৰপৰা বৰ্তমানলৈকে মিচিং সমাজত অৰীতিয়া কেৱলীয়া ধৰ্ম চলি আছে। এই ৰীতি শংকৰদেৱৰ ধৰ্ম পন্থা বুলি বুৰঞ্জীখনে ক’বলৈ প্ৰয়াস কৰিছে। বুৰঞ্জীখনে আৰু কয় যে – মিচিং সমাজৰ ভিতৰত মাজুলীৰ জেঙেৰাইমুখৰ বিখ্যাত ‘মঘোৰা বৰগাম দলেয়েই পোন প্ৰথমে ভাগৱতী পন্থা গ্ৰহণ কৰে। তেওঁৰ পুত্ৰ বিখ্যাত ‘দেওৰাম দলে গামেও সেই পন্থা মতেই চলে। তেওঁৰ ভাগিন ভেউ চুকৰ হলিৰাম পেগু গামেও বৈষ্ণৱ পন্থা গ্ৰহণ কৰে। এইদৰেই সদৌ মিচিং সমাজত শংকৰদেৱৰ প্ৰভাৱ সূৰ্য্যৰ পোহৰৰ দৰে বিস্তাৰিত হৈ পৰি আছে। এই পোহৰ আৰু পোহৰ হৈ আহিছে।

শৰৎ কালত মিচিংসকলৰ উৎসৱ-পাৰ্বন

মিচিংসকলে শৰৎ কালটোক “আম্ৰাগ্ ব্ৰদুগ্” বোলে। ভাদ, আহিন মাহ দুটা মিচিং গাঁৱৰ বাবে বৰ সুখময় আৰু আনন্দময় সময়। “আম্ৰাগ্” অৰ্থ ধান খেতি চপোৱা আৰু “ব্ৰদুগ্” অৰ্থ ঋতু। মিচিংসকলে আগে নৈ পৰীয়া জীৱন কালত চৰ অঞ্চলত বসবাস কৰি কেৱল আহ খেতি কৰিছিল। জেঠ, আহাৰ আৰু শাওণ মাহৰ ভিতৰত আহ ধান চপাই ভঁড়াল ভৰাই নিচিন্ত মনে বছৰটো কটাই দিব পাৰিছিল। বাওধান পইৰা হিচাপে বা আহৰ লগতে সিঁচিও শীত কালৰ ধান খেতি কৰি উপৰোৱা অৰ্জন কৰিছিল। কিছুৱে শালিধান ৰুই বিলাসৰ খেতিও কৰিছিল। তথাপিও মিচিংসকলে আহৰ লাহি ধানকে প্ৰাধান্য দি — “আম্ৰ আম্” অৰ্থাৎ “খাটিধান” বুলি আত্ম প্ৰসাদ লভা দেখা যায়।

‘আম্ৰাগ্’ শব্দটোৱে আগৰ বুঢ়া-বুঢ়ীসকলৰ চকু পানী সৰায়। তেওঁলোকৰ বাবে ‘আম্ৰাগ্’ মানেই আনন্দ, সুখ, হাঁহি, ধেমালি আৰু পৰ্য্যাপ্ত খোৱা-বোৱা। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ শৰৎ কালৰ বৰ্ণনাৰ দৰেই সেই সময়ত বাৰিষাৰ পানী শুকায় যায়, বোকাপানী নাইকিয়া হয়, লেতেৰা, জাবৰ-জোঠৰেৰে ভৰা বাট-পথ পানীৰ সোঁতে উটুৱাই নি তাত জিলমিলীয়া বালি পেলাই থৈ যায়, ঘোলা পানীৰ নৈৰ পানীও নিৰ্মল হৈ পৰে, পাৰৰ নিকা বালি চৰবিলাকত কাছই কণী পাৰে লেখি, শুভ্ৰ কঁহুৱা ফুলে নাচে হালিজালি। আকাশ পৰিষ্কাৰ হয়, শীতল মলয়াই বৈ থাকে বিব্ বিব্ কৈ। নৈয়ে-বিলে চৰাই-চিৰিকতিৰ আনন্দৰ কাকলি। ভেটফুলৰ শতদলৰ লগতে নানান বৰণীয়া বনৰীয়া ফুল, হালধীয়া, বেঙুনীয়া, ৰঙা, বগা ফুল ফুলে। ভাদ, আহিন আৰু কাতি মাহলৈকে খেতিৰ পৰা আজৰি পায় বাবে সেই সময়তে বছৰটোৰ কৰণীয় সকলো ধৰণৰ সকাম-নিকাম কৰিবলৈ সুযোগ পায়। সকাম-নিকামৰ উপৰিও ছোৱালী খোজা-বঢ়া বিয়াৰ বন্দবস্ত, জোঁৱাই খটা, আঠ মঙ্গলা খোৱা ইত্যাদি সামাজিক ৰীতি-নীতি মানি চলাৰ পৰম্পৰা চলে। কাৰোবাৰ ঘৰত দহা-কাজ, কাৰোবাৰ ঘৰত ন-পুৰণি, সাতজনীয়া, নজনীয়া গুৰু সকাম, সেইবিলাকত কাল সংহতি (সংঘটি)-বা ৰাতি সেৱা ধৰ্মৰ সেৱক ভকত ভকতনিসকলৰ আপঙৰ

বাতি ধৰা ধৰি কৰি গোৱা নাম। বোলে “বন্ধুৱে আহিছে/কি লৈ কি আদৰিম/দিবলৈ একোতো নাই। মাথাৰ কেশেৰে/পাৰত মলচিলোঁ/অতদিনে/বন্ধুকে পাই” এই নামবোৰৰ ৰোৰোৱনি, কাৰোবাৰ ঘৰত নাম-কীৰ্তনৰ হৰিধ্বনি, গাঁৱত আঠ মঙ্গলা খাবলৈ অহা আলহী ডেকা-গাভৰুক লৈ বিহু মাৰি নানান বং তামচা, জোঁৱাই খাটিবলৈ অহা, ন-জোঁৱাইক নানান ধৰণৰ কথাৰে, কামেৰে, জুখি চায়। প্ৰতি কামতে, প্ৰতি খোজতে, আৰু প্ৰতি কথাতে অপৰাধ ধৰি লাজত পেলায়, জগৰ ধৰে, জগৰ ভাঙে, দায় ভাঙে, গোৱায়, ন-জোঁৱায়ে পাৰক-নোৱাৰক আলহীক মনো কষ্ট পাবলৈ নিদিয়। পিছত সকলোৱে মৰমেৰে, স্নেহেৰে আদৰ-সাদৰ কৰি খোৱাই-বোৱাই, হৃদয়ৰ মৰ্ম বুজায়। ন-জোঁৱাইহঁতে সামাজিক দস্তৰ বুলি বেজাৰ নাপায়। ৰংহে পায়।

আজৰি সময় বুলিলেও এই সময়ত মাহ সিঁচা, হাবি জোৰা, সৰিয়হ তলীৰ বাবে হালবোৱা, কাঠ খৰি কটা, নল, খাগৰি, ইকৰা আৰু খেৰ কটা কাম কৰিয়েই থাকে। বাৰিষাত উটি যোৱা “পংযুব” বা জাক গাভৰুৰ তাঁতৰ শাল পুনৰ সজাই তোলাত ডেকাসকলে গাভৰুসকলক সানন্দে সহায় কৰে। জোঁৱাই খটা ন-জোঁৱাইহঁতৰ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা লবলৈ গাভৰুহঁতৰ এয়াই সোণালী সুযোগ। ইফালে কাতিত বা আঘোণ-পুহত হ’লগীয়া পংৰাগ বা নৰাছিগা বিহুৰ প্ৰস্তুতি ধাম্‌ধুমীয়াকৈ চলি থাকে, ডেকা-গাভৰুৰ সামূহিক উদ্যোগত। অৱশ্যে পাঁচ বছৰৰ মূৰে মুৰেহে। মুৰং ঘৰ সাজিবই লাগিব যেতিয়া প্ৰস্তুতি দীঘলীয়া।

জোঁৱাই খটা অৰ্থটো এনেধৰণৰ। ইয়াক মিচিংসকলে “মাথ-দুগ্‌নাম্ বোলে। ‘মাথ-দুগ্‌নাম্’ মানে ছোৱালী পাবলৈ ঘনাই আহ-যাহ্ কৰা। যাক আজি কালি ব্যঙ্গ কৰি মাকোমৰা বুলি কয়। দুই-তিনি বছৰৰ আগৰ পৰা ভাৰ ভেটি পেলাই ছোৱালী খুজি থোৱা হয়। হয়তো বয়স নোহোৱাত, নহয় অৰ্থনৈতিকভাৱে টনকিয়াল নোহোৱাত, অথবা অনেক ঘৰুৱা লেঠাত বিয়া দিব নোৱাৰা বেইতা (কইনা)ৰ ঘৰলৈ ঘনাই আহি কামে-কাজে সহায় কৰি, কুশল মঙ্গলৰ বাৰ্তা লৈ মৰম চেনেহ জনাই থাকিব লাগে। এই অৰ্থতহে জোঁৱাই খটা বুজায়। বছতে আকৌ ভুল ধাৰণা কৰে যে জোঁৱাই খটা অৰ্থ হ’ল — হ’লগীয়া শহৰ-শাহৰ ঘৰত নিগাজীকৈ থকা। বৰং আজিৰ শিক্ষিত ডাঙৰ ডাঙৰ চাকৰিয়ালসকলৰ মাজতহে জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ, নিৰ্বিশেষে তেনে সংস্কৃতি এটা গঢ় লৈ উঠা দেখা গৈছে।

আঠ মঙ্গলা খোৱা : মিচিঙত “দুগ্‌নৌ গ্‌ণাম্” অৰ্থাৎ জীয়ে-জোঁৱায়ে একে লগে সদলবলে মাক-বাপেকৰ ঘৰলৈ প্ৰত্যৰ্ভূত কৰা। ধৰম বিয়াৰ পিছতেই হওক বা গন্ধৰ্ব বিবাহৰ পিছতেই হওক ছোৱালীয়ে নিজ মাকৰ ঘৰলৈ অকলে ঘূৰিব নাপায়।

লগত স্বামীৰ সৈতে সহচৰ, সহচৰীয়ে, ভাবে ভেটীয়ে-উলহ মালহকৈ আহিব পায়। এনেকৈ অহাৰ সময়টো উত্তম সময় বুলি মিচিং পূৰ্ব পুৰুষসকলে ভাদ মাহটোকে যুগ যুগ ধৰি পৰম্পৰাগতভাৱে দেখুৱাই থৈ গৈছে। সেয়েহে ভাদ মাহ বুলিলে মিচিংসকলৰ বাবে ইমান মৰমৰ, ইমান চেনেহৰ। 'ভাদৰ শেষত কঁহুৱা ফুল বুলি কথা এফাঁকিও আছে। অৰ্থ সময়, বতৰ বা বয়স যোৱাৰ পিছত কৰা কাৰ্য্যৰ বুজায়। বিশেষকৈ বিয়াৰ বয়স যোৱাৰ পিছত বিয়া পাতিলে এনেকৈ – ঠাট্টা ফুৰা শুনা যায়। কুকুৰৰ পীৰিতীৰ ভাদ মাহ বা শৰৎ কালৰ প্ৰতীক বুলি কব পাৰি। কুকুৰে ধেমালি-ধুমুলা কৰা দেখিলেই বহুতে কোৱা শুনো – 'অ' ভাদ মাহ পালেহিয়েই নহয় সেয়েহে.....' মিচিংসকলৰ বাবেও ভাদ মাহটো যেন যৌৱনৰ, প্ৰেমৰ, আৰু মন দিয়া লোৱাৰ মাহ। লাহি ফুলৰ কঁহুৱাই হালিজালি নচাৰ দৰেই লাহি মনৰ মিচিং ডেকা-গাভৰুৰ নচাৰ সময়।

শৰতৰ পূৰ্ণিমা ৰাতি যমুনাৰ বালি-চাপৰিত বিৰিণা বনৰ (বৃন্দাবন) মাজে মাজে দ্বাপৰ যুগত শ্ৰীকৃষ্ণই ষোল্লশ গোপীনীক লৈ ৰাস ক্ৰীড়া কৰিছিল। কলি যুগত মিচিং ডেকা-গাভৰুৱে লুইত-সোৱণশিৰীৰ বালিত ঢোল-পেঁপা-গগনা বজাই ৰাতি বিহু বা "চ'মান" কৰে। সেয়া গৱেষণাৰ বিষয় হৈ আছে। বহু বছৰৰ আগতে "জেংৰাই" (কবি অজিৎ বৰুৱাদেৱৰ জেংৰাই ১৯৬৩ চনৰ পটভূমি) নামৰ আলোচনীখনত "আম্ৰাগ" শিৰোনামাৰে আমাৰ প্ৰৱন্ধ এটা প্ৰকাশ কৰিছিল। সেই প্ৰৱন্ধটো দীঘলীয়া হৈছিল। তাতে শৰৎ নিৱন্ধত দীঘলীয়া হোৱাৰ ভয়ত আটাইবোৰ কথা সন্নিবিষ্ট কৰা হোৱা নাই। লেখকৰ "মিচিং সংস্কৃতিৰ ৰেঙনি" পুথিত সন্নিবিষ্ট।

শৰৎ কালত বিশেষকৈ ১৫ কাতি আৰু ১৫ জেঠৰ দিনা "দবুৰ" উই বা চাং কোবুৱা পৰব পালন কৰে। এই দিনটো চৰকাৰী বন্ধৰ তালিকাভুক্ত। দবুৰ পূজা, চন্দ্ৰ-সূৰ্য্যৰ লগতে মেঘ পূজা বুলিব পাৰি। চন্দ্ৰৰ বাবে বগা মতা কুকুৰা এটা, সূৰ্য্যৰ বাবে ৰঙা মতা কুকুৰা এটা আৰু মেঘৰ বাবে ধোঁৱা বৰণীয়া মাইকী কুকুৰা এজনী উচৰ্গা কৰা হয়। এই পূজা ঘৰত সাধাৰণতে নকৰে। নৈৰ পাৰত নহ'লে বা কোনোবা বিলৰ পাৰত হাবি-বননিত কৰা হয়। দবুৰ পূজা কেবা বিধো আছে। ৰাজহুৱা আৰু অত্যন্ত গৰুৱা ধৰণে কৰা পূজাও আছে। ঘৰত বা গাঁৱত কাজিয়া-পেচাল কৰি কটা-কটি, মৰামৰি হ'লে "বুৰতী দবুৰ" অৰ্থাৎ বৰ দবুৰ হয়। পিঠাগুৰিৰে সজোৱা বেদীত চাকি বস্তি জ্বলাই, ঠুৰীয়া তামোল দি মেগেলা, নল, খাগৰীৰে বিশেষ ধৰণৰ বেৰা দি তাত কুকুৰাবোৰ জীয়াই জীয়াই কাটি তেজ ঢালি দিয়ে। বৰ পূজা হ'লে গাহৰিৰ নাকেদি তেজ বোৱাই দিয়ে। সাপৰ আকৃতিৰ সৰু টোম সাজি তাৰ ভিতৰত কুকুৰাৰ কণী দি দাং এডালত বান্ধি পুতি থোৱা দেখা

যায়। কোনোটো পূজাত কুকুৰাও উভতাই পিঙত দি তেনেকৈ পুতি থয়। দেওধাই বা মিবুয়ে পুৰোহিত হয়। মিবুৰ আঃবাং বা মন্ত্ৰপাঠত বৃষ্যং আৰু বৃৰতাং – অৰ্থাৎ অনন্ত শয্যাৰ বাসুকীৰ গুণ গৰীমা গোৱা শুনা যায়। যাহোক এই পূজাত পৃথিৱীৰ সকলো জীৱ-জন্তু, গছ-লতাৰ লগতে পোক-পৰুৱাইও যাতে মঙ্গলে থাকে, পৃথিৱী যাতে শস্যে-মস্যে পয়োভৰা হৈ নদন-বদন হৈ থাকে তাৰ বাবেই চন্দ্ৰ-সূৰ্য্য, মেঘ দেৱতাৰ লগতে সৃষ্টিকৰ্ত্তাক প্ৰাৰ্থনা কৰা হয়। বৈদিক যুগৰ পৰা হিন্দু ধৰ্মত সূৰ্য্য পূজা প্ৰচলন হৈ আছে যেতিয়া মিচিংসকলৰ মাজতো সূৰ্য্য পূজা অথবা "দৰ্শিৎ-প-ল" পূজা নাথাকিবই বা কিয়।

তালীংউই (স্বৰগ পূজা) : এই পূজা ধানৰ ভঁড়ালত পতা দেখা যায়। পূজাত বিজুলী, চেৰেকণি, ধুমুহা-বতাহৰ পৰা ৰক্ষা পাবৰ বাবে – বানপানীৰ পৰা ৰক্ষা পাবৰ বাবে, সৃষ্টিকৰ্ত্তা "ৰংগী-পুনী" দৰ্শিৎ-পংলক প্ৰাৰ্থনা জনোৱা হয়। এই পূজাত পচলাৰ আসন সজাই তাত কড়াই গুৰিৰ গুঁড় সনা মিঠা লাডু, পিঠাগুৰিৰ ভজা লাডু আদি ব্যৱহাৰ কৰে। বিশেষ ধৰণৰ সচৰা সচৰে ব্যৱহাৰ নকৰা – বনৰীয়া শাক ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰিও বেতগাজ অপৰিহাৰ্য্য। এই পূজাতো কুকুৰাৰ ব্যৱহাৰ হয়। এই পূজাত অৱশ্যে মিবু পুৰোহিত হোৱা দেখা নাযায়। কাল সংহতিৰ সেৱক ভকত-ভকতনী, সাধু, সাজ তোলা সকলেহে পূজা সমাপন কৰে। ঘৰত, ভঁড়ালত, পথাৰত কোনো মানুহ বা জীৱ-জন্তুৰ গাত বজ্জ নেপেলাবলৈ, বেছি বৰষুণ দি বানপানী নানিবলৈ, খেটিৰ মাটি খহাই নিনিবলৈ ধুমুহা হৈ ঘৰ-বাৰী, ভঁড়াল, গছ-গছনি নাভাঙিবলৈ চোকা ৰ'দ- দি খেতি নুপুৰিবলৈ মানুহ, জীৱ-জন্তুৰ দেহা পুৰি নাযাবলৈ ৰ'দ বৰষুণ, বতাহক মিনতি কৰাৰ লগতে – সেই বিলাকৰ কাৰণ-ধাৰণ কৰ্ত্তা চন্দ্ৰ-সূৰ্য্যক, আকাশক আৰু সৃষ্টিকৰ্ত্তাক প্ৰাৰ্থনা কৰি পূজা দিয়া হয়।

উৰমউই (উপৰি পুৰুষৰ পিঙ) : উৰম মানে মৃতক, উই মানে পূজা। এই পূজা ন-পুৰুষলৈ অৰ্থাৎ বংশবৃদ্ধি কৰোৱা আগৰ নটা পুৰুষলৈকে কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰি স্মৰণ কৰা হয়। প্ৰত্যেকৰ নামত এটা এটা দঁতাল গাহৰি "তচাগ্" বা আগ কৰি বহুদিনৰ আগৰ পৰা ৰাখে। পূজাৰ দিনা সেই বংশৰ ব্যক্তিসকলে একত্ৰিত হৈ পূজা সেৱা কৰে।

পূজাৰ বেদীত উপৰি পুৰুষসকলৰ নামত ভাগে ভাগে দিয়া আগ মঙহ বা সিংহ ভাগ কেৱল বংশৰ লোকেহে ভাগত পায়। মিতিৰ কুটুম বা অন্যান্য আমন্ত্ৰিত লোকসকলক বেলেগকৈ ৰান্ধি-বাটি দিলেও সেই বিশেষ ভাগৰ পৰা দিয়া নাযায়। এই পূজা দুদিন তিনিদিনলৈকেও হ'ব পাৰে। এই পূজাৰ সময়তে বংশৰ হিচাপ বিচাৰ কৰা হয়। কেতিয়াবা তোলনীয়া পো একে বংশৰ নহ'লে বেলেগ বংশৰ

বুলি উলাই নকৰিলেও তেওঁ সেই বংশৰ উৰমউই পাতিব নোৱাৰে। পাতিলে বোলে তেওঁৰ পূজা কোনোও নাথায়। সেয়েহে অথলে যোৱাৰ ভয়ত নাপাতে। তেওঁ যি বংশত জন্ম লভিছিল সেই বংশৰহে উৰম কৰিব পায়। এইদৰেই মিচিং সমাজত বংশ বিচাৰ চলে বাবে কোনো বংশৰ আঁতি-গুৰি হেৰাব নোৱাৰে। বিয়া-বাৰুৰ ক্ষেত্ৰতো “গুমুন” বা গোত্র বিচাৰ কৰিহে বিবাহ হয়। একে গোত্রৰ ভিতৰত অজানিতে কোনো ডেকা-গাভৰুৰ প্ৰেম হ'লে সমাজে তৎক্ষণাত্ বিহিত ব্যৱস্থা লয়।

মিচিং উৎসৱ পাৰ্বনৰ নামকৰণ মন কৰিবলগীয়া। আম্ৰাগ্, গুম্ৰাগ্, পংৰাগ্ আৰু কু-চাগ্।

শৰৎ কালৰ নৃত্য গীতক আম্ৰাগ্, ফাগুনৰ আলি আই লুগাং তাৰ নৃত্য-গীতক গুম্ৰাগ্, নবাছিগা বিহক প-ৰাগ্ আৰু উপৰি পুৰুষৰ পূজাক বা পিগুক কু-চাগ্ বোলে।

আজিকালি মিচিং গাঁওবিলাকত ঠায়ে ঠায়ে ভাওনা, ৰাস, থিয়েটাৰ, সংগীত সন্ধিয়াও হয়। ফলত আগৰ চ'মান বা ৰাতি বিহ, নাইকিয়া হৈছে। গাঁৱৰ অকপট মৰম-চেনেহৰ ধেমালি ধুমুলাবোৰ হেৰাই গৈছে।

“আলাক” চেপ্তেম্বৰ ১৯৯২ চন। শাৰদীয় উৎসৱৰ বিশেষ সংখ্যা। সম্পাদকে নিৰ্দ্ধাৰণ কৰি পঠোৱা শিৰোনামা।

মিচিং সমাজত খৃষ্টান ধৰ্মৰ অনুপ্ৰবেশ আৰু তাৰ ফলত উদ্ভৱ হোৱা সমস্যা

আমেৰিকাৰ ব্যাপ্তিচ মিচনেৰীৰ খৃষ্টান ধৰ্ম প্ৰচাৰকসকলে অসমত খৃষ্ট ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ পেলাবলৈ নানান কুট-কৌশল প্ৰয়োগ কৰি ১৮৪৬ চনত অৰুণোদয় বাতৰি কাকত উলিয়ালে। অসমৰ বিভিন্ন ভাষা গোষ্ঠীৰ ভাষাসমূহতো ৰোমান লিপিত বাইবেল লিখি ছপাই উলিয়ালে। আদী-মিচিং ভাষাটো ১৯০৩ চনতেই হাৰ্ট লৰেইন চাহাবে শদিয়াত লিখিলে – “আ'ৰ ইচৰ কী দয়ুং” অৰ্থাৎ “সঁচা ঈশ্বৰৰ কাহিনী” এই কামত তিনিগৰাকী ব্যক্তিয়ে চাহাবক সহায় কৰিছিল। তেওঁলোকৰ নাম প্ৰধান মিলি মিপাক, সহায়কাৰী পীৰ্ভিন্ আচং আৰু ম'বুক নামৰ কণা মানুহ এজনে। মিপাক মিলিক বাইবেলখন অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰোঁতা নিধিৰাম ফাৰৱালৰ লগত ৰিজাব পাৰি। মিচিং মানুহৰ মন মুহিবলৈ লৰেইন চাহাবে ১৯০৭ চনত মিচিং ভাষাৰ শব্দকোষ, জে এফ নিধাম চাহাবে ব্যাকৰণ লিখিলে ১৮৮৫ চনতেই। এই কৰ্মৰাজিৰ বাবে চাহাবসকলৰ ওচৰত আদী মিচিং সমাজ আজিও চিৰকৃতজ্ঞ। কিন্তু সেই সময়ত এজন আদী মিচিঙকো তেওঁলোকে ধৰ্মান্তৰ কৰিব নোৱাৰি বিফল মনোৰথে শদিয়া এৰি গুচি গ'ল। তেনেকৈয়ে সোৱণশিৰি পাৰৰ বৰ্তমানৰ গোগামুখত ২০শ শতিকাৰ আগছোৱাৰ পৰা মিচন পাতি থাকি লাৰচন নামে এজন পাদুৰী চাহাব নিৰাশ মনে আমেৰিকালৈ গুচি যায়। চাহাব অহা দিনাৰ পৰা যোৱা দিনালৈকে তেওঁৰ ৰখীয়া বা চকীদাৰ হিচাপে থকা মিচিং মানুহ (চলিহা দলে) জনক খৃষ্টান হ'লে চাহাবৰ সকলো সা-সম্পত্তি উইল কৰি দিব খোজা সত্ত্বেও মনাব নোৱাৰিলে। বৰং চলিহা দলেয়ে চাহাবক ক'লে বোলে “চাহাব, সম্পত্তিৰ লোভত মই মোৰ জাতি, সমাজ, ভাষা নীতি-নিয়ম আৰু ধৰ্ম এৰিব নোখোজোঁ। লাগিলে নাখায়ো মৰিম।” চাহাবে বিস্ময় মানিলে?

মিচিং সমাজত থাকি মিচিং মানুহ এজনো ধৰ্মান্তৰ কৰিব নোৱাৰাতো চাহাবৰ অক্ষমতাৰ ভয়ত মোৰ মোমাইদেউ শ্ৰীযুত ঘনশ্যাম দলেৰ বৰপুত্ৰ গোলাপ দলেৰ সুন্দৰ চেহেৰা আৰু চালাক চতুৰ চৰিত্ৰ দেখি চাহাবে তুলনীয়া পুত্ৰ হিচাপেও তুলি লবলৈকো বোলে খুউব খাটনি ধৰিছিল। সৰু গোলাপেও চাহাবৰ ভাল গুণৰাজি, বুদ্ধি-ভৰবাবোৰ কৌশলেৰে শিকি ল'লে যদিও ফুচুলনিত ভোল নগ'ল।

মোমাইদেউৰেও চাহাবক প্ৰশ্নই নিদিলে। সম্ভৱ সেইজন চাহাবেই হ'ল। এবাৰ ১৯৪৩ চনতে বগী নদীৰ আমাৰ পাম ঘৰৰ সন্মুখত মই সৰু ল'ৰা হিচাপে আলিবাটত শিলগুটি বুটলি থাকোতে গাড়ী ৰাখি অসমীয়া মিচিং ভাষা মিহলি কথাৰে কাৰ ল'ৰা, ঘৰ কোনটো নাম কি সোধ-পোচ কৰিছিল। দেউতাই পিছত মোক আলিবাটত অকলে খেলি নাথাকিবলৈ সাৱধান কৰি দিছিল। আৰু কৈছিল “ধুনীয়া ল'ৰা দেখিলেই চাহাববিলাকে অৰ্থাৎ পাদুৰী চাহাবে ধৰি নি খুঁটান কৰি লয়।” ময়ো সেইদিনাৰ পৰা বাটলৈ নোলোৱা হ'লোঁ। বহুদিনৰ পিচত মই বি এ পৰীক্ষা দি উঠি গোগামুখত মোমাইদেউৰ ঘৰত ফুৰিবলৈ আহি হঠাতে চাহাবজনক বাটতে লগ পাইছিলোঁ। মোক দেখিয়েই চাহাবজনে মই গোলাপৰ ভাই নেকি বুলি সোধ-পোচ কৰিছিল। গোলাপৰ চেহেৰাৰ সৈতে মোৰ চেহেৰাৰ কিছু মিল আছে বাবেই হয়তো তেনে ধাৰণা হৈছিল।

মিচিং মানুহৰ মন পাদুৰী চাহাবসকলে বলাবই যদি পৰা নাছিল, তেনে, প্ৰবন্ধটোৰ শিৰোনামাৰ প্ৰসংগ কেনেকৈ উদ্ভৱ হ'ল? বহুত মিচিং মানুহ খুঁটান হৈ গৈছে নেকি? এৰা, হ'বও পাৰে। হোৱাৰ কাৰণো বহুত হ'ব পাৰে। মই জনাত মিচিং সমাজৰ বহুজন কুষ্ঠৰোগী মানুহ সমাজৰ পৰা অৱহেলিত, ঘৃণিত হৈ চিকিৎসাৰ নামত যোৰহাট মিচনত সোমাই তাতে ধৰ্মাস্ত্ৰ হৈ পৰে। তেনেকৈয়ে প্ৰতি ঠাইতে অসহায় লোকে মিচনৰ পৰা চাহাব মেমসকলৰ মৰম স্নেহ পাই গলি গ'ল। সমাজত আশ্ৰয় নোপোৱাসকলে মেমচাবসকলৰ ওচৰত আশ্ৰয় বিচাৰি যাবলৈ সুযোগ-সুবিধা পালে। লগতে অঙহী-বঙহীও উজান দিলে। সেই সকলৰ বাবেও হিন্দু ধৰ্মৰ বৰ্ণ বৈষম্যৰ দৌৰাত্ম্যত ঠেই পাতি বহুসংখ্যক মিচিং মানুহ খুঁটান হ'ল। বৰ্ত্তমানে ধেমাজিৰ আৰু মোৰ জন্মভূমি জেংৰাই মুখৰ বহুত শিক্ষিত ডেকা-গাভৰুয়ে আগতেই কিবা কাৰণত খুঁটান হৈ যোৱা মিচিং খুঁটানৰ ফুচুলনিত খুঁটান হৈ যাবলৈ লৈছে। দুই-এজনে ঘূৰি অহাৰ ইচ্ছাও প্ৰকাশ কৰা শুনা গৈছে। বহুতে হিন্দু ধৰ্মৰ ৰক্ষণশীল গোড়ামী স্বভাৱৰ ফলতেই এনে হৈছে বুলি দোষাৰোপ কৰে।

ফলত মিচিং সমাজত ঐক্য-সংহতি বিনষ্ট হৈছে। খুঁটান মিচিংসকলেও চাংঘৰত থাকি, মিচিং সাজ-পাৰ কৰি, মিচিং ভাষা ক'লেও – সামাজিক ক্ষেত্ৰত বৈষম্য আছে। বিয়া-সবাহ, সকাম-নিকাম, বিশ্বাস, ধ্যান-ধাৰণাৰ তাৰতম্য আহি পৰে। মিচিংসকলে “দ্বিঃ-পঃল” (সূৰ্য্য-চন্দ্ৰ)ক বিশ্বাস কৰে; সূৰ্য্য মাতৃ, চন্দ্ৰ পিতৃ বুলি মানি চলে। কিন্তু, খুঁটানসকলে তাক বিশ্বাস নকৰে। মিচিংসকলে হিন্দু নাম দিয়ে – তেওঁলোকে বাইবেলৰ নাম দিয়ে। মিচিংগে বিহু, আলি আই লুগাং, আম্বাগু পঃৰাগু মানে। খুঁটানসকলে নামানে। ধ্যান-ধাৰণা, ধৰ্ম বিশ্বাসেই যদি একে নহয়,

তেস্তে ভাষা-সাহিত্য, সংস্কৃতি আৰু সামাজিক ঐক্য কেনেকৈ হ'ব? সামাজিক কৰ্মৰাজি একে মনোভাৱপন্ন নহলে সংস্কৃতি, ভাষা-সাহিত্যৰ প্ৰাচুৰ্য্যতা কেনেকৈ বাঢ়িব? খুঁটান মিচিংসকলেও – মিচিং ভাষা, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ উন্নয়নৰ কথা চিন্তা নকৰা নহয়। বহুতে এই ক্ষেত্ৰত অগ্ৰভাগ লোৱাও, দেখা যায়। কিন্তু, তেওঁলোকৰ চিন্তা-চৰ্চাবোৰ ব্যাকৰণৰ দৰে উকা; নিৰস যেন লাগে।

ধৰ্ম মানুহে নিজেই পাতি লোৱা বস্তু। কিন্তু তেজ-মঙ্গল সলাব নোৱাৰি। আগত উনুকিয়াই অহা চলিহা দলেৰ দৰে প্ৰলোভনত নিজৰ জাতি, ভাষা-সংস্কৃতি এৰিব নোখোজাটোহে প্ৰকৃত মানৱ চৰিত্ৰ। এতিয়া বহুত শিক্ষিত-অশিক্ষিত মিচিং মানুহেও আগৰ অন্ধবিশ্বাস, অনাৱশ্যক সকাম-নিকাম লেতেৰা স্বভাৱবোৰ এৰি ইংলেণ্ড আমেৰিকাৰ অভিজাত খুঁটানৰ দৰেই খুঁটান নোহোৱাকৈয়ো বিলাসপূৰ্ণ উন্নত জীৱন-যাপন কৰি আছে। গতিকে খুঁটান মিচিংসকলেও যদি ভাষা-সংস্কৃতিৰ মংগল কামনা কৰে, তেন্তে আৰু সংখ্যা বঢ়াবলৈ যত্ন নকৰি সমাজৰ মলিবোৰ ধুই পৰিস্কাৰ হ'বলৈ শিকাওক আৰু সমাজখনক এক হৈ শাস্তিত থাকিবলৈ সুযোগ দিয়ক।

প্ৰভু যীশুক আমি ঈশ্বৰ বুলি নাভাবিলেও, অৱতাৰি, ঈশ্বৰ প্ৰেৰিত দূত বুলি ভাবোঁ। খৃষ্ট ধৰ্মক শ্ৰদ্ধা কৰোঁ। যীশুৰ বাণীবোৰ “অমৃত সমান” বুলি ভাবোঁ, তেওঁৰ জীৱন আদৰ্শ, এক ঈশ্বৰ বিশ্বাস মানৱাধিকাৰ, পৰিস্কাৰ নিকা সমাজ, মানৱ জাতি গঢ়াৰ যিটো দৰ্শন, সেইটো সকলোৰে কাম্য। কিন্তু, যিকোনো ভাৰতীয়ই খুঁটান নহৈ হিন্দু হৈয়ে প্ৰভু যীশুৰ আদৰ্শৰে সুন্দৰ জীৱন যাপন কৰিব পাৰে। ভাৰতীয় সকলে যিকোনো ধৰ্মাৱলম্বীয়েই নহওক কোনো ঠেক গণ্ডিত থকা নাই। সকলো ধৰ্মকে সমান চকুৰে চায়। বৰ্ত্তমান বিংশ শতিকাৰ যুগৰ লগত খাপ খোৱাই দেশৰ, জাতিৰ, মানৱসমাজৰ শান্তি কামনা কৰি কাৰো ধৰ্ম বিশ্বাসক ঘৃণা বা নিন্দা নকৰি আৰু ধৰ্মাস্ত্ৰ কৰিবলৈ যত্ন নকৰি যিয়ে, যি ধৰ্মকেই পালন নকৰক, বেয়াখিনি এৰি আন ধৰ্মৰ ভালখিনি আদৰি ল'বলৈ শিকাওক।

সামগ্ৰিকভাৱে অসমীয়া সংস্কৃতি মিচিং সংস্কৃতিৰ অৱদান

মিচিং সংস্কৃতিয়ে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ উৰাললৈ সামগ্ৰিকভাৱে কি কি অৱদান আগবঢ়াইছে বুলি মনতে জুকিয়াই চালে প্ৰথমেই বিহু সংস্কৃতিৰ কথাই মনলৈ সাউতকৈ আহি পৰে। সেয়েহে পোনপ্ৰথমে বিহুৰ কথাকেই উল্লেখ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

বিহু :

বিহু সংস্কৃতি অসমৰ কোনো জনগোষ্ঠী বা কোনো সম্প্ৰদায়ৰ সুকীয়া সৃষ্টি বা সুকীয়া কৃষ্টি নহয়। আগৰ অবিভক্ত অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বিভিন্ন কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ সমন্বয় সংমিশ্ৰণৰ ফলতেই সৃষ্টি হ'ল বৰ্ণাঢ্য অসমীয়া সংস্কৃতি আৰু বিহু-সংস্কৃতি। বিহু সেয়েহে আমাৰ পৰ্বত-ভৈয়াম সকলোৰে বাবে অতি চেনেহৰ, অতি আদৰৰ।

মিচিং বিহু :

বিহু বিহুৱেই। মিচিং বিহু বুলি বেলেগ বিহু এটা নাই। থাকিব নেলাগে। পিচে, বহুতে মিচিংসকলে কৰা বিহুক 'মিচিং বিহু' বুলিও আখ্যা দিয়া দেখা যায়। আগে 'মিৰি বিহু' বুলিও আখ্যা দিয়া হৈছিল। সেই নামেৰেই আমি বহুবাৰ বিহু সন্মিলন কৰাৰ উপৰিও আকাশবাণীতো অই-নিতম, মিচিং গীত আদি গালোঁ। যাহওক, এইকথা ইমানতে থকাই বাঞ্ছনীয়। তথাপিহে আমাৰ বহু অভিজ্ঞতাৰ পৰা ক'বলৈ সাহ কৰিছোঁ— এইবুলি যে বিহুৰ প্ৰতি মিচিংসকলৰ প্ৰেমটো বেছি। বিহু নহ'লে যেন মিচিং জী নাথাকে আৰু মিচিং নহ'লেও যেন বিহু জী নাথাকে। দুয়ো যেন দুয়োকো জীয়াই ৰখাত সহায় কৰে।

অন্যান্য জনগোষ্ঠীয়ে বিহু জাতীয় উৎসৱ, ইয়াক প্ৰতি বছৰে পালন কৰি পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰিব লাগে বুলিহে যেন পালন কৰে। মিচিঙে কিন্তু বিহু পালন নকৰে; বিহু পাতেহে। বিহু মিচিঙৰ বাবে জীৱন যৌৱন। বিহু মিচিঙৰ কলিজাৰ আমঠু; য'ত হৃদয়ৰ সৰ্বস্ব আৱেগ, অনুভূতি অন্তৰ্নিহিত হৈ থাকে। সেই বাবেই হয়তো বৃটিছৰ আমোলত অগ্ৰগণ্য ব্যক্তিসকলৰ অৱহেলা আৰু অনীহাত বিহুক ঘৃণনীয়, পেলনীয়া বুলি, আগবঢ়া তথাকথিত অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ধ্বজা বাহকসকলে পেলাই দিয়া

সম্বন্ধেও মিচিংসকলে মৰমেৰে কলিজাৰ উম দি বুকুত সাৰটি জীয়াই ৰাখিলে, ইমানদিনে। বিহুক জীয়াই ৰখাৰ বাবেই যেন মিচিঙৰ সৰ্বস্ব সত্তাও জী থাকিল।

বিহু সংস্কৃতিৰ অস্তিত্ব আৰু সত্তা মিচিঙে কেনেকৈ অসমীয়া কলিজাৰে জীয়াই ৰাখিছে চাওক। ফাগুন-চ'ত সোমোৱাৰ লগে লগে বিহু বিহু লগা মন, বিহুক থিয়াই নাচিবলৈ, গাবলৈ আৰু বজাবলৈ শিকাৰ মন, কপৌ, ভাটৌ আৰু বিহুৱতীফুল (বন নহৰু ফুল) ফুলিলে থোকি-বাথৌ হোৱা মন, কুলি-কেতেকীয়ে বিনালে ক'লে যাওঁ, কি কৰো মন, জীয়াৰী-বোৱাৰীয়ে তাঁতৰ শালত বৰদৈ চিলা হৈ উৰাৰ মন, ক'ৰবাত ঢোল-পেঁপা বাজিলে তাঁতশালতে বা নৈৰ ঘাটতে অথবা পথাৰতে বাউলী হৈ নাচি দিয়াৰ মন, কাৰোবাৰ মনৰ মানুহজনী আনিবৰ মন গ'লে বা কাৰোবাৰ চাবৰ মন গ'লে— বিহু উৰুৱাই দিয়াৰ দিনাহে যোৱা-নিয়াৰ মন, বিহুৰ দিনাহে শহুৰ-শাহুক দেখা কৰি তামোল-পাণ দি সেৱা এটি কৰাৰ মন। এইদৰে মিচিংসকলে মিচিং অসমীয়া মন এটা সংৰক্ষণ কৰাৰ উপৰিও আৰু কি ৰাখিছে চাওক।

বিহুৰ সকলো নীতি-নিয়ম ৰক্ষা কৰাৰ উপৰিও সকলো বিহু জাতীয় বাদ্য-যন্ত্ৰ, গীত-মাত, বাদ্যৰ ছেও, নাচৰ ছেও ৰক্ষা কৰিছে। চ'তৰ পহিলা নিশাৰপৰা ছচৰি নমোৱা, তৰাপাত বখলিয়াই শুকুৱাই পঘা বাতি ৰখা, ঢোল-পেঁপা মেৰামতি কৰা, বাতি বাতি ছচৰিৰ আখৰা কৰা, গৰু উৰুকাৰ দিনা গিঠা-পনা উঁজা, প্ৰথমে গাঁওবুঢ়াৰ ঘৰত ছচৰি আৰম্ভ কৰা, গাঁৱৰ বুঢ়া-মেথাই ছচৰি আৰম্ভ কৰি দিয়া, বিহু নীতিৰ লগতে সাত বিহুৰ দিনাই বিহু উৰুৱাই দিয়া আৰু লগে লগে ঢোল-তাল, পেঁপা, গঁগনা ধোঁৱা চাঙত উঠাই থোৱা নিয়মো আজিলৈকে আছে। বিহুৰ সময়ত গাঁৱৰ কোনো ডেকা-গাভৰুৱে ৰাইজৰ অনুমতি নহ'লে পৰগাঁৱলৈ যাব নোৱাৰা নীতি-নিয়ম মিচিং বিহুত এতিয়াও আছে। ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে বিহু কৰি থাকোঁতে যাতে কোনো অশ্ৰীতিকৰ ঘটনা ঘটিব নোৱাৰে, তাৰ বাবে চকু ৰাখিবলৈ ডেকা বৰা, তিৰী বৰা, চোতা, টেকেলা আদি বিষয়ববীয়াসকল সাৱধানে থাকে। তাৰ মাজতো কোনোবাই ইচ্ছা কৰিয়েই হওক বা অনিচ্ছা সম্বন্ধে যদি অনিয়ম কৰে, তেন্তে তাৰ অপৰাধ গুৰুতৰ বুদ্ধি গুৰুতৰ শাস্তি বিহা হয়। সেই বাবেই হয়তো তাহানিৰ বিহুৱাই গাইছিল "বিহু মাৰি থাকোঁতে পলুৱাই নিনিবা, ভৰিব লাগিব ধন।"

এইখিনিতে এটা কথা জনাই থোৱা ভাল হ'ব যে মিচিঙে বহাগ বিহুটোৰ বাহিৰে বাকী দুটা বিহুক বিহু নোবোলে। মাঘ বিহুক মাঘ, আৰু কাতি বিহুক কাতি বুলিয়েই কৈ থৈ দিয়ে। বিহু শব্দটোৰে যি অৰ্থ প্ৰকাশ কৰে, সঁচাকৈ বহাগ বিহুটোৰ বাহিৰে বাকী দুটাক বিহু আখ্যা দিব পৰা নাযায় যেনো লাগে। অৱশ্যে আগে মিচিঙে

মাঘৰ বিশ্ব বাতি বাতি ঘৰে ঘৰে “বাগতুব” (শুম্ৰাগ্ গোৱাৰ দৰে) গাইছিল। নামনিৰ মিচিংসকলে পুহ মাহতেই আহ খেতি কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে কাৰণে মাঘৰ বিশ্বতেই শুম্ৰাগৰ নামত বাগতুব গাইছিল। মিচিং মাঘৰ মেজিৰ বাবে এমাহৰ আগৰেপৰা প্ৰতি ঘৰৰ ডেকা ল’ৰাই কাঠখৰি গোটাই নৈৰ পাৰৰ বালিত দ’মায় থয়। প্ৰতি গধূলি ঢোলে-তালে ধেমালিৰ চলেৰে খৰিবোৰ মেজিৰ উপযোগীকৈ কাটি টুকুৰা-টুকুৰ কৰি ধুনীয়াকৈ সজায় থয়। মেজিৰ বাবে খাগৰীয়েই শ্ৰেষ্ঠ বিবেচিত হয়। মেজি পোৰা দিনা গাঁৱৰ সকলোৱে অগ্নি পূজা কৰি উঠি একে লগে গা ধোৱা নিয়ম এতিয়াও আছে। গা ধুই উঠি নতুন কাপোৰ-কানি পিন্ধাৰ নিয়ম। আগেয়ে চুৰিয়া পিন্ধিবৰ উপযুক্ত ল’ৰাক চুৰিয়া, বিহা ল’বৰ উপযুক্ত পাট-গাভৰুক বিহা, মেজি পোৰা ঠাইতে পিন্ধোৱাৰ জোৰদাৰ চলিছিল। ঘৰলৈ ঘূৰি গৈ পিতৃ-মাতৃ, বয়োবৃদ্ধসকলক সেৱা-সৎকাৰ কৰি আলু কচু সিজোৱা ধোৱাৰ নিয়ম এতিয়াও মিচিং মানি চলে।

কাতি বিশ্বক মিচিং কঙালী বুলি নাভাবে। সেই সময়ত আহুধান চপাই ধানৰ উঁৰাল ভৰি থাকে। মাহ-কাছৰো অভাৱ নপৰে। মিচিং ভাদ, আহিন আৰু কাতি মাহটোক “আম্ৰাগ” হিচাপেহে গণ্য কৰে। আম্ৰাগ মানে খাদ্যসত্তাৰ পয়োভৰ। চোতালৰ তুলসী তলত মৃগ পছ নচৰায় যদিও ঘৰৰ আগফাল, পিছফালত, গোহালি, উঁৰাল আৰু বাও-শালীধানৰ পথাৰত ঔটেঙাৰ চাকিত মিঠাতেলৰ বস্তি জ্বলাই লখিমী আদৰে। ঘৰে ঘৰে চাকি লগোৱা বা উপৰি পুৰুষসকলক সোঁৱৰি পূজা-অৰ্চনা কৰে, হৰিনাম গাই কীৰ্তন পাঠ কৰে।

অসমৰ জাতীয় উৎসৱ তিনিটা পালন কৰাৰ উপৰিও মিচিং নিজাকৈ সুকীয়া বৈশিষ্ট্যৰে আৰু দুটা মিচিং উৎসৱ অসমীয়াই সংস্কৃতিলৈ আগবঢ়াইছে - সেয়াই হ’ল “আলি আয়া লুগাং” শস্য ৰোপণৰ উৎসৱ আৰু “পঃৰাগ” নৰা ছিগা উৎসৱ। পঃৰাগ উৎসৱটি প্ৰতি পাঁচ বাছৰ মূৰে মূৰে আয়োজন কৰা এখনি এখনি গাঁৱৰ মহা যজ্ঞ বা সামূহিক ভোজ। ই এতিয়ালৈকে অৱশ্যে সদৌ মিচিং সমাজে একে লগে, একে সময়তে পালন কৰিব পৰা অৱস্থা পোৱা গৈ নাই। সেই বাবেই হয়তো সদৌ অসমবাসীৰ দৃষ্টিত বা চৰকাৰৰ উৎসৱ তালিকাত ভুক্ত হ’ব পৰা নাই। অৱশ্যে আমাৰ বহাগ আৰু মাঘ বিহুটিও দেউৰী আৰু তিৱা সমাজত গাঁৱে গাঁৱে ইচ্ছানুযায়ী পালিত হৈছে। এয়াও হয়তো বিশ্ব আদিম অৱস্থাকে সূচায়। অসমৰ জাতীয় উৎসৱটিকে অসমৰ একাংশ অসমীয়া কেনেদৰে পালন কৰে উদাহৰণ এটিহে দাঙি ধৰা হৈছে। মিচিং কিন্তু তেনে ব্যতিক্ৰম কোনো দিনে কৰা নাই। আগেয়েও কৰা নাই আৰু এতিয়াও নকৰে। বিহু ঠিক সময়ত, ঠিকভাৱে,

পবিত্ৰ মনেৰে পালন নকৰিলে মাৰি-মৰক হয় বুলি মিচিং ভয় কৰে। বিহুত কাজিয়া পেচাল কৰিলে, কাৰোবাৰ অপকাৰ কৰিলে গাঁৱত, ঘৰত আৰু দেশত অপায়-অমংগল হয় বুলি মিচিং বিশ্বাস কৰে। সেয়েহে বিহুত মিচিং বেজাৰ নকৰে। কোনোবাই কাৰোবাক গালি-শপনি দিলেও হাঁহি মুখে আশীৰ্বাদ বুলি ধন্যবাদহে জনায়।

সাজপাৰ :

মিচিং সাজ-পাৰে অসমীয়া বাৰেবৰণীয়া সাজপাৰৰ ৰং আৰু উজ্জ্বল কৰি তুলিছে। ক’লা, বগা, ৰঙা আৰু সেউজীয়া, হালধীয়া মেখেলাত সাতোবৰণীয়া আকাশৰ তৰাই জিক্ মিকাই থাকে। ৰিবি, গেৰ’, এৰিয়া ফুলাম চাদৰ, গাটাং, গন’ৰ’উগন, মিবু গালুক, জিন্ৰীক্, পেৰে-কম্বং চাদৰৰ উপৰিও খনীয়া চাদৰ, চেলেং চকঠীয়া, গাড়া দিয়া বিহা-মেখেলা, মুগাৰ মেজাস্তি সনা কেচ বচা, বাবৰি ফুলৰ বিহা-মেখেলা ঘৰে ঘৰে পেৰা ভৰি আছে। মিচিংসকলৰ কাৰিকৰী বিদ্যাৰ হস্তশিল্পৰ আটাইতকৈ শ্ৰেষ্ঠ অৱদান হ’ল ‘গাদু’ বা জীম কাপোৰ। যাক আনে ‘মিৰি জীম’ বুলি কয়। পৰিধানৰ নিয়ম-নীতি, সাজ-পাৰৰ মৰ্যাদা বাকী অসমীয়া তিব্বোতা বা পুৰুষৰ সৈতে একে। সাজপাৰৰ পৰিধানৰ যোগেদিও মিচিংসকলে বাকী অসমীয়া সমাজৰ লগত শালিনতা বজাই এক সমন্বয় ভাৱৰ অৱদান আগবঢ়াইছে। তিব্বোতাৰ সেওঁতাত সেন্দূৰ লোৱা পদ্ধতি একে। আন আনসকলৰ দৰেই ন-কইনাই ফুলাম জাপি লৈ ওলোৱা-সোমোৱা কৰাৰ নিয়ম-নীতি আছিল।

আ-অলংকাৰ :

মিচিংসকলৰ নিজা অলংকাৰ ‘তাদক-দন্নী’ আৰু ‘দকচিৰি’ আছিল। তাৰ উপৰিও ‘চুংদুম্ তাক্টি’ বুলি গছৰ গুটিৰ বগা-ক’লা ৰঙৰ মণি আছিল। সম্ভৱ আহোম যুগত মাদলী, গেজেৰা, জোনবিৰি, কেৰু, থুৰীয়া, গলপতা, চন্দ্ৰহাৰ, শিলিখা মণি, সাতসৰী, ৰূপৰ শিকলি, গাম খাৰু, মুঠি খাৰু, সঞ্চাৰ মৰা, নানান আকৃতিৰ খাৰু মিচিং অলংকাৰ হ’ল। এতিয়াও এইবিলাক অলংকাৰ মিচিংৰ ঘৰত যিমান পাব, অন্য লোকৰ ঘৰত পোৱা নাযাব। যোৱা ১৯৮৮ চনৰ বহাগত ধেমাজিত বহা মিচিং সাহিত্য সভা বা আগম কাঁবাঙত মিচিং গাভৰুৱে তেনেবোৰ নানান অলংকাৰ পিন্ধি আহিছিল। সেই বছৰ ১৯৮৮ চনৰ ৩০ আৰু ৩১ ডিচেম্বৰত ধেমাজিত অনুষ্ঠিত হোৱা শুম্ৰাগ নৃত্যৰ প্ৰতিযোগিতাত মিচিং সাজ-পোছাক আৰু অলংকাৰৰ পোহাৰ হৈ পৰিছিল।

ভাষাৰ অৱদান :

অসমীয়া ভাষা বুলি এটা ভাষা আগেয়ে নাছিল। অসমৰ সকলো ভাষাৰ

সমষ্টিয়েই অসমীয়া ভাষাৰ মূল উৎস। কিন্তু বাহিৰৰ পৰা আৰ্যমূলীয় মাত-কথা আৰু শব্দ বাক্য আহি আমাৰ মঙ্গোলীয় অষ্টিক ভাষাসমূহৰ লগত মিহলি হৈ এক বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ ভাষাৰ সৃষ্টি কৰিলে। লগতে মিচিং ভাষাৰ মধুৰ শব্দ বাক্যৰ গঠন প্ৰণালী, নানান লোক কলা, লোক কথা, ভাৱৰ আদৰ্শ, সাহিত্য-লালিত্য আৰু কথন ভংগী যে অসমীয়া ভাষাত সোমাই পৰা নাই তেনে নহয়। শব্দৰ ক্ষেত্ৰত মিচিঙৰ “পটোম” শব্দটো ‘টোম’ হ’ল। মৃৎদুম শব্দ ‘মুখচ’ হ’ল। ‘গংগাপ’ শব্দটো ‘গবামাৰ’, ‘চৌপ্গাপ’ শব্দটো চেপি ধৰা হ’ল। তেনেদৰে ‘কাৰা’ শব্দ ‘কাৰেং’ ‘মুৰং’ ‘মংঘৰ’ হ’ল। মিচিঙত ‘মুজুং’ মানে বুঢ়া বুজায় যদিও আচলতে কোনো কামৰ প্ৰতি আগ্ৰহ নোহোৱা বুজায়। তাকে অসমীয়াত ‘মিজিং মাজাং’ কয়। মিচিঙৰ ‘কুৰুংকাৰাং’ অসমীয়াতো সেয়েই। ভিতৰুৱা গাঁৱৰ মানুহে যিমানবোৰ খাচ অসমীয়া শব্দ, বাক্য, খণ্ড বাক্য, ফকৰা-যোজনা, পটন্তৰ মনত ৰাখিছে, আজিৰ ডাঙৰ ডাঙৰ লৱপ্ৰতিষ্ঠ সাহিত্যিকসকলেও থৰ লাগিব। মিচিং তিবোতাই ব্যৱহাৰ কৰা কেইটিমান আপুৰুগীয়া শব্দ দিয়াৰ লোভ সামৰিব নোৱাৰিলোঁ। চেৰাশালী, নিচুৰীয়া, গা ভাৰী মাই-মোৰা গোটে ঘৰুৱা, দিনবাৰ, বেইতা, ৰিপুৱা, মিতুৰ, মিতিনী, লগৰী, বতিমা, আই-আটাই, চুৱা খোৱা, চাকনি, বাকনি, আইচু, গামুনী, গা চাই, পোতক, আজিকোপতি, নিবুকা, চৰিয়াই, দাংকোব, দাংবৰলা ইত্যাদি শব্দ নিজৰ মিচিং ভাষাত ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰিও নানান ফকৰা-যোজনা, সাঁধৰ ব্যৱহাৰ কৰে। মিচিং সকাম বা ধৰ্মীয় উৎসৱত মিবু বা দেওধাইৰ পূজা-পাৰ্বনত মিচিং শাস্ত্ৰীয় শ্লোক গোৱাৰ বাহিৰে হিন্দু সকলো ক্ষেত্ৰতে শুধে-অশুধে— অসমীয়া ভাষাতে গৃহস্থৰ আবেদন-নিবেদন আশীৰ্বাদ কৰে। এহেলে ৰাতি খোৱা ধৰ্মতে হওক বা বৈষ্ণৱ ধৰ্মতে হওক। সাধু, সাজতোলা, থাপনা, চাকি, সম্ভাৰ, সাধুৱনী, পাৰিষাদ, চাউল, বৈকুণ্ঠ ৰস, কাজুক, কৰণি, পাতিৰি, বিলনীয়া, শৰাই, অবিহণা, ভকত, ভকতনী, সেৱকী, আগভাগ, ভিতৰ অঞ্জলি, পাতপৰা, চোৱা পেলোৱা, চুৱা লগা ইত্যাদি শব্দৰ পয়োভৰ আছে। খেতি-বাতিৰ সঁজুলি, তাঁতশালৰ সঁজুলি, মাছমাৰা সঁজুলি, ঘৰুৱা ব্যৱহাৰিক বহুত বস্তুৰ নামেই অসমীয়াতহে ব্যৱহাৰ হয়। মিচিংসকলে পিতৃ-মাতৃ, বন্ধু-বান্ধৱ অথবা প্ৰেমিক-প্ৰেমিকাৰ লগত মিচিং ভাষাত কথা পাতিলেও চিঠি লেখে অসমীয়া ভাষাত। শুধে-অশুধে অসমীয়া ক’ব পৰাটো শিক্ষিত মানুহৰ পৰিচায়ক বুলি গণ্য কৰে।

গীত-মাতত অৱদান :

বিহুগীত কেতিয়া সৃষ্টি হ’ল অনুমান কৰা টান। প্ৰথম অসমীয়া (বেলেগ অৰ্থতহে) আখ্যা গোৱা চুকাফা অহাৰ আগৰ পৰাই নে পিছৰপৰা বিহুনাম প্ৰচলন হ’ল কোৱা হোৱা নাই। বহুত পণ্ডিতে বিহু নামেই আটাইতকৈ পুৰণি মৌখিক সাহিত্য

বুলি ক’বলৈকো প্ৰয়াস কৰা দেখা যায়। যি কি নহওক আগে বিহু গীত অথবা বিহু নামো কোৱা হোৱা নাছিল। ‘কেৱল নাম’ বুলিহে কোৱা হৈছিল, এই বিষয়ৰ ওপৰত এই প্ৰবন্ধকাৰৰ এটা বেলেগ প্ৰবন্ধ যুগুতোৱা আছে। বিহু-নৃত্য বা বিহু নাচ নামটোও এতিয়াহে প্ৰচলন হৈছে। আগে কেৱল ‘নাচ’হে আছিল। চুকাফা অহাৰ আগৰপৰাই অৰ্থাৎ ১২২৮ চনৰ আগৰ অসমতো মিচিং আছিল। চুকাফা বংশই অৰ্থাৎ চুকাফাৰ নাতি চুবিন্ফা স্বৰ্গদেৱে প্ৰথমে মিচিং গাভৰু হিঙুলীক বৰকুঁৱৰী কৰি লৈছিল আৰু হিঙুলীৰ ককাদেউতাক বণ্ডুক পাণ্ডক বৰগোঁহাই পাতি লৈছিল। তেওঁৰ ৭ জন পুত্ৰ, ৭ জনী বোৱাৰীয়ে বৰগোঁহাইৰ বংশত বিলীন হৈছিল। যোৱা বছৰৰ মেডাম মেফী উৎসৱত প্ৰবক্তা চাও থগীৰাম গগৈদেৱে মন্তব্য কৰিছিল যে চুকাফাই অসমলৈ আহি প্ৰথমে মিচিং ঘৰতে আশ্ৰয় লৈছিল আৰু তামোল-ছালি খাইছিল। সেয়েহে মিচিং ‘ছালি’ শব্দ এতিয়াও প্ৰচলিত। যাহওক, সেয়া এটা গৱেষণাৰ অধ্যায়। বিহু নাম বা ‘নাম’ সকলো জনগোষ্ঠীৰ সৃষ্টি। মিচিংসকলেও বহুত বিহুনাম সৃষ্টি কৰিছিল। তেনে গীতকেইটিমান সোঁৱৰাই দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে—

যেনে : ‘চকলা কাঠৰে/ফণীখন কাটিলোঁ/লেডেঙৰ/খোপালৈ/চাই/নৈধাৰে/ভটিয়াই/গলি এ কনেঙা/বেইতাই/আনিছে/বৰালী/মাছকণ/সৰু সৰু নৈবোৰ/দেওদি/পাৰ হম/বৰনৈ/কেনেকৈ যাম/যোতিয়া/ঐয়ান/বুধিকণ/সাজিবি—চাংতলে/সৰকি/যাম’— ইত্যাদিৰ উপৰিও ওমলা গীত, বিয়া নাম, বাক্ৰে নাম, আই নাম, ভকতীয়া নাম গায় মিচিংসকলে— অসমীয়া গীত-মাতত প্ৰচুৰ অৱদান যোগোৱা নাই বুলি ক’ব পাৰিনে?

সাহিত্যৰ অৱদান :

অসমীয়া সাহিত্যত মিৰি জীয়ৰী কাহিনীৰ লগতে অসমীয়া জনজীৱনত ওতপ্ৰোত সম্বন্ধ থকা সোৱণশিৰিৰ পাৰৰ মিচিং জীৱন গাঁথাই এক দৃষ্টান্ত অৱদান আগবঢ়াইছে। মিচিং ধৰ্ম, ভাষা, গীত-নৃত্য ইত্যাদিৰ লগতে কাব্যিক সমাজ ব্যৱস্থা, সাজ-পাৰ, বাদ্য-যন্ত্ৰ আৰু অসমীয়া ভাষাৰ লালিত্য ভৰা মিঠা মিঠা নাম; পানেই, মানেই, ভাদে, ৰকমী, জংকী, কগ্ৰুদ, তামেন, নমেন ইত্যাদি। লগতে মিৰি চাপৰি, মিৰি পথাৰ, মিৰি মাহ, মিৰি আলু, মিৰি জীম, মিৰি পৰ্বত, মিৰি গাঁও মিৰি চাং আগৰ পৰাই আছে। এতিয়া মিৰি শব্দও অসমীয়া সাহিত্যৰ অলংকাৰ হৈছে। ‘কনেং, লেদেং, অইয়া, অই-নিতম, কাবান আংবাং, কাৰ্পুন পুলি, আপং, মিবু গালুক, ৰিবিগাটাং, এগে মেখেলা, কবাং জখলা ইত্যাদি শব্দবোৰ ব্যৱহাৰ কৰি গীত-কবিতা ৰচনা হৈছে। ভূপেন দা (ডঃ ভূপেন হাজৰিকা)ৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ যুগজয়ী গীত “বোলো অ’ মিচিং ডেকাটি, বজালি যে পেঁপাটি”, সৃষ্টি হৈছে মিচিং শব্দৰ যোগেদি।

মিচিং ভাষাৰ যোগেদি অসম দেশে মন চুই যোৱা ঐতিহ্যপূৰ্ণ নামো পাইছে। মুৰুকং চেলেক, জুনী কৰং, চিমুন চাপৰি, দেংকাপাম, তাঁলাম, চিলে, তাগাদ্, তাক্ৰ, মিংমাং, জেংৰাই লতাক, এদুদ, বেকে ইত্যাদি।

মিচিং সাহিত্যিক :

এই ক্ষেত্ৰত প্ৰথমেই আমি স্মৰণ কৰিব লাগিব, এসময়ৰ অসম সাহিত্য সভাৰ উপ-সভাপতি * তৰুণ চন্দ্ৰ গামেগামদেৱৰ নাম। তাৰ পিছতেই * বক্তেশ্বৰ পোৰ্মেদেৱ, * চক্ৰাল কাগয়ুং, * মহিধৰ পেগু আদিয়েও অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য চিন্তা-চৰ্চা কৰিছিল আৰু লেখা-মেলা কৰিছিল। কিন্তু তেখেতসকলে সাহিত্যিক হোৱাৰ সপোন দেখা নাছিল। প্ৰয়োজন সাপেক্ষেহে লেখা-মেলা মাজে সময়ে কৰিছিল। তাতকৈয়ো আগে ১৯২৭ চনতে * চাৰু চন্দ্ৰ দলেয়ে মৌলিক প্ৰবন্ধ লিখিছিল।

বৰ্তমান জীৱিত মিচিং লেখকসকল হ'ল অনাছতৰ কবি, মিচিং সংস্কৃতিৰ আলোচ্যৰ সম্পাদক মিগাং ভৃগুমুণি কাগয়ুং, মোৰ লগৰীয়া, কবি আৰু অসম সাহিত্য সভাৰ মুখপত্ৰৰ প্ৰাক্তন সম্পাদক মিগাং নাহেন্দ্ৰ পাদুন, পণ্ডিত মিগাং টাবুৰাম টাইদ, অধ্যক্ষ ইন্দ্ৰেশ্বৰ পেগু, মিগাং বক্চিৰাম মৰাং, মিগাং চেঙাৰাম মৰাং, মিগাং বসন্ত কুমাৰ দলে, ডঃ দুৰ্গেশ্বৰ দলে, পঃপূৰ লেখক প্ৰবক্তা মিগাং গণেশ পেগু, প্ৰবক্তা মিগাং জলেদ্ৰ মৰাং, মিগাং সুৰেন দলে, মিগাং সুবোধ পেগু আদি কবি এই প্ৰবন্ধকাৰৰ নামো উল্লেখযোগ্য। অধ্যক্ষ মিগাং ভবেন্দ্ৰ নাথ পেগুয়েও দুখনমান উপন্যাস লেখি প্ৰকাশ কৰা চকুত পৰিছে। তদুপৰি বৰ্তমানে ডাঃ বণোজ পেগুৰ দৰে বহুত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অসমীয়া ভাষাত লেখা-মেলা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে।

অসমীয়া জাতি গঠনত :

বৃহৎ অসমীয়া জাতি গঠন প্ৰক্ৰিয়াতো মিৰি-মিচিংসকলে কোন কোন ক্ষেত্ৰত অৱদান যোগাইছে তলৰ কথাবিলাকৰ পৰা সহজে বুজা যাব। প্ৰথম আহোম ৰজা চুকাফা। তেওঁৰ বৰপুত্ৰ চুতেউফা। তেওঁৰ বৰপুত্ৰ চুবিন্ফাই মিচিং জীয়ৰী হিঙুলীক বৰকুঁৱৰী কৰাৰ লগতে ককাক চাওপাংবণুক বৰগোঁহাই পাতি গোটেই পৰিয়ালটোকে বৰগোঁহাই ফৈদত উঠাই লয়। তাৰ পিছতো চুহুংমুং স্বৰ্গদেৱে চুলিকফা ৰজাক যুদ্ধত ঘটুৱাৰ আপাহত তাও চুলুংবিন নামৰ মিৰি যুৱক এজনক আহোম মতে থাও মুংমুং নাম দি ৰজাঘৰীয়া ফৈদত তোলে। ভেকোলা গোঁহাই অপুত্ৰক হোৱাত মিৰি ল'ৰা এটি পো বধাকৈ তুলি লৈ তাৰ বুদ্ধি কৌশল দেখি সন্দিকৈ উপাধি প্ৰদান কৰি আহোম কুলত তুলি লয়। লাচিতৰ পালি সেনাপতি পানীফুকনৰ উপৰিও বহুত মিচিং বীৰ সৈন্য আছিল। সেই সময়ত বহুত মিচিং

বৰুৱা, ফুকন, শইকীয়া, চমুৱা, কাড়ি, চাংমাই আদি বাব পাইছিল। সেইবিলাকৰ কিছু আহোমৰ লগত মিলি থাকিল আৰু মিলিব নোৱাৰাখিনি মিচিং সমাজলৈ অহাৰ বাবেই তেনে উপাধিধাৰী লোকো মিচিং সমাজত আছে। বৈষ্ণৱ সাহিত্যতো মিচিঙৰ উল্লেখ এনেদৰে পোৱা যায়— “কিবাট কছাৰী, খাছী-গাৰো মিৰি যৱন কংকন গোৱাল।” “ৰাম বুলি তৰে মিৰি অসম (আহোম) কছাৰী” “পৰমানন্দ মিৰি কুলে জন্মিলন্ত”, শ্ৰীশ্ৰীশংকৰদেৱো মিচিং গৰ্ভজাত সন্তান বুলি কিস্বদন্তি শুনা যায়। এতিয়াও বহুত মিচিং জীয়ৰী অনা মিচিঙৰ বোৱাৰী হোৱাৰ উপৰিও বহু অনা মিচিং জীয়ৰীয়েও মিচিং বোৱাৰী হৈছে। অসম আৰু অৰুণাচলৰ সম্প্ৰীতিৰ সেতু বান্ধি আছে মিচিং সমাজেহে।

অভিজ্ঞালোকৰ মতামত :

সাহিত্যৰথী বেজবৰুৱাই তেখেতৰ ‘আমাৰ জনমভূমি’ কবিতাত কৈ গৈছে—
- ক'ত আছে এনে মিৰি নাচ, ক'ত এনে বিছা।” জ্যোতিপ্ৰসাদে কৈছে— “ময়েই খাচীয়া, মই জয়ন্তীয়া, ডফলা, আবৰ অঁকা, ময়েই চিংফো, ভৈয়ামৰ মিৰি, সোৱণশিৰিয়া ডেকা।” ডঃ ভূপেন হাজৰিকাদেৱে কয়— “মিচিংসকল হৰিণাৰ দৰে সুন্দৰ আৰু সৰল। মিচিং কৃষ্টি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ হেমহাৰ। এটি উজ্জ্বল বাখৰ।” সুসাহিত্যিক বিপিন বৰগোঁহাইদেৱে কয়— “পৃথিৱীত এনে গীত আছেনে যে যি গীতত মিচিং অই-নিতমত প্ৰথমে ‘অইয়া’ বুলি টনা টানটোৰ দৰে ইমান মিঠা সুমধুৰ গীতৰ চানেকি য'ত পোৱা যায়?” মিচিং ঢুলীয়াই নাচনী গাভৰুক নাচিবলৈ আঁঠুকাটি ঢোলৰ ছেৰেৰে আহান জনোৱা পদ্ধতি পৃথিৱীৰ আটাইতকৈ শ্ৰেষ্ঠতম নৃত্যহান আমাৰ অসমীয়া সংস্কৃতিলৈ অমূল্য অৱদান।

স্মৃতিগ্ৰন্থ “অৱনৰি” সদৌ অসম জন সাংস্কৃতিক পৰিষদৰ সাংস্কৃতিক সন্মিলন, গোগামুখ, ৯, ১০, ১১ ফেব্ৰুৱাৰী ১৯৮৯ চন। লেখক সম্পাদনা সমিতিৰ উপদেষ্টা আছিল। সাংস্কৃতিক আৰু মঞ্চ সজ্জাৰো পৰিচালক আছিল। পৰিষদৰ সভাপতি ডঃ ভূপেন হাজৰিকাৰ সম্বৰ্ধিত শিল্পী আৰু সাংস্কৃতিক সম্মিলনৰ উদ্বোধক আছিল।

মিচিং সমাজৰ পৰম্পৰাগত বিহু উৎসৱ

মিচিং সমাজৰ পৰম্পৰাগত উৎসৱবিলাকৰ ভিতৰত বিহু উৎসৱো অতি পুৰণি। মিচিং সমাজৰ জন্ম লগ্নৰ লগে লগে যেন বিহু উৎসৱৰো জন্ম। বিহুৰ লগত মিচিং সমাজ ইমান অন্তৰ্নিহিত যে বিহু নহ'লে মিচিং সমাজ যেন জীয়াই নাথাকে আৰু মিচিং সমাজ নহ'লেও যেন বিহু জীয়াই নাথাকে। কেইবছৰমানৰ আগলৈকে অসমবাসীয়ে বিহু মানেই মিচিং গাঁও আৰু মিচিং গাঁও মানেই বিহুতলী বুলিহে ধাৰণা কৰিছিল। ১৯৫০ চনৰপৰা ১৯৭০ চনলৈকে বিহু সন্মিলন, ৰাজহুৱা সভা-সমিতিত মিচিং কৃষ্টি দলবিলাকেহে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল। আনকি চলচ্চিত্ৰতো বিহু নাচ এটা দেখুৱাবলৈ মিচিং বিহুহে প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত স্মৰণযোগ্য নামকেইটা মান হ'ল— স্বৰ্গীয় তৰুণ চন্দ্ৰ পামে গাম, স্বৰ্গীয় বিক্ৰম সিং য়েইন, স্বৰ্গীয় মোহীধৰ পেগু আৰু বৰ্তমান জীৱিত শ্ৰদ্ধেয় জীৱন মিপুন। তাৰ পিছত আমাৰ চামৰ মিগাং দি-ৰাম কুম্ৰাং, মিগাং (অধ্যক্ষ) ইন্দ্ৰেশ্বৰ পেগু, মিগাং মণিধৰ পামেং আদিৰ নাম উল্লেখযোগ্য। আগৰ চামৰ প্ৰথম মিচিং কৃষ্টি দল সৃষ্টিকাৰী স্বৰ্গীয় ঐৰাম বৰিৰ নাম স্মৰণীয়। এতিয়া অসংখ্য কৃষ্টিদল সৃষ্টি হৈছে।

বিহু যেন সদায় মিচিং গাঁৱতহে থাকিবলৈ ভাল পায়, আৰু মিচিং সমাজেও সদায় বিহুকে সাৰটি লৈ থাকিবলৈ ভাল পায়। এনে অৱস্থাত মিচিং সমাজে কাৰোবাৰ আক্ষেপত বিহুটো এৰোঁ বুলি এৰিব পাৰেনে? মিচিঙে এৰিলেও বিহুৱে কিন্তু নেৰে দেই।

বিহু উৎসৱৰ পৰম্পৰা : চ'তৰ বিহুলৈ এমাহ থাকোঁতেই হাত মেলি নচা বুলি কথা এষাৰ আছে। বহাগৰ বিহুকেইদিনতকৈ চ'ত মাহৰ বহাগৰ বিহুলৈ ধিয়াই— বিহু বিহু লগা বতৰত যিটি বিহু কৰা হয়— সেয়াই হয়তো বিহুৰ প্ৰতি থকা আচল হেপাহৰ প্ৰকাশ। সেয়েহে বিহু গীতত, হুঁচৰিতো চ'তৰ গুণ গান গোৱা হয়।

চ'তৰ পহিলা নিশাই— মিচিং গাঁৱলৈ বিহু নামি আহে। সেই নিশাই মিচিং ডেকা-গাভৰুৱে হুঁচৰি নমাই গায়—

“হুঁচৰিয়ে চ'ত। আমি যে উমলৌ য'ত

দুৱৰি নগজে ত'ত। গোপাল' গোবিন্দ ৰাম।”

চ'তৰ প্ৰথম দিনাৰ পৰা— গৰখীয়াইতে তৰা পাতৰ বাকলি বকলিয়াই আঙঠি কৰি কৰি ঘৰলৈ আনে। তাকে দেখি জীয়াই-বোৱাৰীহঁতে কয়— “অই জহনীত যোৱাই, তুঁহটি বিহু বিহু লগালিহিয়েই— এতিয়া কামতে মন নবহা হ'ল আৰু।” নৈৰ সিপাৰৰ চাপৰিত পেঁপা গগনা বাজে যেতিয়া, গাঁৱত ঢোল-তালৰ মাত শুনে তেতিয়া, পথাৰত বন নিৰাই (আহুধানৰ বন) থকা গাভৰুৰ গাত গুৰু-গোঁসাই নাইকিয়া হয় তেতিয়া ক'লে যাওঁ, কি কৰো, ক'তে সোমাই মৰোঁ; বুলি হাত মেলি মেলি, কঁকাল ভাঙি-ভাঙি উৰাই-ঘূৰাই নাচে। কপৌ, ভাটো, নাহৰ তগৰ, মাধে-মালতী আৰু বিহুৱতী ফুলৰ লগতে নানান বৰণীয়া বনৰীয়া ফুলৰ সুগন্ধি সুবাসে মনটো বিহু বিহু লগায়। কেনে চেনেংহঁতৰ যৌৱনৰ আগলি বতৰা দিয়া কৰ্কশ অখচ কোমল ঠুকা-ঠুকি মাতৰ দৰে মিঠা মাতৰ চৰাই-চিৰিকতিৰ মাতে ডেকা-গাভৰুৰ মন পিচলায়। উন্মাদ বৰদৈচিলাৰ বতাহে কাৰোবাৰ মন, ভাৱনা উৰুৱাই লৈ যায় ক'বলৈ।

বিহুত জীয়াইয়ে মাকৰ ঘৰলৈ আহিব। পূৰ্ব-পুৰুষৰ নামত চাকি লগাবহি। অৰ্থাৎ উপৰি পুৰুষসকলক স্মৰণ কৰি পূজা সেৱা কৰিবহি। শহৰ-শাহু, জায়েক আৰু গিৰিয়েকৰ লগত সেই বিষয়ে আলোচনা চলে। ইফালে মাক-বাপেকেও জী-জোঁৱাই অহালৈ আগহেৰে বাট চাই থাকে। সেই আপাইতে ভায়েক-ভনীয়েকহঁতেও খোজে পতি, কামে পতি নাচে যেন বাগে যেন।

মৃতঃ পো-জীলৈ মনত পেলাই-পিতৃ-মাতৃয়ে হিয়া ধুনি কান্দে। মৃতঃ স্বামী, মৃতঃ স্ত্ৰী সোৰঁবি মুনিহ তিৰোতাই— ফেকুৰি ফেকুৰি কান্দে। কোনোবা গাভৰুৰ বেইতা পৈয়েক আহিব। কোনোবা ডেকাই আকৌ বেইতা গাভৰুৰ ঘৰত জোঁৱাই খাটিবলৈ যাব লাগিব। কোনো প্ৰেমিক-প্ৰেমিকাই বিহুৰ পিচতে পলাই যোৱাৰ বুদ্ধি সন্ধিও চলায়। ৰিপুৱাই ইটোৰপৰা সিটোলৈ মাকো মাৰি থাকে। কোনোবা নিষ্ঠুৰ ডেকাই অখুচি গাভৰুক বিহু কেইদিনতে বাটৰপৰা টানি জোৰকৈ লৈ যোৱাৰো ষড়যন্ত্ৰ চলায়।

ন-পানী বাঢ়ে। পানী মেটেকাও ফুলে। মাছৰো যৌৱনৰ জোৱাৰ উঠে। মাছে কণী পাৰে। ৰঙতে উজায়-ভটিয়ায়। ভেকুলীয়ে টোৰ-টোৰাই। ভেকুলীৰো যৌৱনৰ ঢল নামে। মিচিং গাঁৱত ৰাতি বিহু চাবলৈ আকাশৰ জোন তৰাবিলাকেও নদীৰ বুকুলৈ নামি আহে। বিহু চাই মিচিক-মাচাককৈ হাঁহে। ইখন গাঁৱৰ ডেকা সিখন গাঁৱৰ ৰাতি বিহু চাবলৈ আহে আৰু যায়। ঢোলৰ ছেও, অই নিতমৰ নতুন নতুন সুৰ আৰু নাচৰ ধৰণ-কৰণ শিকি যায়। তেতিয়া ৰাতি বিহু ৰং ৰূপ দুগুণে চৰে।

বিহুৰ আগে আগে আছ ধান সিঁচি শেষ হ'ব লাগিব; তাঁতশালৰ তাঁতখন চেৰা হ'ব নেলাগিব। এইবোৰ কাম বিহুৰ পিচলৈ পেলাই থোৱা মানেই অমঙ্গল। বিহুৰ আগৰ কাম-কাজ আগতে— শেষ হৈ যাব লাগিব। নহ'লেই আছকাল।

বিহু আহে। উৰুকাৰ দিনা কাপোৰ-কানি ধুই চাফা কৰাৰ উপৰিও ঘৰ-চোতাল সাৰি-পোচি পৰিষ্কাৰ কৰে। তিৰোতাসকলে খলিহৈ আৰু ওঁটেঙাৰ বীজেৰে মূৰ ধুই পবিত্ৰ হৈ লয়। পুৰুষসকলে পিছদিনা গৰু নোৱাৰৰ বাবে যাৱতীয় সামগ্ৰীবোৰ গোটাই যতনাই থোৱাৰ নিয়ম আছে। তৰা পাতৰ পথা বাতি য'তনাই থৈ গধূলি হুঁচৰিৰ আখৰা আৰু নানান আলোচনালৈ যায়। ঘৰে ঘৰে নতুন কাপোৰ-কানি লোৱাৰ, পথাৰ-সমাৰৰ, বক্ষণা-বেক্ষণৰ, কোন ক'লৈ যাব, কি কৰিব ইত্যাদিৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ আলোচনা চলে।

গৰু উৰুকাৰ (গৰু বিহু) দিনা পুৱা জীয়ৰী-বোৱাৰীসকলে পিঠাগুৰি খুন্দে। কোনোৱে তেল পেৰে। বহুনাতে বেতেৰী ভৰাওঁতে পেৰোতাই গায়—

দিহিঙৰ সঁতি, দিচাঙৰ সঁতি
বৰ বৰকৈ উলাবি ঐ”

পুৰুষসকলে গৰু নোৱাই-ধোৱাই আহি নতুন কাপোৰ-কানি পিন্ধে। ঘৰৰ মুৰব্বী, পিতৃ-মাতৃক সেৱা জনায়। ভকতীয়া পহুৰ ভকত-ভকতনীসকলে ঘৰে ঘৰে বিহু চাকি লগাই আপঙৰ বগৰত ভকতীয়া নাম গায়। লগতে তেওঁলোকৰ ডেকা-গাভৰু কালৰ বিহুক সোঁৱৰি বিহু নাম গাই গাই নাচে। তেওঁলোকে প্ৰায় ১৮৮৯ চনৰ সময়ত বজনীকান্ত বৰদলৈয়ে মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসত সন্নিৱিষ্ট কৰা গীতবোৰকেই প্ৰায় গোৱা শুনা যায়। অৱশ্যে আজিকালি অহিনিতমো গায়।

সেইদিনা গধূলি গাঁৱৰ মুৰব্বী গাঁওবুঢ়াৰ (গামৰ) ঘৰৰ পৰা— হুঁচৰি আৰম্ভ কৰে। হুঁচৰিৰ পদ এইদৰে গোৱাৰ নিয়ম।

গাঁও গাঁও ঐ গাঁও বুঢ়াৰ ঘৰতে গাঁও
উপৰে বৰষুণ, তলে বোকা-পানী—
গাঁওবুঢ়াৰ ঘৰতে গাঁও।

আন এটা পদত গায়— “দিব দিব চিকা ৰূপ এটকা দিব।” হুঁচৰি দলটো-চন্ডালিবৰ বাবে এজন ডেকা বৰা আৰু এজন তিৰী বৰা পাতি লয়। পৰম্পৰাগতভাৱে ডেকা বৰাই ডেকাসকলক আৰু তিৰী বৰাই গাভৰুসকলৰ তদাৰক কৰে। বৰাৰ বিনানুমতিত কোনেও ক'লৈকো যাব নোৱাৰে। বৰাৰ তলত টেকেলা, চাউদাং আৰু বাৰিক থাকে। কোনোৱে দায় দোষ কৰিলে উচিত শাস্তি দিয়াৰ উপৰিও জৰিমনা ভাৰাৰ নিয়মো আছে। সেয়েহে গোৱা শুনা যায়। বিহু মাৰি থাকোঁতে ‘পলুৱাই নিনিবা

ভৰিব লাগিব ধন।” হুঁচৰি আৰম্ভ হোৱাৰ দিনাৰ পৰা উৰুৱাই দিয়া দিনালৈকে বৰাসকলৰ কঠোৰ শাসনৰ তলত ডেকা-গাভৰুসকল ধৈৰ্যৰে থাকিব লাগিব। নিয়ম ভংগ হ'লে বা কৰিলে সমাজচ্যুত হ'ব লাগিব। শাস্তি, জৰিমনা সহ্য কৰিব পাৰিলেও সমাজৰ পৰা খেদা খোৱা অসহ্য। সেইবাবেই পৰা পক্ষত নিয়ম ভঙ্গ নকৰে মিচিং ডেকা-গাভৰুৱে বিহুত।

বিহুত চুৰীয়া পিন্ধিবৰ বয়স হ'লেও নিপিন্ধাকৈ থকা কিশোৰ ল'ৰাক গৰু বিহুৰ দিনা গৰু গা ধোৱাই উঠি চুৰীয়া পিন্ধোৱা হৈছিল। কিছুমানে লাজতে চুৰীয়া নিপিন্ধো বুলি পলাই ফুৰিছিল। লগত চুৰীয়া পিন্ধা ডেকাবিলাকেহে বিচাৰি বিচাৰি ধৰি আনি চুৰীয়া পিন্ধাইছিল। তথাপি কিছুমানে কান্দি কাটি চুৰীয়া খুলি আকৌ দৌৰ মাৰিছিল। এতিয়া অৱশ্যে সৰুৰপৰা নিজে নিজেই-পেণ্ট-চাৰ্ট বিচৰাৰ দিন হ'ল। তেনেকৈ বিহাৰ মেথনি নবন্ধাকৈ (এনেই গাত কাপোৰ লৈ থাকিলেও) থকা কিশোৰী গাভৰুক বিহুত ধৰি ধৰি বিহাৰ মেথনি বান্ধি দিয়া হৈছিল। ছোৱালীবিলাকেও সৰুৰ পৰা ডাঙৰ হোৱাৰ আকাংক্ষাত কিবা এটা অজান ভয়ত কান্দি দিছিল।

ডাঙৰ ডেকা-গাভৰু হুঁচৰি দলটোহে হুঁচৰি গায়। সৰুবোৰে নাগায়। কেৱল ঢোল, টকা, পেঁপা, গগনাৰ ছেৰে ছেৰে নাম গাই নাচি যায়। ডাঙৰ দলৰ বৰাকেইজনে সৰু দলটোৰ নৃত্য-গীত চোৱাৰ ছলেৰে ডাঙৰ দললৈ কাক কাক তুলিব পৰা যায়-মনে মনে বাছি থয়। পিছত বাৰিক, টেকেলা, চাউদাং আদি পঠাই পাকৈত ঢোল পেঁপা বাদ্যকাৰ, পাকৈত নাচনীয়াৰহঁতক নিমন্ত্ৰণ জনায়। কিন্তু, কোনেও দল এৰি যাবলৈ মন নকৰে। ফলত চাউদাংহঁতে চ'লে বলে টানি আঁজুৰি নিয়ে। তেতিয়া দলটোৰ সকলোৱে হুৰাও ৰাওৱে কান্দি বিহু মাৰিবলৈকো এৰি দুখ বেজাৰ কৰি থাকে। আনহাতে, ডাঙৰসকলে আনন্দহে পায়। এইদৰে হুঁচৰি দলত বিহু গাই ফুৰা কথা মিচিং বুঢ়া-বুঢ়ীসকলেও বৰ শ্ৰদ্ধা আৰু স্নেহেৰে সোঁৱৰে। কোনোবাই যদি মিচিং বোৱাৰী এজনীক কিমান বয়সত বিয়া হৈছিল বুলি সোঁধে উত্তৰত পাব “কিমাননো ডাঙৰ হৈছিলোঁ... দুটামান হুঁচৰিহে পালোঁ....” অৰ্থাৎ পৈণত ডেকা-গাভৰুৰ বিহু দলত দুবছৰ মাথোঁ বিহু উপভোগ কৰিবলৈ সুযোগ পাইছিল।

বহাগৰ সাত দিনৰ মূৰত সাত বিহুৰ দিনা বিহুৰ ভোজ-ভাত খাই বিহু উৰুৱাই দিয়ে। অৰ্থাৎ এবছৰলৈ বিহুক বিদায় সম্ভাষণ জনায়। তেতিয়াই গায়—
চেনেহৰ বিহুটি যাগৈ যা— গাঁৱৰ নামনিৰ ফালে—
বোঁৱতী নৈৰ পাৰৰ বালি চ'তত
শিমলু, বঘু, জাতীয় সৰু গছ এজোপা পুতি লৈ,
তলত বালি মাটিৰে ঘঁৰিয়ালৰ
প্ৰতিকৃতি এটা সাজি পিঠাগুড়িৰে আৰু এঙাৰ গুৰিৰে বগা ক'লা ৰং সানি
বিহুক ঘঁৰিয়ালৰ পিঠিত বান্ধি দি বিদায় জনোৱা হয়। প্ৰতি ডেকা-গাভৰুৱে নিজৰ নিজৰ

স্নেহৰ এপদ এপদ বস্ত্ৰ বিহুক উপহাৰ দি বিদায় দিয়াৰ নিয়ম মতে গছজোপাত কাৰোবাৰ ৰুমাল, কাৰোবাৰ গামোচা, কাৰোবাৰ, ফণী, কাৰোবাৰ খোপাৰ আঁচুফুল(যুৱান) কাৰোবাৰ কাণ ফুল বা খাৰু ইত্যাদি দি গছজোপা সুন্দৰকৈ সজাই পৰায়। গছ জোপাৰ চাৰিওফালে পাঁচবাৰ ঝঁচৰি গাই কোনেও কালৈকো উভতি নোচোৱাকৈ ঘৰলৈ ল'ৰি ল'ৰি গুচি যায়। সেই নিশাই, সেই সুযোগতে যোৰা-যোৰে ডেকা-গাভৰু পলায় যায় বুলিও কোৱা-কুয়ি শুনা যায়।

বিহু উৰুৱাই দিয়াৰ পিছত সকলো বাদ্য-যন্ত্ৰ ধোঁৱাচাঙত তুলি থোৱাৰ নিয়ম আছিল। আজিকালি যেতিয়াই-তেতিয়াই বিহু কৰিবলৈ সুযোগ ওলাই থাকে। আগৰ মিচিং বিহুও পৰম্পৰা আজিকালি প্ৰায় লোপ পাই আহিছে। তথাপি-মিচিং সমাজত বিহু উৎসৱৰ ৰং ৰূপ চিৰদিনে থাকিব।

বিহু-তেতিয়া আৰু এতিয়া

তেতিয়া, যেতিয়া আমি তেনেই সৰু আছিলোঁ, সম্ভৱ, ১৯৪৫ চনৰ কথা। তেতিয়াও আমি নিজৰ গাঁওখনৰ বাহিৰে অন্য গাঁৱলৈ যাব পৰা হোৱা নাই। বিহু বুলিলে আমি বলিয়া হৈ বতাহত উৰি ফুৰিছিলোঁ। আমাৰ মাজুলীখন আত্মস্থানৰ পথাৰেৰে সেউজীয়া হৈ পৰে। পথাৰত, ঘৰ বাৰীত, নাহৰ ফুল, কপৌ, ভাটো আৰু বিহুৱতী ফুল ফুলি গোন্ধত আমোল মোল হয়। তৰা বকলিয়াই আঙুঠি কৰি কৰি অনাটোৱেই আমাৰ কৰ্তব্য আৰু আনন্দ। ডেকাসকলে ঢোল-পেঁপা, গগনা, বাঁহী, তকা আদি বাদ্য-যন্ত্ৰবোৰ মেৰামতি কৰি কৰি বজাবলৈকো আখৰা কৰে। পথাৰত গৰু-ম'হ ৰখাবিলাকে বজায়, গায়— আনন্দত কিৰীলি পাৰে। গাভৰুসকলে সমূহীয়া তাঁতশালৰ ভিতৰত হিয়া ধুনি ছমুনিয়াহ কাঢ়ে, বিহুৰ আগমনে আমনি কৰাত মন পিচলি যায়, কামৰ আঁত হেৰায়.....।

তেতিয়া—মিচিং গাঁওবিলাকৰ ভিতৰত কেৱল খেৰকটা নৈৰ দুয়ো পাৰৰ উজনি-মাজুলীৰ গেজেৰা গাঁৱৰ পৰা জেংৰাইমুখলৈকে বিহু, বিয়া-সবাহ আদিত ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে নৃত্যগীত কৰা নিষেধ। খেৰকটা নৈ মানে অতীজৰ বৰনৈখন। প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগত বৰনৈয়ে বাট এৰি দক্ষিণৰ দিহিং নৈৰ সৈতে মিলি বৰনৈ বা ব্ৰহ্মপুত্ৰ হ'ল। খেৰকটা মুখৰ পৰা জেংৰাই মুখলৈ (কবি অজিত বৰুৱাৰ জেংৰাই ১৯৩৬ চন) প্ৰায় ৫০ মাইল। বাকী সমগ্ৰ অসমৰ মিচিংসকলৰ ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে বিহু কৰা দোষণীয়। যদি কোনোৱে তেনে কৰে, তেন্তে সামাজিকভাৱে দণ্ডনীয়।

তেতিয়া সেয়েহে আমাৰ বাইদেউইতে চ'তৰ পহিলা ৰাতিৰ পৰাই গধূলি-খাই বৈ উঠি খেৰকটা নৈৰ পাৰৰ ৬-খ ঠিয় গৰাৰ তলৰ বালিত অকল চুবুৰীয়া ছোৱালীবিলাকেৰে সৈতে হাতচাপৰি নতুবা তকা বজাই বিহুনাম গাই গাই ৰাতি বিহু কৰিছিল। ইফালে কেৱল ডেকাবিলাকে নৈৰ পাৰতে বহু আঁতৰত ঢোল-তাল বজাই বিহু কৰিছিল। জোনাকী পৰুৱাবোৰে বিজুলী চমকত মাজে মাজে বিহু চাইছিল। গাভৰুৱে ডেকাৰ বিহু চাবগৈ পাৰে, নিৰাপদ দূৰত্বৰ পৰাহে। কিন্তু, ডেকাই চাইছে বুলি গম পায়ো যদি গাভৰুৱে নাচি থাকে বা গাই থাকে— তেতিয়াও ডেকা চামে গাভৰু চামক দোষাৰোপ কৰিব পাৰে। ঠিক তেতিয়ালৈকে “অইনিতম্” গোৱা

শুনা নাছিলোঁ। বিহু নামহে গাইছিল। এটা মাথোঁ উদাহৰণ দিব খোজোঁ— যেনে—
- “য়ই-তয়ো কৰপৰা/ময়ো কৰপৰা/বাটতে চিনাকি হ'লোঁ/বাটতে চিনাকি/পীৰিতি
কৰিলোঁ/চাৰিব নোৱাৰা হ'লোঁ।”

এবাৰ মই তৃতীয় শ্ৰেণীত থাকোঁতে লগৰ ল'ৰাৰ সৈতে খেৰকটা নৈ
আৰু চেলা নৈৰ সঙ্গমৰ সিপাৰে থকা ঢকুৱাখনা অঞ্চলৰ কেঁকুৰিৰ চুতীয়া গাঁৱত
মিপাক বিহু চাবলৈ গ'লোঁ। গাভৰুবিলাকে পথাৰৰ মাজৰ গছ এজোপাৰ তলত
বলিয়া হৈ বিহু মাৰিছে। গাভৰুবিলাক বয়সিয়াল বয়সিয়াল। মূৰৰ কপালৰ মাজ
ভাগতে ধোদৰ আলিটোৰ দৰে দীঘল দীঘল সেওতা ফালি দীঘল দীঘল কলডিলীয়া
খোঁপাত কপৌ ফুল গুজি গুজি হাত মেলি মেলি উৰাই-ঘূৰাই নাচিছে। বুকুত বিহা
নাই। কেৱল চাদৰ। তেতিয়ালৈকে মিচিং গাভৰুৱে বিহা নিপিন্ধাটো দশুনীয়া।
গাভৰুহঁতে আমাক ওচৰ চাপি যাবলৈ হাত বাউল দি দি মাতিছিল। আমাৰ ভীষণ
লাজ লাগিছিল। সেইদৰে এবাৰ উত্তৰ লক্ষীমপুৰ গানীগাঁৱৰ বচাগাঁৱত কৈবৰ্ত
গাভৰুসকলে পথাৰত বিহুমৰা, মাজুলীৰ ৰাইদঙীয়া নাথ গাভৰুসকলে মৰা বিহু
আৰু এবাৰ বিহুপৰীয়াত মৰিচা পথাৰৰ ঠেঙাল কছাৰী গাভৰুৱে গাঁৱৰ পৰা অলপ
আঁতৰত পথাৰত বাউচি জুৰি বিহুমৰা দেখিছোঁ। আৰু এবাৰ নামনি মাজুলীৰ
মহৰিচুক মলোৱাৰ গাঁৱৰ মিচিং বিহুদল এটাই আমাৰ গাঁৱত (ভেউচুক কুমাৰবাৰী)
হুঁচৰি গাবলৈ আহিছিল। ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে নচা দেখি আমাৰ গাঁৱৰ
গাভৰুবিলাকে চোৱাও পাপ যেন ভাবি মুকলিকৈ চাব নোৱাৰি ঘৰৰ বেৰৰ জলঙাৰে
জুমি জুমি চাই লাজ আৰু অজানিত শিহৰণত খিট খিটাই হাঁহিছিল। ফলত ডাঙৰৰ
ধমুকি খাইছিল। আমি সৰু যদিও আমাৰো লাজ লাগিছিল। ডাঙৰসকলৰ আগত
আমিও নাচ চাবলৈ লাজ পাই ভুমুকা ভুমুকি কৰিহে চাইছিলো।

তেতিয়া মই হাইস্কুল পাইছোঁগৈ। সম্ভৱ কৈশোৰ পাৰ হৈ যুৱক হৈছোঁ।
মাজুলীৰে ৰতনপুৰলৈ চাইকেল মাৰি গৈছোঁ। বিহু গৈছে যদিও বিহুৰ আবেশ
সকলোৰে গাত আছেই। ৰাজআলিৰ অলপ আঁতৰত ভূই ৰখা টঙীঘৰ। দুপৰীয়া
আছ ধানৰ বন নিৰাই আঁতাই হয়তো জিৰণি লৈছে তিনিজনীমান বৰবিল চুতীয়া
গাঁৱৰ গাভৰুৱো মোক দেখি হিয়ালি বিয়ালিকৈ গাই গ'ল, এনেদৰে—

ঐ, এইনো বহাগ মহীয়া

দুপৰীয়া ৰ'দতে

সোণাই মোৰ ক'লেনো যোৱা?

আঁহা ওচৰ চাপি

দিও ঘাম মুচি ঐ

দুগালে দুচুমা খোৱা।।

মই লাজতে ভিৰাই ল'ৰ মাৰিলোঁ। আৰু মনতে কৈ গ'লো— আঁৰ কি
তিমখ ছোৱালী অ' বাটেদি যোৱা মতা ল'ৰাকো জোকাই জোকাই বিহু নাম গায়।
তেতিয়াৰ মুকলি বিহুৰ, মুকলি মনৰ, মুকলি প্ৰকাশৰ বহু কথাই মনত পৰে।

তেতিয়া এবাৰ আমি জেংৰাইমুখ এম ই স্কুলৰ সাহায্যাৰ্থে হুঁচৰি গাই
ফুৰিছিলো। আমাৰ নেতৃত্ব দিছিল, স্কুলৰে শিক্ষক, শ্ৰীযুত মণিৰাম পেগুদেৱে। আমাৰ
বিহুত নাচিবলৈ ছোৱালী এজনীও নাছিল। নামনি মাজুলীৰ ৰাইজে আচৰিত মানিলে,
বোলে ছোৱালী নোহোৱাকৈ অকল ডেকা ল'ৰাই বিহু মাৰিবলৈ আহে। স্কুলীয়া
ল'ৰাজাকৰ মাজত ময়েই আটাইতকৈ সৰু আছিলো। মই গাইছিলো, নাচিছিলো।
ডাঙৰ ডাঙৰ বয়সিয়াল গাভৰুবিলাকে— আঁৰ দেহী এইহেন পুতলাৰ নিচিনা
অকণমানি ল'ৰাটোৱে ভোক পিয়াহ পাহৰি কেনেকৈ নাচি ফুৰিছে—” এইবুলি কৈ
কৈ ‘আমিয়ো নাচি দিওঁ দিয়া’ বুলি নাচি দিছিল। আমি লাজতে আঁতৰি দিছিলো।
তেতিয়া অইনিতমৰ ভৰ যৌৱনৰ বয়স। এজন চেঙেলীয়া ডেকা ল'ৰাই ইমান
সুৰীয়া আৰু মোহনীয়াকৈ অইনিতম গাই আমাৰ দলটোৰ লগে লগে ফুৰিছিল যে
মই এতিয়াও পাহৰিব পৰা নাই। তাৰ নামো পাহৰি গ'লো। কিন্তু অইনিতমৰ সুৰ,
তাৰ প্ৰাণোচ্ছল নাচ, মোহনীয়া ভঙ্গীমা এতিয়াও চকুত ভাই আছে।

মই সৰুতে দেখা বিহু বিলাকতকৈয়ো আগৰ বিহু বিলাকৰ কথা বুঢ়া-
বুঢ়ীবিলাকে কৈছে। ৰজনীকান্তৰ “মিৰি-জীয়াৰী” আৰু আন আন লেখাতো পাইছোঁ।
বিহুত ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে নচাটোৱেই বিহু আছিল। পিচে, মাজতে বঙালীসকল
আহি আমাৰ বিহুটো বেয়া বুলি বৃটিছ চৰকাৰৰ ওচৰত গোচৰ দি বোলে বন্ধ কৰালে।
বঙালীয়ে হাঁহে বুলি— আমাৰ বহুজন নেতৃস্থানীয় লোকে বিহুত হুঁচৰি গোৱা, ডেকা-
গাভৰুৱে বিহুমৰা ঘূণা কৰিবলৈ লয়। আন কি মিচিংসকলেও এৰি দিলে। বানী
কাঁবাঙত বহুবাৰ প্ৰস্তাৱযোগে এইবোৰ অসভ্যালি বন্ধ কৰিব লাগে বুলি উঠি পৰি
লাগিল। তাৰ ফলতেই খেৰকটা পৰীয়া মিচিংসকলে বিহুত ডেকা-গাভৰু নচা, য'ত
ত'ত হুঁচৰি গোৱা এৰি দিছিল। সেইবোৰ এৰি সেই অঞ্চলৰ মিচিঙে অন্য
মিচিংসকলতকৈ উন্নত বুলি ভাবি সন্তুষ্টি লাভিছিল আৰু বাকী অঞ্চলৰ মানুহবিলাকক
গিছপৰা বুলি হাঁহিছিল। ১৯২১ চনতেই বোলে মোৰ দেউতা স্বৰ্গীয় হলিৰাম গাম
পেগুৰ নেতৃত্বত বিহুনাচা বন্ধৰ আন্দোলন গঢ়ি উঠিছিল। তেতিয়া মিৰি গাঁৱত সদায়
বিহুমাৰে বুলি, ককায়েকে ঢোল বজায় ভনীয়েকে নাচে, মাকে-বাপেকে চায় বুলি
অসমীয়াই হাঁহিছিল। সেই বেজাৰতেই হয়তো দেউতাই বিহু একৰাবলৈ যত্ন
কৰিছিল। কাৰণ, তেখেত সেই অঞ্চলৰ প্ৰভাৱশালী লোক আছিল। বহু বিহু লোকৰ

বন্ধু আছিল দেউতা।

এতিয়া? এতিয়া পিছে, অসমীয়াই নিজৰ অস্তিত্ব, জাতিসত্তা বজাই ৰাখিবলৈ একমাত্ৰ বিহুৰ আশ্ৰয় ল'ব লগা হৈছে। পুনৰ বিহুক উজ্জীৱিত কৰিবলৈ মিচিংসকলৰ পৰাহে বাদ্য-যন্ত্ৰৰ সুৰ ছেও, নাচৰ, গীতৰ, বিহুৰ নীতি-নিয়ম শিকিবগৈলগীয়া হৈছে। নিজৰ ছোৱালীজনীক বিহু সন্মিলনত নচুৱাবলৈ কৰ্মকৰ্তাসকলৰ ওচৰত পদলেহন কৰিব লগা হৈছে। বিহু নাচ, বিহু নাম শিকাই দিবলৈ জনাজনৰ ওচৰত দিনে-নিশাই খাটনি ধৰিব লগা হৈছে। বিহুনাচ বা বনৰীয়া নাম দ্ৰয়িংকমত, ক্লাবত, মঞ্চৰ বাহিৰেও ডাঙৰ ডাঙৰ সভা-সমিতিত বয়োবৃদ্ধসকলৰ সন্মুখত (হয়তো সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰো থাকিব পাৰে) “দেহা চমে চমায়/বুকু ৰমে ৰমাই” বুলি ৰাউটি জুৰি থকা দেখা যায়। বিহুত-ডেকা গাভৰুৱে একেলগে নচা নিয়মটো মিচিঙৰ পৰাই অনুকৰণ কৰা বুলি বহু পণ্ডিতে মত পোষণ কৰে। এতিয়াও, আজিও সেই অনুকৰণ সম্পূৰ্ণ অব্যাহত হৈ আছে।

সভ্যতা, সংস্কৃতি পৰিৱৰ্তনশীল। যি সময়ত অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ দৰেই দেউতাইও বিহুত চোতালে চোতালে হুঁচৰি গাই ডেকা-গাভৰুৱে নাচি-বাগি ফুৰা অসভ্যালি বুলি ভাবিছিল; সেই সময়ত, অসভ্যালিখিনি নিৰ্মূল কৰাই দেউতাইতৰ মুখ্য কৰ্তব্য আছিল। কিন্তু, আজি সেই অসভ্যালিখিনিকেই সভ্যতাৰ পৰিচায়ক বুলি ভাবিব পৰাৰ পিচত ই অসভ্যালি হৈ থকা নাই। আজি দেউতাৰ গাঁৱৰ ডেকা-গাভৰুৱেই বিহু কৰি, ৰেডিঅ', দূৰদৰ্শন, চিনেমাৰ উপৰিও দিল্লী, কলিকতা, গুৱাহাটীৰ মঞ্চ মঞ্চ তোলপাৰ লগাই আহিছে। দেউতাই বেয়া বোলা কথাটোকে আজি মই ভাল বুলি পূজা কৰোঁ। মই অৰুণাচলৰ পৰা নগা পাহাৰলৈকে, শদিয়াৰ পৰা ধুবুৰীলৈকে নানান গোষ্ঠীৰ নানান বিহুত ঢপলিয়াই নাচি ফুৰিছোঁ, সেয়া সংস্কৃতিৰ সেৱা বুলিহে। অশ্লীল, যৌন গন্ধী হ'লে অসভ্যালি বুলিবই লাগিব। সেই কথা বাদ দিলেও এতিয়াৰ বিহুত “বিহু বিহু নালাগে গাত”। জোৰ জ্বলুম কৰি চান্দা তুলি, লাকপাক ৰতা সাজি, প্ৰতিযোগিতাৰ নামত ভেঁকোভাওনা, পুৰস্কাৰৰ নামত কোৱাভাতুৰী, সস্তীয়া বিস্কুটৰ চাহ, নিমন্ত্ৰিত অতিথিক গামোচা এখন পিন্ধোৱাৰ পিছত পাট্টা নিদিয়া, প্ৰতিযোগীসকলে বাহ বাহ পাবৰ বাবে অশ্লীল বনৰীয়া নাম, নাচনীয়ে বুকু ফিন্দাই ফিন্দাই নচা নাচ, খোপাত কপৌ ফুল নোহোৱাকৈয়ে/ হাতত জেতুকাৰ বোল নোহোৱাকৈয়ে/নচা নাচনীৰ ৰূপ বৰ্ণনা কৰে “খোপাতে কপৌ ফুল, হাততে জেতুকাৰ বোল।” অশ্লীল, অসহ্য। □

‘নতুন দিন’ এপ্ৰিল ১৯৯২ চন। ৰঙালী বিহুৰ বিশেষ সংখ্যা।

গাভৰু ছোৱালী নাচে জুমে জুমে

এই বাতৰি কাকতবিলাকত যে ডেকা-গাভৰুৱে জুমে জুমে বিহু মাৰি নাচি থকা ছবিবোৰ ওলায়! এই বোৰ সঁচা জানো?

সঁচা!

বিহু সংখ্যা বাতৰি কাকতবিলাকত ওলোৱা বিহুৱা ডেকা-গাভৰুৰ ছবিবোৰ দেখি মায়েং মুলুকৰ জাগী ভকত গাঁৱৰ এজন বুঢ়াই মোক সুধিছিল। বুঢ়াজনক পতিয়ন নিয়াবলৈ ময়ো সঁচা বুলি কৈ উজনি অসমৰ বিহুতলীৰ চমু আভাস এটা দিবলৈ যত্ন কৰিছিলো। বুঢ়াই মোৰ কথাবোৰ খৰ হৈ শুনিছিল। এয়া ১৯৫৯ চনৰ কথা।

বহাগ বিহুত অসমীয়া ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে নচা কথাটো সঁচানে বুলি বুঢ়াই সন্দেহ কৰা কথাটোও সত্যতা নোহোৱা নহয়। অসমে স্বাধীনতা হেৰুৱাই আহোম স্বৰ্গদেউসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতাৰ পৰা বঞ্চিত হোৱাৰ লগে লগে অসমীয়া বিহু সংস্কৃতিও লাহে লাহে নাইকিয়া হৈ যাবলৈ ধৰে। ১৮২৬ চনৰ পৰা অসমলৈ চৰকাৰী চাকৰিৰ নানান কামত অহা বহিৰাগতসকলৰ অৱস্থা আৰু চৰকাৰৰ ওচৰত আপত্তি জনোৱাৰ ফলত অতি চেনেহৰ বিহুটিকো অসমীয়াসকলে লাহে লাহে অৱহেলা কৰিবলৈ ধৰিলে। ফলত বিহু মৰহি যাবলৈ ধৰিলে। বিহু জীয়াই থাকিল মাথোন হাবিয়ে-বনিয়ে সোমাই থকা অতি পিছপৰি থকা মিচিং সমাজৰ মাজত। বাকী সমাজে বিহুক নামমাত্ৰ বাপতি সাহোন বুলি বহুৰটোৰ মূৰত পালন কৰি থাকিল। এটা সময়ত মিচিং সমাজেও নিজকে আগবঢ়া দেখুৱাবলৈ বিহুত গাভৰু নচা একৰাই দিছিল। এই ক্ষেত্ৰত মাজুলীৰ খেৰকটা অঞ্চলেই আগবাঢ়িছিল (গেজেৰা গাঁৱৰ পৰা জেংৰাই মুখলৈকে খেৰকটা নৈৰ দুয়ো পাৰৰ গাঁওবিলাকে) ১৯২১ চনতে হেনো এখন বিৰাট ৰাজহুৱা সভা পাতি এই অভিযান চলাইছিল। তাৰ ফলতেই আজিও এই অঞ্চলত বিহুত গাভৰু নাচ নিষেধ। বিহুত ডেকা ল'ৰাৰ মাজত গাভৰু নচা হেনো অশোভনীয়। অশ্লীল। অমার্জনীয়.....?

উজনি অসমৰ মিচিং বিহু আজি কেইদিনমানৰ আগলৈকে ‘মিৰি বিহু’ বুলিয়েই বিখ্যাত আছিল। আজিকালিহে মিচিং বিহুলৈ পৰিৱৰ্তিত হৈছেগৈ। মিৰি বিহু হৈ থকা হ'লেনো কি বেয়া হ'লহেঁতেন।

গছতলে, বাঁহতলে গাঁৱে গাঁৱে অনামিচিং গাভৰুসকলে তকা বিহু পাতিছিল। খেৰকটা অঞ্চলৰ মিচিং গাভৰুৱেও তেনেকৈয়ে তকা বিহু পাতিছিল।

এতিয়াও পাতে বিহুতলীৰ ঢোল-পেঁপাৰ সুৰ ধ্বনিত গাভৰুৱে নচা অশ্লীল বোলা কথাটো আজি ডেবৰশ বছৰে অসমীয়াৰ হাড়ে-হিমজুৰে সোমাই গৈছিল। ১৮ শতিকাৰ শেষ ভাগত নে ১৯ শতিকাৰ আগ দশকত স্বৰ্গীয় ৰজনীকান্ত বৰদলৈদেৱেও মিচিংসকলে বিহু কৰিবলৈ এৰা কথা তেখেতৰ 'বিহু' নামৰ প্ৰবন্ধ এটাতে লিখিছিল, সম্ভৱ খেৰকটা অঞ্চলৰ কথাকেই লিখিছিল।

উজনি অসমৰ মানুহে মাজে সময়ে মিৰি বিহু দেখিছিল যদিও নামনি অসমৰ লোকে তাকো দেখা নাছিল। নগাঁৱত তকা বিহু নাছিল আনকি হুঁচৰি গোৱা নিয়মো নাছিল। বিহু বুলি গৰু গা ধুওৱা, পিঠা পনা খোৱা আৰু ঠায়ে ঠায়ে নাম গোৱা (দিহা নামনে থিয় নাম)ৰ বাহিৰে একো দেখা নাছিলো। বহাগৰ শেষৰ দিনাহে বহাগী বিদায় মেলা বুলি মেলাপতা দেখিছিলো। গতিকেই বুঢ়াজনৰ সন্দেহ কৰাৰ যথেষ্ট থল আছিল।

বুঢ়াই সন্দেহ নকৰিব কিয়? স্বাধীনতা পোৱাৰ কেবাবছৰৰ পিছলৈকে অসমীয়া ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে বিহু নাছিবলৈ সাহ কৰিব পৰা নাছিল। আনকি নানাটি গাভৰুৰ দেহা জঠৰ হৈ গৈছিল। নাবাই নাবাই ডেকাই ঢোলত চাপৰ মাৰিবলৈকো পাহৰি গৈছিল। সেই বাবেই স্বাধীনতাৰ পিছত নিজৰ হেৰুৱা সংস্কৃতিক আকৌ উদ্ধাৰ কৰিবলৈ লাগে বুলি ভাবি চেপ্তা চলালেও সেই আগৰ আচল বিহুৰ পৰিবেশ আনিবলৈ যথেষ্ট কষ্ট কৰিবলগা হৈছিল। তাৰ উদাহৰণ তলৰ কথাকেইটাৰে দিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে।

১৯৫৪ চনত যোৰহাটত প্ৰথমবাৰৰ বাবে বিহু সন্মিলন অনুষ্ঠিত হৈছিল। "বিহুৱতী" বুলি সৰু স্মৃতিগ্ৰন্থ এখনো প্ৰকাশ হৈছিল। মই তেতিয়া স্কুলীয়া ছাত্ৰ যদিও মিচিং বিহুৰ বিষয়ে এটি সৰু প্ৰবন্ধ লিখিবলৈ সম্পাদকে সুযোগ দিছিল। সন্মিলনলৈ ভাৰত বিখ্যাত নৃত্য শিল্পী উদয় শংকৰ আৰু তেখেতৰ পৰিবাৰ অমলাশংকৰো আহিছিল। সম্ভৱ তেখেতসকলৰ নৃত্যানুষ্ঠান বৰ্তমানৰ 'জ্যোতি চিনেমা হল'ত চলি আছিল। বিহু সন্মিলনৰ দ্বিতীয় দিনা তেখেতসকলক বিহুতলীলৈ নিমন্ত্ৰণ কৰি অনা হৈছিল। তেখেতসকল আহি আসনত বহাৰ লগে লগে সন্ধিয়া ভীষণ ধুমুহা, বিজুলী ঢেৰেকণি আহি টিনপাতৰ ৰতা ভাঙি-ছিঙি দিয়ে। আমি পলাই হোষ্টেল পালোঁগৈ। কোন ক'লৈ গ'ল, ক'ব নোৱাৰিলোঁ। সাংস্কৃতিক সন্ধিয়া নহ'ল। দিনৰ ভাগত হুঁচৰি প্ৰতিযোগিতা হৈছিল। হুঁচৰিত মতা মানুহে গাভৰু সাজি নাচিছিল।

প্ৰতিযোগী দলকেইটা কেৱল আজিৰ পিছপৰা সম্প্ৰদায়ৰ লোকহে আছিল। মুগাৰ চুবীয়া, চাপকণ চোলা, মূৰত মুগাৰ মথুৰা পাগমৰা আৰু ডিঙিত মতামণি-পিদ্ধা বয়সস্থ তেজা নোদোকা পুৰুষসকলক বৰ অসমীয়া অসমীয়া লাগিছিল। গগনা বজাই বজাই কাঁহি ঘূৰাই ঘূৰাই নাচিছিল।

এবাৰ অসমৰ ৰাজ্যপাল জয়ৰাম দাস দৌলতৰাম যোৰহাটলৈ আহোঁতে

সঙ্গীত বিদ্যালয়ৰ সৌজন্যত আয়োজিত সঙ্গীত সন্ধিয়াত বিহু-গীত শুনিবলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰি স্বৰ্গীয় দৰ্প শৰ্মাক জনালে। মঞ্চত এজাক ছাত্ৰী ছোৱালীয়ে বৰ ভয়ে ভয়ে লাজ লাজকৈ কেইটিমান বিহুগীত গাই শুনালে। ৰাজ্যপালে ভাল পালে বুলি প্ৰশংসা কৰিছিল যদিও আমাৰ অকণো ভাল নালাগিছিল। কাৰণ, গীতকেইটা বিহু বিহু যেন নালাগিল। তাৰ পিছতো বহুবাৰ বহুত বিহু সন্মিলন দেখিলো, নিজেও বিহুগীত গালোঁ, নাচিলোঁ। ভুলে-শুদ্ধই বহুত ঠাইত বহুতধৰণেৰে বিহুক আদৰ কৰিবলৈ যত্ন লোৱা দেখা গৈছিল। গুৱাহাটী, চিলং আদি প্ৰধান প্ৰধান চহৰবোৰত বিহু সন্মিলন আৰম্ভ হ'ল। তাত ভূপেন হাজৰিকা, মখাই ওজা আৰু দিচাং, দিখৌ, জনাই, বৰ গঞা মিচিং বিহু দলৰ ডেকা-গাভৰুসকলেই প্ৰধান আকৰ্ষণ হৈ পৰিছিল। নামনি অসমৰ গাঁৱে ভূঞেও বিহুমেলা পাতিবলৈ, বিহু নাচিবলৈ, হুঁচৰি গাবলৈ আৰম্ভ কৰি দিছিল।

মায়েঙৰ বুঢ়াজনে মোক সেই কথা সোধা সময়লৈকে— অৰ্থাৎ ১৯৫৯/৬০ চনলৈকে কোনো চহৰ-নগৰৰ অথবা গাঁৱৰ বিহুতলীত মিচিংসকলৰ বাহিৰে অনামিচিং ডেকা-গাভৰুৱে একেলগে বিহুনা চকুত পৰা নাছিল। বুঢ়াজনৰ দৰেই মোৰো সন্দেহ হৈছিল। এইবোৰ সঁচানে? কিন্তু— মই অতীত বিহুৰ কথা জানিছিলো। এবাৰ ১৯৬৩ চনত নগাঁৱৰ নেহৰুৱালিত অনুষ্ঠিত এখন ৰাজনৈতিক সন্মিলনত ডুমডুমৰ কাকপথাৰৰ অনা মিচিং (মটক সম্প্ৰদায়ৰ) বিহুদল এটাৰ বিহু নৃত্য প্ৰথমবাৰৰ বাবে দেখি তবধ মানিছিলো। ইমান সুন্দৰকৈ ডেকা-গাভৰুৱে মিলি পেঁপা, গঁগনা বজাই নচা নাচ কেতিয়াও দেখা নাছিলো। এতিয়া অৱশ্যে বহুতো ডেকা-গাভৰুৰ দল ওলাইছে। বিহুকুঁৱৰীৰ প্ৰতিযোগিতা হৈছে। বিহুনৃত্য দলৰ প্ৰতিযোগিতা হৈছে। কাকজানৰ ঢুলীয়া গাভৰুজনীয়েও মোৰ বিহু নৃত্যগীতত ঢোল বজাইছে। লক্ষীমপুৰৰ মতা ল'ৰা হৈ সাংঘাতিক মতা নাচ দিয়া ছোৱালীজনীৰ মতা নাচো দেখাৰ সৌভাগ্য হৈছে। চলচ্চিত্ৰত জাকে জাকে ডেকা-গাভৰুৱে নচা বিহু নাচ দেখিছোঁ। কিন্তু সেই কাকপথাৰৰ বিহু, মাজুলীৰ মাজদেউৰী গাঁৱৰ দেউৰী বিহু আৰু দিচাংমুখ, লোহিতমুখ আৰু দুৰ্ভুতিমুখৰ ৰাতি বিহুৰ তুলনাত একোৱেই নহয়। সেই বিহুবোৰ স্বাভাৱিক সুন্দৰ। সৰল, সহজ, গাভৰুবিলাকে যেতিয়া আপোন বিহুৰ হৈ নাচে তেতিয়া লগত নাচি নাচি ৰাতিপুৱাই দিবৰ মন যায়। সেই বুঢ়াজনক যদি এবাৰ এনে বিহু দেখুৱাব পাৰিলোঁহেঁতেন তেতিয়াহে তেওঁ সঁচা বুলি মানি ল'লেহেঁতেন.....

পঢ়ক! লিখক!! আৰু কওক!!!

আগে মিচিং ভাষাৰ লিপি নাছিল বাবে মিচিং লিখকসকলে মিচিং ভাষাত প্ৰবন্ধ পাতি লিখিবলৈ মূৰ নাপাই বোবা হৈ আছিল। এতিয়া মিচিং লিপি নিজাকৈ হ'ল; এই লিপি অসমীয়া লিপিতকৈ লিখা-মেলা কৰাত বহুত সহজ। এতিয়া লিখকসকলে লিখি লিখি— ইমানদিনে মুকবধিৰ (বুবা-কলা) হৈ থকাৰ খতিয়ানবোৰ পূৰণ কৰক।

কেৱল এসোপা লিখিলেই নহ'ব। লিখা কথাখিনি, মূল বক্তব্যখিনি স্পষ্ট, পৰিষ্কাৰ আৰু শুদ্ধ হ'ব লাগিব। পানী কেঁচুৱা ভাষাটোৰ কথাও পানী কেঁচুৱাৰ দৰেই— থোকা-থোকী হোৱাটো স্বাভাৱিক। কিন্তু— পানী কেঁচুৱাৰ চিন্তাধাৰা, বা ধ্যান-ধাৰণা সদায় শুদ্ধ আৰু পবিত্ৰ। অসমীয়া ভাষাৰ আদিম অৱস্থাও পানী কেঁচুৱাৰ দৰেই খুনুক-খানাক মাত আছিল। তাৰ প্ৰমাণ— আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ লিখনি, বৰ্জনীকান্ত বৰদলৈ দেৱৰ লিখনিৰ উপৰিও অৰুণোদয় কাকতৰ লিখনি। কিন্তু তেওঁলোকৰ বক্তব্য স্পষ্ট আছিল। দেচাৰ বানানৰ ভুল হ'লেও শব্দ আৰু বাক্য ভুল নাছিল। অসমীয়া ভাষাত বানান ভুল হোৱাৰ যিমান সম্ভাৱনা আছে, পিছে— মিচিং লিপিৰে লিখিলে সিমান ভুল হোৱাৰ সম্ভাৱনা নাই। কিন্তু মিচিং ভাষাত অলপ ভুল হ'লেই— শব্দৰ মাৰাত্মক ভুল হৈ যায়। যেনে Du:bi:Ge:la শব্দটো যদি Dubigela হৈ যায় তেন্তে শব্দই— বেলেগ ৰূপ ল'বগৈ। অসমীয়াত পঢ়া আৰু পৰা শব্দৰ পাৰ্থক্য নাজানিলে যি মস্তিষ্কত পৰিব তেনেকৈয়ে মিচিং ভাষাটো বৰ দোমোজাত পেলাব। তথাপি অসমীয়া ভাষাৰ দৰে আঙ্কলীয়া ঞ্, ক্ৰ, শু, ছ, দ্ব, ঙ্গ ইত্যাদি বৰ্ণ নাই। মিচিং শব্দ অসমীয়া লিপিত লিখিলে এনে হয়— যেনে চুংক্ৰাং/পাংগাং আৰু কাগ্য়ুং। বৰ আমনিদায়ক। কিন্তু মিচিং লিপিত সহজে হৈ যায় যেনে Sungkrang, panyang, kagyung.

বানান ভুল হ'লেই উচ্চাৰণো ভুল হয়। সেয়েহে আমি এতিয়াৰ পৰা বানানবোৰ শুদ্ধকৈ লিপিবদ্ধ কৰিবলৈ আপ্ৰাণ চেষ্টা চলাব লাগিব।

শব্দৰ ক্ষেত্ৰত আমি যিবিলাক শব্দ 'তানি-আগম' গোষ্ঠীৰ মূল ধাতুৰ পৰা উদ্ভৱ হৈছে, তদুপৰি শুনিবলৈ শুৱলা, উচ্চাৰণ কৰিবলৈ সহজ, তেনেবোৰ শব্দহে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। আমি অতি সাৱধানে এই কথাও লক্ষ্য কৰিব লাগিব যে

আমাৰ ভাষাটোৰ প্ৰতি অন্যৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ বা মনোযোগ দিয়াবলৈ আনে সহজে আয়ত্ত কৰিব পৰা শব্দবোৰহে ব্যৱহাৰ কৰা সমীচীন হ'ব যেন পাওঁ। লগতে কথা কোৱাৰ সুৰ ঞ্ৰুতিমধুৰ নহ'লে বা বসাল নহ'লে ভাষাটোৰ প্ৰতি অন্যৰ নালাগে নিজৰেই নিৰস নিৰস যেন লাগিব। ইংৰাজী মানুহবিলাকে ইংৰাজী ভাষাটো ভালকৈ ক'ব জানে। তেওঁলোকে বৰ শুৱলা আৰু পৰিষ্কাৰকৈ কয় কাৰণে শুনিবলৈকো মধুৰ। তাকে শুনি পৃথিৱীৰ সকলো মানুহে ইংৰাজী ভাষাটো বৰ মধুৰ ভাষা (Very sweet Language) বুলি নিজেও ক'বলৈ শিকে। ইংৰাজী ক'ব জনাটো গৌৰৱৰ কথা বুলি ভাবে। সেয়েহে মিচিং খেতিয়কেও— ননচেন্স (Nonsense) ক'ব নাজানিলেও নট্চেট্ বুলিয়েই কৈ ফুটনি কৰি আনক গালি পাৰে। তেনেকৈয়ে হিন্দী বোলছবিৰ সংলাপবিলাক আৰু ৰেকৰ্ডৰ গীতবিলাকৰ শব্দ, সুৰ, বাজনা সুমধুৰ কাৰণে সকলোৱে হিন্দী ভাষা ক'বলৈ প্ৰয়াস কৰে আৰু হিন্দী গীত শুনিবলৈ আৰু গাবলৈ বলিয়া হয়। বাংলাদেশৰ বঙালী ভাষা শুনিবলৈ বৰ মিঠা। তেওঁলোকে কলাসন্মতভাৱে কথা ক'ব জানে। সেইবাবেই বঙালী ভাষাও জনপ্ৰিয়ৰ উৰ্বৰত। আমাৰ অসমীয়া ভাষাৰ কথন পদ্ধতি অকণো উন্নত হোৱা নাই। লেখন পদ্ধতি বহুত উন্নত হৈছে যদিও কলাসন্মতভাৱে ভাষাটোৰ মাধুৰিমা সানিব পৰা নাই। সেইবাবেই হয়তো বহিৰাগতসকলৰ মনো পমাৰ পৰা নাই। জনজাতিসকলেতো অসমীয়াও ভালকৈ ক'ব নাজানে আৰু নিজৰ ভাষাও শুদ্ধকৈ ক'ব নাজানে। সেয়েহে কৈছোঁ— আমি যি ভাষাতেই কথা কওঁ— সেই ভাষাতেই— মধুৰ ভাষা ক'বলৈ শিকিব লাগে।

এই যুগ অভিমান কৰি বহি থকাৰ যুগ নহয়। এই যুগ সমালোচনা কৰাৰ যুগ; আত্মবিশ্লেষণ কৰাৰ যুগ। আনে যিণ কৰে বুলি সদাই নিজৰ বেয়াখিনি ঢাকি ৰাখিবলৈ যত্ন কৰি ভালখিনিহে দেখুৱাবলৈ যোৱা বৃথা চেষ্টা; অন্তঃসাৰশূন্য আৰু অপপ্ৰচাৰো হয়। আনে ভাল বুলি আদৰি নল'লেও আমি নিজে ভাল বুলি ভাবি আনক দেখুৱাবলৈ যোৱাটো মুৰ্খ লোকৰহে পৰিচায়ক।

আনে আমাক— অপৰিষ্কাৰ বুলি ক'লে কিয় বেয়া পাব লাগে? সেই অপযশৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ পৰিষ্কাৰ হ'লেই দেখোন হয়। বহুতে আক্ষেপ কৰা শুনা যায় যে “সিহঁতে আমাৰ ভাষাটো কিয় বেয়া বুলি ক'ব।” আমাৰ সাজ-পোছাক, জীৱন-পদ্ধতি, খাদ্য-সম্ভাৰ আৰু নাচ-গান কিয় বেয়া বুলিব লাগে? উত্তৰত কওঁ, বেয়া হ'লে বেয়া বুলি ক'বই; তাতে কাৰ কি আহে-যায়....? এজন মানুহ যিমানই গঢ়ে-পিতে ধুনীয়া নহওক সি শিক্ষিত, মাৰ্জিত ৰুচিবোধৰ আৰু পৰিষ্কাৰ কথোপকথন নাজানিলে, সুন্দৰ মানুহ বুলিব নোৱাৰি। তেনেকৈ আমাৰ সমাজৰ পৰম্পৰাগত সুন্দৰ জীৱনপদ্ধতিবোৰো শৃংখলাবদ্ধভাৱে পৰিষ্কাৰকৈ সজাই নুতুনিলে সুন্দৰ বুলি আখ্যা

দিব নোৱাৰি। চাং বঙলাত থাকিবলৈ সকলোৱে হাবিয়াস কৰে। কিন্তু সৰ্বসাধাৰণ অশিক্ষিত মিচিং মানুহে যি ধৰণে অপৰিষ্কাৰকৈ থাকে, তাত শিক্ষিত পৰিষ্কাৰ আৰু আধুনিক জীৱন-যাপন ভাল পোৱা বা অভ্যস্ত কোনো মিচিং মানুহেই থাকিবলৈ ভাল নাপায়। তেনেকৈ নশ্ৰুভাৱে মধুৰ বচনেৰে কথা ক'বলৈ অভ্যাস কৰা মানুহেও বিশৃংখলভাৱে হাত-ভৰি জোকাৰি অথবা আভজা ভাষাৰে কথা কোৱা মানুহৰ লগত কথা পাতি আমনি বোধ কৰে।

গীত গাব জানিলে সকলোৱে তৰা-নৰা ছিঙি দৌৰি আহি শুনে। নাজানিলে টেটুফালি চিঞৰি চিঞৰি গাই থাকিলেও কোনেও নুশুনে। আঁতৰিহে গুচি যাব। নাচিব জানিলেহে নাচ চায়। সেইদৰে কথা ক'ব জানিলেহে কথা শুনে আৰু কথাৰ গুৰুত্ব দিয়ে গতিকে আমি আমাৰ ভাষাটোৰ আৰু সংস্কৃতিৰ গুৰুত্ব আনক গুৰুত্ব দি বুজাব জানিব লাগিব; তেহে— আনেও গুৰুত্ব দিব।

শিকক-নিশিকক বা বুজি পাৰক নাপাৰক তাত মূৰ ঘমাৰলৈ কোনো দৰ্কাৰ নাই, কিন্তু নিজে ভালকৈ ক'ব, পঢ়িব আৰু লিখিব জানোঁ নে নাই— সেইটোহে প্ৰথম কথা নিজৰ আবুজা মানুহবিলাকক বুজাব জানিলেহে ভাষাটোৰ চিন্তা-চৰ্চা কৰা হ'ব।

এদিন এজন অনামিচিং শিক্ষিত বন্ধুৱে আমি উলিয়াব খোজা আলোচনী এখনৰ খবৰ লৈ সুধিছিল আমি কি ভাষাত আলোচনীখন উলিয়াম। উত্তৰত ক'লোঁ মিচিং আৰু অসমীয়া দুয়োটা ভাষাতে হ'ব। তেতিয়া বন্ধুজনে ক'লে যে কেৱল মিচিঙতে উলিয়াওকচোন। তেতিয়া এটা মিচিং ভাষাৰ ডিমাণ্ড বা দাবী থাকিব। কিন্তু আমাৰ বহুত মিচিং মানুহে আকৌ কয়, মিচিঙত উলিয়ালে কোনে মিচিং পঢ়িব। এনে মন্তব্য দিয়া মানুহবিলাকে পঢ়িবলৈ নিশিকিলে উপায় কি? Lutad. Agom, Mcgab বাতৰি ওলাইছে। পঢ়িব নাজানে বুলি টকা এটা দিয়ো কি নিব নোখোজে। মিচিং লিপিৰে মিচিং ভাষাত উলিওৱা বাতৰি আলোচনী যেনিবা পঢ়িব নাজানে কাৰণে নপঢ়ে, তেন্তে অসমীয়া লিপিৰে অসমীয়া ভাষাতে লিখাবোৰো নপঢ়ে কিয়। অসমীয়াও যদি পঢ়িব নাজানে কাৰণে নপঢ়ে, তেন্তে কি ভাষাত লিখিলে পঢ়িব বাৰু? ৰাইজে নপঢ়িলে লিখিয়েই বা লাভ কি? ১৯৮৬ চনৰ পৰা ৩য় আৰু ৪ৰ্থ শ্ৰেণীত মিচিং ভাষা পঢ়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে কেইবছৰৰ পিছত পঢ়িবলৈ সাঁচি থম? এতিয়াই আমি সমাজক জনাবৰ কাৰণে লেখা কথাবোৰ আৰু ১০ বছৰৰ পাছৰ সমাজখনে জানি তাৰে কি কৰিব?

যাহোক আমি লেখা মানুহ লেখিয়েই থাকিব লাগিব, যাতে পিছত আমাৰ বংশধৰসকলে আমাক দোষাৰোপ কৰিব নোৱাৰে। “এই গাহৰিকেইটাই— অশেষ

কষ্ট কৰি, চৰকাৰৰ লগত বহু বছৰ যুঁজি যুঁজি মিচিং- ভাষাটোৰ ভেটি স্থাপন কৰি থৈ গ'ল যদিও ভাষাটোৰ প্ৰচাৰ, প্ৰসাৰ আৰু উন্নতিৰ বাবে একো এটা কৰি থৈ নগ'ল।” বুলি.....

১৮৪৬ চনতেই খৃষ্টিয়ান মিচনেৰীসকলে অসমীয়া ভাষাত ‘অৰুণোদয়’ বাতৰি উলিয়ালে। তেতিয়াও হয়তো বাতৰি পঢ়িব জনা লোক অথবা বাতৰি পঢ়ালোক অতি কমসংখ্যকহে আছিল। সম্ভৱ ব্যৱসায় ক্ষেত্ৰত লাভজনক হোৱাতকৈ লোকচান আছিল। হ'লেও তেওঁলোকে বহু বছৰ বাতৰি উলিয়ায়েই আছিল। তেওঁলোকৰ বাতৰি ব্যৱসায় কৰি ধন ঘটাব উদ্দেশ্য অৱশ্যে নাছিল; আছিল ধৰ্ম ব্যৱসায় আৰু প্ৰচাৰ। তেওঁলোকৰ খৰচৰ বাবে নিজ নিজ দেশৰ ধৰ্মানুষ্ঠানবিলাকৰ পৰা ধনৰ মোনা আহিছিল। কিন্তু আমাক বাতৰি-আলোচনী উলিয়াবলৈ কোনে ধন দিব? দিলেও লাভৰ ঘৰত লোকচানহে ভৰিব লাগিব। গতিকেই আমাৰ বাবে কোনো পৃষ্ঠপোষক নোলায়। জাতিৰ বা সমাজৰ ভাষা-সংস্কৃতিৰ মহত্ব আৰু নিজৰ বদান্যতাৰ মহানুভৱতাৰ প্ৰতি সচেতন ব্যক্তি আমাৰ সমাজত নোলোৱালৈকে আমি বহু কামৰ বাবে থমকি ৰ'ব লাগিব। বৰ্তমানে যিসকলে কৰি আছে তেখেতসকলৰ উদাৰতা আৰু বদান্যতাৰ তুলনা নাই। তেখেতসকলেও লোকচানৰ প্ৰকোপ দেখি এৰা-ধৰা মনোভাৱেৰে মাজে-সময়ে থমকি ৰয়।

অৰুণোদয় এতিয়া প্ৰথম সংখ্যাৰপৰা শেষ সংখ্যালৈকে পুনৰ মুদ্ৰণ কৰি অসম প্ৰকাশন পৰিষদে উলিয়াইছে। প্ৰশ্ন হয় ডেৰশ বছৰৰ আগৰ বাতৰি কাকত এতিয়ালৈকে পুনৰ মুদ্ৰণ কৰিব পৰাকৈ চাফা হৈ আছিলনে নাছিল? কোনো অসমীয়া মানুহৰ ঘৰতেই অৰুণোদয় পোৱা নাছিল। পাইছিল ক'ত জানে.....? আমেৰিকাৰ ধোঁৱা চাঙত। কাকতৰ সম্পাদক পাদুৰী চাহাব শ্ৰদ্ধেয় স্বৰ্গীয় মাইলচন ব্ৰুনচনৰ কাঠৰ পেৰা এটাত। সেই চিৰ নমস্য চাহাবজন কাহানিৰাই স্বৰ্গগামী হ'ল। তথাপি তেখেতৰ মহৎ কাৰ্য-কলাপৰ কীৰ্তি-চিহ্ন অমৰ হৈ জীয়াই থাকিল পৃথিৱীত। তেখেতৰ জন্ম শত বাৰ্ষিকী সমগ্ৰ অসমবাসীয়ে পালন কৰিব লগা হৈছে। কাকতবোৰ আমেৰিকাত থকা শ্ৰদ্ধেয় দিলীপ দত্তই উদ্ধাৰ কৰে। সেই মহান ব্যক্তি চাহাবজনৰ জ্ঞানটো মন কৰকচোন। তেওঁ জানিছিল যে অসমীয়া মানুহে কেতিয়াও তেখেতৰ অসমীয়া বাতৰি অৰুণোদয়, তেখেতৰ দৰে মৰম কৰি ভৱিষ্যতলৈ সংৰক্ষণ নকৰে। সেয়েহে তেখেতে অসমৰ পৰা আমেৰিকালৈ গুচি যাওঁতে বৰ আমনি আৰু কষ্ট সহ্য কৰিও কাঠৰ পেৰাটো ডাঙি লৈ গৈছিল। সেই বাকচটো তেখেতে অতি সাৱধানে ৰাখিছিল। তেখেতে যদি অসমতে কাৰোবাক চমজাই থৈ যোৱা হ'লে ইমান দিনে থাকিলহেঁতেনে? তেখেতে জানিছিল এটা সময়ত অসমীয়াই অৰুণোদয়ৰ

ইতিহাস নিশ্চয় বিচাৰিব। অৰুণোদয় বিচাৰিবলৈ যাওঁতে তেখেতকো বিচাৰিব। কিন্তু আজি ডেৰশ বছৰৰ আগৰ অসমীয়া মানুহে সেই কাকতবোৰ কেনেকৈ ভৱিষ্যতলৈ বক্ষা কৰিব লাগে সেই কথা নাজানে বুলি তেখেতেও নিশ্চয় জানিছিল। অৱশ্যে বহুতো সম্ভ্ৰান্ত পৰিয়ালত এতিয়াও বহুদিনীয়া পুৰণি পুথি অসমীয়া মানুহৰ ঘৰতো নথকা নহয়। কিন্তু বাতৰি কাকতৰ দৰে অস্থায়ী বস্তুৰ সংৰক্ষণ কৰাৰ প্ৰয়োজন বোধ কৰা নাছিল বুলিয়েই হয়তো চাহাবেও বুজিছিল।

মাইলচন ব্ৰনচৰ দৰেই আমাৰো জ্ঞান হোৱা উচিত। এতিয়াৰ লেখাবোৰ কোনে সংৰক্ষণ কৰিব? এতিয়া নুবুজিলেও মিচিং মানুহে পিছত বুজিবনে? এই লেখাবোৰ এদিন উদ্ধাৰ হ'বনে? মিচিং ভৱিষ্যৎ বংশধৰসকলৰ তেনে জ্ঞান উপজিবনে?

এদিন নিশ্চয় মিচিংসকলৰো জ্ঞান চকু মেল খাব। আজিকালি বহুতে স্থায়ী পকা ঘৰ সাজিছে। কিতাপৰ আলমাৰীও ৰাখে। যদি আজিৰ লেখাবোৰ জ্ঞানী গুণী লোকে ভৱিষ্যতলৈ মাইলচনে ৰখাৰ দৰে ৰাখে তেন্তে নিশ্চয় এদিন বংশধৰসকলে আজিৰ চাম মানুহক সোঁৱৰিব। সেই আশাৰেই লেখকসকলে লেখি যাওক। এদিন নিশ্চয় অৰুণোদয় পুনৰ জন্ম হোৱাৰ দৰে পুনৰ জন্ম হ'বগৈ মিচিং ভাষাৰ পুথি-পাজি Lutad, Agom, Mcgab ইত্যাদি এতিয়া পঢ়ক, লিখক আৰু কওক.....।

কেতিয়াবা এইদৰেও ক'বলৈ মন নাযায় নে?

আমাৰ ডেকা-গাভৰুবিলাক দেখিবলৈ ধুনীয়াই নহয়, মৰম লগাও। বৰ সৰল-সহজ। সেই কাৰণেই মিচিং ডেকা-গাভৰুৰ লগতে মিচিং মানুহকো সকলো মানুহেই ভাল পায়। সহজতে “আটাই” বা আতে হৈ পৰে। আমাৰ মানুহে মিছা নকয়। আনক অনায়াস কৰিব নোৱাৰে বা নাজানে। সেই কাৰণেই আন আন মানুহে মিচিং গাঁৱত বা মিচিং মানুহৰ ওচৰত বিপদে-আপদে আশ্ৰয় বা সহায় বিচাৰে। কাৰণ, তেওঁলোকে জানে যে, মিচিং মানুহে বিশ্বাসঘাতকতা নকৰে। সহায় খুজিলে সহায় সহজে দিয়ে। সেইফালৰ পৰা মিচিং মানুহতকৈ ভাল মানুহ নাই বুলিয়েই ক'ব পাৰি। কিন্তু পৰিতাপৰ কথা যে, আমাৰ মানুহৰ শিক্ষা-দীক্ষা নাই বুলিয়েই ক'ব পাৰি। শিক্ষা নাই কাৰণে বুদ্ধি নাজানে। সেইকাৰণে আনৰ ঠগৰামী বুজি নাপায়। নিজেও আনক নঠগে আৰু আনেও আনক ঠগে বুলি নাভাবে। সেইখিনিতে আমাৰ অজলা স্বভাৱ চৰিত্ৰ ওলাই পৰে। সেইবাবেই হয়তো আমাক আনে ‘অজলা মিৰি’ বুলি অৱজ্ঞা কৰিবলৈ ছল পায়।

আমি উদাৰ, শান্তিপ্ৰিয়। আমি সকলো মানুহৰ লগতে ভাতৃভাৰাপন্ন। আমি সৎ অতিথিপৰায়ণ আৰু সত্যবাদী। কিন্তু আমাৰ সততাৰ সুযোগ লৈ আনে আমাক ঠগে, লুঠন কৰে। হেজাৰ বছৰৰ অভিজ্ঞতাৰে আমাৰ ডেকা-গাভৰুসকলেও অসহ্য হৈ চিৎকাৰ কৰি উঠিছে, সচেতন হৈ উঠিছে। সেয়েহে “আগম কীবাং”, “তাকাম পৰিণ কীবাং”, “জনজাতি ছাত্ৰ সহাৰ” “দুৰব্ব কীবাং”, “কাংকিন কীবাং” আদিৰ দৰে সংগঠন গঢ়ি উঠিছে আৰু সমাজৰ ডেকা-গাভৰুসকলক সজাগ কৰিবলৈ উঠি-পৰি লাগিছে। এনে নৱ জাগৰণৰ আন্দোলনত সৰ্বসাধাৰণ মিচিং ৰাইজে অথবা জনজাতি ৰাইজে সহায়-সহযোগ আগনবঢ়ালে জনজাতি সমাজৰ লগতে মিচিং ৰাইজেও সেই আগৰ “অজলা মিৰি”ৰ আখ্যাকে পাই থাকিব। আজি আমি যেনেকৈ তেতিয়াৰ পূৰ্বপুৰুষসকলক দোষাৰোপ কৰিছোঁ তেনেকৈ আমাকো উত্তৰ পুৰুষে গুৱালগালি পাৰিব। এনে নৱজাগৰণ সময়ে সময়ে যুগে যুগে আহে আৰু যায়। এই সুযোগতে আমি যদি আমাৰ সমাজক কিছু দূৰ আগুৱাই থৈ নাযাওঁ, তেন্তে পিছৰ চাম মানুহে আন্দোলন কৰিবলৈকে আঁত বিচাৰি নাপাব। পূৰ্ব অভিজ্ঞতা নহ'লে বা সমাজৰ নৱজাগৰণৰ বুৰঞ্জী নাথাকিলে সমাজে সংগ্ৰাম কৰিবলৈ সাহস আৰু

বাঁহফলা আগম কীবাং/৮ম বাৰ্ষিক অধিবেশন শ্মৃতিগ্ৰন্থ/২৬ ফেব্ৰুৱাৰী/১৯৮৭ চন। লেখক কাৰ্যনিৰ্বাহকৰ উপৰিও বিশিষ্ট শিল্পী হিচাপে নিমন্ত্ৰিত হৈছিল।

শক্তি গোটাৰ নোৱাৰে। অৰ্থাৎ সংগ্ৰামৰ সমল ঢুকি নাপায়। সেইবাবেই স্বকীয় জাতিসত্তা ৰক্ষাৰ সংগ্ৰাম লাগে, আদৰ্শ লাগে।

বুৰঞ্জীৰ পাত মেলি চালে তাহানি মোগলে সোতৰবাৰ আক্ৰমণ কৰোঁতেও দেশ ৰক্ষা কৰিব লাগে বুলিয়েই আমাৰ আদিম অধিবাসীসকলৰ লগতে মিচিঙেও বিদেশীৰ লগত যুদ্ধ কৰিছিল। বুৰঞ্জীত তেওঁলোকৰ নাম থাকিবনে নাথাকে তাৰ ভূ-কে পোৱা নাছিল। ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনতো বহু মিচিঙে জঁপিয়াই পৰিছিল। সেইবিলাক নিৰ্যাতিত লোকৰ নাম চৰকাৰৰ ঘৰত এতিয়াও নাই। কোনো মিচিং বুদ্ধিজীৱী জন্ম হোৱা নাছিল বাবে মিচিংসকলক সামান্য কৰ্মী বুলিয়েই জ্ঞান কৰিছিল। এতিয়াও আমি দেখোন কোনো কোনো সাহিত্য-সংস্কৃতি সভা-সমিতিত নাচ-গান কৰাৰ উপৰিও বক্তৃতা দিয়া সত্বেও বাতৰি কাকতৰ সংবাদদাতাসকলে সভাত নাম কৰাসকলৰহে নাম উল্লেখ কৰি ক্ষান্ত থাকে। আমাৰবোৰৰ নাম মচি যায়। বোধকৰো আমি একো “চুবীৰ” নোৱাৰোঁ বুলি ভাবিয়েই। বহুতো নেতা তথা উচ্চ পদবীৰ জনজাতি ব্যক্তিয়ে আক্ষেপ কৰা শুনা যায়— তেওঁলোকৰ সাৰুৱা বক্তৃতা বা প্ৰশংসনীয় কামকো বাতৰিয়ে প্ৰশংসা নকৰে। লেখকসকলৰ লেখাও প্ৰকাশ নকৰে। সম্ভৱ ‘অজলা মিৰি’ৰ অজলা কাৰবাৰ বুলিয়েই.... তেত্তে উপায়?

উপায় উলিয়াবলৈকে মিচিং ভাষাৰ লিপি সৃষ্টি কৰিলে। সেই লিপিৰে কেইবাখনো সাপ্তাহিক বাতৰি কাকত উলিয়ালে। আগম (agom), মীগাব (mcgab), লুতাদ (lutad) ৰ উপৰিও গমুগ (gomug), আইৰ (air), মুৰং (murong) ইত্যাদি..... কিন্তু বেছি দিন টিকি থাকিব নোৱাৰিলে। ইয়াৰ অন্তৰালত মিচিং ডেকা-গাভৰু আৰু সমাজৰ শিক্ষিত লোকেই সোমাই থকা নাইনে? যদি এনে দশা হৈ থাকে তেন্তে ইমান স্বার্থ ত্যাগ কৰি জীৱনজোৰা সাধনা কৰি জীৱনৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ অভিজ্ঞতাখিনি সমাজক দান কৰি লাভ কি? তাতকৈ সেই আটাইখিনি সমল বুকুত বান্ধি, মাটিৰ তললৈ গুচি যোৱাই ভাল। সুখৰ কথা যে, জনসংযোগ বিভাগেও মিচিং লিপিৰে মিচিং ভাষাত মিচিং বাতৰি কাকত “চিল”মীল উলিয়াই আমাক সঁহাৰি জনাইছে। এনে সুযোগবোৰ আমি গ্ৰহণ কৰিব নজনাটো আমাৰেই অজ্ঞতা নহয় নে?

জীৱনটোৱেই সংগ্ৰাম। ব্যক্তিগতভাৱে জীয়াই থকাৰ সংগ্ৰামৰ লগতে জাতিৰ উন্নতিৰ বাবে, সমাজৰ সংস্কাৰৰ বাবে, ভাষা-সংস্কৃতিৰ উত্তৰণ আৰু সমৃদ্ধিৰ বাবেও সংগ্ৰাম কৰিব লাগিব। ব্যক্তিগতভাৱেও সংগ্ৰাম কৰি উল্লিখিত বিষয়বিলাকৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি উন্নতি সাধন কৰিব পৰা যায়। তেনে উদাহৰণ নোহোৱা নহয়। তথাপি সংগঠনৰ যোগে বস্তুনিষ্ঠ সংগ্ৰাম হ'লে সংগ্ৰাম সবল হয়। সংগ্ৰাম

সফল কৰিবলৈ হ'লে সংগ্ৰাম বা আন্দোলনৰ পথ প্ৰশস্ত, অহিংস গণতান্ত্ৰিক ভিত্তিত হ'ব লাগে। হিংসা, বিদ্বেষ, ঘৃণা আৰু সন্ত্ৰাসবাদী হ'লে আন্দোলন ভয়াৱহ হৈ পৰে আৰু জনসাধাৰণৰ ত্ৰাস আৰু উদ্বেগৰ কাৰণ হৈ পৰে।

যোৱা আন্দোলনবিলাকৰ অভিজ্ঞতাৰপৰা বুজা গ'ল যে, ডেকা-গাভৰুসকলে সাময়িক আৱেগৰ বশৱৰ্তী হৈ নকৰিবলগীয়া বহুতো কাম কৰি পেলালে। ঘৰ-বাৰী, দলং, গাড়ী-ঘোঁৰা, যান-বাহন আদি জ্বলালে আৰু দেশৰ বহুতো লোকক বিনা দোষতে হত্যা কৰিলে। ভাই-ভাইৰ মাজত কটাকাটি, মৰা-মৰি কৰালে। বিদেশী খেদাৰ নামত বাটেদি যোৱা ভদ্ৰলোকৰ জোতা ধৰি ধৰি পলিচ কৰি দিলে। বাটে-পথে তামোল-পাণৰ দোকান দিলে, তাৰ পিছত সকলো শেষ। আন্দোলন শেষ হোৱাৰ লগে লগে সেই একেই পৰিৱেশ, একেই পৰিস্থিতি। বহিৰাগত বা বিদেশীৰ নোম এডালো ল'ৰাৰ নোৱাৰিলে। বহিৰাগতসকলৰ ওচৰত দান-বৰঙণি বিচাৰি হাত পাতে। বিহু সন্মিলন পাতিবলৈ, সাহিত্য সভা পাতিবলৈ, আলি আয়ে লুগাং পাতিবলৈ মাৰোৱাৰী, বিহাৰী, বঙালীৰ বৰঙণি নহ'লে নহয়েই। ধোবী, নাপিত, মুচি চাহ-ভাতৰ হোটেল দোকান-বজাৰ কিমান অসমীয়া মানুহৰ হাতত আছে? বৰং এতিয়া আন্দোলনৰ আগতকৈ দুৰ্গা পূজা, কালী পূজা, দেৱালী, শ্যামা পূজা আদি অনা-অসমীয়া পূজাবোৰ বেছি জাকজমককৈ ধুমধামেৰে উদ্‌যাপন কৰা দেখা যায়। অথচ বিহু সন্মিলন, আলি আয়ে উৎসৱবোৰ দিনে দিনে নিশ্চয় হৈ যোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। দেশৰ মানুহক যদি ভাল পায়, একে দেশৰ মানুহ বুলি যদি ভাবে, ভাই-ককাই বুলি জ্ঞান কৰে তেন্তে অনা-মিচিংসকলে মিচিং উৎসৱত কিয় সহযোগ নকৰে? বড়ো থিয়েটাৰ নাচায় কিয়? অসমৰ সংস্কৃতি প্ৰচাৰ কৰি ফুৰা আম্যমান থিয়েটাৰ দলবোৰে জনজাতি ভাষাৰ নাটক নকৰে কিয়? অসমীয়া বোলছবিত জনজাতি কাহিনী গীত-মাত নিদিয় কিয়? নে জনজাতিসকলে সুযোগ ল'ব জনা নাই। উপৰোক্ত প্ৰশ্নবোৰ সঘনে আমাৰ মাজত উদয় হোৱা দেখা গৈছে। গমি-পিতি চালে বুজা যায় যে, সুযোগ লওঁতায়ো ল'ব জনা নাই আৰু দিওঁতায়ো দিব জনা নাই। এতিয়া দোষাৰোপ কাক দিয়া হয়? সুযোগ ল'বলৈ বা পাবলৈ যোগ্যতা অৰ্জন কৰি ল'ব লাগিব। যোগ্যতা অৰ্জন কৰিবলৈ সাধনা, চেষ্টা, অধ্যৱসায়ত ব্ৰতী হ'ব লাগিব। লগতে সততা, নিস্ততা আৰু ধৈৰ্য লাগিব। এনেবোৰ জ্ঞান পাবলৈ বহুতো পুথি-পাজী পঢ়িব লাগিব। অভিজ্ঞ লোকৰ সান্নিধ্যত সদায় থাকিব লাগিব, বাতৰি-আলোচনী সদায় পঢ়িব লাগিব। সভা-সমিতিত বহি মনোযোগেৰে জ্ঞানী লোকৰ কথা শুনিব লাগিব। উদঙীয়া গৰুজাকৰ দৰে কেৱল হৈ চৈ কৰি আসুৰিক জীৱন-যাপন কৰিলে জ্ঞান অৰ্জন কৰা নহয় আৰু যুগে যুগে

সংগ্রাম কৰাৰ নামত জীৱন আৰ্হতি দিলেও জাতি, দেশ আৰু সমাজৰ উন্নতি নহয়।

আমাৰ ডেকা-গাভৰুসকলে মনোযোগ দি পঢ়িব লাগে। লগে লগে পঢ়া কথাবোৰ কিমান মনত ৰৈছে নিজকে পৰীক্ষা কৰি চাবৰ বাবে লেখি চাব লাগে। মনৰ ভাবখিনি প্ৰকাশ কৰিবলৈ শব্দ, বাক্য নিজে সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰিলে ভাল ভাল লেখকৰ লেখা বাক্যবোৰ পঢ়িব লাগে। ভাল শব্দ, বাক্য, খণ্ডবাক্য, আদি পালে টোকী ৰাখিব লাগে। অন্যান্য প্ৰবন্ধ, কবিতা, গীত আদিৰ ভাল ভাল ভাববোৰৰ আদৰ্শ অনুশীলন কৰিব লাগে। তেনে কৰিলে পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হোৱাত সহায় হোৱাৰ উপৰিও ৰচনা, প্ৰবন্ধ, কবিতা বা গান ৰচনাত সহায় হ'ব। তদুপৰি গাঁওবিলাকত ফুৰোঁতে কেৱল খোৱাৰ চিন্তা নকৰি, গাঁওখনৰ অৱস্থিতি, অতীত বুৰঞ্জী, শিক্ষা-দীক্ষা, জনসংযোগ, পৰিবেশ পৰিস্থিতি আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা, ভাষা-সংস্কৃতিৰ সম্পৰ্কেও কিছু অধ্যয়ন কৰি টোকী ৰাখিব লাগে। সেইবোৰে পিছলৈ প্ৰবন্ধ ৰচনা কৰাত সহায় কৰাৰ উপৰিও সভা-সমিতিত বক্তৃতা দিয়াত সহায় হ'ব। আমাৰ চৰিত্ৰ নিৰ্মল হোৱা উচিত। আমাৰ ব্যৱহাৰ নম্ৰ হোৱা উচিত। আমাৰ মাত-কথা পৰিষ্কাৰ আৰু স্পষ্ট হোৱা উচিত। আমি গুণী-জ্ঞানী, নামী নেতা বা শিল্পী-সাহিত্যিক হ'লেও আমাৰ সম্পৰ্ক, সম্বন্ধ, গোত্ৰ আৰু যোগসূত্ৰৰ ব্যৱহাৰিক জ্ঞান পাহৰি যোৱা উচিত নহয়। আমি স্বাস্থ্যৱান, পৰিশ্ৰমী, কষ্টসহিষ্ণু আৰু দৃঢ়প্ৰতিজ্ঞ হ'ব লাগিব। আমাৰ শৰীৰ পৰিষ্কাৰ থাকিব লাগিব। সাজ-পাৰ দেখনিয়াৰ হ'ব লাগিব। আচাৰ-ব্যৱহাৰ মাজিত আৰু মধুৰ হোৱাৰ উপৰিও শালীনতা বজাই ৰাখিব পাৰিব লাগিব। এনে গুণবোৰেহে শিল্পী-সাহিত্যিক, সমাজকৰ্মী আৰু সমাজক নেতৃত্ব দিয়াত সহায় কৰে। গুণীৰ গুণমুগ্ধ হ'ব জানিলেহে নিজেও গুণীৰ আৰ্হনত বহিব পাৰিব। অহংকাৰী দাস্তিক আৰু মাতম্বৰ হ'লে হেজাৰ গুণ বা শিক্ষা থাকিলেও সমাজৰ ঘৃণনীয় ব্যক্তি হ'ব লাগিব। আমি কিছু ত্যাগ, সেৱা আৰু উদাৰ দৃষ্টিভংগী ৰাখিব লাগিব। সৰল-সহজ হ'লেও বুদ্ধিদীপ্ত, প্ৰত্যুৎপন্নমতি আৰু সজাগ প্ৰহৰী হ'ব লাগিব। আমি দূৰদৰ্শী, বিবেকবান আৰু উৰ্বৰ মস্তিষ্কৰ নতুন পুৰুষ হ'ব লাগিব। আমি আনক ঠগীবলৈ যোৱাতকৈ যাতে আমাক আনে ঠগী নাযায় তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব। ন্যায়-অন্যায় বিচাৰ-বিবেচনা আমাৰ থাকিব লাগিব। আমি "অজলা মিৰি"ৰ বদনাম গুচাই "চালাক মিৰি" বা "টেঙৰ মিৰি" সুনাম অৰ্জন কৰিব লাগিব। তাকে কৰিবলৈ হ'লে আমাৰ ডেকা-গাভৰুসকলে ওপৰত উল্লিখিত গুণবোৰৰ অধিকাৰী হৈ ল'ব লাগিব। এনে গুণসম্পন্ন হ'ব নোৱাৰিলে মিচিং বুলি চিনাকি দিয়াও ভুল বুলি ধৰি ল'ম। সাত লাখ মিচিঙক তেনে গুণসম্পন্ন কৰাৰ দায়িত্ব আমাৰ সকলোৰে ওপৰত আহি পৰিছে বিশেষকৈ বৰ্তমান উঠি অহা নতুন পুৰুষ চামৰ। এইক্ষেত্ৰত আগভাগ

লৈ ওলাই আহিছে। "তাকাম মিচিং পৰিণ কাঁবাং", "সদৌ অসম জনজাতি ছাত্ৰ সন্থা"ই। এই ক্ষেত্ৰত বয়োবৃদ্ধ শিল্পী, সাহিত্যিক, ৰাজনৈতিক নেতাসকলেও সঁহাৰি জনোৱা নিতান্ত প্ৰয়োজন। সকলোচামৰ মানুহে "জৰী ৰোৱা প্ৰজাৰ" দৰে একতাবদ্ধ হৈ ওলাই আহিলে আমাৰ উদ্দেশ্য সফল হ'বই হ'ব।

কেতিয়াবা অত্যাধিক ল'ৰাই কিছুদিনৰ বাবে কিছুমান কাম হৈ চৈ লগাই কৰি সফল নহ'ব যেন দেখিলে মাজবাটত পেলাই থৈ যায়। তেনে কৰিলে উদ্দেশ্য সফল হ'ব কেনেকৈ? তেনেবোৰক উৎসাহিত কৰা বিপদজনক হৈ পৰে। ধৰক, কোনোবাই চিনেমা কৰিবলৈ যত্ন কৰিছে, কোনোৱে আকৌ আলোচনী উলিয়াব খুজিছে, কোনোবাই আকৌ কিবা ডাঙৰ সংগঠন কৰিব খুজি বিপাঙত পৰা দেখা যায়। মিচিং অস্তিত্বহীন নহয়। মাথোঁ এই অস্তিত্বক ৰক্ষা কৰিব পৰা উপযুক্ত শিক্ষা পোৱা নাই। অৰ্থাৎ আন্দোলন কৰি নিৰ্মাতিত হ'ব লগা হোৱা নাই বাবে বাস্তৱ অভিজ্ঞতা হোৱা নাই। মিচিঙৰ জাতিসত্তা সজীৱ হৈয়ে আছে কিন্তু ইয়াৰ উন্নয়ন প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ প্ৰচেষ্টা শামুকীয়া গতিত চলা বাবে বিশ্ব দৰবাৰৰ ওচৰ চাপিব পৰা নাই। অৰ্থাৎ নিজৰ সুকীয়া সুকীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰে বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ মিচিং সমাজ এখন যে আছে তাৰ ভূ-কে অন্য সমাজে পোৱা নাই। ইয়াৰ মূল কাৰণ হ'ল এলেছবা, কানীয়া, ধোঁৱা-কুলীয়া মিচিং মানুহৰ চৰিত্ৰৰ ফলত। পূৰ্বপুৰুষসকলে ইমান চহকী সংস্কৃতি গঢ়ি দি গ'ল, অথচ এতিয়াৰ অকৃতজ্ঞ মিচিঙে সংৰক্ষণ কৰিব নাজানে। জাতিসত্তাৰ অস্তিত্ব ৰক্ষা কৰিবলৈ সংগ্ৰাম বা আন্দোলন কৰাৰ আগেয়ে অধ্যয়ন, অনুশীলন আৰু বিভিন্ন অভিজ্ঞতাৰ শিক্ষা আহৰণ কৰি লোৱাহে উচিত কাম হ'ব।

স্মৃতি গ্ৰন্থ, বুৰৈত অনুষ্ঠিত সদৌ অসম মিচিং ছাত্ৰ সন্থাৰ ৫ম বাৰ্ষিক অধিবেশন ১৯৮৯ চন। ২০, ২১ আৰু ২২ ফেব্ৰুৱাৰী। তাকাম মিচিং পৰিণ কাঁবাং/টি, এম, পি, কে।

অথঃ জনজাতি সংবাদ

“অসমৰ মাটি ফুটি ওলোৱা সকলো ভাষা আৰু দোৱান অসমীয়াৰ আপোন। সেই সকলোবোৰৰ উন্নতিৰ প্ৰতি অসমীয়াই অবিহণা যোগাব লাগে। ভাষিক সাম্ৰাজ্য বিস্তাৰৰ সপোনৰে অসমৰ বাহিৰৰ পৰা অহা ভাষাবোৰৰ কথা বেলেগ।”

ওপৰৰ কথাৰ অসম কেশৰী অম্বিকাগিৰি ৰায় চৌধুৰীয়ে কৈছিল। “অম্বিকাগিৰিৰ এনেকুৱা উদাত্ত আহুন সম্ভ্ৰান্ত সাহিত্য-সভাই নুশুনিলে” বুলি শ্ৰদ্ধেয় পদ্ম বৰকটকীয়ে—১৯৮৬ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহৰ ভূমিকা’ আলোচনীত লিখি— “সাহিত্য সভাৰ নিৰ্মম ৰহস্য” শীৰ্ষক প্ৰবন্ধত আক্ষেপ কৰি লিখিছে। তেখেতে আৰু লিখিছে যে— “ফল-স্বৰূপে আমাৰ মাটি ফুটি ওলোৱা প্ৰতিটো ভাষাৰ লগতে সাহিত্য সভাৰ সম্ভাৰ নোহোৱা হ’ল। শেহতীয়াকৈ তেওঁলোকক ফুটুলোৱাৰ যি আগ্ৰহ দেখুৱা হৈছে, অতীত কাৰ্যৰ পটভূমিত সেইবোৰ অন্তঃসাৰশূন্য বুলি ওলাই পৰিছে। কাৰণ, কাৰো মন ঘূৰাব পৰা নাই।”

“কাৰো মন ঘূৰাব পৰা নাই”—সঁচাই অসম সাহিত্য সভা অথবা কোনো সাংস্কৃতিক সভাই আমাৰ জনজাতিসকলৰ মন অসমীয়া সাহিত্যৰ চিন্তা-চৰ্চা অথবা অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সেৱক হ’বলৈ মন ঘূৰাব পৰা নাই। আজি যিমনে সংহতি, সমন্বয়ৰ শ্লোগান গোৱা হৈছে— সিমানে জনজাতিসকলে সচেতন হৈ পৰিছে। নিজৰ নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতিৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ লগতে আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ অবিয়াঅৰি চলাবলৈ লোৱা দেখা গৈছে। কাহানিবাই বেলেগ হৈ যোৱা পাহাৰীয়া জনজাতিবোৰৰ কথা বাদ দিয়া ভৈয়ামত একেখন গাঁৱতে থকা একেখন পথাৰতে হাল বোৱা, একেখন বিলতে মাছমৰা জনজাতিসকলেও— নিজৰ নিজৰ সুকীয়া অস্তিত্ব বিচাৰি দুঃসহ বেদনাত চটফটাই মৰিব লাগিছে। আনকি তাহানি চুকাফাৰ দিনৰ পৰা অৰ্থাৎ ১২২৮ শতিকাৰ পৰা অসম দেশক নিজৰ দেশ বুলি, নিজকে অসমীয়া বুলি নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতি দলিয়াই পেলাই— অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিক নিজৰ— ভাষা সংস্কৃতি বুলি তেতিয়াৰ পৰা আজিলৈকে অসমীয়া জাতি হৈ থকা টাই বা আহোমসকলেও অসম সাহিত্য সভা এৰি টাই সাহিত্য সভা কৰিছে। এই সভাৰ নাম টাই ভাষাত/বান অক্ পাবলিক মুং টাই/লগতে টাই পদ্ধতিত— মেডাম মেফি পাতি পূৰ্ব পুৰুষসকলৰ শ্ৰাদ্ধ পাতে।

এনেধৰণৰ শ্ৰাদ্ধক— উজনি অসমৰ মিচিং বা মিৰিসকলে—/উৰম উই/ বুলি কয়। সম্ভৱ— বেদৰ ভাষাত যজ্ঞ বোলা হয়।

আজি এটা কথাই আমাক আচৰিত কৰি তুলিছে, সেয়াই হৈছে চুটীয়া সম্প্ৰদায়েও আজিকালি জনজাতি গোষ্ঠীলৈ নামি আহিব খুজিছে। নামি আহিব খুজিছে বুলি এই বাবেই কৈছোঁ যে তাহানিয়ে— চুটীয়াৰ শেষ বজা নীলি পালে আহোমৰ হাতত পৰাজিত হৈ কুব্ৰেৰ প্ৰদত্ত সোণৰ ৰাজদণ্ড, সোণৰ মেকুৰী আৰু ৰাজমুকুট হেৰুৱাই মৃত্যুবৰণ কৰাৰ দিনাৰ পৰা চুটীয়া জাতিৰ মানুহবিলাক আহোমৰ ভয়ত পৰ্বতে কন্দৰে সোমাই অসমৰ সংমিশ্ৰিত জনগোষ্ঠীৰ মাজত হেৰাই গৈছিল। চুটীয়াসকলে হিন্দুধৰ্ম গ্ৰহণ কৰি উচ্চবৰ্ণ হিন্দুৰ শাৰীত শাৰী পূৰাই বাকী জনজাতিসকলক অৱহেলা আৰু ঘৃণা কৰিবলৈ লৈছিল। আনকি চুটীয়া ৰাজগুৰু তাম্ৰেশ্বৰী (কেচাইখাটী) মন্দিৰৰ পূজাৰী দেউৰীসকলকো— অপুশ্য বুলি ঘৃণা কৰিছিল। চুটীয়াৰ ভাষা-সংস্কৃতি হেৰুৱাই অসমৰ নৱ্য ভাৰতীয় অসমীয়া ভাষা নামকৰণৰ ভাষাটিকে “অ’মোৰ সুৰীয়া মাত” বুলি ইমান দিনে সাৰটি অহাৰ পিছতো আজিনো কিয় চুটীয়াসকলে নিজস্ব ভাষা-সংস্কৃতি সুকীয়া কৈ আছে বুলি জনজাতি অথবা অসমৰ আদিম অধিবাসী বুলি দাবী তুলিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে? ভাবিলে আচৰিত লাগে। পদ্ম বৰকটকীদেৱে কবৰ দৰে ইয়াৰো কাৰণ উচ্চবৰ্ণ হিন্দুসকলেই নেকি? অসম সাহিত্য সভাৰ দোষেই বা ক’ত? জনজাতিসকলৰ দৰেই আহোম, চুটীয়া সকলো অৱহেলিত নেকি?

এইখিনিতে সুহৃদ পাঠকসকলৰ আমোদৰ বাবে হ’লেও এৰাৰ কথা উল্লেখ নকৰি নোৱাৰিছোঁ। কথাটো হ’ল— চুটীয়াসকলে ইমান দিনে উচ্চবৰ্ণ হিন্দু কুলত শাৰী পূৰাই কুকুৰা-গাহৰি পোহিবলৈ এৰিছিল, আপং (সাজপানী) খাবলৈ এৰিছিল। এতিয়া চুটীয়াসকলে আকৌ জনজাতি শাৰীলৈ এখোপ নামি আহিব খোজা দেখি জনজাতিসকলে হুমকি দিছে যে চুটীয়াসকলে আকৌ যদি জনজাতি কুললৈ নামিব খোজে তেন্তে আকৌ কুকুৰা-গাহৰি পোহিব লাগিব আৰু ঘৰে ঘৰে আপঙৰ নৈ বোৱাই থাকিব লাগিব। অকল সেয়ে জানো? চুটীয়াসকলে দেউৰীসকলৰ দৰেই অকল আগফালে এখন মাত্ৰ দুৱাৰ দিয়া— ওখ, ডাঙৰ আৰু দীঘল দীঘল আঁচ’ (ঘৰ) চাংঘৰ সাজি থাকিব লাগিব আৰু চাংতল জাবৰ-জোঠৰেৰে ভৰি থাকিব লাগিব— তেহে— তেওঁলোকক জনজাতিৰ শাৰীত ঠাই দিয়া হ’ব। নহ’লে কিহৰ জনজাতি? তেনে হ’ব নোৱাৰিলে জনজাতিৰ সা-সুবিধাৰ বাবেহে কিয় জনজাতি হ’ব? এক বিস্ময়কৰ মন্তব্য নহয়নে?

অসমৰ ভৈয়াম অঞ্চলত বসবাস কৰা বহুতো জনজাতীয় সৰু সৰু

জনগোষ্ঠী আছে। তাৰে কেইটামান গোষ্ঠীৰহে ভাষা-সংস্কৃতিৰ বিষয়ে অসমৰ মানুহে জানে। এই ক্ষেত্ৰত বড়ো, মিচিং, ৰাভা, কাৰ্বি আৰু চাহ বনুৱাসকলৰ ভাষা-সংস্কৃতিৰ সম্পৰ্কে অসমৰ কিছু কিছু লোকে জানে আৰু চিন্তা-চৰ্চাও নকৰা নহয়। বাকী তিওৱা (লালুং), দেউৰী (চুটীয়া), সোণোৱাল (কছাৰী), ফাকিয়াল (শ্যাম দেশীয়), তুৰুং (শ্যাম দেশীয়) আৰু খামটি (টাই জাতীয়)সকলৰ বিষয়ে খুউব কম কথাইহে জানে। এতিয়া অৱশ্যে প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীয়েই নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতিক প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ দিনে-ৰাতিয়ে গৱেষণাত মূৰ ঘমাইছে। সকলো জনজাতিৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েই নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতিক প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ দিনে-ৰাতিয়ে গৱেষণাত মূৰ ঘমাইছে। সকলো জনজাতিৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েই অসমীয়া ভাষাত শিক্ষা লাভ কৰিব লগা হোৱাৰ কাৰণে- নিজৰ সুৰদী সুৰীয়া মাতৃ ভাষাটোকো এলাগি ভাষা বুলি অৱহেলা কৰি পেলাই থ'ব লগা হৈছে। কিয়নো ঘৰত মাক দেউতাকৰ লগত নিজৰ মাতৃভাষাৰে কথা-বতৰা হ'লেও কিন্তু দূৰৰ পৰা মাকলৈ বতৰা চিঠিৰে লিখিব লগা হ'লে অসমীয়াতহে লিখিব লগা হয়। ইংৰাজী জনা পিতৃ-মাতৃলৈ হয়তো ইংৰাজীতে লিখা হয়।

অসমৰ প্ৰত্যেক জনজাতীয় জনগোষ্ঠীৰেই— নিজা নিজা সুৰদী সুৰীয়া মাতৃভাষা আছে। প্ৰত্যেকটো ভাষাই প্ৰত্যেকৰ বাবে 'পৃথিৱীৰ ক'তো বিচাৰি জনমটো নোপোৱা কৰিলেও পাত' ভাষা। উজনি অসমৰ সোণোৱাল কছাৰী, নগাঁও অঞ্চলৰ হোজাই কছাৰী আৰু (যদি জনজাতি শাৰীলৈ আহে!) চুটীয়া সকলৰো নিজা মাতৃভাষা নাই। তেওঁলোকৰ মাতৃভাষা অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তীয় জনগোষ্ঠীৰ শব্দ সম্ভাৰেৰে মিশ্ৰিত অসমীয়া ভাষাৰ আদিম চহা ভাষাটোৱেই—। আধুনিক সংস্কৃত অসমীয়া ভাষাও নহয়; কিন্তু দুখৰ বিষয় যে প্ৰত্যেকটো জনজাতীয় ভাষা গোষ্ঠীৰেই এচাম লোক নিজৰ নিজৰ মাতৃভাষা পাহৰি অসমীয়া ভাষাকে মাতৃভাষা বুলি ভাবিবলৈ অপচেষ্টা কৰা দেখা যায়। বড়ো, মিচিং, কাৰ্বি, তিওৱা, ৰাভাসকলৰ বহুসংখ্যক লোকে নিজৰ নিজৰ দোৱানবোৰ পোৰি খালে। অৰ্থাৎ পাহৰি পেলালে। নাপাহৰিলেও পাহৰাটো চং হৈ পৰিল।

এটা সময় আছিল যি সময়ত জনজাতিসকলৰ ভাষা-সংস্কৃতিক অন্যসকলে অৱহেলা বা তুচ্ছ জ্ঞান কৰিছিল। তেতিয়া জনজাতিসকলে নিজৰ নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতিবোৰো যে এসময়ত জনসাধাৰণৰ বা ৰজা ঘৰৰ আদৰ লাভ কৰিবগৈ, কল্পনাও কৰিব পৰা নাছিল। তেওঁলোক তেতিয়া সচেতন নাছিল। নিজকে অৱহেলিত, ঘৃণিত আৰু পদদলিত বুলিয়েই সৰু হৈ আছিল। তেতিয়া দোৱান পোৰি খোৱা চামটোৰে নিজকে জনজাতি আভজা ভাষা নোকোৱা— সম্ভ্ৰান্ত অসমীয়া ভাষা কোৱা লোক বুলিয়েই গৌৰৱ কৰিছিল আৰু তেওঁলোকে নিজকে বাকীবিলাকতকৈ ডাঙৰ বুলিও

ভাবিছিল। দোৱান বা মাতৃভাষা কোৱা লোকসকলক ঘৃণাৰ চকুৰে চাইছিল। দোৱানীয়াসকলক দোৱানীয়া বুলি ইতিকিং কৰি লাজ দিছিল। কিন্তু এতিয়া তেওঁলোকে দোৱান ক'ব নজনাব বাবে অনুতাপ কৰা পৰিলক্ষিত হৈছে। তেওঁলোকে নিজৰ নিজৰ জনগোষ্ঠীৰ নামত পৰিচয় দিলেও নিজৰ নিজৰ মাতৃভাষা নজনাব বাবে লাজ অনুভৱ কৰিছে।

জনজাতীয় বহুতো লোকে ধৰ্মান্তৰ হোৱাটো অশুভ লক্ষণ। বড়োসকলৰ বহুতে বাথো পূজা এৰি ব্ৰাহ্ম ধৰ্মত দীক্ষিত হৈছে। হ'লেও ভাষা-সংস্কৃতি আৰু বড়ো প্ৰাকৃতিক ধ্যান-ধাৰণা এৰা নাই। বহুতে খ্ৰীষ্টান হৈছে যদিও ভাষাটো এৰা নাই। কিন্তু তেওঁলোকৰ ধ্যান-ধাৰণা বাকীসকলৰ লগত এক নহয় যেন অনুমান হয়। কিয়নো সমাজৰ চিন্তাধাৰাই যদি এক নহয়; সংস্কৃতি যদি এক নহয় তেন্তে ভাষাটোৰ যুগমীয়া ঐতিহ্য, সাহিত্য, লালিত্য আৰু অলংকাৰ কেনেকৈ জীয়াই থাকিব? এনেই শুদা উকা ভাষাটো কে ভাষাটোৰ সোৱাদ অনুভৱ কৰিবনে? ভাষাত সমাজৰ লোকাচাৰ, লোক কথা, লোক সাহিত্য, লোক বিশ্বাস আৰু নৃত্য, গীত বাদ্যৰ পৰা ধৰি সাজ-পোছাক, খাদ্য সম্ভাৰ, আচাৰ-বিধি সোমাই নাথাকিলে ভাষাই কাক লৈ কথা পাতিব? গতিকে সেই চাম মানুহেও বড়ো ভাষা-সংস্কৃতিৰ ক্ষতিসাধন কৰিছে বুলি ভাবিবৰ থল নথকা নহয়। তিওৱাসকলৰো বহুতে কোঁচ সম্প্ৰদায়লৈ ৰূপান্তৰিত হৈ— তিওৱা ভাষা-সংস্কৃতিক অৱহেলা কৰিছে বুলি তিওৱা বন্ধুসকলে আক্ষেপ কৰা শুনা যায়। মিচিংসকলৰো কিছুসংখ্যক লোকে খ্ৰীষ্টান ধৰ্মত সোমাইছে। তেওঁলোকেও মিচিং ভাষাৰ উন্নতি কামনা নকৰা নহয় কিন্তু মিচিং জন বিশ্বাসবোৰ মানি ল'ব নোখোজে। বহুতে বৰ্তমান ভাগৰত পথা আদৰি লৈছে। তাৰে কিছুৰে বিহু সংক্ৰান্তি পালন নকৰে, কাতিৰ সংক্ৰান্তিটো চাকি এগছি নলগায়। মিচিঙৰ পূৰ্ব আদিৰ উৎসৱ-পাৰ্বনবোৰ বিশ্বাস নকৰে। যেনে আম্ৰাগ/পং ৰাগ/গুম্ৰাগ। আৰু/উৰম উই বিশ্বাস নকৰে। অৱশ্যে বহুসংখ্যক মিচিঙে— তাহানি শংকৰ-মাধৱৰ কালতেই নিজা আদিম জনবিশ্বাসৰ লোকাচাৰবোৰ এৰি কাল সংঘতি বা কাল সংহতি ধৰ্ম পালন কৰিবলৈ লোৱাৰ ফলত সমাজত বহুত বিশৃংখল সৃষ্টি হৈছিল। আমি সংস্কাৰ নিশ্চয় বিচাৰোঁ। নিজৰ ধৰ্ম বিশ্বাসটোকে আমি যুগৰ লগত খাপ খোৱাই সংস্কাৰ কৰি ল'লেই দেখোন আমি সৰ্বভাৰতীয় তথা সদৌ অসমবাসীৰ লগত সংহতি বচাই চলাব পাৰোঁ। তাকে নকৰি সমাজত তেল-পানী মিহলি নোহোৱাৰ দৰে বেলেগ ধৰ্ম এটা হঠাতে গ্ৰহণ কৰিলে সমাজ কেনেকৈ ছেদেলি-ভেদেলি নহ'ব? সেয়েহে এতিয়া ধৰ্ম সন্ধানক দোহাই দি একেখন ঘৰতে বহুতো বেমেজালি সৃষ্টি হয়। অসমৰ কবি, সাহিত্যিক, ডাঙৰ ডাঙৰ উচ্চ পদবী চাকৰিয়ালৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ৰাজনৈতিক

নেতা আৰু আভিজাত্য সম্ভ্ৰান্ত পৰিয়ালসকলো বৈষ্ণৱী অথবা ভাগৱত ধৰ্মাৱলম্বী-
- অথচ তেখেতসকলেও দেখোন বিহু মানি পালন কৰাৰ উপৰিও সৰ্বভাৰতীয়
উৎসৱৰ পৰা ধৰি অসমৰ জনজাতীয় পূজা-পাৰ্বনলৈকে মানি যোগদান কৰে। তেখেত
অকল নতুনকৈ ভাগৱত মনাসকলেহে সম্পূৰ্ণ ভাগৱত নেকি? বিহু নামানিলে কিহৰ
অসমীয়া?

উদাহৰণস্বৰূপে স্বাম্ভুস ঘটনা দুটামানৰ উল্লেখ নকৰি নোৱাৰিলোঁ।
কেইবছৰমানৰ আগত মোৰ মামা এজনৰ মাক ঢুকাল। মামাৰ পৰিয়াল কেইবছৰ
মানৰ আগৰপৰাহে ভাগৱতত সোমাইছে। আইতা আগে কালসংহতিৰ ভকতনী
আছিল। আইতাৰ শেষ ইচ্ছা যে তেওঁৰ মৃতদেহৰ সৎকাৰ তেওঁৰ আগৰ
ভকতসকলেহে কৰে যেন। মামাই কিন্তু আইতাক জোৰ কৰিহে ভাগৱতৰ শিকলিৰে
বান্ধি থৈছিল। মৃতদেহ সৎকাৰ কৰিবলৈ ভকতসকল আই মামাৰ ওচৰত দাবী
কৰিলে যে- তেওঁলোকৰ ওচৰত মাতৃৰ পুত্ৰ হিচাপে মাতৃৰ মনত দুখ দিয়াৰ বাবে
ক্ষমা ভিক্ষা কৰি দাই ভাঙিব লাগিব। নহ'লে মাকৰ সৎকাৰ নকৰে। মামাও নাচোৰ
বান্দা, ক্ষমা ভিক্ষা নকৰে। ভকতসকল গুচি গ'ল। শেষত উপায়ন্তৰ হৈ মামাইতে
নিজেই সৎকাৰ কৰিলে। দহা-কাজো মামাৰ ইচ্ছামতেই কৰিলে। আইতাৰ শেষ
ইচ্ছা পূৰণ নহ'ল আৰু আইতাৰ লগৰ ভকতসকলোঁ বিতুষ্ট হ'ল।

লগতে আৰু এটা ঘটনা হ'ল- আমাৰ ভাই-ককাই পাঁচজন। তাৰে দুজন
ভাগৱত আৰু দুজন অনুকুলীয়া। দদাইদেউ এজনৰ শ্রদ্ধত দুজন দদাইদেউৰ
পৰিয়াল আৰু মোৰ দুজন ভাই-ককায়ে ভাগৱত নিয়মত পতা নাম-কীৰ্তনত সেৱা
জনালে কিন্তু অনুকুলীয়া দুজনে সেৱা নকৰিলে। আনকি প্ৰসাদো গ্ৰহণ নকৰিলে।
এই প্ৰশ্ন নাহেনে যে পিতৃ সেৱা ডাঙৰনে বিজতৰীয়া নতুন ধৰ্মটো ডাঙৰ। আমি
বাকী ভাই-ককাইসকলৰ অন্তৰত বাকী দুজনে দাৰুন আঘাত সনা নাইনে? পিতৃ-
মাতৃ ডাঙৰনে? ধৰ্ম ডাঙৰ.....? পিতৃ-মাতৃৰ সেৱাই হে আচল ধৰ্ম.....।

ধৰ্মৰ বিষয়ে বহল ব্যাখ্যা দিয়া এই প্ৰবন্ধৰ উদ্দেশ্য নহয়। কিন্তু আমি
ধৰ্মৰ নামান্তৰত কৰা ভুলবিলাক আঙুলিয়াই দি ভুলবিলাক শুধৰাই ল'বলৈ সৰ্কীয়াই
দিয়া হ'ল। নহ'লে আমাৰ জনজাতীয় অস্তিত্ব ৰক্ষা আৰু আত্মপ্ৰতিষ্ঠাৰ যুগজয়ী
সংগ্ৰাম অথলে যাব। আমি এটা সময়ত নিঃশেষ হৈ যাম।

এই প্ৰবন্ধটি ভাষাৰ কথাৰে আৰম্ভ কৰা হৈছিল যদিও আবেগতে মাজত
জনজাতীয়সকলৰ বহুটো দোষ-ত্রুটিও উল্লেখ কৰিবলগা হ'ল। কাৰোবাৰ গাত শেলে
বিন্ধাদি বিন্ধিলে ক্ষমা কৰে যেন। গা নিবিষালে মানুহ সচেতন নহয়। সচেতন নহ'লে
উন্নতি নহয়। উন্নতি নহ'লে জাতীয় চেতনা নহয়। জাতীয় চেতনা নহ'লে অস্তিত্ব

ৰক্ষা নহয়। অস্তিত্ব ৰক্ষা নহ'লে আত্মপ্ৰতিষ্ঠা সম্ভৱপৰ নহয়। জনজাতিসকল সচেতন
হওক?

এতিয়া ভাষাৰ কথালৈ উভতি যাওঁ আহক। জনজাতিসকলৰ ভিতৰত
বড়োসকলেই আটাইতকৈ সচেতন। বড়ো ভাষাই বহু নিৰ্যাতন ভোগী সংগ্ৰাম কৰিও
বিচৰালিপি নাপাই- চিনাকি অসমীয়া লিপিকো এৰি অচিনাকি দেৱনাগৰী লিপিকে
লৈ স্কুল কলেজ গঢ়িছে। নিখিল বড়ো সাহিত্য সভা কৰিছে। বড়ো থিয়েটাৰ, বড়ো
চলচ্চিত্ৰ কৰিছে। তদুপৰি বড়ো ভাষাত বাতৰি, আলোচনী আদি কৰি বহুতো পাঠ্য-
পুথি প্ৰকাশ কৰিছে। এতিয়া ১৯৮৫ চনৰ ৩০ অক্টোবৰৰ পৰা মিচিংসকলে মিচিং
ভাষা প্ৰাইমাৰী স্কুলত পঢ়িবলৈ ৰোমান লিপিত স্বীকৃতি পাইছে। মিচিংসকলে ৰোমান
বা ইংৰাজী লিপিকে নিজাকৈ সংশোধন কৰি মিচিং লিপি বা (MISING ABVG)
“মিচিং আবুগ” নামকৰণ কৰিছে। ১৯৮৬ চনৰ মে' মাহৰ পৰা তৃতীয় আৰু চতুৰ্থ
শ্ৰেণীত পঢ়াবলগীয়া মেট্ৰিক পাচ শিক্ষকসকলক ইতিমধ্যে প্ৰশিক্ষণ দিয়া হৈছে।
ভাষাটো স্কুল-কলেজত উচ্চ শ্ৰেণীত পঢ়াব পৰাকৈ তিনি বছৰীয়া সাজু কৰা (3
years preparation) নিৰ্দ্ধাৰিত সময় ক্ৰম চৰকাৰে বান্ধি দিছে, মিচিংসকলে মিচিং
ভাষাটো স্কুল-কলেজত কেৱল এটা ভাষা শ্ৰেণী হিচাপেহে বৰ্তমানে নীতি-নিৰ্দ্ধাৰণ
কৰি ৰাখিছে। যেনেদৰে বিদ্যালয়সমূহত হিন্দী আৰু সংস্কৃত ভাষাৰ শ্ৰেণী থাকে,
তেনেকৈ। ভৱিষ্যতৰ কথা ভৱিষ্যতলৈ ৰখা হৈছে।- মিচিং লিপিত মিচিংসকলে
১৯৭২ চনৰ এপ্ৰিল মাহৰ পৰা মিচিং ভাষাটো লিখিতভাৱে চিন্তা-চৰ্চা কৰি প্ৰকাশ
কৰিবলৈ যত্ন কৰি আহিছে। মিচিং লিপিৰে বাতৰি, আলোচনী, কবিতা, পুথি আৰু
গীত-মাতৰ কিতাপ দেখাৰ প্ৰকাশ পাইছে। এই লিপিৰে ভাষাটো লিখি প্ৰকাশ
কৰিবলৈ অতি সহজ বুলি আনন্দিত হোৱা মিচিংসকলক দেখা গৈছে। আগে এই
লিপি অবোধ্য বুলি ভবাসকলেও এতিয়া শিকি লোৱাৰ পাচত অতি সহজ পাইছে।
এই লিপি আমাৰ আপোন যেন নালাগিলেও দেখিবলৈ শুৱনী, পঢ়িবলৈ সৰল-
সহজ আৰু অকণো খোকুজা নলগা। লিখিবলৈকো উজু। ধুতি-পাঞ্জাৰীতকৈ পেণ্ট-
চাৰ্ট যেনেকৈ পিন্ধিবলৈ সহজ আৰু দেখাটো ল'নি দেখি ঠিক তেনেকুৱাই এই
নতুন লিপিৰ গুণাগুণ। এই লিপিয়ে সকলো জনজাতিৰ ভাষা প্ৰকাশ আৰু প্ৰসাৰতাত
আটাইতকৈ উত্তম মাধ্যম হ'ব যেন অনুমান হয়।

আমি জনজাতিসকলে নিজৰ নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতি চিন্তা-চৰ্চা কৰি উন্নয়নৰ
গৱেষণা কৰিলেও অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিও একেবাৰে দলিয়াই পেলোৱা নাই।
সকলো জনজাতি শিল্পী-সাহিত্যিকসকলে প্ৰথমে অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতি সাধনা
কৰাৰ পাছতহে নিজৰ নিজৰ সম্প্ৰদায়ৰ সামাজিক ভাষা-সংস্কৃতিৰ উদ্ধাৰৰ চিন্তা

কৰি আহিছে। সেইটো সদৌ অসমবাসীৰে মঙ্গলময়। কোনোবা উগ্র সাম্প্ৰদায়িকতাবাদী লোকো নথকা নহয়। তেওঁলোকৰ সংখ্যা তেনেই তাকৰ। তেওঁলোকে কেতিয়াবা অসুস্থ বাতাবৰণো সৃষ্টি নকৰা নহয়। কিন্তু সংখ্যা গৰিষ্ঠলোকৰ ভুল নেতৃত্ব ভুলকৈ অনুকৰণ নকৰিলেই সমাজৰ, দেশৰ অশান্তি নহয়।

আমি অসমৰ মাটি ফুটি ওলোৱা ভূমি পুত্ৰ হিচাপে অসমৰে অসমীয়া হৈ জীয়াই থাকিব খোজোঁ। অসমৰ পূৰ্বপুৰুষসকলে এই মাটিতে, এই অসমতে মাটি ফুটি ওলাই আহি যি ভাষাৰে সাহিত্য-সৃষ্টি কৰি গ'ল, যি পদ্ধতিৰে তেওঁলোকে জীৱন কটাই ইয়াতে হাড় পেলাই থৈ গ'ল— সেই সাহিত্য, সেই ভাষা আৰু সেই পদ্ধতি আমি মৃত্যু হ'বলৈ দিব নোখোজোঁ। সেইবোৰ আমি পূৰ্ব স্মৃতিৰ চিনস্বৰূপে সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিব খোজোঁ। পূৰ্বপুৰুষসকলৰ ভাল সম্পত্তিবোৰ অসমৰ দেশৰ থল। তেওঁলোকৰ ভাষা-সংস্কৃতিবিলাক অসমৰ পুৰণি সভ্যতাৰ স্বাক্ষৰ। তেওঁলোকৰ নাতি-পোতি জনজাতিসকল অসমৰ পুৰণি আদিম অধিবাসীৰ প্ৰতিনিধি।

বহুতো নেতৃস্থানীয় জনজাতি লোকে মন্তব্য কৰা শুনো যে আমি জনজাতিসকলে অজনজাতীয় অসমীয়া ককাইহঁতৰ ভাই হ'ব নোখোজো; বন্ধু হৈ হ'ব খোজোঁ। ভাইৰ দায়বদ্ধতা কি আৰু বন্ধুৰ বন্ধুত্বতা কি হয়তো জনজাতিসকলেও নুবুজা নহয়, সেয়েহে তেনে মন্তব্য কৰিছে। আমি এতিয়া এটা কথাই সদৌ অসমবাসী অসমীয়াসকলক জনাওঁ যে আমি অসমীয়া জাতি হিচাপে জীয়াই থাকিবলৈ হ'লে, আমাৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ যুগজয়ী সংগ্ৰাম এতিয়াও শেষ হোৱা নাই। সংগ্ৰাম আমি এনেধৰণে কৰিব লাগিব যাতে আমাৰ প্ৰত্যেকটো সৰু-ডাঙৰ জনগোষ্ঠীয়েই নিজক জীয়াই ৰখাৰ উপৰিও, অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতি..... ভাষা-সংস্কৃতিৰ ভেটিও দৃঢ় কৰি ৰাখিব পাৰিব লাগিব। তাকে কৰিবলৈ হ'লে জনজাতিসকলৰ ভাষা-সংস্কৃতি সকলোৰে অধ্যয়ন কৰি তেওঁলোকৰ অব্যক্ত বেদনাবোৰ সহানুভূতিৰে ফঁহিয়াই চাব জানিব লাগিব। জনজাতিৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক ধ্যান-ধাৰণাবোৰকো নিজৰ কৰি ল'ব পাৰিব লাগিব। ভুল-ত্রুটিখিনি বন্ধুক-সসন্মানে আঙুলিয়াই শুধৰাই দিয়াৰ দৰে দিব লাগিব। কোনো আক্ৰমণাত্মক বা প্ৰতিশোধমূলক মনোভাৱ পোষণ নকৰি উদাৰ..... মনোভাৱেৰে একাত্মবোধ হ'ব পাৰিব লাগিব। আজিকালি ফুচুলনি সবেই বুজি পোৱা হৈছে। ফুচুলনিৰ চেষ্টা কৰিলে আমাৰ ভৱিষ্যৎ অন্ধকাৰ হ'ব। জনজাতিসকলে সদায় আক্ষেপ কৰা শুনা যায় যে অজনজাতি অসমীয়াসকলে কেৱল কামৰ সময়তহে জনজাতিসকলক বিচাৰে, কিন্তু খাবৰ সময়ত পাহৰি থাকে। তাহানি সাগৰ মছন কৰোঁতে অসুৰসকলৰ বলত অমৃত পালে। কিন্তু বিলালে কেৱল দেৱতাসকলকহে। জনজাতিসকলে আক্ষেপাহে কৰিব জানে— প্ৰাপ্য বা ন্যায্য দাবী

কৰি সংগ্ৰাম কৰিব জানে জানো? সেয়েহে ভূপেন দাই কয়— “পৃথিৱীত জনমি সচেতন নহ'লে— প্ৰাপ্যও থিতাতে হেৰাব।”

আমাৰ অস্তিত্ব হেৰোৱা মানেই অসমীয়াৰ অস্তিত্ব হেৰুৱা। অসমীয়াৰ অস্তিত্ব হেৰুৱা মানেই জনজাতিসকলৰ অস্তিত্ব হেৰোৱা। আমি আমাৰ অস্তিত্ব নেহেৰুৱাবলৈ আমি সচেতন হ'ব লাগিব। জনজাতি, অজনজাতি, ন-অসমীয়া ন-জনজাতিসকলোৰে আমাৰ অসমবাসী অসমীয়া। আমি অসমীয়া নহয় বুলি কেতিয়াও ক'ব নোৱাৰোঁ। অসমতে আমি মৰি মৰি উপজিম। উপজি উপজি মৰিম। আমাৰ মাটি আমাৰ পূৰ্বপুৰুষসকলৰ কপালৰ ঘামেৰে লোণীয়া সাৰুৱা হৈ আছে। আমি ক'লে যাম? এই মাটি-ভেটি এৰি আমি সকলোৰে লগত মিলা-প্ৰীতিৰে, শান্তিৰে, নিৰাময়ভাৱে, জীয়াই থাকিবলৈ বিচাৰোঁ। তাৰ বাবেই আমাক লাগে পৰস্পৰৰ দয়া, মমতা, প্ৰেম-প্ৰীতি আৰু সহায়-সহানুভূতি।